

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană al Municipiului Miercurea-Ciuc precum și a Zonei Urbane Funcționale aferente

MIERCUREA CIUC

2021-2030

2022

VERSIUNEA 2.0_RO

Elaborator: Primăria Municipiului Miercurea-Ciuc

Contents

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC	4
1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană	4
1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale	4
1.2.1. Contextul internațional.....	5
1.2.2. Contextul European.....	6
1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local	8
1.3.1. Strategii relevante la nivel național.....	8
1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027.....	12
1.3.3. Strategii relevante la nivel regional	15
1.3.4. Contextul la nivelul județului Harghita.....	17
1.3.5. Strategii relevante la nivel local.....	25
1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați	27
1.4.1. Cercetarea opiniei publice.....	27
1.4.2. Consultarea publică.....	32
SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN	33
2.1. Profil socio-demografic	33
2.2. Profil economic	41
2.3. Profil spațial și functional	55
Mediu construit	55
2.4. Infrastructura de transport și mobilitate	60
2.5. Echiparea tehnico-edilitară	61
2.6. Servicii publice	66
Cultură	66
Monumente	70
Sănătate publică	76
Sistemul social	81
Sistem educational	83
Sport	89
2.7. Mediu și schimbări climatice	91
Poluarea mediului înconjurător	95
Mediu natural	99
2.8. Profil și capacitate administrative	99
2.9. Context metropolitan	104
2.10. Analiza SWOT	107
2.11. Stadiul implementării proiectelor propuse în precedentă SIDU	111
SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE	114
3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice	114
3.2. Concept de dezvoltare spațială	116
3.3. Viziunea 2030	119

SECȚIUNEA 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE, POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE	122
4.1. Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor	122
4.2. Lista politicilor și programelor de dezvoltare	122
4.2.1. Programul privind calitatea vieții și bunăstarea socială (infrastructură).....	122
4.2.2. Programul pentru competitivitate: dezvoltare economică, incubare, digitalizare, turism.....	133
4.2.3. Programul "Miercurea Ciuc Verde" (protecția mediului, zone verzi, proximitatea naturii, recreere)	136
4.2.4. Dezvoltarea comunitară, culturală și socială.....	139
4.2.5. Mobilitate	142
4.2.6. Rolul REGIONAL - Zona metropolitană.....	143
SECȚIUNEA 5: PORTOFOLIU DE PROIECTE	148
5.1. Lista completă a proiectelor pe baza politicilor și programelor elaborate	148
5.2. Mecanismul de prioritizare	157
5.3. Lista de proiecte prioritare și sursele de finanțare	162
SECȚIUNEA 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI.....	167
6.1 Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei	167
6.2 Sistemul de monitorizare și evaluare	169
6.3 Comunicare	172

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC

1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană

A fost întotdeauna de o importanță crucială pentru conducerea Primăriei Municipiului Miercurea Ciuc să își desfășoare activitățile legate de dezvoltarea municipiului pe baza unor documente strategice care să îndeplinească cerințele profesionale. Unul dintre motive este faptul că documentele corespunzătoare, adoptate de consiliul local, reprezintă o garanție realistă că programele și proiectele de dezvoltare din Miercurea Ciuc sunt organizate într-un sistem coerent și complementar.

Elementul central al programului de dezvoltare al reședinței de județ până în 2030 este Strategia de dezvoltare integrată a municipiului Miercurea. Această strategie este completată de o serie de alte documente de dezvoltare, care au ca scop să contureze, pentru fiecare subzonă, un program de dezvoltare detaliat, ceea ce nu este posibil în cadrul SIDU.

O caracteristică esențială a SIDU este caracterul participativ al acesteia. Autoritățile locale sunt implicate în calitate de parteneri cooperanți în elaborarea propunerilor cuprinse în documentul de dezvoltare și în discutarea conținutului acestora, împreună cu publicul, ONG-urile locale, sectorul de afaceri și toate instituțiile ale căror activități sunt susceptibile de a fi afectate de programele de dezvoltare cuprinse în strategie.

În pregătirea strategiei de dezvoltare pentru perioada 2021-2030, s-a acordat o atenție deosebită mai multor aspecte. În primul rând, este important să menționăm continuitatea. Municipiul Miercurea Ciuc are în prezent o strategie de dezvoltare integrată valabilă până în 2025. Documentul menționat mai sus a fost luat ca punct de plecare pentru pregătirea programelor și proiectelor din actualul document de dezvoltare. Am examinat și analizat cu atenție conținutul actualului document de dezvoltare și am inclus în actualul document de strategie o listă de programe și proiecte care nu au fost încă implementate, dar care nu și-au pierdut relevanța. Un alt aspect important al pregătirii strategiei a fost compararea resurselor disponibile la nivel local în Miercurea Ciuc cu posibilitățile realiste de implementare a viitoarelor funcții preconizate. Situația epidemiologică din COVID-19 a evidențiat importanța definirii clare a orientărilor de dezvoltare locală și necesitatea de a prioritiza propunerile de dezvoltare pe baza corelației dintre viziunile de dezvoltare locală și resursele disponibile. Sarcina unei strategii de dezvoltare integrată ar trebui să fie întotdeauna mai mult decât un document care să atragă resursele de dezvoltare disponibile, ci mai degrabă un set coerent de orientări, programe și proiecte de dezvoltare bazate pe nevoile și resursele locale.

La elaborarea unei strategii de dezvoltare integrată, este deosebit de important să se includă realizările și rezultatele perioadei anterioare de dezvoltare a municipalității în cauză, precum și tendințele, problemele și provocările din diferitele domenii ale municipalității în cauză. Prezentarea situației actuale, susținută de date, este una dintre cele mai importante baze pentru identificarea intervențiilor necesare pentru a aborda problemele și oferă posibilitatea de a organiza proiectele în programe și de a defini direcțiile de dezvoltare.

În elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Miercurea Ciuc, am utilizat analizele din actualul document de strategie, actualizând analizele elaborate anterior, dar adăugând și aspecte noi sau chiar capitole complet noi acolo unde a fost necesar.

1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale

În România, dezvoltarea durabilă a unei unități administrativ-teritoriale are loc într-un context în care trebuie să fie corelată pe verticală cu planurile strategice stabilite la nivel european, național, regional și județean. Astfel, un element cheie al procesului de elaborare a fost flexibilitatea viziunii strategice, legătura organică a acesteia cu obiectivele strategice formulate la niveluri superioare.

Pentru a-și atinge obiectivele strategice pe termen mediu, autoritățile locale și regionale trebuie să identifice oportunitățile care le pot oferi o poziție competitivă pe piața globală și să se implice în formularea de politici de dezvoltare orientate spre rezultate.

Filozofia care stă la baza planificării strategice orientate spre rezultate este aceea că o autoritate locală și regională își poate defini avantajele specifice pe baza nevoilor actorilor regionali și în contextul nevoilor comunității. În acest fel, proiectele prioritare pe termen mediu ale municipalității, folosind o combinație specifică de produse și servicii urbane și rurale, dezvoltă și lansează procese de dezvoltare urbană (inclusiv infrastructura, facilitățile educaționale și de cercetare, mediul economic, turismul, calitatea vieții etc.) care reflectă în același timp nevoile externe și interne.

În urma procesului de planificare, strategia de dezvoltare se bazează pe o prezentare a zonei pe piața regională (identificarea punctelor sale forte, a oportunităților, a problemelor sau a amenințărilor), pe o viziune consensuală asupra viitorului și pe propunerea de politici sectoriale care vor conduce la programe și proiecte care să corespundă acestei viziuni. Contextul strategic general al elaborării strategiei se bazează pe integrarea aspectelor într-o radiografie teritorială care să răspundă priorităților naționale și europene de dezvoltare teritorială.

1.2.1. Contextul internațional

Contextul internațional este stabilit de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU. Este o agendă globală de acțiune pentru dezvoltare, care are un caracter universal și promovează un echilibru între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile (economică, socială și de mediu), vizând atât țările dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare.

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) reprezintă un set de obiective pentru dezvoltarea internațională viitoare, care stabilesc un plan de acțiune pentru eradicarea sărăciei extreme, combaterea inegalităților și a nedreptăților și protejarea planetei până în 2030, după cum urmează:

1. Să eradicheze sărăcia sub toate formele sale și în toate circumstanțele;
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea agriculturii durabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toate vârstele;
4. Asigurarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor;
6. Asigurarea accesului și a gestionării durabile a apei și a canalizării pentru toți;
7. Asigurarea accesului la energie la prețuri accesibile pentru toți, în condiții de siguranță, sustenabilitate și modernitate;
8. Promovarea unei creșteri economice durabile, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a muncii decente pentru toți;
9. Construirea unei infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovării;
10. Reducerea inegalităților în interiorul și între țări;
11. Dezvoltarea municipiilor și a așezărilor umane pentru a fi incluzive, sigure, rezistente și durabile;
12. Asigurarea unor modele de consum și de producție durabile;
13. Să ia măsuri urgente pentru a combate schimbările climatice și efectele acestora;

14. Să protejeze și să utilizeze în mod durabil oceanele, mările și resursele marine în scopul dezvoltării durabile;

15. Să protejeze, să restabilească și să promoveze utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și restaurarea degradării terenurilor și stoparea pierderii biodiversității;

16. Promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii prin dezvoltare durabilă, accesul la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și favorabile incluziunii la toate nivelurile;

17. Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revigorarea Parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

1.2.2. Contextul European

Contextul european este definit de Agenda teritorială 2030 propusă, de Agenda urbană a UE (Pactul de la Amsterdam, 2016), de Inițiativa urbană europeană (2021-2027), de programul URBACT IV (2021-2027) și de politica de coeziune a UE (2021-2027).

Agenda Urbană a UE

Agenda Urbană a UE se concentrează în mod specific pe trei piloni pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a politicilor UE:

1. O mai bună reglementare

- Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să își atingă obiectivele la un cost minim și fără sarcini legislative inutile.

2. O mai bună finanțare

- Acesta va contribui la identificarea, sprijinirea, validarea și îmbunătățirea resurselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane la nivelul instituțional relevant, inclusiv din fondurile structurale și de investiții europene (FSE) (în conformitate cu structurile juridice și instituționale existente), pentru a pune în aplicare în mod eficient intervențiile în zonele urbane.

3. Cunoștințe mai bune

- să contribuie la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și de cunoștințe. Datele fiabile sunt importante pentru a ilustra diversitatea structurilor și a rolurilor autorităților urbane, pentru a informa elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi și pentru a oferi soluții adaptate la provocările cheie.

Inițiativa europeană de dezvoltare urbană

Inițiativa Urbană Europeană urmărește să consolideze abordările integrate și participative în ceea ce privește dezvoltarea urbană durabilă și să asigure legături mai strânse cu politicile relevante ale UE, în special cu investițiile din cadrul politicii de coeziune, prin intermediul următoarelor trei direcții de acțiune:

- Sprijinirea consolidării capacității municipiilor de a concepe politici și practici urbane durabile pe o bază integrată și participativă și îmbunătățirea conceperii și punerii în aplicare a strategiilor urbane durabile și a planurilor de acțiune în municipiile;

- Sprijinirea acțiunilor inovatoare prin dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane;

- sprijinirea cunoașterii, a dezvoltării politicilor și a comunicării.

Programul de cooperare URBACT IV (2021-2027)

URBACT este un program de cooperare urbană interregională care vizează consolidarea eficienței politicii de coeziune, promovând astfel schimbul de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și exploatarea practicilor urbane durabile și integrate.

Viitorul program va urmări să sprijine acțiunile prevăzute în propunerea de regulament privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) și să completeze alte inițiative și alte elemente relevante pentru contextul urban european, în special Inițiativa urbană europeană, Agenda urbană a UE, Green Deal UE și revizuirea Cartei de la Leipzig.

Agenda teritorială 2030 a Uniunii Europene

Agenda teritorială 2030 propusă este un document strategic la nivel european care oferă un cadru de acțiune pentru coeziunea teritorială, aducând în același timp valoare adăugată printr-o abordare orientată spre implementare și o vizibilitate sporită. Agenda teritorială propune șase priorități pentru dezvoltarea teritorială în Europa, și anume:

- O Europă echilibrată - o dezvoltare teritorială mai echilibrată, care să profite de diversitatea Europei
- Regiuni funcționale - dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii
- Integritate și dincolo de ea - traiul și munca dincolo de frontiere
- Mediu sănătos - medii de viață mai ecologice și municipale și regiuni neutre din punct de vedere climatic
- Economia circulară - economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată
- Conexiuni durabile - legături digitale și fizice durabile între teritorii

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Versiunea modernizată a politicii de coeziune a Uniunii Europene, principala politică de investiții la nivel european, acoperă domenii precum dezvoltarea urbană, mobilitatea, mediul și dezvoltarea rurală. Versiunea pentru perioada de programare 2021-2027 se bazează pe următoarele cinci priorități de investiții:

- O Europă mai inteligentă prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii;
- O Europă mai ecologică și decarbonizată, care să pună în aplicare Acordul de la Paris și să investească în transformarea energiei, în energia regenerabilă și în combaterea schimbărilor climatice;
- O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
- O Europă mai socială, construind un pilon european al drepturilor sociale și promovând locuri de muncă de calitate, educație, competențe, incluziune socială și acces egal la asistență medicală;
- O Europă mai aproape de cetățeni prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Politica de coeziune prevede, de asemenea, o abordare mai personalizată a dezvoltării regionale, printr-un set de norme simplificate, un cadru bugetar mai flexibil, eliminarea barierelor transfrontaliere și sprijin pentru proiectele de inovare interregionale, precum și înăsprirea normelor pentru cele mai performante investiții la nivelul UE.

1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local

Urmează prezentarea pe scurt a strategiilor și politicilor sectoriale existente, relevante (la nivel local, regional, national) pe care se bazează elaborarea SIDU.

1.3.1. Strategii relevante la nivel national

Plan Național de Redresare și Reziliență

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar – #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid19 și consecințele sale economice. Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro.

Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;
4. Coeziunea socială și teritorială;
5. Sănătate și reziliență instituțională;
6. Copii, tineri, educație și competențe.

Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.

MRR sprijină financiar investițiile și reformele cu impact real și de durată asupra economiei și societății. Măsurile propuse răspund provocărilor identificate în contextul Semestrului european, susținând tranziția verde și transformarea digitală, precum și creșterea economică, reziliența socială și economică și crearea de locuri de muncă.

PNRR trebuie să intervină cu reforme și investiții în următoarele domenii:

- Transportul
- Mediul, schimbările climatice, energia, eficiența energetică și tranziția verde
- Dezvoltarea localităților urbane, valorificarea patrimoniului cultural și natural și turism
- Agricultură și dezvoltarea rurală
- Sănătate
- Educație
- Mediul de afaceri
- Cercetare, inovare, digitalizare
- Îmbunătățirea fondului construit
- Reziliență în situații de criză

Politica Urbană a României 2021-2035

Politica Urbană reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

Politica Urbană vizează următoarele direcții pe care autoritățile naționale le vor aborda, și anume dezvoltare urbană:

- a) competitivă și productivă – vizează provocările de infrastructură, logistică, asigură medii bune și atractive pentru lucrători și rezidenți,
- b) verde și rezilientă – se asigură că strategiile de atenuare a schimbărilor climatice, adaptare și reziliență sporită la pericolele naturale sunt practice bune,
- c) echitabilă și justă – fiecare individ trebuie să aibă acces echitabil la servicii de interes general,
- d) municipale bine guvernate – este proactiv și eficient, asigură accesibilitatea proceselor de guvernare pentru co-crearea soluțiilor.

De asemenea, cinci „obiective prioritare” au apărut drept cele mai importante pentru realizarea efectivă a obiectivelor de mai sus. Acestea au fost selectate luând în considerare aspecte precum efecte multiplicatoare, capacitatea de a genera co-beneficii și contribuția simultană la mai multe dintre cele patru obiective. Aceste cinci obiective prioritare sunt următoarele:

- Obiectivul prioritar 1: Sustenabilitate teritorială
- Obiectivul prioritar 2: Crearea municipiilor locuibile și inteligente prin îmbunătățirea infrastructurii verzi și albastre pentru a atenua și a se adapta la pericolele urbane
- Obiectivul prioritar 3: Îmbunătățirea activității economice oferind medii de viață de calitate, locații pentru afaceri bine deservite și mai multe oportunități de muncă
- Obiectivul prioritar 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, în special prin extinderea accesului la locuințe și servicii publice
- Obiectivul prioritar 5: Îmbunătățirea capacității publice și a cooperării între jurisdicții și sectoare

Strategia de dezvoltare teritorială a României (până la 2035)

Obiective generale:

- O.1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;
- O.2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- O.3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- O.4 Protejarea patrimoniului natural și construit, precum și valorificarea elementelor de identitate teritorială;
- O.5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

Măsuri teritoriale integrate la nivel zonal - Zone urbane: Unul din obiectivele majore stabilite pentru dezvoltarea teritoriului național în orizontul de timp 2035 este focalizat pe dezvoltarea unei rețele de localități complet echipate cu infrastructură tehnico-edilitară și eficient interconectate, precum și promovarea unor investiții integrate în acord cu specializarea teritorială. Acest lucru se traduce prin:

- o Consolidarea centrelor urbane cu vocative internaționale în rețeaua de municipii europene;
- o Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între municipiile mari și zona urbană funcțională.

- o Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a zonelor urbane.
- o Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local.

În plan operațional, implementarea acestor obiective strategice presupune adoptarea unui set de măsuri teritoriale și a acțiunilor aferente pentru corectarea dezechilibrelor sau maximizarea avantajelor conferite de zonele urbane.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

Schimbările climatice și energia curată

Obiectiv general SDD/UE: Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.

Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Pe baza unor politici naționale și a unor strategii energetice la nivel regional și local se va promova modernizarea sistemelor de cogenerare și încălzire urbană prin folosirea unor tehnologii de înaltă eficiență. Reabilitarea energetică a cel puțin 25% din fondul de clădiri multietajate va asigura obținerea unor importante economii de energie, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și creșterea suportabilității facturilor energetice la nivelul consumatorilor. Se va pune în aplicare un nou sistem de asistență socială, uniform și direcționat, care să asigure cadrul necesar de coordonare între diverse autorități pentru reformarea sistemului actual de subvenții pentru energie și ajutoare pentru consumatorii vulnerabili. O atenție specială se va acorda politicii energetice rurale, urmărindu-se modernizarea sistemelor de încălzire eco-eficientă a locuințelor și de alimentare cu energie la costuri suportabile.

Transport durabil

Obiectiv general SDD/UE: Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu al UE din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.

Producție și consum durabile

Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.

Orizont 2013. Obiectiv național: Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.

Prin dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă, având ca obiectiv central o acoperire de 95% cu conexiuni broadband până în anul 2013, se va accelera oferirea de servicii publice destinate cetățenilor și mediului de afaceri, cu consecințe semnificative în toate sectoarele de activitate. Pentru afirmarea rolului tehnologiei, informațiilor și comunicațiilor ca pârghie necesară și obligatorie într-un mediu concurențial din ce în ce mai accentuat, se va urmări agregarea cererii publice, creșterea utilizării și

sporirea accesibilității serviciilor digitale, creșterea disponibilității și atractivității serviciilor, dezvoltarea de conținut și aplicații, educația și conștientizarea consumatorilor. Se va sprijini dezvoltarea infrastructurii în sectoarele în care mecanismele de piață nu se dovedesc suficiente pentru satisfacerea cerințelor de dezvoltare și în zonele defavorizate. Se va asigura acoperirea tuturor localităților urbane cu conexiuni la o rețea de transmisii naționale prin fibră optică.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.

Conservarea și gestionarea resurselor naturale

Obiectiv general SDD/UE: Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.

Sănătatea publică

Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.

Incluziunea social, demografia și migrația

Obiectiv general SDD/UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea social prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Planificarea spațială

Pentru întreaga perioadă până în anul 2030, îmbunătățirea condițiilor de locuit, inclusiv în cartierele de clădiri multietajate din municipiile, în sprijinul dezvoltării urbane durabile vizează următoarele obiective:

- Adaptarea dinamicii și caracteristicilor locuințelor la nevoile prezente și viitoare ale populației;
- Precizarea direcțiilor viitoare de dezvoltare a construcției de locuințe (principii de construcție, materiale și structură adaptate la condițiile specifice);
- Dezvoltarea controlată a zonelor rezidențiale (asigurarea accesului la utilități, transport, servicii publice și sociale);
- Realizarea unor politici de locuire care să integreze grupurile vulnerabile și să asigure mixitatea socială;
- Constituirea de rezerve funciare suficiente și dispuse în amplasamente diverse prin realizarea unor politici locale coerente referitoare la folosința terenurilor;
- Asigurarea accesului la condiții de locuire sigure și sănătoase pentru persoanele care nu își pot achiziționa locuințe pe piața liberă.

Orizont 2020. Obiectiv național: Constituirea la nivel regional, conform strategiilor de dezvoltare spațială, a sistemului policentric de arii funcționale urbane (aglomerări urbane) și de coridoare de urbanizare în lungul arterelor de transport de interes european (policentricitate de rețea).

Pe lângă continuarea acțiunilor inițiate în cadrul implementării programelor lansate în perioada 2007-2013, se vor urmări următoarele ținte orientative:

- Asigurarea în totalitate a terenurilor pentru construcții noi prin reciclarea terenurilor intravilane și extravilane desemnate prin planurile strategice sau restructurarea terenurilor subutilizate sau părăsite și limitarea expansiunii zonelor urbanizate;
- Realizarea structurilor fizice și instituționale care să permită declararea ca localități urbane a viitoarelor centre de polarizare a zonelor rurale;
- Reconfigurarea spațială la nivelul comunelor în vederea micșorării numărului de unități teritorial-administrative.
- Dezvoltarea spațială policentrică și echilibrată a ariilor cu funcțiuni metropolitane (București și Timișoara, apoi Constanța și Iași) și pregătirea accesului la categoria de metropole a 4 municipii cu peste 300 mii locuitori (Brașov, Cluj-Napoca, Craiova și sistemul urban Galați-Brăila);
- Realizarea efectivă a centurilor verzi-galbene din jurul municipiilor de rangul I; atingerea unui indicator de spațiu verde de 26 metri pătrați pe locuitor pentru municipiile de rangul I și II;
- Atingerea unei valori medii pe țară a indicelui suprafeței locuibile de 15 metri pătrați pe locuitor;
- Reducerea la 40% a proporției locuințelor încălzite cu sobe cu combustibil solid prin înlocuirea instalațiilor și introducerea unor sisteme moderne de încălzire;
- Realizarea de spații publice de calitate în toate zonele principale ale municipiilor;
- Rezolvarea problemei parcajelor pentru municipiile de rangul I, inclusiv Municipiul București; dezvoltarea traseelor funcționale pietonale și pentru bicicliști în municipiile de rangul I și II;
- Obținerea unor mixturi funcționale și sociale optime a localităților pentru a evita enclavizarea socio-economică;
- Continuarea și amplificarea programelor de colaborare transfrontalieră, transnațională și interregională pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor de coeziune teritorială a Uniunii Europene și a îmbunătăți conectivitatea și interacțiunea cu spațiile învecinate.

Orizont 2030. Obiectiv național: Structurarea și dezvoltarea rețelei extinse de localități urbane și rurale ca premisă pentru afirmarea regiunilor României ca entități dinamice, trăgătoare și competitive și pentru racordarea lor deplină la spațiul european.

În acest sens se prevăd ca ținte orientative:

- Creșterea nivelului de urbanizare până la 70% prin atingerea indicatorilor care să permită includerea a circa 650 de localități rurale în categoria de municipii și prin aplicarea generalizată a instrumentelor de dezvoltare urbană integrată;
- Realizarea principalelor elemente ale tramei naționale de interconectare funcțională a regiunilor României (inclusiv prin coridoarele transcarpatice) ca armătură a dezvoltării lor durabile și a racordării lor la sistemul european;
- Folosirea politicilor și instrumentelor de amenajare a teritoriului pentru refacerea fondului forestier, renaturarea luncii Dunării, re-crearea bazinelor naturale de retenție a apelor și reabilitarea zonei de litoral;
- Realizarea centurilor verzi-galbene în jurul municipiilor de rangul II; atingerea unui indicator de spațiu verde de 35 metri pătrați pe locuitor pentru municipiile de rangul I și II;
- Încheierea programului de strămutare a locuințelor aflate în zone de risc la hazardurile naturale sau antropice;
- Atingerea unei valori medii pe țară a indicelui suprafeței locuibile de 17 metri pătrați pe locuitor.

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)

Fondul pentru o Tranziție Justă va reprezenta un instrument esențial pentru sprijinirea teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și reducerea disparităților regionale iar implementarea acestuia se va face prin intermediul Programului Operațional Tranziție Justă. El va fi instituit, așadar, în cadrul politicii de coeziune, care este principalul instrument de politică al UE, menit să reducă disparitățile regionale și să abordeze schimbările structurale din regiunile Europei, și vizează obiectivele politicii de coeziune în contextul specific al tranziției către neutralitatea climatică.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. – O tranziție justă prin dezvoltarea spiriiului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și a digitalizării

Prioritate 2. - O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse

Prioritate 3. - O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Prioritate 4. - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

Viziunea Programului Operațional Dezvoltare Durabilă este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare și îmbunătățire a calității mediului. Având în vedere bazele strategice menționate, obiectivele PODD vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. – Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și a soluțiilor de stocare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Prioritate 2. – Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Prioritate 3. – Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate

Prioritate 4. – Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor

Programul Operațional Transport (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde/moderniza infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

Obiectivul general - POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și în acord cu Raportul de țară, și Recomandarile specifice de Țară, dar și strategiei dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, Planul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pe perioada 2020-2030.

Strategia POT s-a dezvoltat la intersecția politicii europene de transport evidențiată prin Politica TEN-T, Strategia Europa 2020, pachetul “Europa în mișcare” și nevoile naționale de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor de transport, precum și a siguranței rutiere așa cum sunt prezentate în Strategia actualizată de implementare a Master Planului General de Transport al României parte din Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional

Prioritate 2. - Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare

Prioritate 3. - Dezvoltarea capacității CDI a institutelor de învățământ superior

Prioritate 4. - Dezvoltarea capacității CDI a INCD-urilor/ICAR-urilor

Prioritate 5. - Dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor mari

Prioritate 6. - Dezvoltarea de proiecte strategice CDI

Prioritate 7. - Digitalizarea în educație

Prioritate 8. - Digitalizarea în cultură

Prioritate 9. - Digitalizarea în administrația publică

Prioritate 10. - Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Programul Operațional Sănătate (POS)

Programul Operațional Sănătate 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă o serie amplă de domenii, precum: medical, social, energie, CDI și TIC, obiectivul acestuia fiind de a contribui la strategiile elaborate în domeniile de resort, considerând astfel obiectivele și prioritățile specifice tematice selectate în funcție de nevoile naționale, regionale, județene și locale.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major

Prioritate 2. - Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor oferite în regim ambulatoriu

Prioritate 3. - Servicii de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

Prioritate 4. - Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Prioritate 5. - Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Prioritate 6. - Digitalizarea sistemului medical

Prioritate 7. - Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

Programul Operațional Educație și Ocupare prezintă o viziune integrată privind accesul la învățământ și accesul pe piața muncii, propunându-și să modernizeze instituțiile și serviciile oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Prioritate 2. - Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară

Prioritate 3. - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Prioritate 4. - Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Prioritate 5. - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Prioritate 6. - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Prioritate 7. - Antreprenariat și economie socială

Prioritate 8. - Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Prioritate 9. - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

Scopul POIDS este de a sprijini incluziunea sociala a persoanelor apartinand grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor in risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban in ceea ce priveste saracia si excluziunea sociala si cresterea accesului la servicii de calitate pentru populatia vulnerabila, urmarind obiectivele generale:

- Cresterea accesului la servicii sociale pentru populatia vulnerabila, cu precadere din mediul rural prin infiintarea si dezvoltarea de servicii sociale la nivel local
- Cresterea calitatii serviciilor sociale destinate persoanelor apartinand grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregatit la nivel local si infrastructura adecvata
- Reducerea gradului de excluziune sociala pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport si servicii accesibile pentru depasirea situatiilor de dificultate in care se afla
- Cresterea capacitatii sistemului national de asistenta sociala de a raspunde la nevoile populatiei vulnerabile prin dezvoltarea capacitatii furnizorilor de servicii sociale publici si privati la nivel local
- Cresterea capacitatii autoritatilor locale de a identifica si evalua nevoile sociale ale comunitatii intru-un mod participativ si de a elabora planuri de actiune adecvate.

1.3.3. Strategii relevante la nivel regional

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Centru 2021-2027

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru își propune continuarea viziunii strategice privind dezvoltarea regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile din PDR 2014-2020 și implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale.

Viziunea strategică a POR Regiunea Centru 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR Centru 2021-2027 și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie scopul fiecărui cetățean.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Prin investițiile propuse a se finanța prin această prioritate se dorește valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile de specializare inteligentă, potențial încă insuficient asimilat de firme. Astfel se dorește sprijinirea structurilor de cercetare dezvoltare și transfer tehnologic care să permită inovarea și transferul de tehnologie către firme, dar și susținerea întregului ciclu de inovare la nivel de întreprindere, precum și a modernizării industriale la nivelul firmelor coroborat cu susținerea structurilor de sprijinire a afacerilor.

Prioritate 2. - O regiune digitala

Prin investitiile propuse se prevede dezvoltarea serviciilor publice digitale si interoperabilitatea acestora in vederea imbunatatirii interactiunii cu cetatenii si mediul economic, dar in acelasi timp si pentru imbunatatirea activitatii administratiilor prin eficientizarea luarii deciziilor. De asemenea se propun investitii care sa determine creșterea gradului de digitalizare în întreprinderile din regiune – adoptare soluții digitale avansate pentru producție și administrarea afacerii.

Prioritate 3. - O regiune cu comunități prietenoase cu mediul

Aceasta vizeaza creșterea calității vieții locuitorilor din localitățile Regiunii Centru pe de o parte prin imbunatatirea performantei energetice a fondului existent de cladiri publice si rezidentiale si prin modernizarea/extinderea sistemului de iluminat, iar pe de alta parte printr-o mobilitate durabilă și regenerarea urbană

Prioritate 4. - O regiune accesibilă

Prioritatea urmareste cresterea conectivitatii zonelor mai putin dezvoltate si a zonelor izolate la rețeaua TEN-T, tinand seama de investitiile realizate prin programele anterioare si cele propuse pe celelate prioritati ale POR, dar si cele realizate sau preconizate la nivel national in domeniul conectivitatii. De asemenea se urmareste si decongestionarea traficului din marile aglomerari urbane pentru a putea contribui la implementarea PMUD-urilor.

Prioritate 5. - O regiune educată și incluzivă

Prin intermediul acestei prioritati se prevede susținerea comunităților locale pentru asigurarea accesului egal al copiilor și elevilor la infrastructura și serviciile de îngrijire și educație oferite în unitățile de învățământ de la toate nivelurile din Regiunea Centru, inclusiv prin accesibilizarea infrastructurii.

Prioritate 6. - O regiune atractivă

Prin această prioritate se urmareste dezvoltarea urbană integrată în funcție de nevoile fiecărei categorii de municipiue. De asemenea, intervențiile au în vedere valorificarea potențialului economic al turismului din zonele urbane și rurale.

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027

Viziunea Strategiei de Specializare Inteligentă - Regiunea Centru își consolidează și valorifică potențialul de inovare, adoptă modificările de paradigmă tehnologică și industrială și fructifică inteligent și sustenabil specificul regional.

Elemente de viziune care determină intervențiile publice vizate la nivel regional sunt:

- mai multă tehnologie;
- mai multă inovare determinată de o mai bună conexiune a CDI cu industria;
- comunități locale mai puternice, capabile să rezolve local problemele locale
- mai bună poziționare în lanțurile valorice europene;
- mai multă digitalizare;
- resurse umane mai bine pregătite;
- industrie modernă, mai conectată la parteneriatele internaționale;
- mai multe locuri de muncă înalte tehnologic;
- asigurarea cadrului de tranziție industrială (facilitare pentru sectoarele/ teritoriile afectate);
- creșterea eficienței utilizării resurselor.

Scopul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru pentru următorii 7 ani este orientarea și concentrarea eforturilor pentru transformarea Regiunii Centru într-o regiune a cunoașterii.

Obiectivele Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru derivă din scopul asumat și din elementele de viziune identificate:

- Obiectivul 1 Susținerea creării de cunoaștere și inovării în sectoarele de excelență regionale;
- Obiectivul 2 Modernizarea industrială a sectoarelor de excelență regionale;
- Obiectivul 3 Integrarea în fluxurile de cunoaștere regionale, europene și globale;
- Obiectivul 4 Inovare pentru comunități sustenabile;
- Obiectivul 5 Susținerea digitalizării economiei și societății.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde șase domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii teritoriale și reducerea disparităților intraregionale prin îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport și comunicații și sprijinirea dezvoltării urbane integrate.

2. Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare, inovare și specializare inteligentă

Obiectiv strategic: Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării-dezvoltării-inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru.

3. Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii sociale a Regiunii Centru prin îmbunătățirea incluziunii sociale, creșterea accesului la servicii de educație, sănătate și facilitarea integrării pe piața muncii.

4. Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice

Obiectiv strategic: Creșterea calității vieții locuitorilor Regiunii Centru prin reducerea emisiilor de CO₂ și o mai bună gestionare a resurselor, conservarea biodiversității și creșterea adaptării la schimbările climatice.

5. Turism și patrimoniu cultural

Obiectiv strategic: Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropoc al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative.

6. Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Obiectiv strategic: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora.

1.3.4. Contextul la nivelul județului Harghita

Strategia de Dezvoltare Economică Harghita 2030

Obiectivul general: Creșterea competitivității economiei, creșterea calității vieții, creșterea nivelului de trai al populației, gestionarea durabilă și rațională a resurselor (materiale, financiare, umane, naturale), reducerea disparităților existente între mediul urban și rural.

Strategia cuprinde următoarele priorități strategice de dezvoltare:

- Asigurarea unei administrații digitale publice locale eficiente
- Servicii de sănătate publică bazate pe soluții de sănătate digitală și tehnologie avansată
- Servicii sociale adecvate pentru populația în vârstă și persoane cu handicap, incluziune socială
- Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
- Dezvoltarea turismului
- Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și a silviculturii
- Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale și ocupării forței de muncă
- Mobilitate sustenabilă
- Promovarea cooperării și parteneriatelor

Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Județului Harghita 2019-2023-2028

Obiectivul general: Mobilizarea resurselor necesare, responsabilizarea factorilor relevanți și asigurarea unui parteneriat eficient în vederea protecției și promovării drepturilor copilului, victimelor violenței în familie, persoanelor adulte cu dizabilități, persoanelor vârstnice și a altor persoane adulte aflate în situații de dificultate.

Obiective în domeniul protecției drepturilor copilului

- Servicii primare
- Servicii specializate și beneficii sociale pentru copiii aflați în situații de risc sau proveniți din grupurile defavorizate

- Servicii și beneficii sociale pentru copii cu dizabilități

- Dezvoltarea colaborării dintre furnizorii de servicii sociale pentru copii, din județ

Obiective în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie

Obiective în domeniul persoanelor adulte cu dizabilități

Obiective în domeniul persoanelor vârstnice și a altor persoane adulte aflate în situații de dificultate

- Servicii și beneficii pentru persoanele vârstnice
- Servicii pentru tinerii care au părăsit sistemul de protecție al copilului

- Persoane adulte care se află în situații de risc
- Persoanele fără adăpost
- Persoanele cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc, etc. care nu au suport din partea familiei sau a comunității locale.

Obiective în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane

Obiective referitoare la sistemul de asistență socială

Strategia de Dezvoltare Spațială a județului Harghita 2015-2020-2025

Structura teritoriului

Mediu

Factori de mediu

Administrarea corespunzătoare a resurselor minerale

Instruirea perimetrelor de protecție a zăcămintelor hidrominerale

Întreținerea surselor de apă minerale

Aer

Reducerea impactului negativ cauzat de arderea combustibililor fosili

Limitarea poluării cu noxe provenite din aprinderea necontrolată a zăcămintelor de turbă

Reducerea emisiilor provenite din gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere

Limitarea poluării cu noxe provenite din procese agricole

Îmbunătățirea calității aerului prin reducerea impactului negativ generat de traficul rutier și de starea necorespunzătoare a drumurilor

Creșterea suprafețelor plantate și realizarea sistemelor de spații verzi în localitățile urbane

Prevenirea și controlul integrat al calității aerului

Diminuarea poluării fonice și a vibrațiilor poluării fonice

Apă

Îmbunătățirea calității cursurilor de apă în Județul Harghita prin creșterea gradului de conectare la infrastructura de canalizare și epurare în zonele urbane și rurale

Reducerea impactului produs asupra apelor de suprafață prin activități forestiere și industria de prelucrare primară a lemnului

Reabilitarea cursurilor de apă prin renaturare

Sol

Prevenirea poluării cu metale grele a solurilor în zona haldelor de deșeurii menajere

Refacerea ecologică a terenurilor afectate de exploatarea minieră de suprafață în vederea eliminării suprafețelor afectate și a peisajului

Conservarea calității solurilor în zonele cu zăcămintă de turbă

Factori de risc natural

Reducerea riscului la inundații, protejarea vieții umane și a bunurilor expuse la acest risc prin măsuri de prevenire și lucrări de apărare

Implementarea strategiilor, programelor și proiectelor județene destinate reducerii riscului la alunecări de teren și îmbunătățirilor funciare

Reducerea riscului de seisme, protejarea vieții umane și a bunurilor expuse la acest risc

Reducerea riscului la dezastre naturale prin implementarea măsurilor preventive și de consolidare/stabilizare în zonele vulnerabile

Gestionarea deșeurilor

Modernizarea sistemelor actuale de colectare și transport

Implementarea sistemelor de colectare selective a materialelor pentru valorificare, astfel încât să se asigure atingerea obiectivelor legislative referitoare la deșeurile de ambalaje și deșeurile biodegradabile (permanet).

Construirea de stații de transfer pe baza studiilor de fezabilitate și în corelație cu arii de închidere a depozitelor existente

Încurajarea tratării deșeurilor în vederea valorificării (materiale și energetice), diminuării caracterului periculos și diminuării cantității de deșeuri eliminate final

Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății umane

Sistarea activității celor trei depozite neconforme clasa "b" din zona urbană (Conform HG 349/2005)

Închiderea și ecologizarea tuturor spațiilor de depozitare din zona rurală

Gestionarea adecvată a deșeurilor din agricultură

Patrimoniul natural și cultural construit

Patrimoniu natural și biodiversitate

Elaborarea și implementarea documentațiilor de baza pentru arii protejate

Asigurarea managementului siturilor NATURA 2000

Extinderea ariilor protejate cu 10%

Reducerea impactului asupra mediului generat de dezvoltarea infrastructurii majore de transport

Creșterea rolului pădurilor în asigurarea serviciilor capitalului natural

Patrimoniu cultural construit

Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural construit în scopul dezvoltării economice, sociale, culturale și a afirmării identității teritoriale

Elaborarea studiilor de specialitate pentru: inventarierea și localizarea precisă a obiectivelor, studii istorice, relevee și expertiza structurală pentru categoria « B » de monumente istorice, atât cele clasate cât și cele propuse în vederea includerii pe lista de priorități de intervenție la nivel local.

Execuția intervențiilor de urgență, pentru punerea în siguranță a monumentelor aflate în pericol, ca prima fază a realizării lucrărilor de punere în siguranță și consolidare

Marcarea și semnalizarea monumentelor istorice, conform *Normelor metodologice de semnalizare a monumentelor istorice, aprobate cu OMCC nr. 2237 din 27.04.2004 (M.Of. nr. 220 din 16.03.2005)*

Marcarea monumentelor istorice pentru protejarea în caz de conflict armat conform *Decretului nr. 605 din 1957 privind ratificarea de către România a Convenției pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat* adoptată la Haga în 14.05.1954 (M.Of. nr.6 din 28.01.1958) și *Legea nr. 285 din 2006 privind ratificarea celui de Al doilea Protocol la convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat*, adoptat la Haga la 26.03.1999 publicată în M.Of. al României nr. 621 din 18.07.2006

Elaborarea PUZCP pentru centrele localităților cu valori de patrimoniu sau pentru localități ce pot participa la itinerarii culturale/turism cultural (statiuni balneare, comune) dar și pentru fundamentarea dezvoltării fără agresiuni asupra fondului construit valoros și o utilizare adecvată a acestuia

Realizarea studiilor istorice de fundamentare a PUG al localităților din județ ce conțin monumente, ansambluri, situri istorice clasate și propuse spre clasare și avizarea de către MCCPN (Anexa 5)

Zonele de concentrare a monumentelor istorice constituie priorități în aplicarea măsurilor (Anexa 5):

- reactualizarea / realizarea PUG-urilor cu marcarea zonelor construite protejate
- restaurarea/includerea în PNR a obiectivelor de patrimoniu
- realizarea unor itinerarii tematice marcate în interiorul localității
- marcarea zonelor care necesită elaborarea de PATZ

Promovarea prin documentațiile de urbanism a regulamentelor care să păstreze tipurile tradiționale de așezare rurală specificul locuirii, tehnici de construire în scopul păstrării peisajelor culturale specifice- priorități (Anexa 6).

Promovarea dezvoltării specifice în spațiul rural prin elaborarea regulamentelor de construire unitare în comunele aparținând acelmunicipiului zone etnografice: zona Toplița, Depresiunea Giurgeu Depresiunea Ciucului (Ciucul de Sus, Ciucul de Jos), Zona Ghimeș, Zona Cașin, Zona Odorhei.

Protejarea peisajului cultural cu valoare simbolică prin:

- Realizarea studiilor și documentațiilor de urbanism necesare protejării și valorificării peisajului cultural din zona Șumuleu Ciuc (Miercurea Ciuc), constituit din ansamblul de monumente istorice și locul de pelerinaj de pe Muntele Șumuleu Mic; Instituirea unei zone de protecție la nivel teritorial periurban în pentru conservarea peisajului, asigurarea vizibilității, interzicerea alterării imaginii prin construcții în zona estică a Municipiului Miercurea Ciuc – pentru Muntele Șumuleu Mic.

Propuneri pentru desemnarea de noi obiective ce trebuie incluse în categoria monumentelor istorice cu valoare de patrimoniu local.

Accesarea Fondurilor europene în vederea realizării proiectelor de restaurare/revitalizare a patrimoniului construit și realizarea accesibilității prin reabilitarea infrastructurii drumurilor județene, comunale și a infrastructurii de acces și semnalizare.

Cooperarea cu parteneri europeni/internaționali în domeniul proiectelor de restaurare, revitalizare și de marketing cultural, pentru a beneficia de experiența în domeniul punerii în valoare a patrimoniului

Cooperarea cu toate autoritățile centrale în al căror obiect de activitate se regăsesc componente teritoriale ce pot afecta păstrarea și punerea în valoare a patrimoniului construit (imobil), în vederea promovării unor politici coordonate de dezvoltare

Rețeaua de localități

Structura rețelei de localități

Crearea relațiilor de cooperare/dependență între așezările cu șanse de dezvoltare policentrică

Mărirea mobilității pe căile de comunicații și transport în vederea dezvoltării și accentuării relațiilor dintre localități

Rezolvarea juridică a propunerilor de împărțire administrativă a unităților administrativ-teritoriale

Constituirea sistemului urban Miercurea Ciuc – Odorheiu Secuiesc ca centre de dezvoltare cu rol regional și județean

Locuirea

Creșterea calității și mărimii fondului de locuințe în scopul îmbunătățirii calității vieții și imaginii localităților.

Dezvoltarea diferențiată a locuirii prin lărgirea gamei tipologice, în conformitate cu ierarhia localităților.

Infrastructura socio-economică

Distribuția funcțiilor economice în concordanță cu rolul teritorial și profilul localităților.

Dezvoltarea infrastructurii sociale în acord cu structura rețelei de localități, pentru o funcționare optimă a socio-culturale.

Infrastructuri tehnice

Rețele de transport

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere majore de transport

Drum expres:

- Reghin – Miercurea Ciuc – Târgu Secuiesc
- Miercurea Ciuc – Odorheiu Secuiesc – Mediaș

Amenajarea variantelor ocolitoare ale localităților :

- Miercurea Ciuc-Ciceu-Siculeni (28 km), Odorheiu Secuiesc, Gheorgheni (6 km), Toplița (12 km), Băile Tușnad (15 km) și Cristuru Secuiesc. (Rezervarea zonelor necesare realizării centurilor ocolitoare de către administrația locală.)

Drumuri naționale reabilitate primar: DN 12A Miercurea Ciuc-Lunca de Jos- lim. județ,

Drumuri naționale in curs de reabilitare standard: DN 12-E 578 limita județ-Tușnad-Miercurea Ciuc-Gheorgheni-Toplița,

Realizarea rețelei județene de piste pentru cicliști

- Rezervarea terenurilor pentru realizarea pistelor pentru cicliști de-a lungul drumurilor de interes local,

Gospodărirea apelor

Îmbunătățirea calității surselor de apă din județul Harghita prin reabilitarea și extinderea sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate din mediul urban

Elaborarea studiilor și proiectelor necesare reabilitării stațiilor de captare, tratare, respectiv reabilitării și extinderii rețelelor de aducțiune și de distribuție apă potabilă în mediul urban (cu accent pe sisteme regionale integrate apă-canal)

Instituirea și respectarea zonelor de protecție sanitare și hidrogeologice în jurul fronturilor de captare și a prizelor de apă din jud. Harghita.

Desființarea construcțiilor ilegale din zonele de protecție sanitară a captărilor;

Întocmirea și implementarea regulamentelor de exploatare a terenurilor din zonele de protecție a captărilor;

Monitorizarea cantitativă a apei la sursa, pe rețelele de distribuție și la consumatori prin achiziționarea și montarea de dispozitive de măsură omologate;

Desfășurarea unor acțiuni educative și de conștientizare a publicului privind managementul durabil al apei potabile

Elaborarea studiilor și proiectelor necesare reabilitării stațiilor de captare, tratare, respectiv reabilitării și extinderii rețelelor de aducțiune și de distribuție apă potabilă în localitățile județului.

Instituirea și respectarea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică în jurul fronturilor de captare și a prizelor de apă din județ

Rețelele energetice

Finalizarea reabilitării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) la nivelul centralelor termice și rețelelor de distribuție a agenților termici în municipiile Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Odorheiu Secuiesc și în municipiile Cristuru Secuiesc, Vlăhița

Zonificarea teritoriului

Sprejinierea dezvoltării turismului prin modernizarea și extinderea capacităților turistice și de servicii în stațiuni precum și dezvoltarea agroturismului în localitățile rurale (Miercurea Ciuc, Sântimbru, Sânmartin, Sâncrăieni, Ciucsângeorgiu, Dănești, Cârța, Tușnad, Racu).

Structura socio-demografică

Potențialul demografic

Diversificarea soluțiilor de asigurare a combustibililor pentru încălzire a gospodăriilor
Subvenționarea condiționată a gospodăriilor ce nu pot susține serviciile de alimentare/evacuare

Facilitarea închirierii de locuințe pentru familii tinere.

Construirea, reabilitarea, modernizarea, restaurarea cladirilor pentru servicii sociale multifuncționale și rezidențiale și dotarea acestora cu echipamente (camine de bătrâni, cantine sociale, centre de zi pentru tineri, centre pentru grupuri dezavantajate, copii abandonati etc.).

Dezvoltarea serviciilor sociale oferite persoanelor vârstnice (ajutor pentru menaj, consultanță administrativă și juridică, asistență medicală) mai ales în zonele cu populație îmbătrânită (municipiile Bălan și Băile Tușnad, municipiile Toplița și Miercurea Ciuc, comunele: Dârjiu, Sânmartin, Bilbor, Merești, Săcel, Tulgheș și Vărșag).

Reabilitarea și modernizarea scolilor, gradinitelor și campusurilor școlare/universitare din mediul urban și rural.

Resursele umane

Derularea unor programe de reconversie profesională și reintegrare pe piața muncii a șomerilor pe termen lung;

Consiliere gratuită pentru începerea unei activități independente sau inițierea unei afaceri, în scopul creșterii gradului de ocupare prin înființarea propriei afaceri.

Dezvoltarea de parteneriate între unitățile de învățământ și agenții economici care să faciliteze inserția proaspăt absolvenților pe piața muncii.

Activități ale sectorului primar

Creșterea capacității de producție a terenurilor prin aplicarea lucrărilor ameliorative

Diversificarea structurii vegetale și utilizarea fânețelor naturale la nivelul lor maxim de producție

Promovarea culturilor tradiționale (in, sfeclă de zahăr, cartofi) și a pluriactivității în agricultură.

Orientarea zootehniei către speciile autohtone, cu producții importante de carne (bovine și porcine); relansarea fermelor de păsări.

Ameliorarea sistemului de creștere și procesare a animalelor; implementarea normelor sanitar – veterinar din zootehnie.

Activități ale sectorului secundar

Crearea unor cicluri de dezvoltare în imobiliar pentru asigurarea unui flux continuu de lucrări de construcții:

- Diversificarea ofertei în domeniul construcțiilor, creșterea indicatorilor de performanță și a locurilor de muncă (Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Odorheiu Secuiesc, Borsec, Băile Tușnad);

- Construirea de locuințe sociale pentru familiile cu venituri modeste și pentru familiile tinere; construirea de locuințe individuale în proprietate;

Promovarea construcțiilor de infrastructuri, complement al dezvoltării în imobiliar:

- Măsuri de stimulare, administrative și financiare, pentru investitorii străini și locali (Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Gheorgheni);

- Diversificarea modalităților de accesare a fondurilor naționale și europene nerambursabile (fonduri structurale) pentru construcții de infrastructuri;

Activități ale sectorului terțiar

Servicii economice și sociale

Diversificarea ofertei de servicii pentru mediul rural prin dezvoltarea centrelor de servire în localități urbane și extinderea serviciilor și rețelelor de informare/comunicație pentru clienți (Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Gheorgheni, Toplița, Cristuru Secuiesc);

Îmbunătățirea infrastructurii de servicii în scopul creșterii competitivității economice și reducerii costurilor acestora.

Restructurarea serviciilor publice pentru a face față schimbărilor.

Turism

Promovarea investițiilor în mari unități de cazare; modernizarea și dezvoltarea amenajărilor și structurilor turistice existente la standarde actuale (Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Borsec, Băile Tușnad, Gheorgheni);

Dezvoltarea/renovarea structurilor de tratament și relaxare din localitățile cu resurse balneare: Miercurea Ciuc (Jigodin, Harghita Băi), Remetea (Băile Szeredai), Corund (Băile Dugaș, Băile Arcio), Sâncrăieni (Băile Madicea), Sântimbru (Băile Sântimbru – Pucioasa), Toplița (Băile Banffy), Lunca de Jos (Valea Întunecoasă), Cârța, Ciumani, Cașin, Iacobeni, Plăieșii de Jos;

Mărirea duratei sejururilor în anotimpurile reci și de tranziție prin creșterea numărului de activități sportive, recreative și culturale.

Introducerea siturilor și monumentelor istorice protejate în pachete turistice specializate, precum și valorificarea turistică superioară a centrelor istorice ale localităților cu clădiri/ansambluri de patrimoniu;

Crearea unui sistem unitar de informare a turiștilor asupra atracțiilor, infrastructurii și itinerariilor turistice (Miercurea Ciuc, Șumuleu Ciuc, Lacu Roșu, Cheile Bicazului, Munții Harghita, Băile Tușnad, Lacu Sf. Ana, Corund, Lupeni, Praid, Odorheiu Secuiesc, Lăzarea, Dârju, Zetea).

Asigurarea unei accesibilități ridicate spre localitățile de interes turistic prin reabilitarea rețelei de drumuri locale, precum și realizarea unei rețele de piste pentru cicliști, în special în mediul rural.

Promovarea parteneriatelor public-privat și public-public.

Contextul suprateritorial

Dezvoltarea cooperării dintre reședința județenă și localitățile din proximitate, în vederea întăririi rolului teritorial al acesteia și creării unui pol cu rol regional;

Întărirea cooperării dintre reședința județenă cu municipiile și alte unități administrative din zona sa de influență, în vederea creării unui sistem urban cu rol de echilibru în partea de est a regiunii.

Facilitarea realizării proiectelor de infrastructură majoră prin antrenarea factorilor implicați de pe traseele căilor de transport prevăzute în planurile de amenajare.

Crearea parteneriatului de dezvoltare între municipiul Miercurea Ciuc, municipiul Odorheiul Secuiesc și localitățile din aria lor de influență - formarea unui sistem urban cu rol și importanță regională

Întărirea rolului municipiilor în cadrul rețelei regionale de localități, pentru dezvoltarea structurilor economice și crearea de locuri de muncă;

Valorificarea resurselor turistice în plan regional printr-un turism durabil, care să protejeze aceste resurse și să confere un spor de identitate teritoriului zonal.

Strategia Integrată de Turism a Județului Harghita pentru perioada 2020-2027

Viziunea strategiei: județul Harghita va deveni una din cele mai importante destinații turistice din România, împreună cu județul Covasna, având la baza un turism activ și un ecoturism specific, dar și cu alte elemente complementare din zonă, precum: balneare, culturale, rurale.

Obiectivele strategice:

- Creșterea circulației turistice și în special al înnoptărilor în toate destinațiile din județ
- Creșterea efectelor de multiplicare ale turismului, economice și sociale, printr-o integrare locală cât mai profundă a fenomenului turistic
- Formarea unei imagini turistice differentiate și atractive, pentru județ sau pentru altă delimitare teritorială viabilă
- Dezvoltarea ecoturismului și a turismului activ, în toate dimensiunile sale de intervenție
- Dezvoltarea stațiunilor balneoclimaterice și montane: infrastructură, organizații, investiții de specialitate
- Diversificarea agroturismului

Strategia Culturală a Județului Harghita până în 2030

Obiectivele specifice ale strategiei:

- Realizarea unei infrastructuri culturale de bază de înaltă calitate, care poate fi utilizată în siguranță în fiecare zonă;
- Consolidarea rolului generator de valori al culturii religioase și bisericesti;
- Protejarea orientată a patrimoniului construit, creșterea numărului clădirilor patrimoniale, popularizarea patrimoniului construit;
- Elaborarea și realizarea de noi inițiative, în primul rând prin extinderea inovativă a ofertei culturale, ținând cont și de posibilitățile existente în turismul cultural;
- Organizarea zonală a infrastructurii culturale de bază, conform diviziunii teritoriale a muncii, având în vedere și localitățile din județele învecinate ca arii de atracție culturală;
- Intensificarea comunicării online și întărirea elementelor de imagine ale evenimentelor și activităților de interes local, zonal, județean sau, după caz, internațional, și consolidarea reputației artistice a județului prin diferite programe de bursă;
- Consolidarea rolului profesional al muzeelor, în primul rând prin susținerea activităților de restaurare, de arheologie și de pedagogie muzeală;
- Îmbunătățirea accesului la cultură a locuitorilor din mediul rural, în primul rând prin deplasarea în sate a diferitelor spectacole din municipii;

- Vitalizarea rețelei de biblioteci prin sprijinul profesional al bibliotecii județene și prin creșterea fondului de cărți, la nivel județean.

Strategia de sport a județului 2010-2021

Viziunea generală a strategiei: datorită activizării vieții sportive prin dezvoltarea calitativă a sportului de performanță și al sportului de masă va crește proporția populației județene care practică activități sportive, iar sportul va contribui la îmbunătățirea renumelui internațional al Ținutului Secuiesc și la creșterea nivelului de trai al populației.

Obiective:

- Îmbunătățirea stării generale de sănătate și creșterea nivelului de trai a populației din județ
- Ocrotirea tradițiilor sportive prin intensificarea identității și dezvoltarea vieții sportive din județ
- Valorificarea economică și turistică a potențialului sportiv din județ
- Promovarea renumelui județului prin sprijinirea sportului de performanță și prin participarea la competiții naționale și internaționale

Strategia de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita pe perioada 2021-2030

Obiectivul general: *Aplicarea principiului general pentru următoarea perioadă de programare la nivel județean, adică DEZVOLTĂRII CENTRATE PE OM, pentru creșterea calității vieții prin valorificarea resurselor naturale și umane existente, reducând efectele negative asupra mediului și clima, respectiv prin creșterea responsabilității sociale în mediul rural.*

Obiective specifice:

1. Gestionarea prudentă a resurselor naturale existente, specifice fiecărei zone, în scopul reducerii impactului negativ asupra mediului, consolidarea veniturilor în cazul fermelor mici și de semi-subsistență
2. Crearea locurilor de muncă în zone rurale fără acces la piața muncii din municipii, prin industrializare
3. Creșterea nivelului și volumului de servicii pentru populația în sate, respectiv pentru întreprinzători și fermieri rurale
4. Ameliorarea calității în cazul serviciilor și utilităților publice, respectiv în cazul infrastructurii publice
5. Fondul forestier trebuie să contribuie la creșterea veniturilor populației la nivel local, inclusiv prin crearea locurilor de muncă și valorificarea materialului lemnos în mod eficient, respectiv prin externalizări pozitive pentru calitatea vieții, turism, sănătate și cultură
6. Creșterea atractivității zonelor rurale pentru tineri aflați în străinătate sau în alte regiuni ale țării pentru studii sau muncă, prin identificarea nevoilor specifice ale acestora, și crearea unui sistem de sprijin pentru persoanele vizate
7. Combaterea sărăciei prin aplicarea măsurilor active pentru ameliorarea perspectivelor de viață și de carieră pentru persoane din comunități și așezări cu fenomene de sărăcie ridicate
8. Creșterea calității vieții prin servicii culturale și sportive

1.3.5. Strategii relevante la nivel local

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Miercurea-Ciuc 2016-2025

Obiectivul general a versiunii precedente a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă pentru Municipiul Miercurea-Ciuc, realizată pentru perioada 2016-2025, era de a realiza un municipiu competitiv, care se dezvoltă dinamic, eco-conștient, care își exercită atractivitatea prin mediul său de calitate, prin instituții remarcabile, prin oportunități economice, prin populația cu studii superioare, și cu

familii, de asemenea, se vizează un municipiu atractiv investițiilor interesați de condiții optime de funcționare, investiții cu multe locuri de muncă noi și, nu în ultimul rând, întreprinderilor.

Documentul precedent reprezintă punctul de plecare pentru prezenta Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană, care continuă sinergia de proiecte și obiective propuse anterior, completându-le cu viziunea strategică adaptată la realitățile globale pentru perioada 2021-2030.

Planul de Mobilitate Urbană al Municipiului Miercurea-Ciuc 2016-2025

Obiectivele de bază ale planului de mobilitate urbană durabilă au fost formulate pe baza nevoilor locuitorilor, conturate prin chestionarele și consultațiile publice cu factorii-cheie.

Punctele cheie ale viziunii sunt:

- Miercurea Ciuc își va păstra caracterul compact, distanțele mici, existente se vor păstra;
- Modalitățile traficului pietonal se vor dezvolta, nevoile copiilor, a celor în vârstă și a celor cu copii mici sunt îndeplinite;
- sunt dominante modurile de trafic sustenabile;
- fiecare pătura socială și grup de vârstă are la dispoziție soluții armonice, comode de acces.

Obiective strategice:

- Mobilitate urbană accesibilă
- Trafic sigur și predictibil

PAED Miercurea Ciuc (2020)

Obiective și Ținte:

Ținta de reducere a emisiilor de CO₂ pentru Miercurea Ciuc este de 25% până în anul 2020. Anul de referință pentru IRE CO₂ și pentru PAED a fost stabilit anul 2012, an pentru care au fost disponibile date privind consumurile energetice în Miercurea Ciuc. Conform angajamentului pe baza căruia Miercurea Ciuc a aderat la Convenția Primarilor, obiectivul UE stabilit pentru anul 2020 trebuie depășit, ținta de reducere a emisiilor de CO₂ fiind de cel puțin 20% pe teritoriul administrat, prin punerea în aplicare a PAED.

Următoarele obiective au fost stabilite pentru atingerea unui procent de reducere al emisiilor CO₂ de minim 25% :

- Modernizarea furnizării energiei termice și electrice în sistem centralizat prin sistem de cogenerarea
- Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public
- Reducerea utilizării mașinilor și promovarea mijloacelor alternative de transport
- Promovarea unui comportament responsabil în rândul populației privind eficiența energetică
- Creșterea eficienței energetice a locuințelor și a clădirilor publice

Angajamentele pe termen lung sunt:

- realizarea investițiilor necesare și atingerea cotei de 50% de performanță a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică,
- reconectarea majorității blocurilor și clădirilor publice la sistemul centralizat,
- monitorizarea execuțiilor și rezultatelor obținute,
- implementarea unei atitudini durabile față de mobilitate inteligentă și consum economic de energie,
- respectiv substituirea utilizării mașinilor în municipiu cu utilizarea bicicletelor într-un procent de aproximativ 15%

1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

Creșterea transparenței și implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor publice reprezintă un element fundamental al bune guvernări, iar România și-a asumat acest angajament prin semnarea Pactului pentru o guvernare deschisă și a unei serii de documente legislative. Pe lângă obligația de a informa cetățenii cu privire la deciziile administrative, este necesar să se dezvolte o cultură a dialogului și a consultării cu cetățenii, ale cărei rezultate trebuie să fie încorporate în deciziile care afectează dezvoltarea comunității.

Participarea activă a cetățenilor la punerea în aplicare și monitorizarea orientărilor și priorităților de dezvoltare ale municipiului lor este, de asemenea, esențială pentru o relație de lucru eficientă între administrație și cetățeni. Cu cât cetățenii sunt mai implicați în viața municipiului lor, cu atât acesta va deveni mai atractiv, mai competitiv și mai dezvoltat.

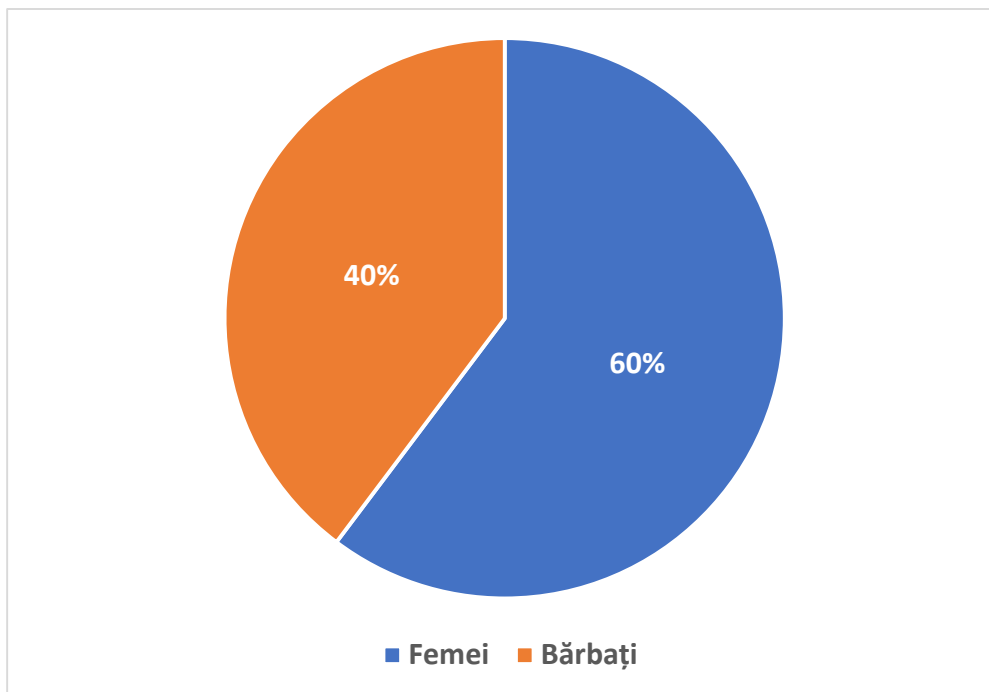
O comunitate angajată se bazează pe încredere. La nivel național, implicarea cetățenilor în deciziile administrative și vizibilitatea documentelor de strategie locală sunt scăzute, motiv pentru care se recomandă măsuri de îmbunătățire a comunicării și a deschiderii din partea administrațiilor locale. Simpla încurajare a participării active nu este o strategie eficientă pe termen lung, dacă nu este urmată de dovezi de analiză și integrare a propunerilor.

Următoarele tehnici au fost folosite pentru a asigura participarea activă la elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbana a municipiului Miercurea Ciuc: cercetarea opiniei publice prin chestionar (în format tipărit și online), discuții de grup și consultări tematice.

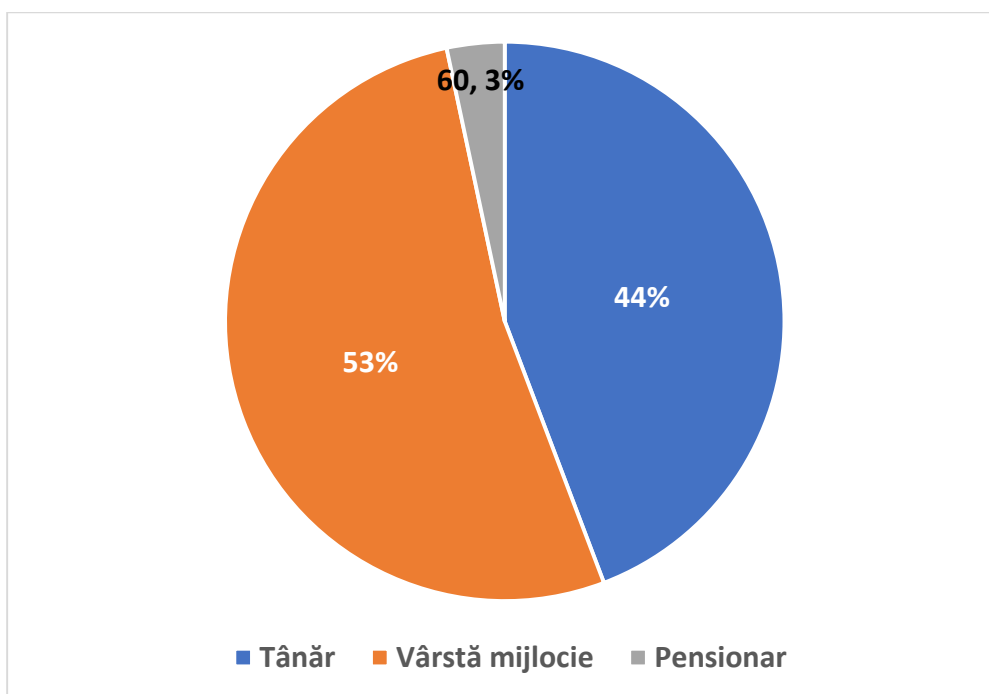
1.4.1. Cercetarea opiniei publice

În elaborarea strategiei de dezvoltare a Municipiului Miercurea Ciuc pentru perioada 2022-2030, ne-am propus să colectăm opiniile populației și să le încorporăm în documentul de strategie. În acest scop, a fost elaborat un chestionar bilingv, care putea fi completat atât în format tipărit, cât și online. Cu toate acestea, constrângerile legate de situația epidemică au redus semnificativ posibilitatea de a completa chestionarul pe suport de hârtie. Este important de subliniat faptul că publicul-țintă al sondajului nu s-a limitat exclusiv la rezidenții din interiorul limitelor administrative ale orașului. În ceea ce privește bazinul hidrografic, accentul pe legătura urban-rural este evident în cazul municipiilor învecinate, dar, datorită rolului de centru județean, are impact asupra tuturor localităților din zona.

În ciuda dificultăților ridicate de situația epidemiologică, au fost completate și prelucrate în total 1807 chestionare. Graficele de mai jos prezintă distribuția pe sexe și vârste a celor care au completat chestionarele.

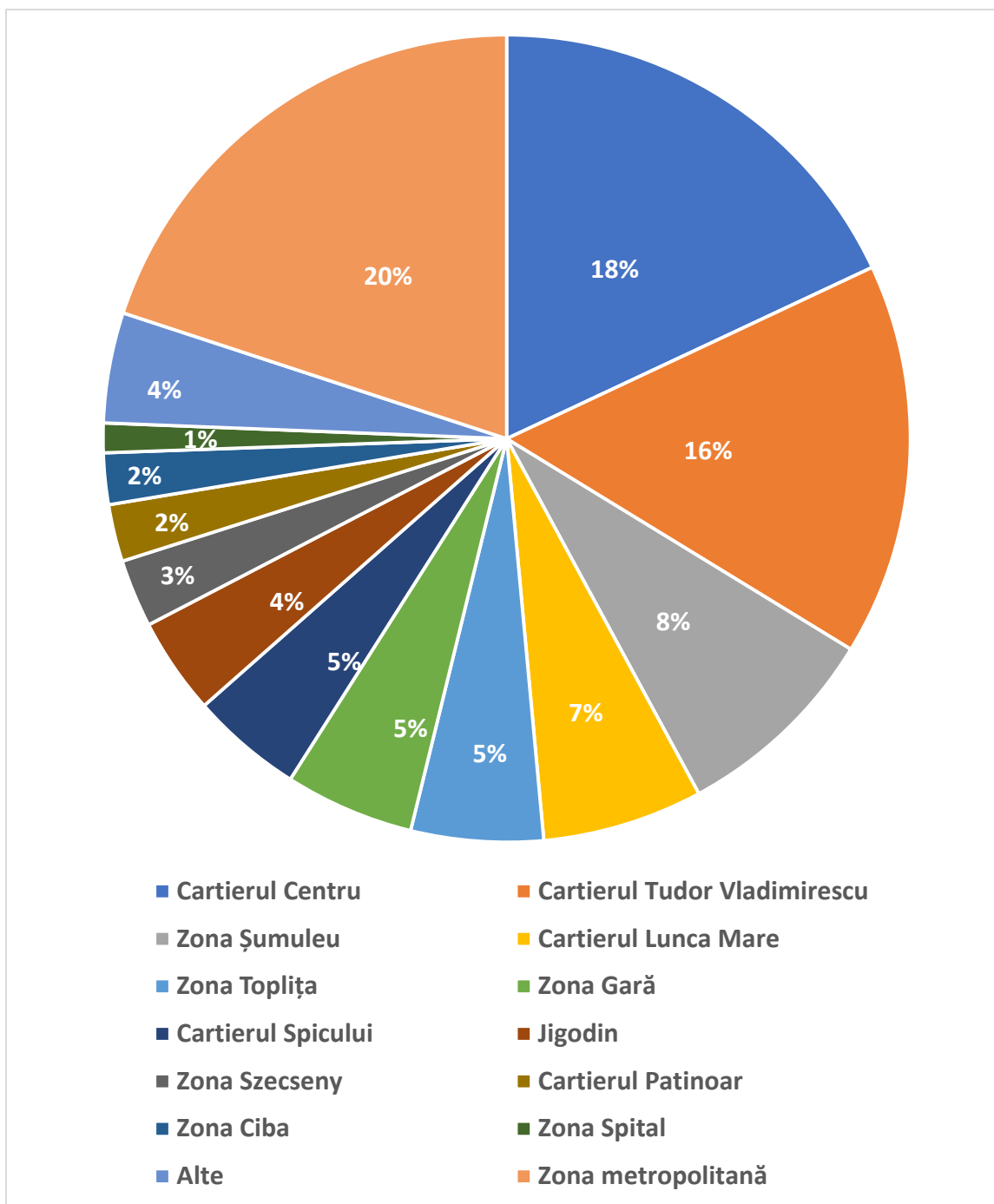

Sursă: cercetare proprie 2021-2022

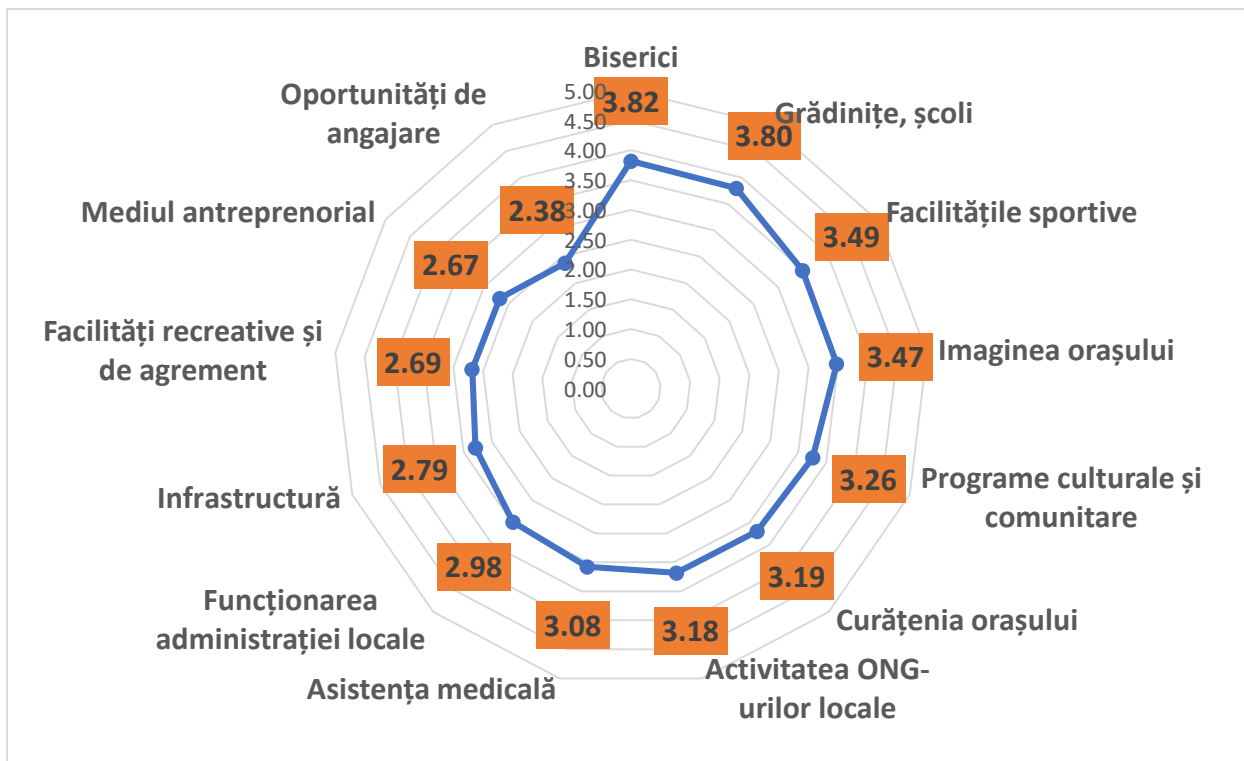
Sursă: cercetare proprie 2021-2022

Așa cum am menționat anterior, chestionarul nu a fost adresat doar locuitorilor din Miercurea Ciuc, ci și tuturor localităților care fac parte din zona metropolitană. În același timp, chestionarul a oferit, de asemenea, locuitorilor posibilitatea de a indica partea municipiului în care locuiesc, pentru a putea examina comentariile și observațiile privind deficiențele și îmbunătățirile din acest punct de vedere. Următoarea figură prezintă defalcarea chestionarelor completate în funcție de locul de reședință.

Sursă: cercetare proprie 2021-2022

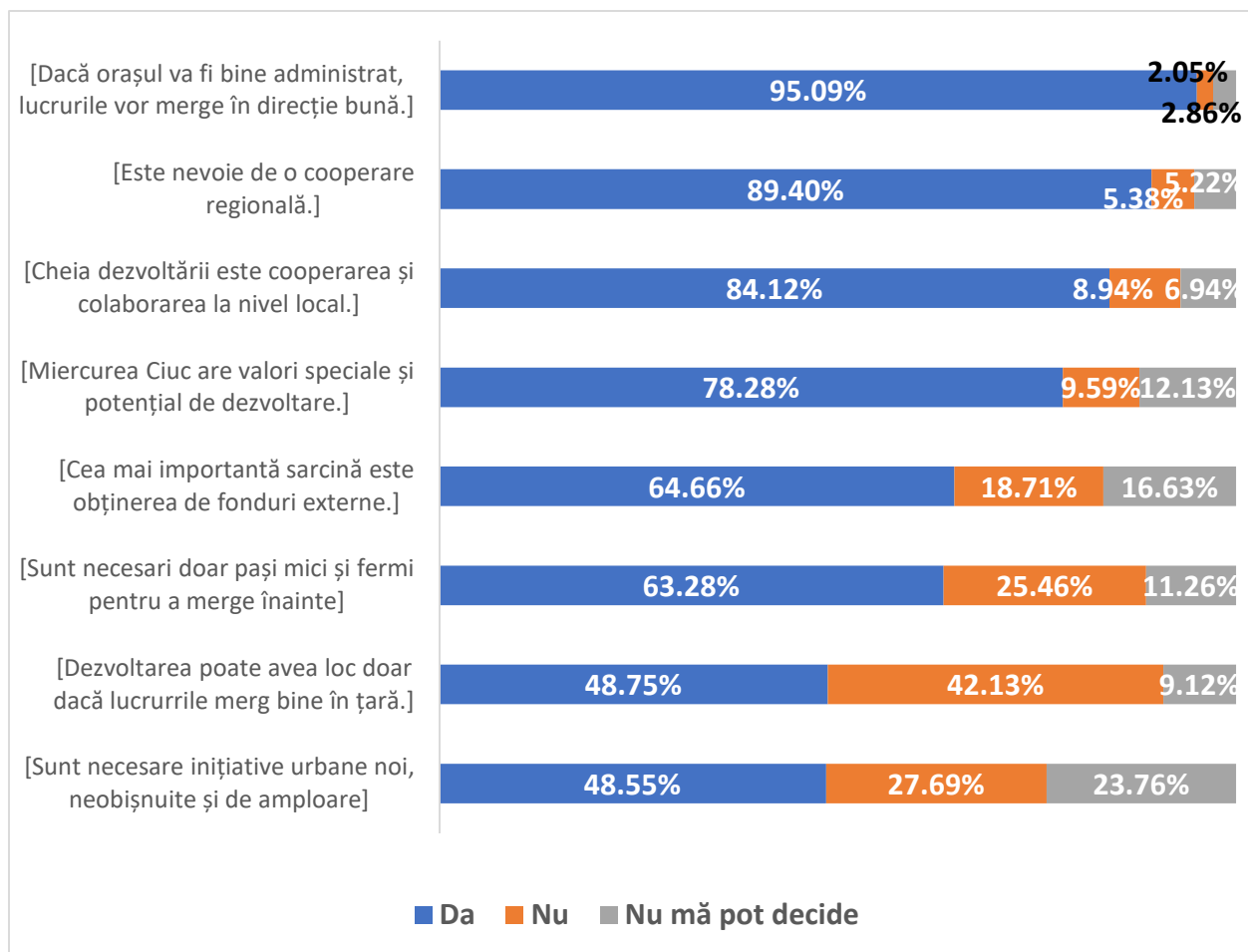
În cadrul chestionarului, am considerat important să evaluăm nivelul de satisfacție al populației din mai multe zone care vor fi afectate de propunerile de dezvoltare ale actualei strategii. În special, am vrut să aflăm ce părere are populația în cauză despre aceste programe, servicii sau bunuri, pentru a le putea încorpora în documentul de strategie atunci când se stabilesc prioritățile propunerilor de dezvoltare. Rezultatele sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Sursă: cercetare proprie 2021-2022

Respondenții au fost rugați să își evalueze nivelul de satisfacție pe o scară de la 1 la 5, 1 fiind cel mai puțin satisfăcut și 5 fiind complet satisfăcut. Scorurile din tabelul de mai sus au fost calculate ca medie a răspunsurilor la fiecare întrebare.

În chestionarul bilingv, disponibil în format tipărit și online, respondenții au avut, de asemenea, posibilitatea de a evalua afirmațiile legate de dezvoltarea locală. Scopul acestei părți a chestionarului a fost de a colecta date privind tipurile de practici de dezvoltare pe care le susțin locuitorii și abordările politice de dezvoltare pe care le preferă. Datele din acest set de întrebări sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Sursă: cercetare proprie 2021-2022

În elaborarea unei strategii de dezvoltare integrată, ar trebui să se pună accentul pe cartografierea resurselor locale și, în același timp, pe identificarea lacunelor. Chestionarul a oferit respondenților posibilitatea de a identifica ceea ce ei consideră a fi punctele tari ale orașului Miercurea Ciuc care ar putea fi folosite ca resurse în programele de dezvoltare locală și de a enumera lacunele care ar trebui abordate în perioada următoare. Tabelul de mai jos enumeră resursele și deficiențele menționate în chestionar și cuantifică numărul de ori în care acestea au fost menționate.

Valori și probleme de dezvoltare locală			
Valori	Numărul de menționări	Probleme	Numărul de menționări
Valori naturale	595	Transport și parcare	540
Patrimoniul construit	553	Situația romilor	202
Valori turistice	437	Reabilitare urbană	109
Valori culturale	179	Lipsa locurilor de muncă	78
Alte	44	Siguranța publică	54
		Situația tinerilor	43

În timpul pregătirii strategiei pentru municipiul Miercurea-Ciuc, o atenție deosebită a fost acordată organizării de întâlniri tematice. Ca urmare a acestui proces, am reușit să organizăm o serie de întâlniri cu antreprenori locali, reprezentanți ai tinerilor din zonă și lideri ai altor organizații locale. Rezultatele acestor reuniuni au fost următoarele:

- Programele de transport și de parcare ar trebui să fie cu siguranță o prioritate în viitoarele planuri de dezvoltare a municipiului;

- Ar trebui consolidat dialogul dintre conducerea municipiului și antreprenori;
- Este necesară dezvoltarea în continuare a vieții culturale locale;
- Este necesară extinderea și diversificarea subvențiilor pentru sport;
- Există o nevoie tot mai mare de a organiza programe orientate pe generații (tineri, vârstnici, familii tinere);
- Extinderea listei de programe de conservare a naturii;
- Trebuie să se acorde prioritate sprijinirii întreprinderilor care atrag forța de muncă locală și atragerii de noi investitori;
- Există o nevoie tot mai mare de a dezvolta și de a gestiona o serie de servicii sociale;
- Comunicarea și dialogul regulat între diferite instituții și organizații sunt foarte importante pentru planificarea și implementarea eficientă a problemelor de dezvoltare locală.

1.4.2. Consultarea publică

Strategiile de dezvoltare locală nu mai pot fi elaborate fără consultare publică. Această etapă de consultare între administrația locală, diferitele instituții și organizații locale și publicul larg este necesară din mai multe motive:

- populația municipiului, instituțiile și organizațiile sale au posibilitatea de a avea un cuvânt important de spus cu privire la programele cuprinse în planurile de dezvoltare municipale;
- posibilitatea de a dezvolta programe de cooperare între diferite organizații și instituții;
- cunoașterea diferitelor programe de dezvoltare sporește considerabil capacitatea de planificare pentru viitor, ceea ce este important nu numai pentru instituțiile și organizațiile care operează în municipalitatea respectivă, ci și pentru populație,
- este posibil să se coordoneze programele de dezvoltare între municipalitățile din zonă și, acolo unde este posibil, să se aplice pentru finanțare comună.

În faza de consultare publică, documentul, care a fost supus dezbaterii publice în limbile română și maghiară, a fost nu numai promovat în rândul organizațiilor și instituțiilor locale și al populației, ci și distribuit în comunele care fac parte din zona metropolitană. Documentul pentru consultare publică a fost publicat în limbile română și maghiară pe site-ul municipiului. Consultarea publică a fost anunțată sub forma unei conferințe de presă la care au fost invitați reprezentanți ai presei scrise și electronice locale. De asemenea, am sensibilizat publicul cu privire la oportunitatea consultării publice prin mai multe postări pe Facebook. Documentul bilingv al Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a municipiului Miercurea Ciuc a fost trimis pentru consultare publică prin e-mail mai multor instituții și organizații regionale.

SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN

2.1. Profil socio-demografic

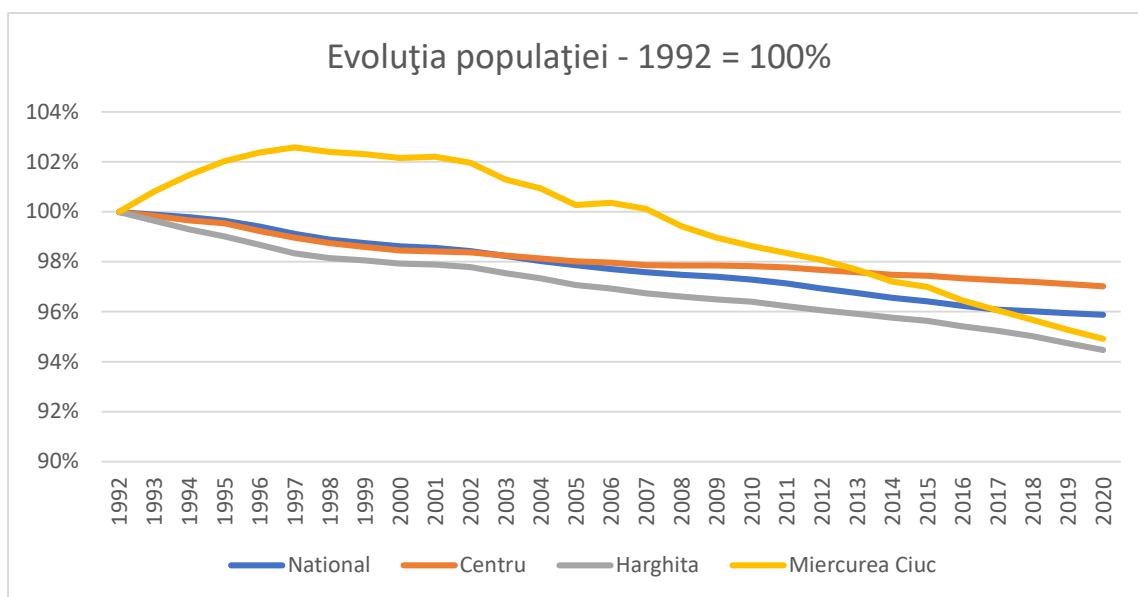
Conform datelor recensământului din 2011, populația actuală a municipiului Miercurea Ciuc este de 38966 de locuitori, ceea ce înseamnă o scădere de 8% față de 2002. Proporția sexelor s-a schimbat în favoarea femeilor 51,79%, respectiv 48,21%.

Sex	2002		2011	
	Numărul populației	Structura %	Numărul populației	Structura %
Total	42029	100,00%	38966	100,00%
Masculin	20375	48,48%	18784	48,21%
Feminin	21654	51,52%	20182	51,79%

Sursa: INS RPL

Pe baza datelor Institutului de statistică putem urmări evoluția populației municipiului până în 2020, comparându-le cu cele din 1992. Pe figura următoare acest indiciu prezintă nivelul național, regional, județean și orășean. În mod evident, scăderea populației corespunde cu procesele naționale, dar este o scădere pe nivel județean este mai accentuată (-5,53%), iar scăderea pe nivel de regiune este mai lentă (-2,97%) față de media pe țară (-4,11%). Din aceste date statistice putem deduce că există o puternică tendință migratoare la nivel municipal-zonal, iar zonele urbane își completează populația scăzută din împrejurimi.

Trebuie să mai amintim, legat de Miercurea Ciuc, că institutul statistic (care diferă în sens ascendent față de datele recensământului pentru că acesta conține și informații referitoare la locuitorii cu vizele de flotant și nu figurează în mod oficial datele referitoare la cei plecați recent) a avut în evidențe până în 2007 o populație mai mare față de 1992 (în opoziție cu datele permanent scăzânde la nivel național), dar de fapt până în 1997 s-a observat o creștere a populației, după care se simte o scădere semnificativă, și până astăzi a dispărut acel surplus calculat față de celelalte teritorii ale țării, scăderea fiind 5,07%.

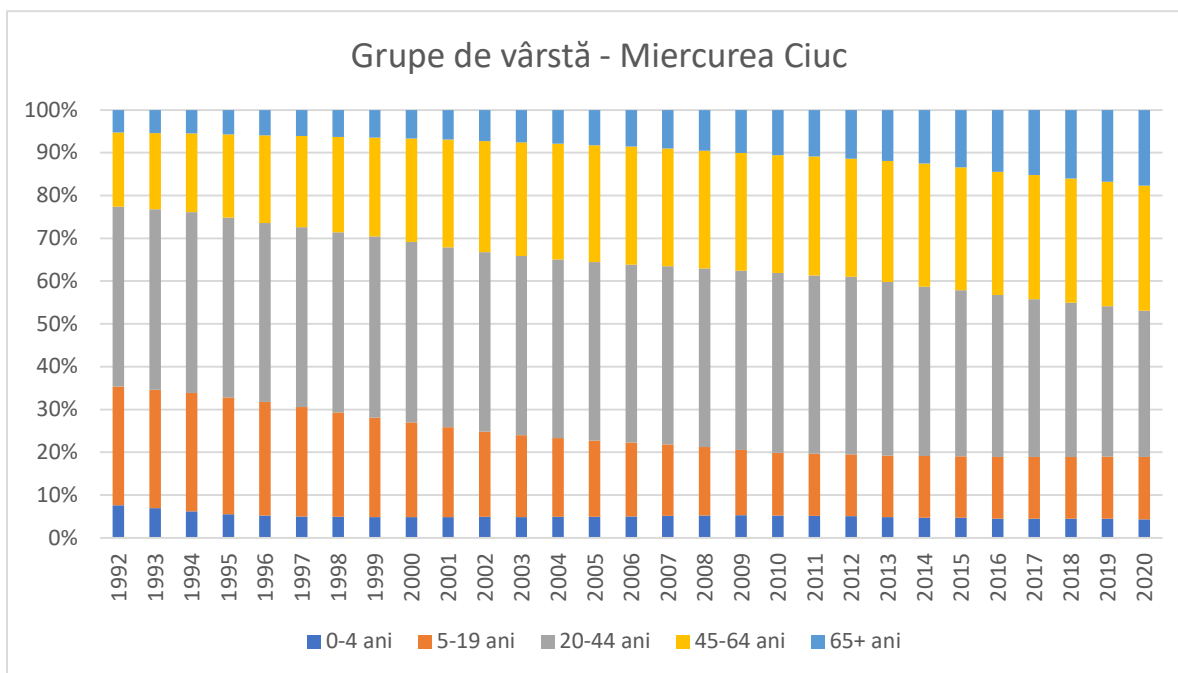

Sursa: INS TEMPO

Figura următoare cu evoluția proporției grupelor de vârstă este elocventă, arătând în mod clar îmbătrânirea demografică. Crește în mod permanent numărul persoanelor cu vârste între 45-64 ani (de la

17,39% la 29,24%) și de peste 65 de ani (de la 5,25% la 17,65%), și paralel cu acest fenomen, scade numărul populației tinere (proportia celor cu vârste între 20-44 ani de la 41,98% la 34,22%, între 5-19 ani de la 27,8% la jumătate, adică la 14,56%, iar cei mai tineri de la 7,58 la 4,33%). Deci, se poate observa scăderea drastică a populației tinere, ceea ce prefigurează scăderea întregii populații a municipiului, cât și reducerea economiei, căci acești întreprinzători potențiali vor lipsi din viața municipiului peste 5-10 ani.

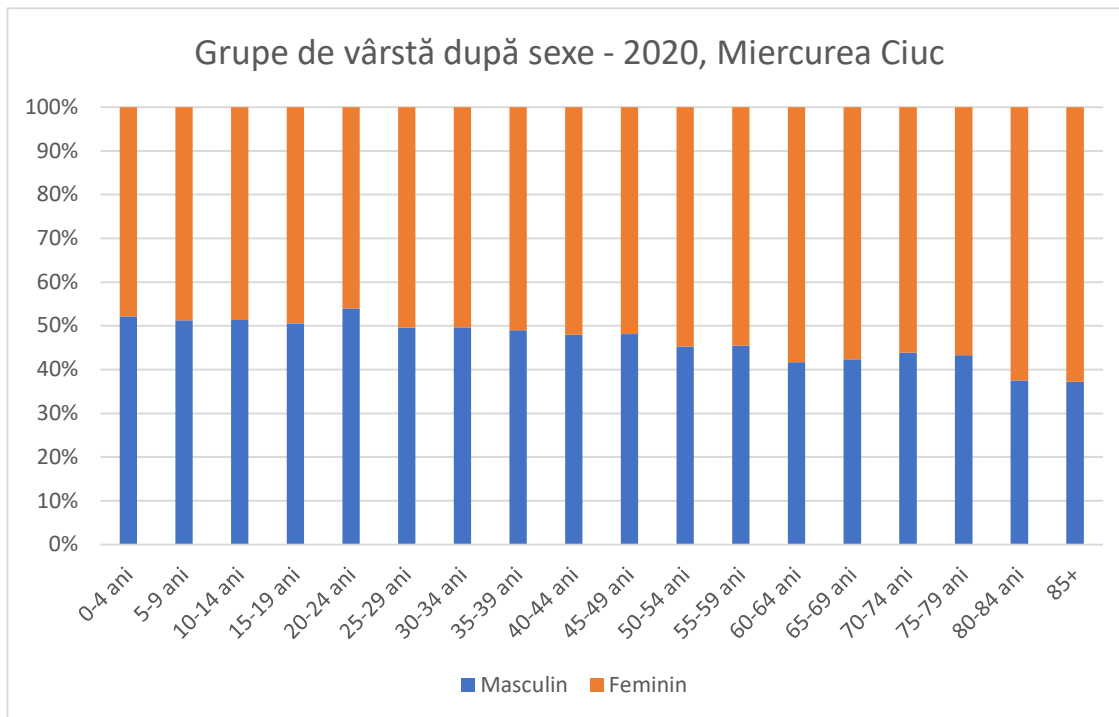
Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului trebuie să țină cont de tendințele negative, cum ar fi scăderea populației, migrația, îmbătrânirea demografică, segregarea, de aceea este nevoie de creșterea atractivității municipiului (păstrarea și aducerea acasă a tinerilor), dar nu trebuie uitate nici provocările care reies din situația actuală, cum ar fi dezvoltarea sistemului de servicii sociale destinate bătrânilor, eficientizarea relațiilor cu localitățile din preajmă, cât și integrarea socială.

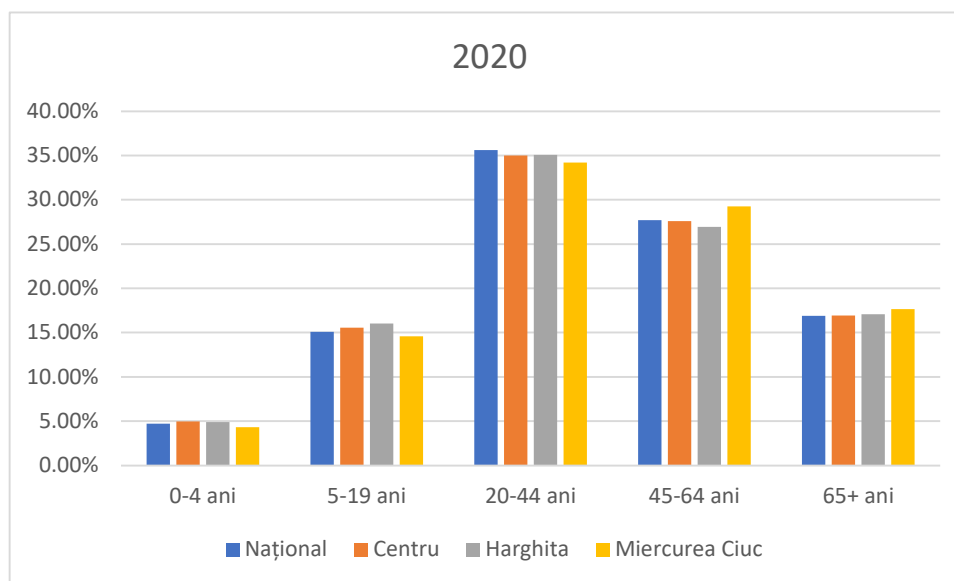
Sursa: INS TEMPO

În continuare, vom nuanța fenomenele generale tratate mai sus, pe baza mai multor aspecte, încercând să depistăm rolul factorilor care contribuie la scăderea populației.

Figura de mai jos arată proporția dintre sexe pe baza datelor INS Tempo din 2020, excedentul care apare la naștere în cazul bărbaților (52-48%) se va inversa la populația de peste 40 de ani și până la vârsta de 80 de ani sunt mai numeroase persoanele de sex feminin (63-37%), decât cele de sex masculin. Acest fapt se datorează și vârstei medii mai mici a bărbaților.

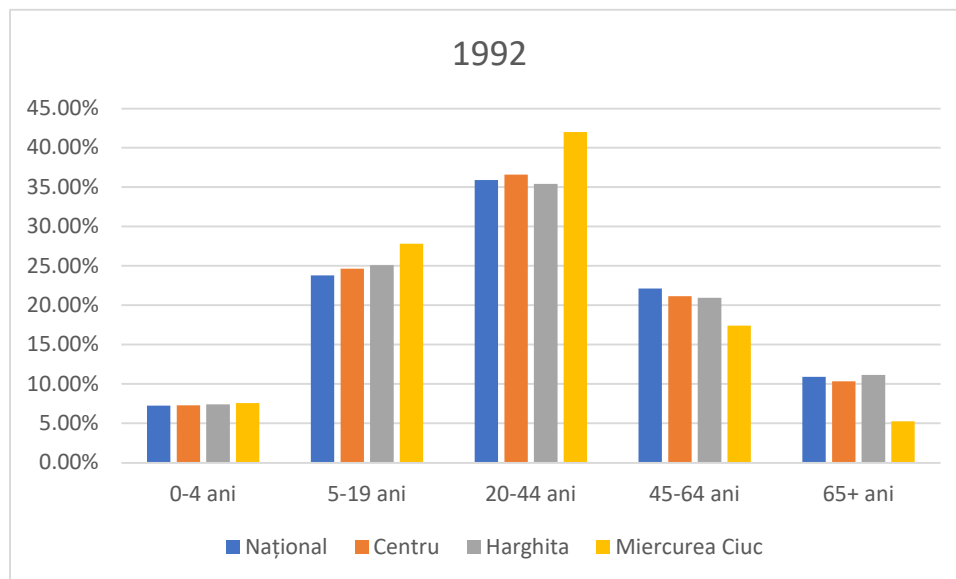

Ne-a interesat situarea municipiului Miercurea Ciuc din punctul de vedere al grupelor de vârstă comparativ cu nivelul național, aceste date vor fi prezentate pe figurile de mai jos. În anul 2015 se poate observa o deviere semnificativă la grupele de vârstă de 5-19 ani și la cei peste 45 de ani: lipsesc tinerii din Miercurea Ciuc în proporție mai mare, decât la nivel județean, regional și național, însă populația între 45-64 ani este mai mare, așa cum și proporția vârstnicilor (65+).

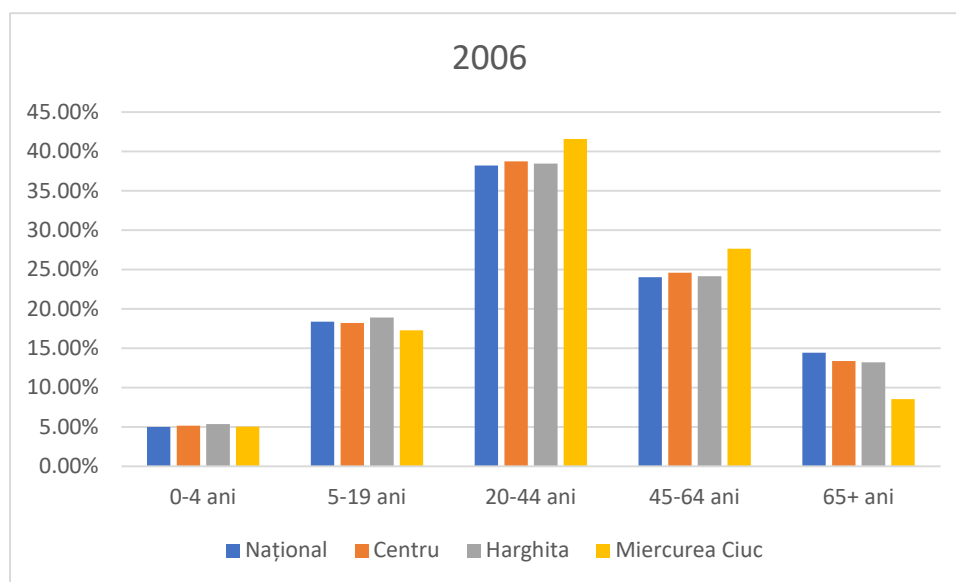

Dacă suntem interesați de schimbările de structură în cadrul grupelor de vârstă din municipiu în ultimii 25-30 de ani față de situația din țară, pe baza celor două diagrame de mai jos care putem afirma că la începutul anilor '90 municipiul Miercurea Ciuc a avut o populație relativ tânără în țară, proporția celor între 5-45 de ani depășind semnificativ (cu 2-6%) valoarea medie din România.

În cadrul copiilor mici (0-4 ani) această diferență deja nu a existat, prefigurând schimbarea semnificativă a structurii demografice. Pe graficul referitor la situația din 2006 se observă că proporția mică a copiilor a ajuns la un grup de vârstă superior, cei cu vârsta între 5-19 ani sunt mai puțini cu maim ult de 1%, decât media națională. Se poate constata, că procesele demografice nefavorabile au început în preajma căderii regimului comunist, iar lipsa tinerilor se datorează și acestui fapt.

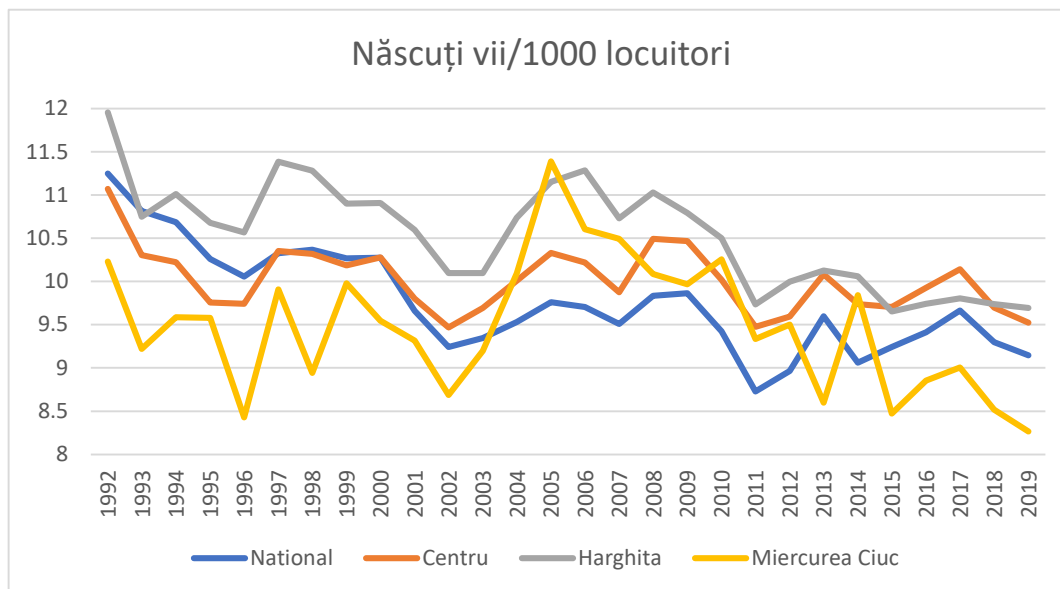
Sursa: INS TEMPO

Sursa: INS TEMPO

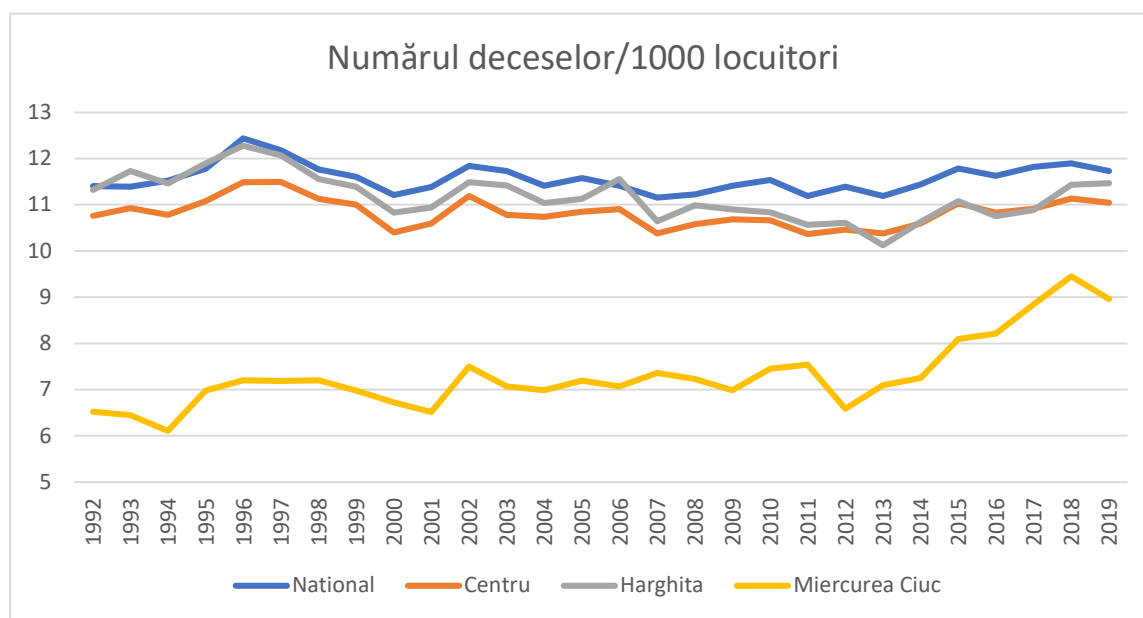
Scăderea populației poate avea două cauze majore. Pe de o parte, diferența negativă între numărul nașterilor vii și cel al deceselor (rata sporului natural), iar, pe de altă parte, soldul migrator negativ. Pentru a ajunge la cauzele mai profunde ale fenomenului, am analizat numărul nașterilor vii la o mie de locuitori începând cu anul 1992 (vezi figura de mai jos). Pe baza acestor date, valorile din Miercurea Ciuc erau mult mai scăzute chiar la începutul acestei perioade (10,23 de nașteri/mia de locuitori), valori ce au scăzut în continuare. Valoarea negativă minimă a fost înregistrată în 1996, cu 8,42 copii născuți/o mie de locuitori.

O evoluție pozitivă constituie faptul că după 2004 numărul nașterilor a depășit media națională. Trebuie menționat însă, că raportat la județul Harghita, valorile acestea sunt peste media pe țară, ceea ce duce și la ameliorarea datelor statistice din municipiu.

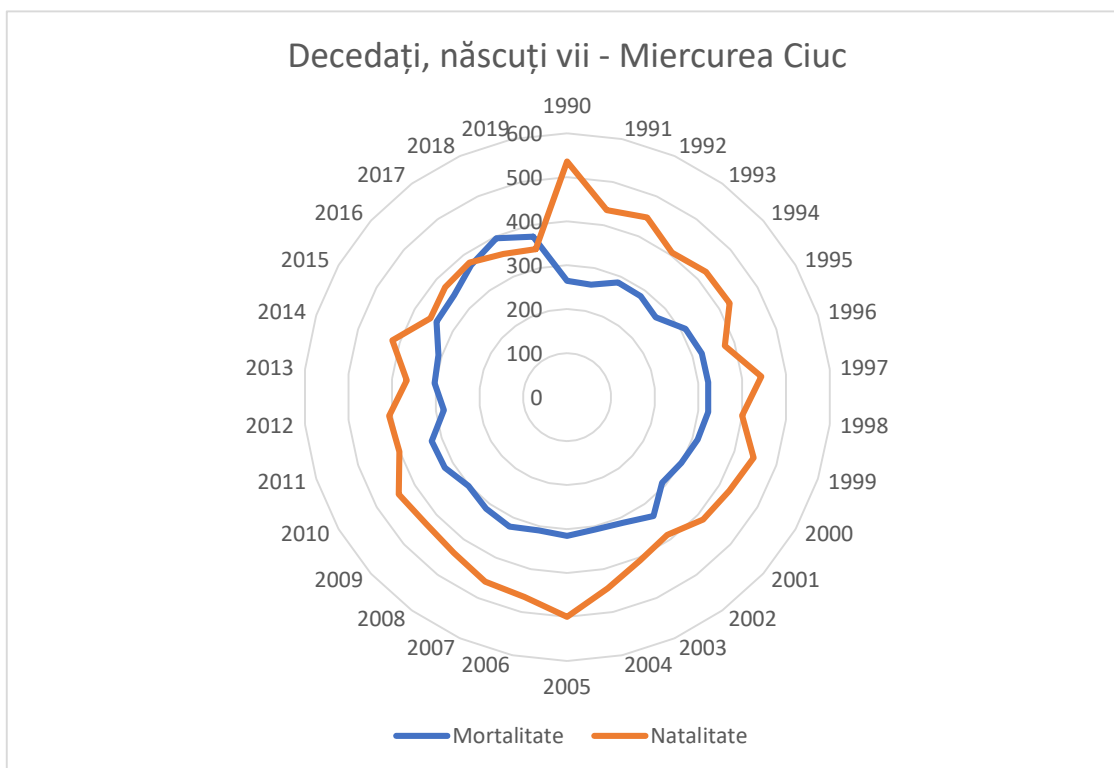
Sursa: INS TEMPO

În ceea ce privește rata de mortalitate, aceasta este mult mai mică, decât media națională, raportată la 1000 de persoane (în 2019 8,96 în timp ce la nivel național era de 11,72) și s-a păstrat pe toată perioada menționată. Astfel, pe baza datelor statistice, în Miercurea Ciuc media deceselor este mai mică cu 4 persoane la 1000 de locuitori. Acest fapt este specific municipiului Miercurea Ciuc, și poate avea drept explicație faptul că se observă o tendință de reîntoarcere în satul natal a populației în vârstă, acolo intervenind și decesul lor, acesta fiind înregistrat ca atare în statisticile respective.

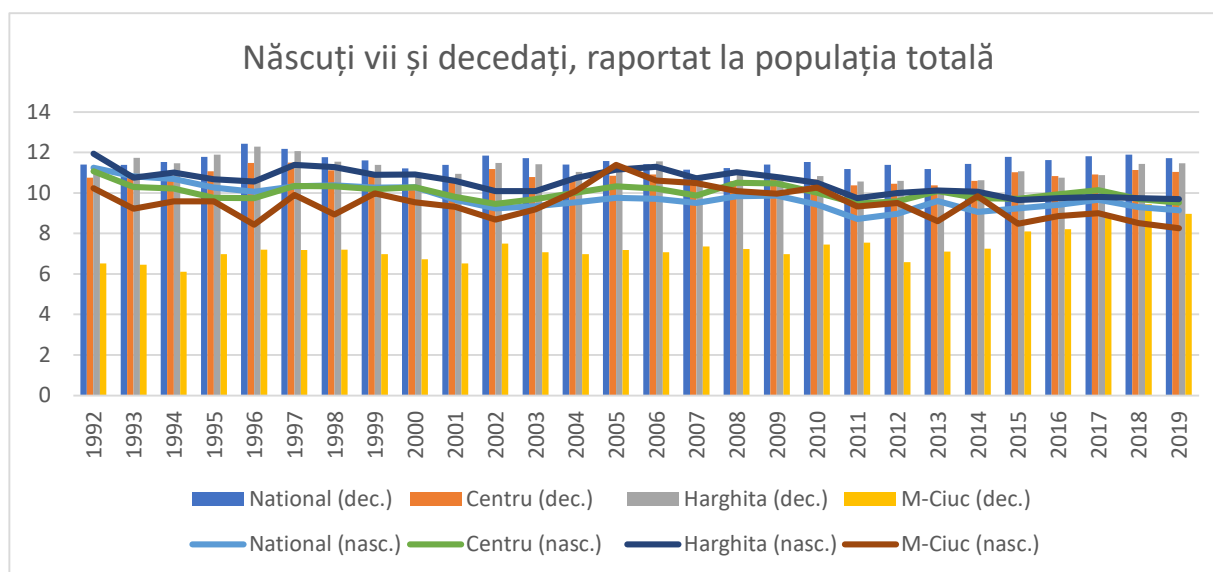
Sursa: INS TEMPO

Pe figura de mai jos am analizat paralel rata nașterilor și a deceselor în perioada 1990-2019, putând urmări numărul mai mare de nașteri față de decese. Din 2004 se observă o scădere sistematică a numărului de nașteri. În anii 2018 și 2019 rata mortalității a depășit rata de natalitate.

Sursa: INS TEMPO

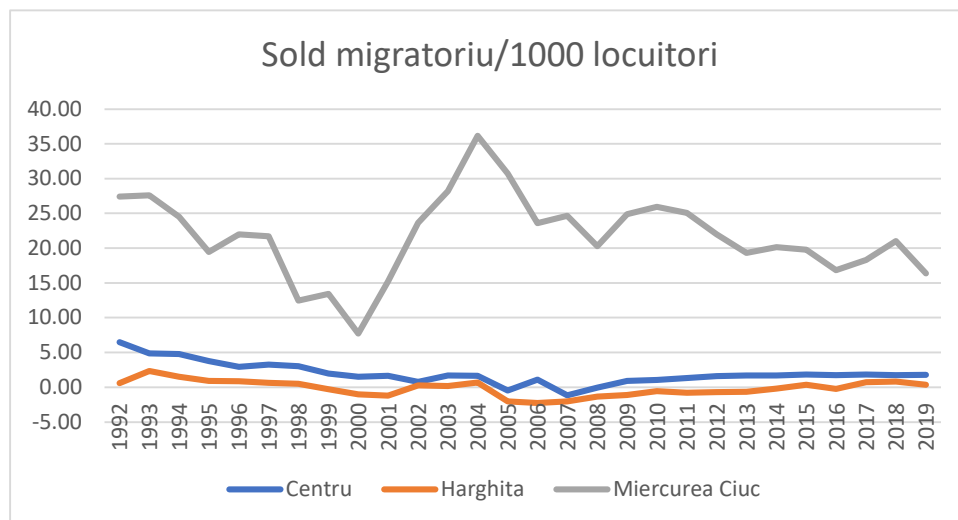
Analizând mai departe, pe figura de mai jos am totalizat nașterile (linie) și decesele (coloană) raportate la o mie de locuitori, comparând cu ratele județene, regionale și naționale. În timp ce la celelalte niveluri numărul deceselor a depășit cel al nașterilor în toate perioadele studiate, în Miercurea Ciuc s-a observat că această proporție era tocmai inversă. Din câte se poate observa, până în momentul de față municipiul nu asigură confort într-o măsură care să poată însemna o reală alternativă pentru persoanele în vârstă, față de avantajele financiare ale locuințelor din mediul rural.

Sursa: INS TEMPO

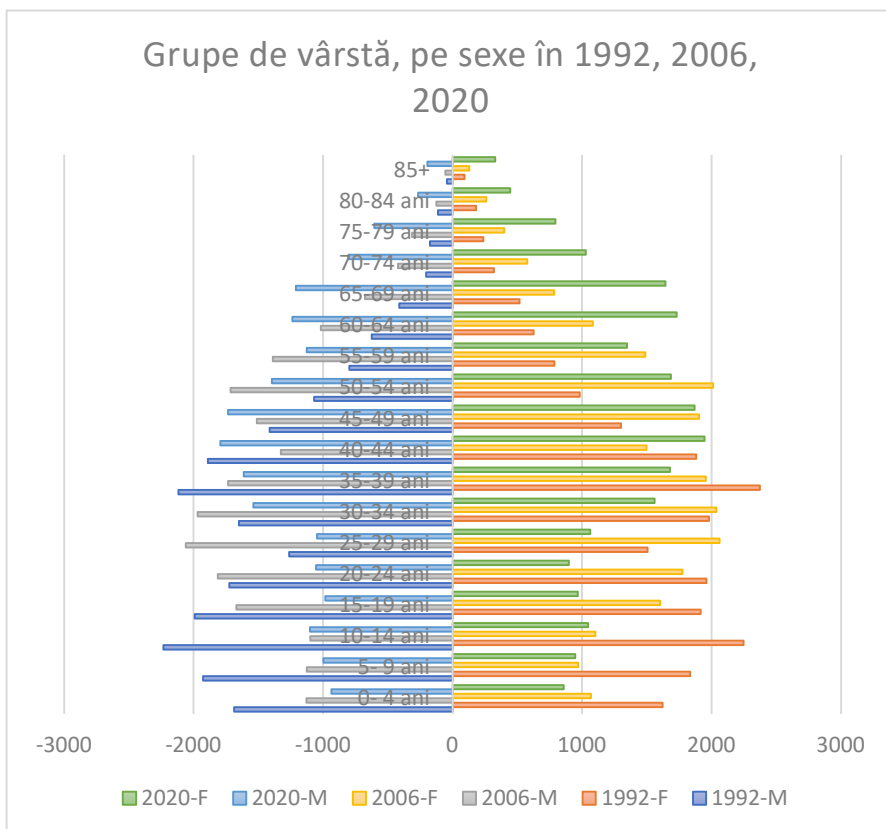
Cealaltă cauză a scăderii populației este migrația, rata acesteia fiind de 15 ori mai mare decât cea județeană sau regională. Pe figura următoare am arătat soldul migrator (stabiliri de reședință minus plecări cu reședință raportat la o mie locuitori) al municipiului în comparație cu cel al județului Harghita și

al Regiunii de Dezvoltare Centru, raportat la o mie de locuitori. Din 1992 în toți acești ani valoarea a fost ridicată, doar proporția s-a schimbat. Valul migrațional din anii '90 a fost urmat de o migrație și mai semnificativă la începutul lui 2000 (punctul maxim fiind în 2004: 36 de capete din o mie de locuitori), apoi după apariția crizei (după 2008) a apărut un nou val de stabiliri de reședință în municipiu, ceea ce se pare că în momentul de față este mai moderat (16 capete din o mie de locuitori). Nivelul crescut a soldului migratoriu față de cel județean și regional, accentuează faptul că Miercurea Ciuc este un municipiu magnet.

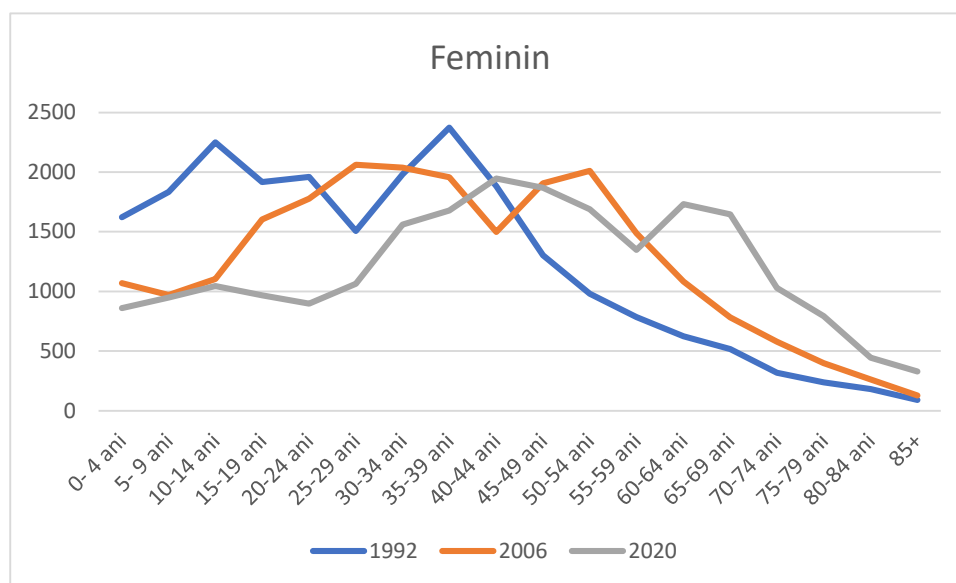
Sursa: INS TEMPO

La sfârșitul studiului nostru demografic am comparat piramida vârstelor municipiului din 1992, 2006 și 2020 pe baza datelor demografice oficiale ale institutului de statistică (date conform domiciliului stabil la data de 1 ianuarie). Această piramidă arată imaginea unei societăți în curs de îmbătrânire, amintit mai înainte, ca un arbore cu un trunchi subțiat și cu o coroană lărgită. Lărgirea se face la amândouă sexe peste 45 de ani, dar este interesant că în 2006 populația cu vârsta cuprinsă între 25-29 de ani era mai mare la număr ca înainte (1992) sau după această perioadă. Scăderea celor cu vârsta activă (20-35 ani) a apărut numai în ultima perioadă. Ca urmare a acestui aspect a scăzut semnificativ și numărul de copii.

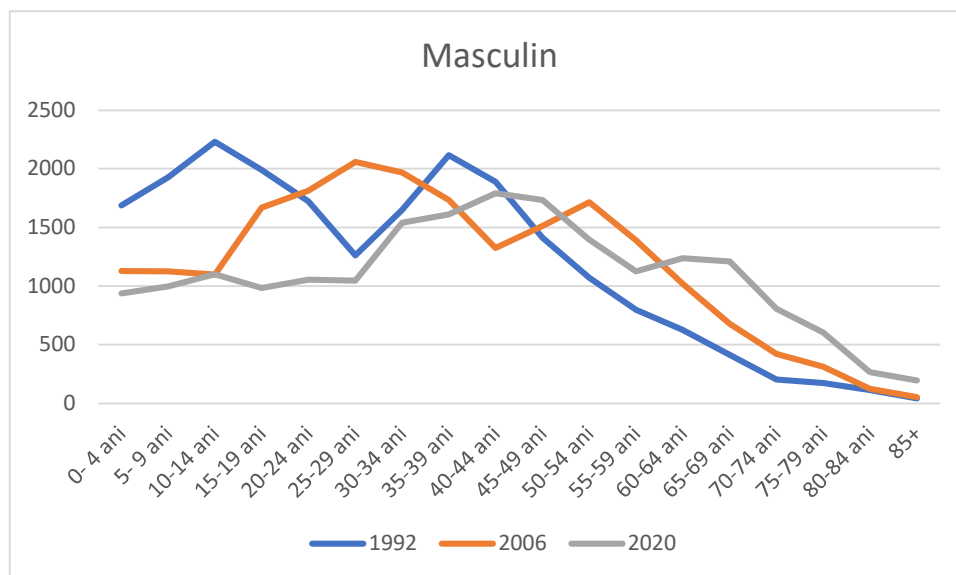

Sursa: INS TEMPO

Este ilustrat separat evoluția grupelor de vârstă în cei trei ani studiați. Cele două diagrame comparativă nu arată mari diferențe, căci în timp ce în 1992 se vede o structură subțiată la populația mai în vârstă, în 2006 și 2020 populația tânără este mai mică în proporție și cea mai în vârstă mai semnificativă. Trebuie menționat că procesul de îmbătrânire demografică poate fi observat încă din 1992, se remarcă dispariția grupului de vârstă de 20-30 ani, probabil de aici derivă valorile migraționale mai sus amintite.

Sursa: INS TEMPO

Sursa: INS TEMPO

Sintetizând datele demografice, rata sporului natural al municipiului Miercurea Ciuc, comparată cu valorile naționale, nu este negativă, ceea ce ar fi explicat scăderea drastică a populației. Dimensiunea migrației este multiplă față de alte zone și vizează în special tinerii, care părăsesc temporar municipiul, în special pentru căutarea unui loc de muncă în străinătate. Însă, după realizarea unei cariere sau asigurarea existenței în străinătate, numai o mică proporție a tinerilor se reîntorc în municipiu. Este deci un obiectiv strategic de a transforma municipiul din nou atractiv pentru tineri, de a crea condiții optime de întemeiere familiei, de locuință, de a crea un mediu antreprenorial favorabil restabilirii lor în localitate.

2.2. Profil economic

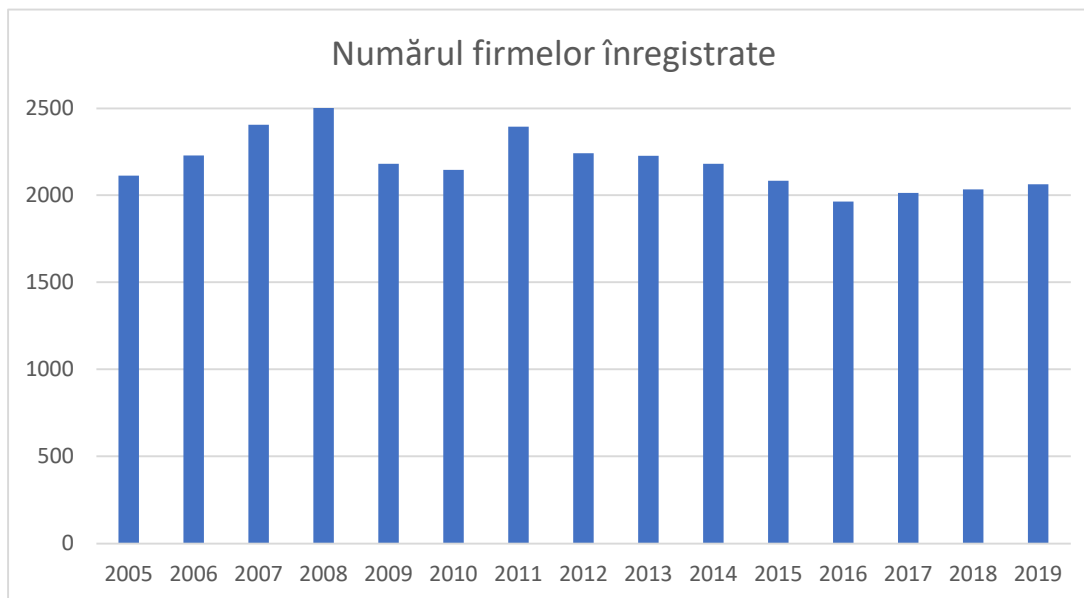
Viața economică a municipiului Miercurea Ciuc în ultimii 10 ani era într-o perioadă de „căutare de drumuri”, s-au observat urmările restrângerii activității întreprinzătorilor înregistrate, fapt susținut și de datele statistice. În urma dezbatelor cu grupurile de interes economic, folosind metoda focus grup, s-au evidențiat câteva probleme specifice care duc la complexitatea acestui aspect. În mod vizibil, nu e vorba doar de scăderile datorate crizei economice din anul 2008 (un număr semnificativ de indicatori arată tendință descrescătoare chiar înainte de criză), ci și de criza prezentă în eficiența și competitivitatea economiei, ca o piedică a dezvoltării prin privatizare, în primul deceniu al mileniului. Cauzele sunt deci multiple, printre care se regăsesc aspectele deja amintite, adică lipsa competitivității și pierderile de cotă de piață, nivelul scăzut al inovațiilor, necorcondanța dintre viața economică și sistemul educațional profesional și tehnologic, lipsa forței de muncă și scumpirea materiei prime. Urmările însă sunt semnificative: scăderea numărului afacerilor, diminuarea cifrei de afaceri, reducerea numărului locurilor de muncă, ducând la sărăcirea populației, scăderea consumului și accentuarea fenomenului de migrație.

Despre toate acestea avem o imagine detaliată în prezenta analiză privind dezvoltarea durabilă a municipiului Miercurea Ciuc, apelând la informațiile din baza de date "Lista firme" și datele Institutului Național de Statistică. Majoritatea datelor sunt analizate pentru perioada 1990-2019 și de multe ori au fost comparate cu valorile asemănătoare ale celorlalte unități teritoriale, evidențiind pe lângă particularitățile locale și cele naționale, generale.

În primul rând, vom arăta pe figura de mai jos schimbarea numărului de firme, pe baza datelor disponibile în listafirmelor.ro. Aici se observă o creștere moderată (o creștere anuală de 5,5-7,9%) a

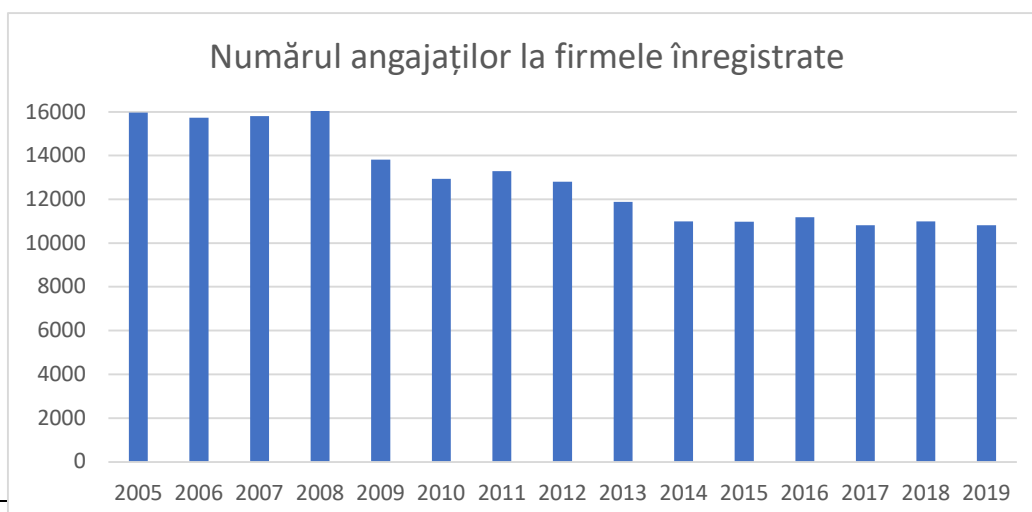
numărului întreprinderilor până în anul 2008 (numărul maxim de firme fiind de 2539), fiind urmată apoi de o scădere similar până în anul 2011.

Perturbarea respectivă este datorită de febra înființării de firme în 2011, mânăta de fondurile EU, dar au fost încercări de scurtă durată, căci în anii următori s-a redus din nou numărul firmelor și față de 2008. Până în 2016 (față de anul 2008), au dispărut 575 firme, ceea ce înseamnă o scădere de 22,65%. În anul 2017 se vede o ușoară creștere a numărului de firme înregistrate.

Sursă: listaфирme.ro¹

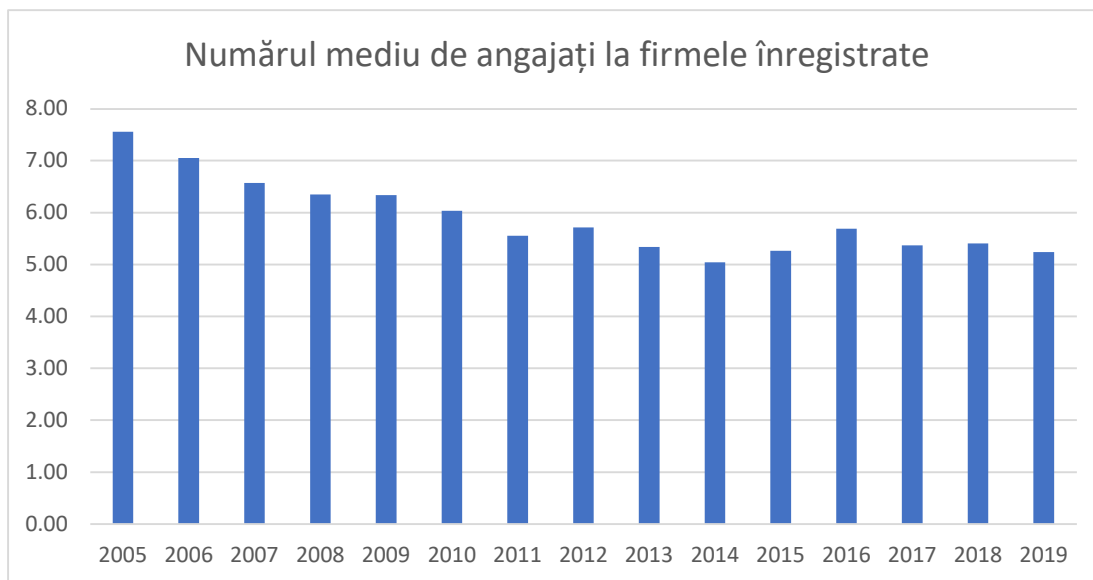
Apar situații asemănătoare și în statistica salariaților. Această evoluție e și mai nefavorabilă, căci până în 2008 economia ciucană a angajat o masă constantă de oameni (aprox. 16000 de persoane), care până în anul 2019, s-a redus la 10813 (scădere de 32,95%, dispărând 5314 de locuri de muncă din sectorul privat – față de anul 2008). Nici anul 2011 nu a adus schimbări în această privință, confirmând presupunerea că majorarea din acest an se datorează posibilităților oferite de proiecte legate de înregistrarea firmelor (în acest an au fost cu 249 de firme mai multe, ceea ce a însemnat doar cu 352 mai multe locuri de muncă).

1 Pe parcursul elaborării SIDU, datele folosite sunt exclusiv din surse oficiale. Datele privind cifra de afaceri, salariați, profit, pierderi și domenii de activitate sunt culese pe baza datelor din listaфирme.ro. Celelalte date statistice sunt preluate din baza de date Tempo a Institutului Național de Statistică – ultima actualizare: 2021.

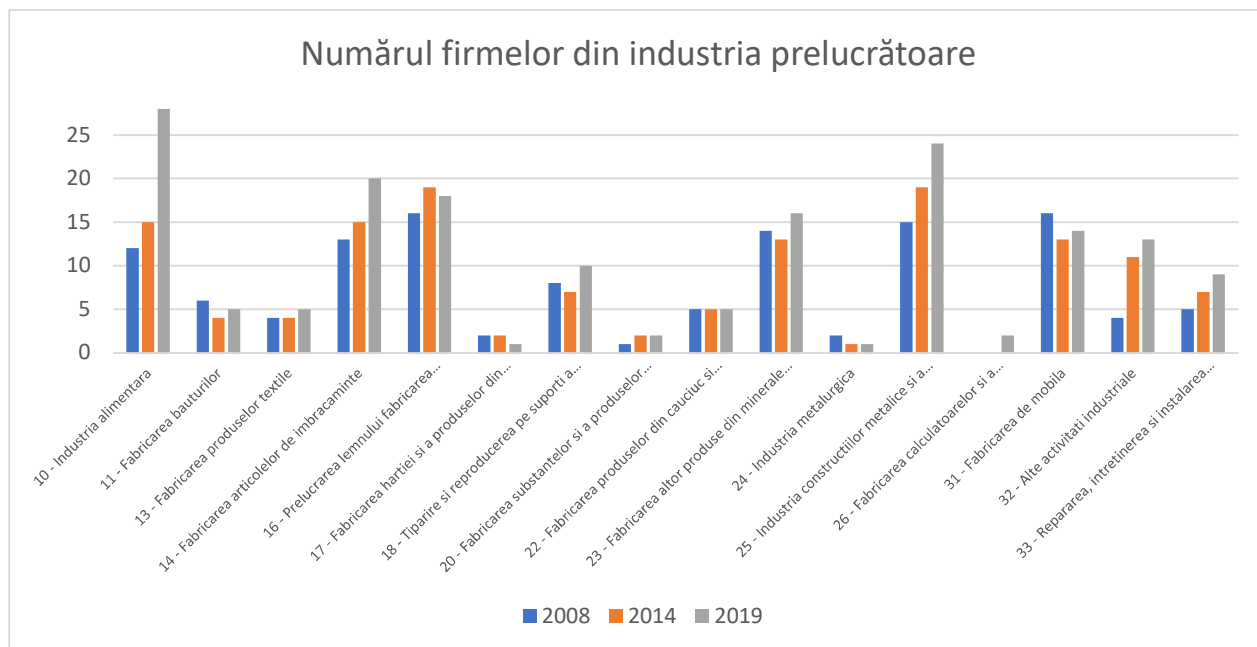
Sursa: listafirme.ro

Așa cum se poate deduce și din graficele de mai sus (scăderea semnificativă a numărului de angajați din sectorul privat), diagrama de mai jos arată că regresul se vede nu numai în numărul de întreprinderi, dar vizează și reducerea numărului de firme. Am ilustrat pe diagrama de mai jos numărul mediu de angajați, ceea ce demonstrează o scădere sistematică a acestuia din anul 2005. Astfel evidențiind că problemele nu sunt produse ale perioadei de după 2008, căci au existat și înainte probleme legate de dispariția locurilor de muncă. În anul 2005 o firmă din Miercurea Ciuc a avut în mediu 7,56 angajați, iar acest număr s-a redus până în 2019 la 5,24 (în anul 2014 acest număr era 5,04, fiind cea mai scăzută).

Sursa: listafirme.ro

Următoarele activități de prelucrare: industria alimentară, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal și alte activități industriale au crescut semnificativ în ceea ce privește numărul firmelor din industria respectivă. Această tendință e ilustrată pe figura următoare. În cursul de 12 ani (2008-2019) au fost înființate 50 firme noi, ceea ce înseamnă o creștere de 40% și au apărut 905 locuri de muncă, ceea ce înseamnă o creștere de 52%.

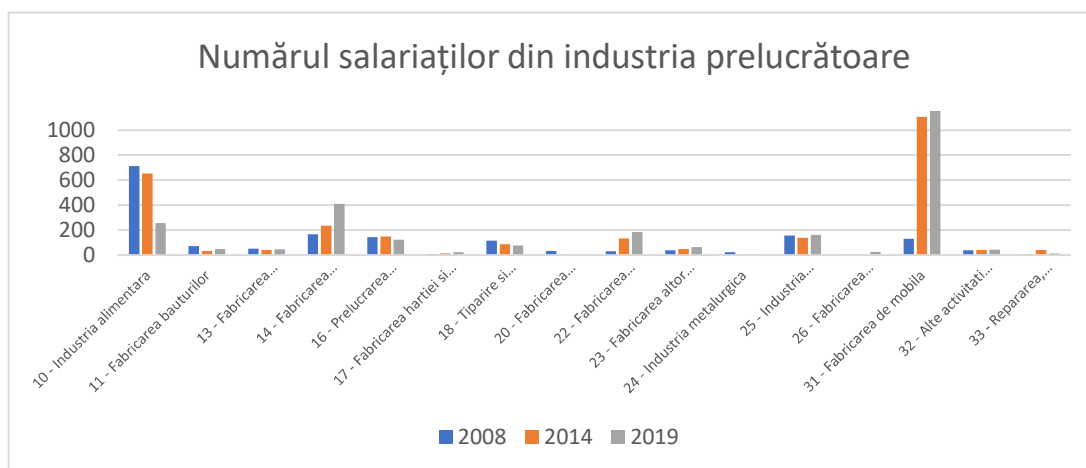

Totodată, trebuie să menționăm următoarele. În ciuda faptului că în industria alimentară au apărut 16 firme noi până în anul 2019, față de 2008 (creștere de 133%), a fost o scădere imensă în ceea ce privește numărul salariaților. În această perioadă au dispărut mai mult de jumătate dintre locurile de muncă (455 locuri de muncă) din industria alimentară (64%). Este evident că aceste ramuri industriale au intrat într-o criză gravă, iar angajații lor au fost nevoiți să-și schimbe profesia, locul de muncă sau chiar să pleacă din țară.

În contrast cu faptul de mai înainte, în cazul industriei fabricării de mobile, a fost a scădere în numărul firmelor (au dispărut 2 firme din piață), iar în cazul angajărilor se vede o creștere semnificativă, au apărut 1034 locuri de muncă în plus. Acest fapt este considerat favorabil, dar înseamnă și o mare amenințare în cazul unei crize industriale, ceea ce poate conduce la pierderi mari în locuri de muncă.

În cazul industriei Fabricării articolelor de îmbrăcăminte, și industriei Fabricării produselor din cauciuc și mase plastice apare o creștere a angajaților față de celelalte categorii din industria prelucrătoare.

În general, se vede o lărgire a industriei prelucrătoare - în privința angajărilor – ce a creat o provocare permanentă pe piața muncii. În cazul mișcării forței de muncă specializată, neflexibilă, este o prioritate strategică de a organiza cursuri de perfecționare, destinate acestor oameni. Cerințele pieței de muncă crează o provocare față de societățile de formare profesională. Este o problemă-cheie (prioritate) a societății locale în permanentă schimbare, formarea profesională eficientă, creșterea flexibilității forței de muncă, organizarea cursurilor de recalificare, conversia profesională. Nesoluționarea acestui probleme va conduce la apariția problemelor sociale.

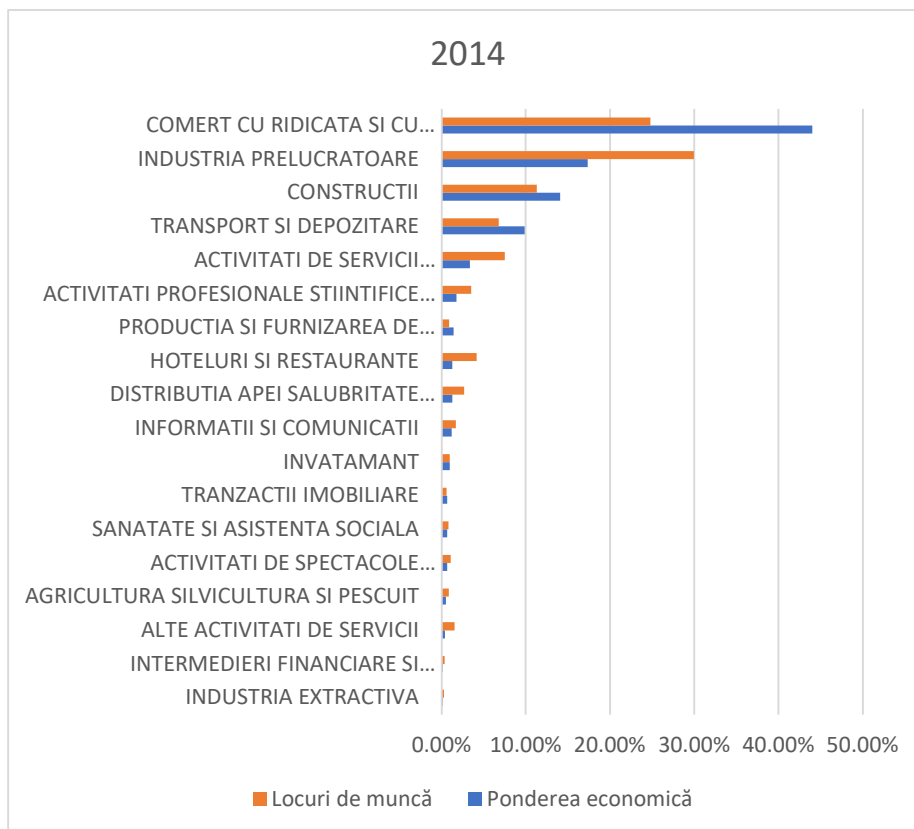
Sursa: listafirme.ro

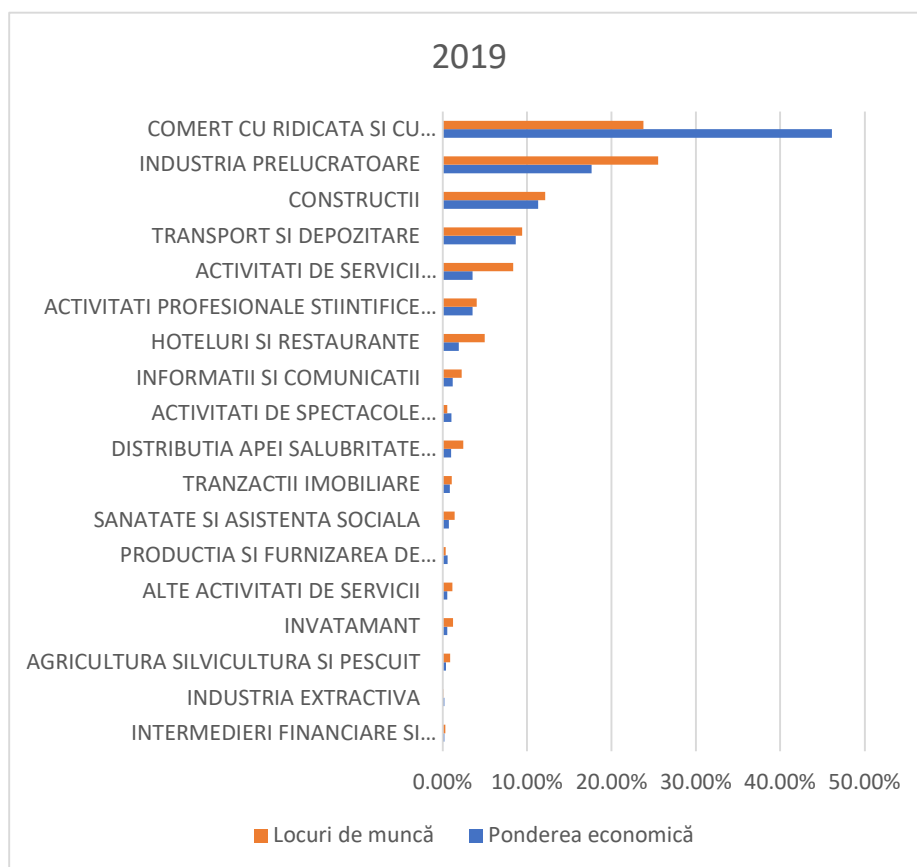
Pe diagramele de mai jos referitoare la 2008, 2014 și 2019 putem observa ponderea fiecărei ramuri industriale în angajare (marcat cu portocale) și beneficiul cifrei de afaceri a municipiului (marcat cu albastru). Pe lângă procesele amintite mai sus (rolul scăzut al industriei prelucrătoare și sporirea serviciilor administrative), se poate remarca ponderea economică a diferitelor ramuri economice: pe baza cifrei de afaceri, primul loc îi revine comerțului, fiind urmat de industria prelucrătoare și de industria de construcții în 2008, 2014 și 2019. În privința angajărilor industria prelucrătoare devine primul de la anul 2014.

Deci, nu s-au produs schimbări esențiale în structura economică a municipiului Miercurea Ciuc, iar dinamica (diminuarea sau creșterea) a afectat într-o pondere diferită toate ramurile economice, iar pe parcursul schimbărilor structurale nu au fost înlocuite domeniile pe cale de dispariție cu alte activități economice, capabile de a crește oferta forței de muncă.

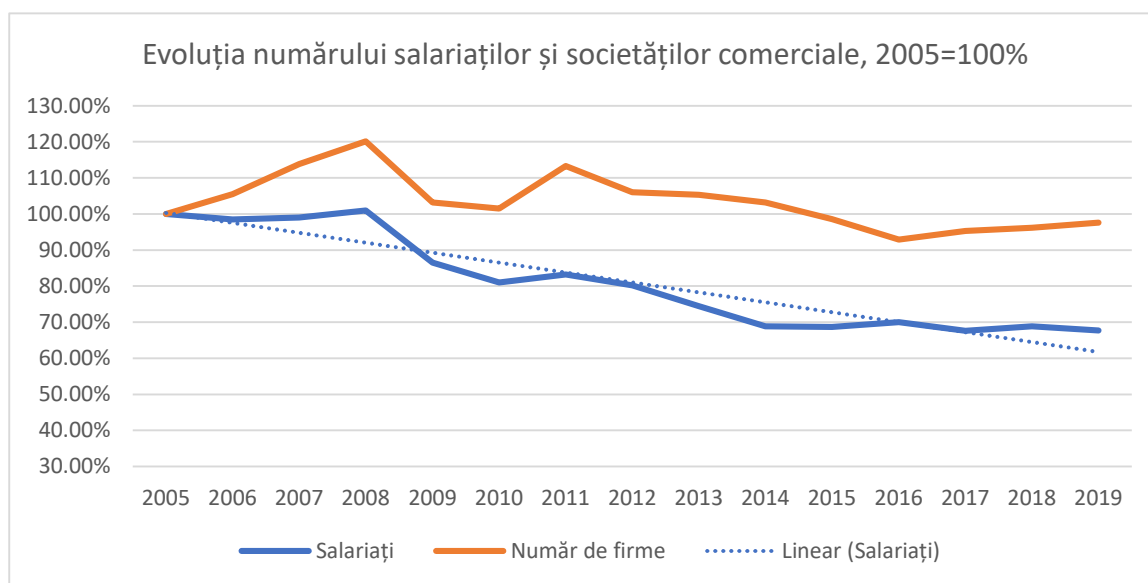
Sursa: listafirme.ro

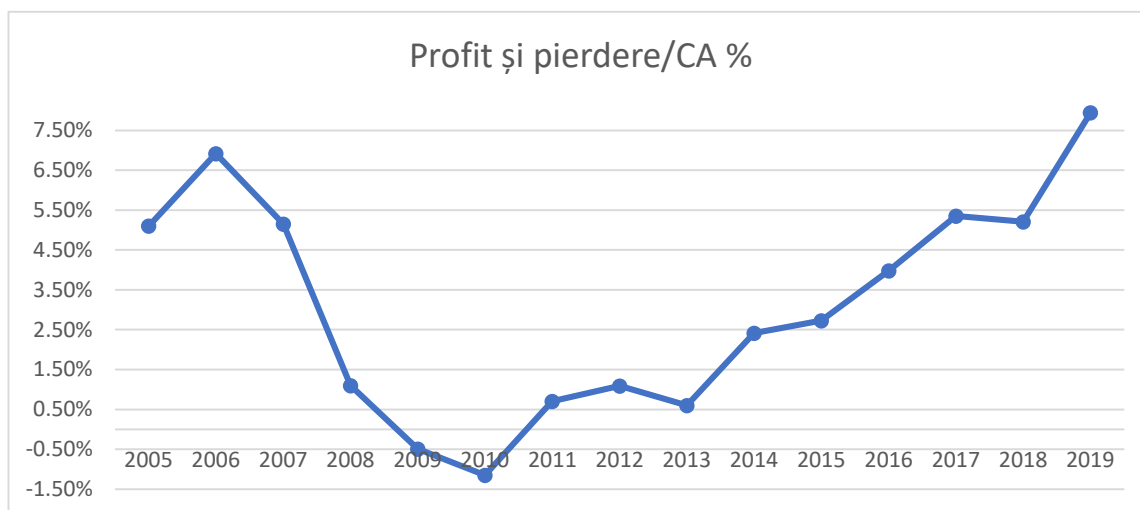

Sursa: listafirme.ro

Analizând numărul de firme și de angajați includem în continuare o diagramă cu ajutorul căreia ilustrăm analitic schimbările anuale ale celor două valori, în comparație cu anul 2005 (=100%). Se poate remarca faptul că scăderea numărului întreprinderilor este depășită semnificativ de diminuarea ofertei de forță de muncă. La firmele din localitate s-au desființat anual în medie de 370 de locuri de muncă.

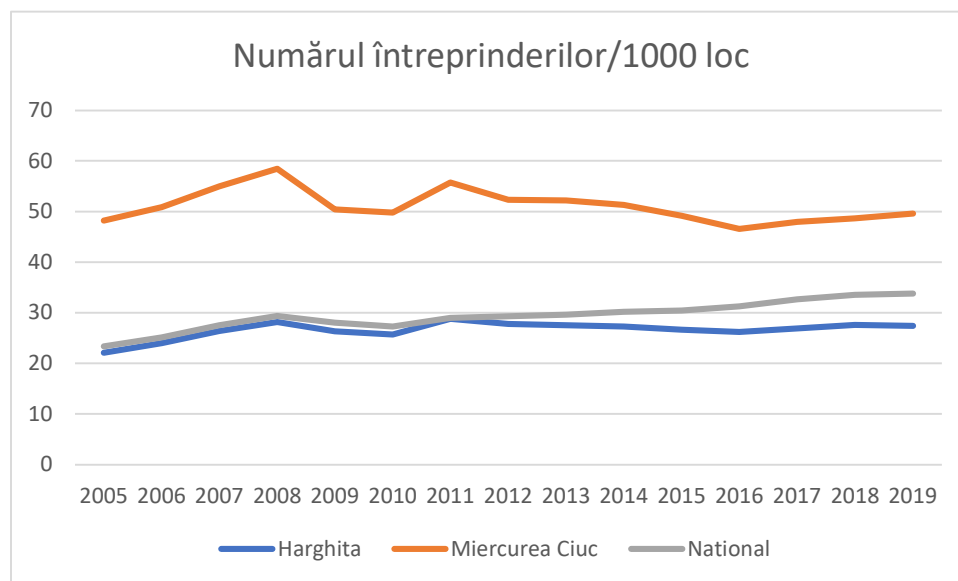

Graficul de mai jos arată profitul și pierderile în funcție de cifra de afaceri. Înainte de 2008 firmele din Miercurea Ciuc au avut un profit mediu în jur de 5,7%, iar după declanșarea crizei sociale valoarea maximă a ajuns la 1-1,5%, ceea ce înseamnă pierderi semnificative în sfera antreprenorială. În ultimii ani, de la anul 2014 se vede că economia a început să revină la nivelul de înainte de criza din anul 2008, atingând un profit mediu anual (2019) de 7,95%.

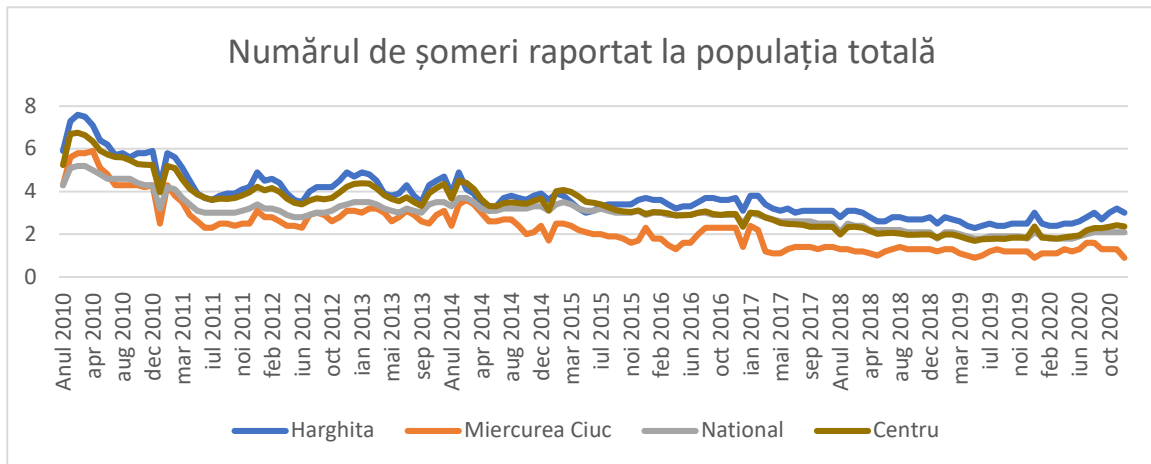
Sursa: listafirme.ro

Diagrama următoare arată numărul întreprinderilor pe o mie de locuitori, comparat cu valorile județene. La cele două extreme ale perioadei studiate, la nivel local se pot observa valori aproape identice (48, respectiv 49 de întreprinderi/o mie de locuitori), ceea ce este aproape dublul valorii medii județene. Valoarea maximă este cea din 2008 (59 de firme/mia de locuitori). Valoarea județeană se plasează între 22-28 întreprinderi/mia de locuitori, similar cu valorile naționale.

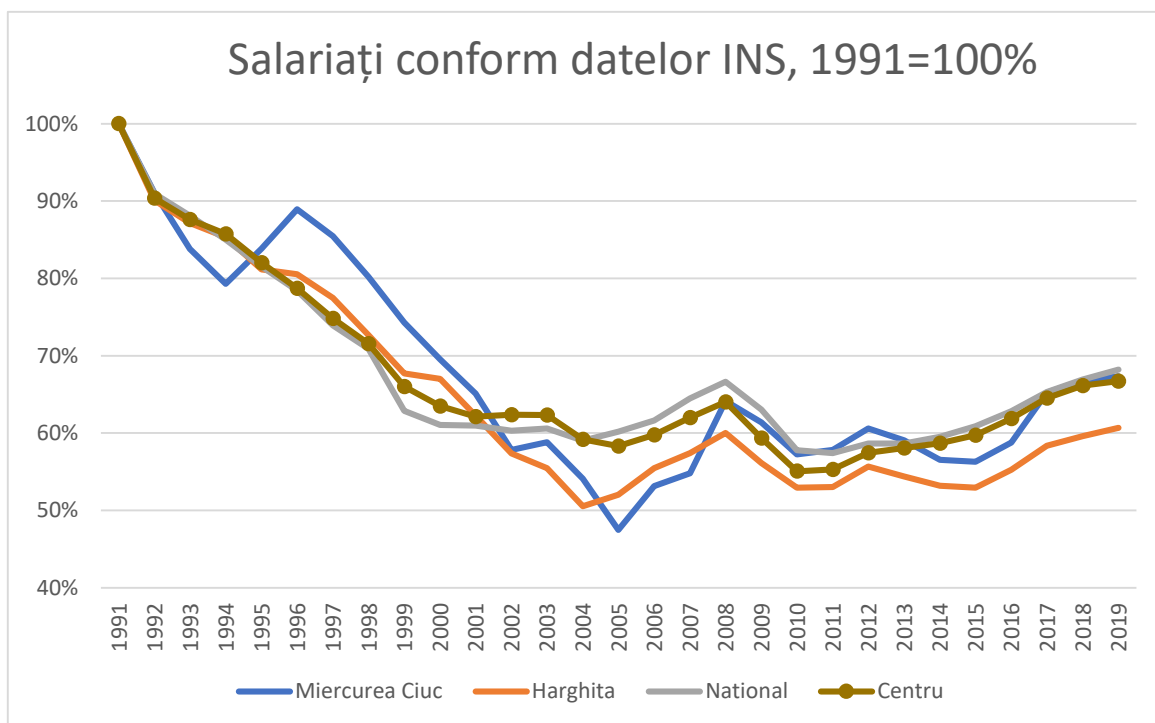
Sursa: listafirme.ro, INS TEMPO

În continuare vom prezenta cele mai importante cifre ale pieței de muncă. Figura de mai jos arată rata șomajului, raportat la întreaga populație în perioada ianuarie 2010 și decembrie 2020. Valorile reprezentative ale municipiului Miercurea Ciuc rămân sub cele județene, regionale și naționale pe durata întregii perioade studiate.

Sursă: INS TEMPO

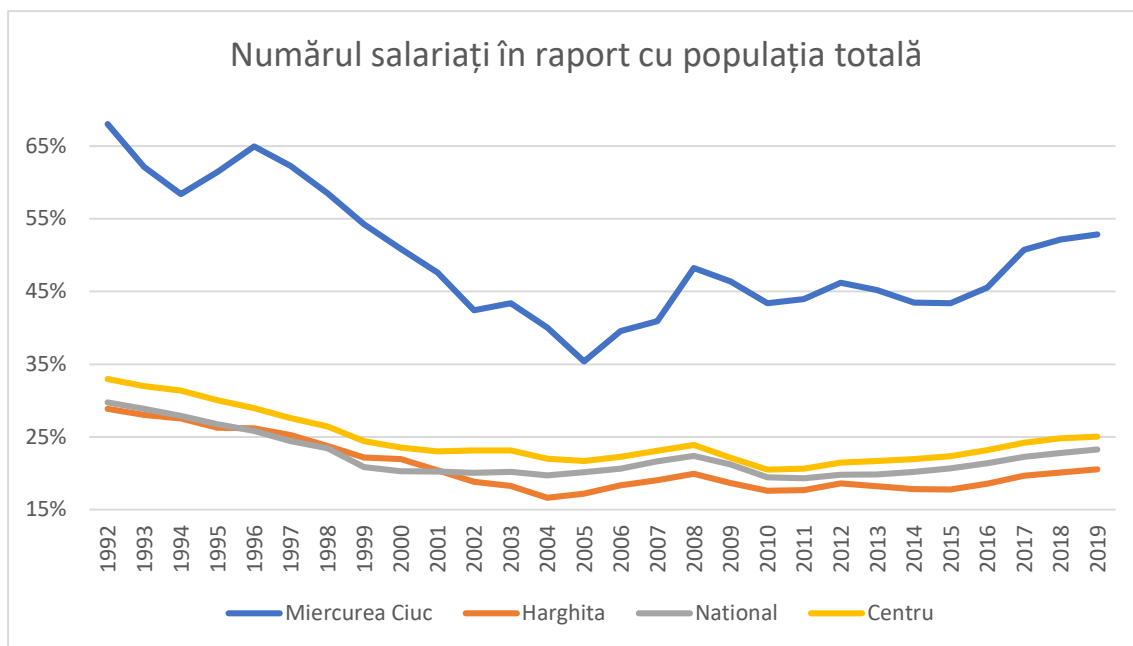
În ceea ce privește evoluția numărului de angajați se poate observa o tendință descrescătoare din anul 1991, urmată de patru perioade scurte de dezvoltare: între 1994-1996, 2005-2008, 2010-2012 și 2015-2019. În momentul actual numărul angajaților este de 67%, o valoare constantă din perioada schimbării regimului, ceea ce corespunde efectiv cu valorile regionale și naționale, la fel cum și descreșterea este asemănătoare. Un fapt favorabil față de anilor precedenți, că a început o creștere a numărului mediu angajaților după anul 2010, nu numai pe nivel de municipiu, ci și pe nivel județean, regional și național.

Sursă: INS TEMPO

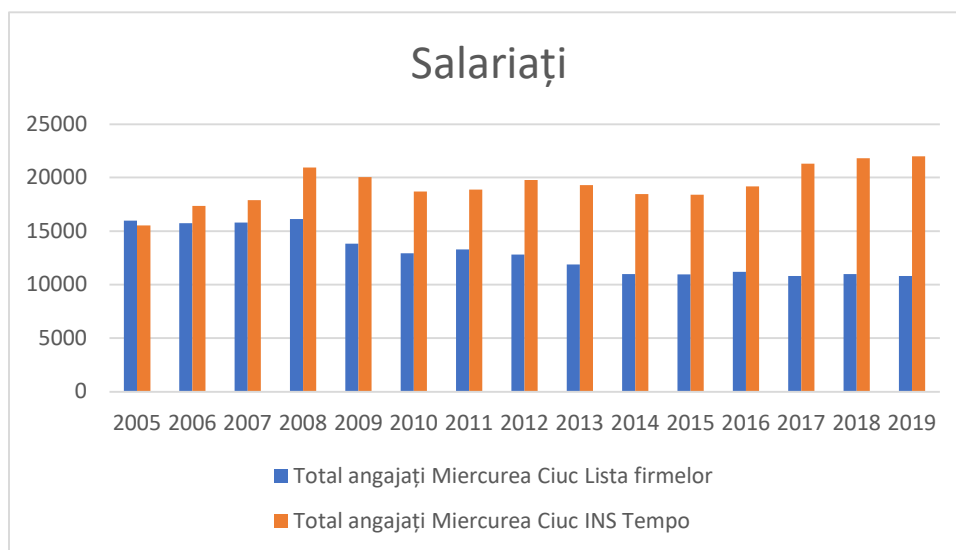
Figura următoare ilustrează indicele legate de angajați, dintr-un alt punct de vedere, și anume proporția lor este raportată la întreaga populație, începând cu anul 1992. Se poate observa că în

Miercurea Ciuc, față de nivelul județean, regional și național, numărul celor care trăiesc din salarii este semnificativ de mare (inițiativa antreprenorială fiind foarte redusă, dar în același timp în reședința de județ numărul angajaților în administrație publică este mare). Tendința de scădere intervenită este mult mai semnificativă, ceea ce se observă la unități teritoriale mai mari în aceeași perioadă (între 1992-2005 s-a diminuat numărul angajaților cu 33% din întreaga populație, iar scăderile la nivel județean, regional și local sunt între 9-11%). În anul 2006 numărul salariaților raportat la populația totală a început să crească.

Sursă: INS TEMPO

O curiozitate a municipiului Miercurea Ciuc este că datele ultimului deceniu, legate de numărul angajaților existenți în evidențele INS Tempo și cele din listafirmelor.ro diferă (ceea ce se vede clar și pe figura de mai jos). Pe baza acestor date se presupune că din 21989 de angajați din municipiu 11000 sunt angajați în sectorul public (date din 2019).

Sursa: INS TEMPO, licența listafirme.ro

Pe baza datelor statistice pot fi identificate cele mai importante probleme ale municipiului Miercurea Ciuc, mai ales problemele complexe cauzate de procesul schimbărilor structurale, dintre care remarcăm

problemele legate de recalificarea forței de muncă și sporirea flexibilității acesteia, diminuarea inițiativelor antreprenoriale, a numărului de firme, care necesită existența unui sprijin politic de susținere incubatoare a întreprinderilor, implicând creșterea atractivității municipiului pentru investitorii externi.

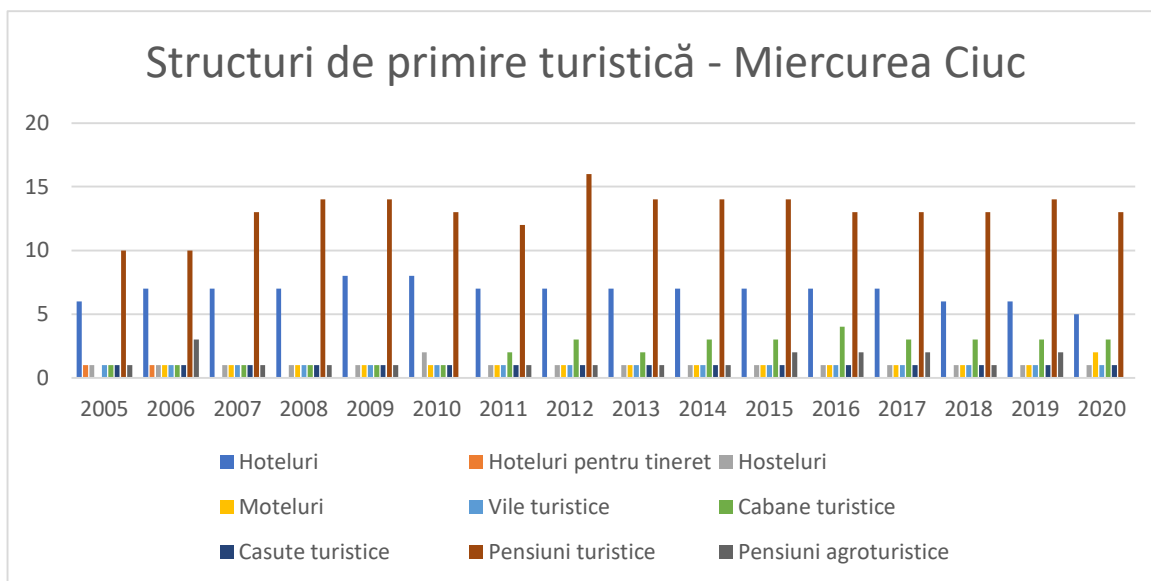
Turism

În analiza proceselor economice din Miercurea Ciuc ultima parte constituie prezentarea datelor privind turismul, domeniu considerat ca potențial insuficient exploatat în regiune.

Așa cum s-a observat în analiza datelor referitoare la structurile de primire turistică (hoteluri și restaurante), în ultimii 15 ani nu a avut loc o schimbare vizibilă a firmelor turistice, ponderea lor economică în 2008 era 1,61%, iar până la anul 2014 a scăzut la 1,3%, după ce a revenit, și până la anul 2019 a crescut la nivelul de 1,92%.

Rata de ocupare a forței de muncă a acestui sector este puțin mai semnificativă 4,1-5%. În continuare vom argumenta această realitate, pornind de la datele statistice ale institutului de statistică. Turismul are un potențial ridicat, nu numai la nivelul țării, dar și la nivelul regiunii în special, potențial care nu a fost atacat și exploatat suficient până în prezent.

Legat de infrastructura de cazări, în 2020 în municipiu erau în total 26 de locuri de cazare înregistrate, dintre care jumătate (13) sunt pensiuni, lângă care funcționează cinci hoteluri și trei cabane turistice, respectiv o vilă turistică. La categoria hostel și motel în evidențe statistice apare un hostel și două moteluri, și funcționează un loc de cazare în regim bungalou.

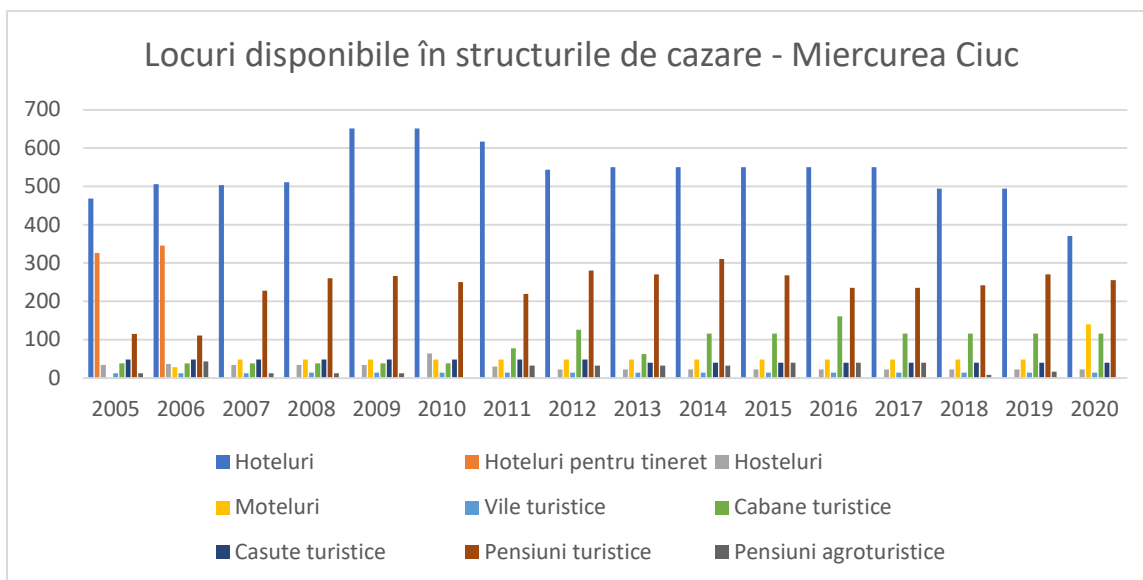

Sursa: INS TEMPO

Statisticile de cazare arată că din 2005 nu au fost mari schimbări legate de structura și numărul locurilor de cazare, nefiind nici o investiție dinamică semnificativă în acest sector, probabil din lipsa cererii din partea consumatorilor. Lipsa de interes apare probabil și din cauza marketingului neadecvat și diseminării insuficiente a destinațiilor turistice, precum și din lipsa serviciilor complementare (marketing lateral).

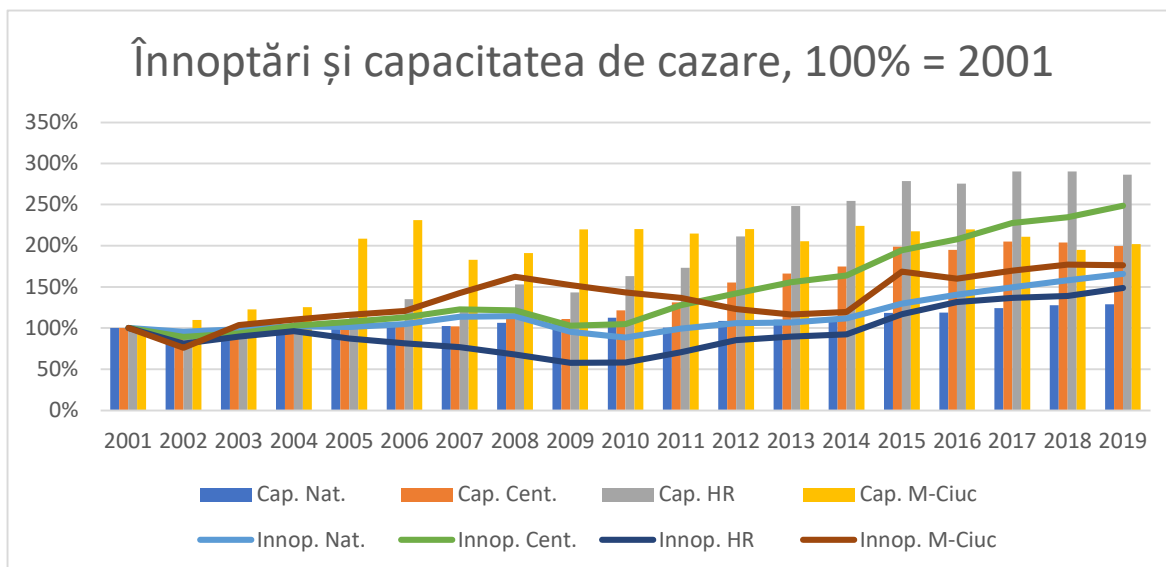
Pe figura următoare analizăm schimbările survenite în evoluția numărului de locuri disponibile în structurile de cazare turistică. Această capacitate de cazare nu a crescut în decursul ultimilor 15 ani, anul trecut (2020) au fost disponibile 957 de locuri de cazare pentru turiștii sosiți în municipiu. Valoarea

maximă a fost înregistrată în anul 2006 (1167 de locuri de cazare), când s-au desființat hotelurile de tineret (345 de locuri). În perioada studiată, doar pensiunile turistice și cabanele turistice au înregistrat dezvoltări semnificative (capacitatea lor de cazare lor s-a triplat). Aproximativ de 40% dintre locurile de cazare disponibile se găsesc la categoriile superioare, la hoteluri (370 de locuri), după ce urmează pensiunile cu oferta lor de cazare pentru 255 de turiști.

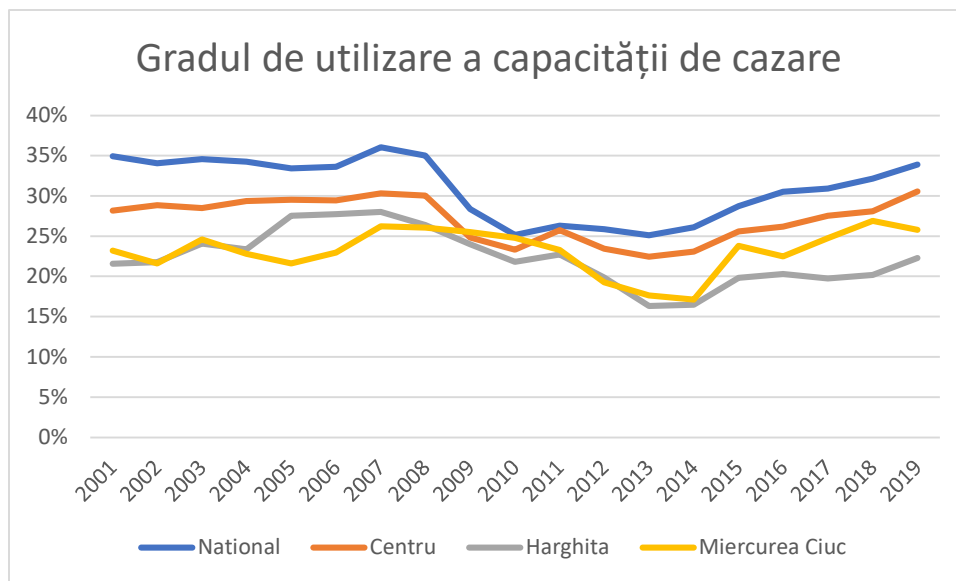
Sursa: INS TEMPO

Analizând numărul de înnoptări și capacitatea de cazare (vezi figura de mai jos) se poate observa că începând din 2001 numărul înnoptărilor din Miercurea Ciuc nu a crescut paralel cu numărul locurilor de cazare. În timp ce s-a dublat numărul locurilor de cazare raportat la anul 2001, durata șederii turiștilor nu a crescut semnificativ. Și la acest aspect valoarea maximă a fost înregistrată în anul 2019. Se poate spune că deși s-a lărgit capacitatea de cazare, creșterea numărului de turiști nu a fost conform așteptărilor. Comparând datele locale cu cele naționale, regionale și județene ale creșterii numărului de înnoptări, putem observa că în opoziție cu cele locale, în toate celelalte trei niveluri teritoriale se simte o creștere continuă a turismului începând din anul 2010. Trebuie remarcat că regresivitatea (la nivel județean) nu a apărut odată cu criza economică.

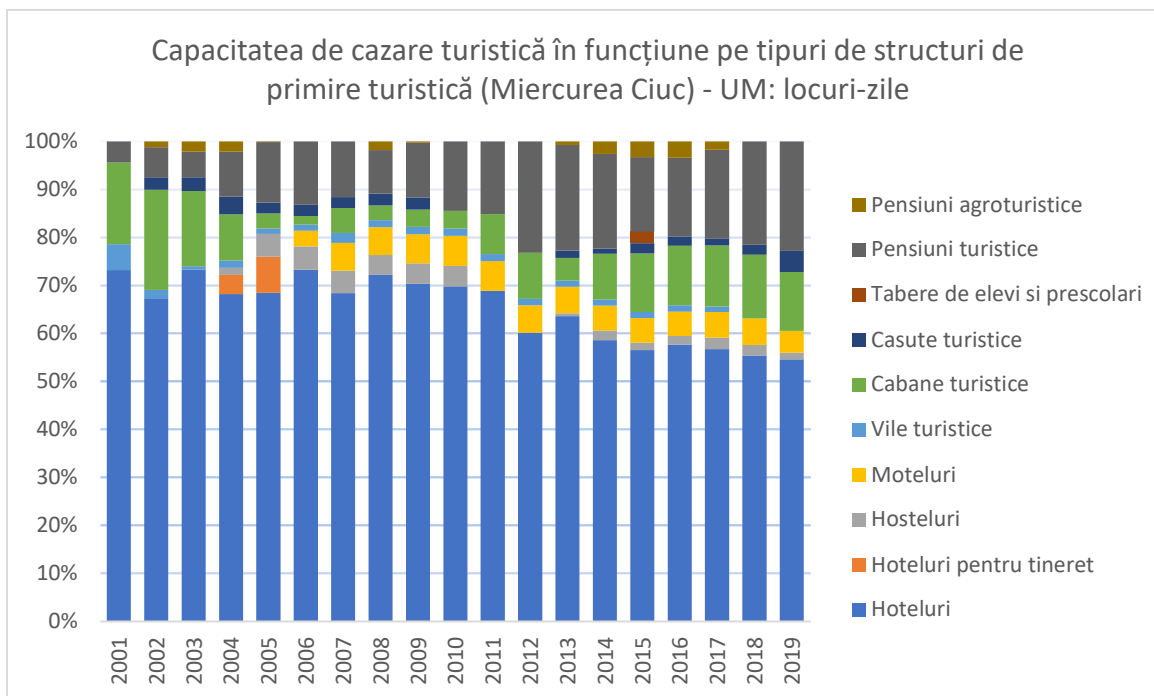
Sursa: INS TEMPO

Continuând această logică, am considerat necesar studiul procentului ratei de ocupare a structurilor de cazare. La nivel local, aceste valori au variat între 18-27% în perioada studiată, iar rata de ocupare medie a fost de 23,17%. Aceeași valoare la nivel județean a fost 22,31%, la nivel regional de 27,1%, iar la nivel național de 31%. Cu toate că Regiunea de dezvoltare Centru a țării are rezultate foarte bune din punct de vedere turistic, acestea, din păcate, nu se datorează în primul rând atractivității județului Harghita și a municipiului Miercurea Ciuc.

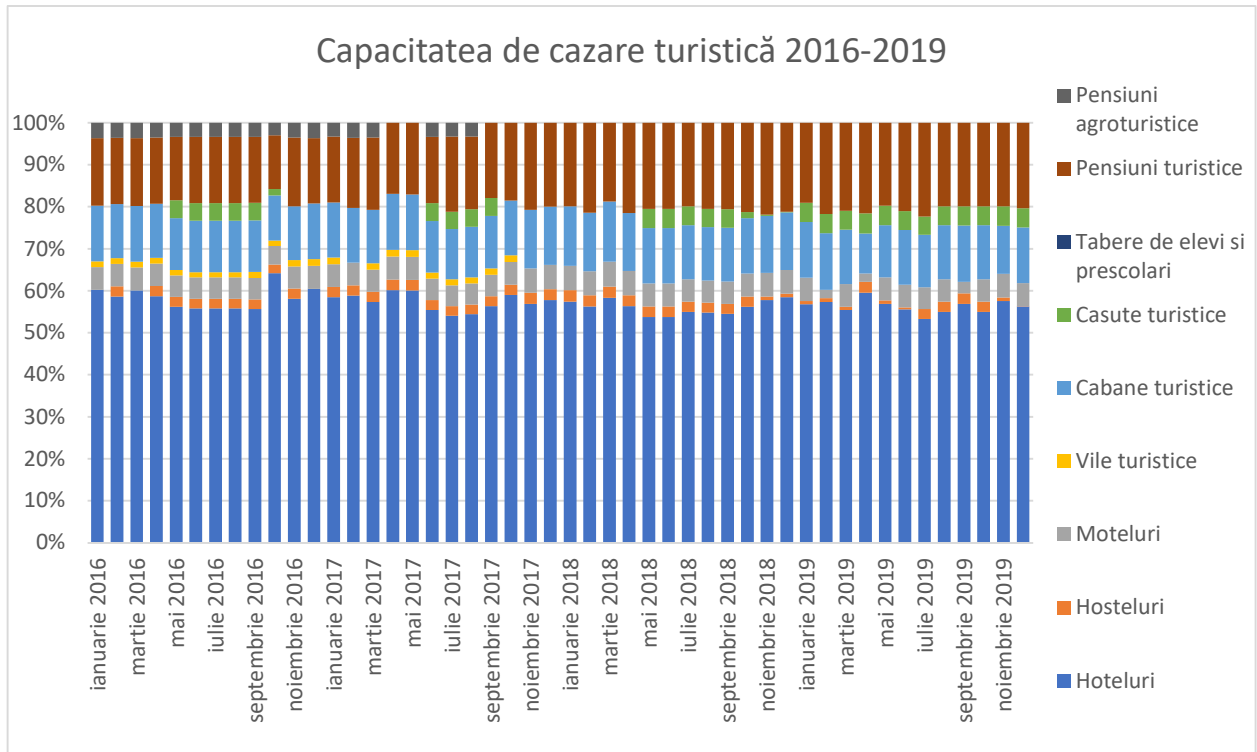
Sursa: INS TEMPO

Capacitatea de cazare funcțională reprezentată pe figura de mai jos diferă de aspectele abordate anterior mai sus, prin faptul că însumează numărul paturilor de cazare disponibile înmulțit cu zilele de disponibilitate din an.

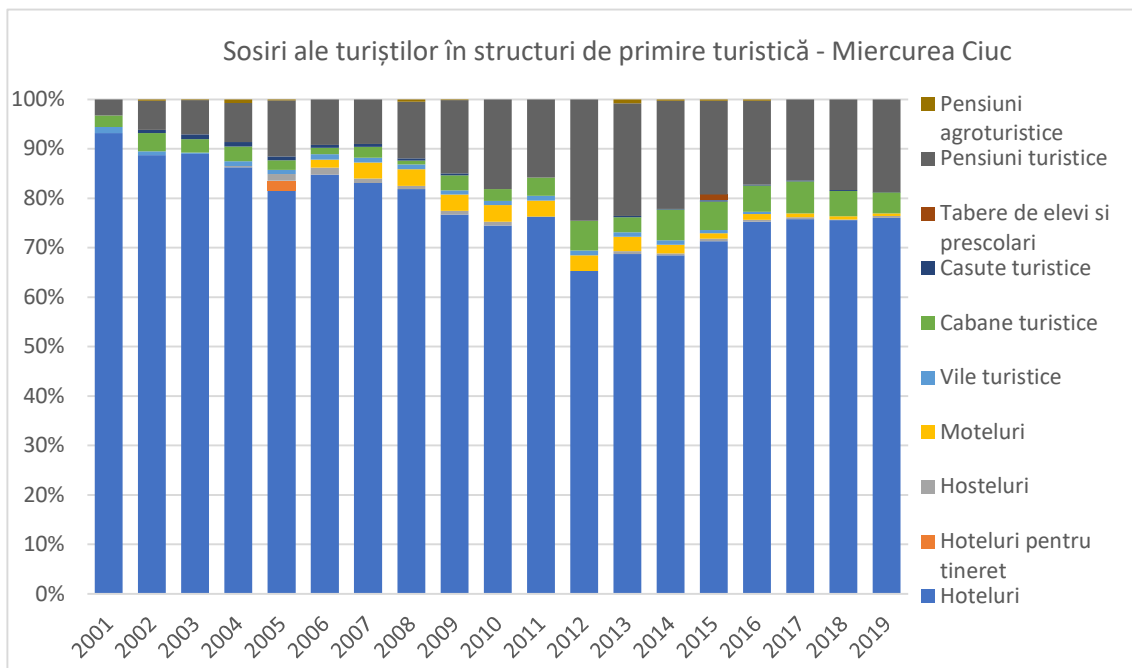
Sursa: INS TEMPO

Pe lângă cele afirmate până acum, mai trebuie adăugat că se remarcă creșterea numărului de pensiuni în perioada 2001-2019. Pe graficul de mai jos se conturează că pensiunile au program de lucru în primul rând în sezonul estival, iar în timpul iernii sunt funcționale mai ales hotelurile și motelurile.

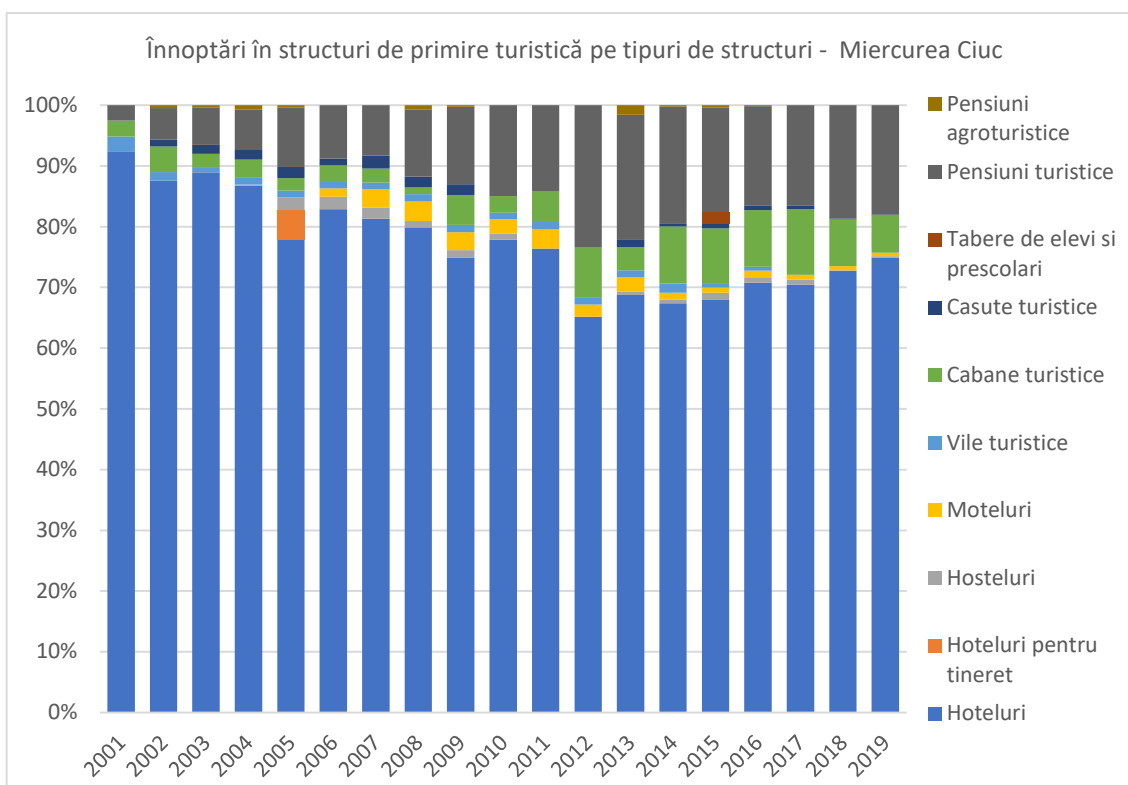

Sursa: INS TEMPO

Datorită creșterii capacității de cazare, turiștii sosiți la Miercurea Ciuc optează în mare măsură pentru cazarea în pensiuni, astfel se observă o creștere a înnopțărilor din aceste structuri turistice.

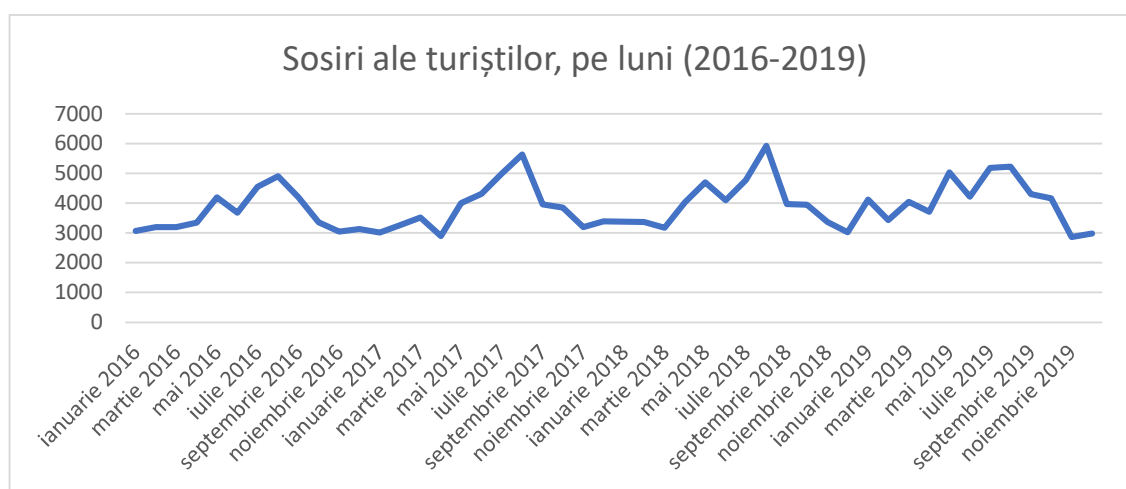

Sursa: INS TEMPO

Sursa: INS TEMPO

Pentru a avea o imagine completă a turismului din municipiu, mai adaugăm o ultimă diagramă despre numărul de înnoptări raportat la diferite anotimpuri, din perioada 2016-2019. Este evident că turismul are un aspect sezonier, valorile cele mai ridicate fiind înregistrate în timpul sezonului estival, iar în timp de iarnă sunt mult mai puțini turiști, așa se explică faptul că multe pensiuni sunt închise în sezonul rece (vezi mai sus capacitatea turistică studiată pe lunile anului).

Sursa: INS TEMPO

Datele statistice de mai sus, completate cu oferta turistică a municipiului Miercurea Ciuc și a zonei, ne arată profilul turistic al localității, la momentul de față cu un potențial turistic neexploatat. Majoritatea turiștilor vizitează municipiul în preajma pelerinajului de Rusalii de la Șumuleu-Ciuc, iar un alt apogeu

apare în perioada de dinaintea zilei de 20 august (în timpul Zilelor Municipiului organizate la începutul lunii august). Aceste trei luni reprezintă sezonul turistic al Ținutului Secuiesc, căci de la toamnă până în primăvară scade la jumătate numărul sosirilor în municipiul nostru. O informație suplimentară foarte importantă e faptul că majoritatea turiștilor sosesc din Ungaria, dar există și un număr mare de vizite la rude, ce nu este înregistrat la numărul înnopțărilor în structurile de cazare turistică, dar totuși se remarcă la alte servicii culturale oferite de Miercurea Ciuc. Turismul întregului județ Harghita arată aceeași schemă, ofertele turistice includ în primul rând pensiunile agroturistice ieftine, turismul de aventură și turismul religios (acesta din urmă se reduce de fapt la pelerinajul de Rusalii). În momentul de față această ofertă este fragmentară, neexistând un profil bine definit al regiunii și al municipiului, cât și o organizație turistică pentru a coordona managementul acestuia. Marketingul turistic hotărât al municipiului ar avea avantaje multiple în viața municipiului.

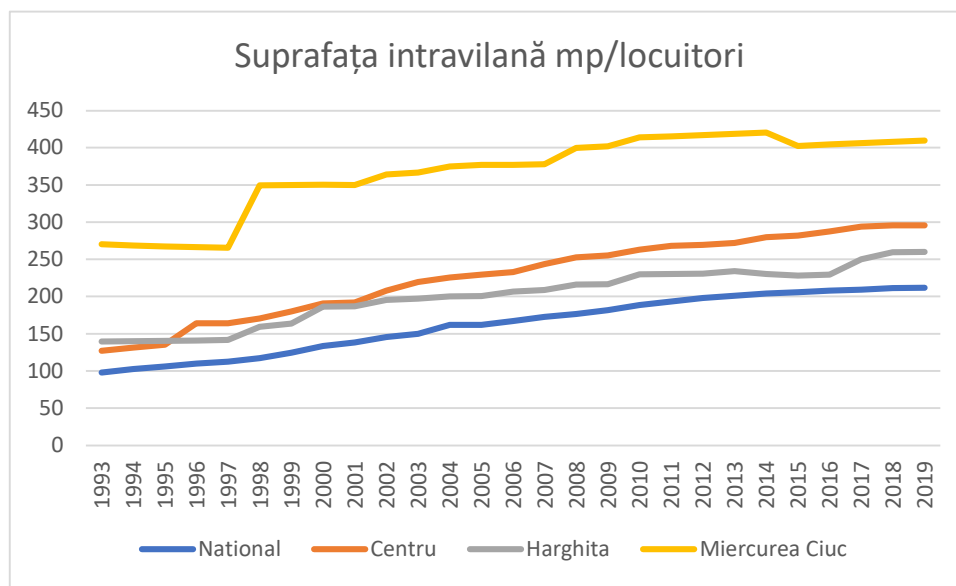
Din punct de vedere strategic, ar fi important ca municipiul să se sincronizeze cu rețelele internaționale, care ar însemna canale informaționale importante pentru transferul de cunoștințe, pentru dezvoltarea municipiului, pentru a găsi soluții noi de finanțare, putând profita din acestea și domeniul economic-antreprenorial (inovații, parteneri, know-how, piețe, servicii de livrare și transport etc).

2.3. Profil spațial și functional

Mediu construit

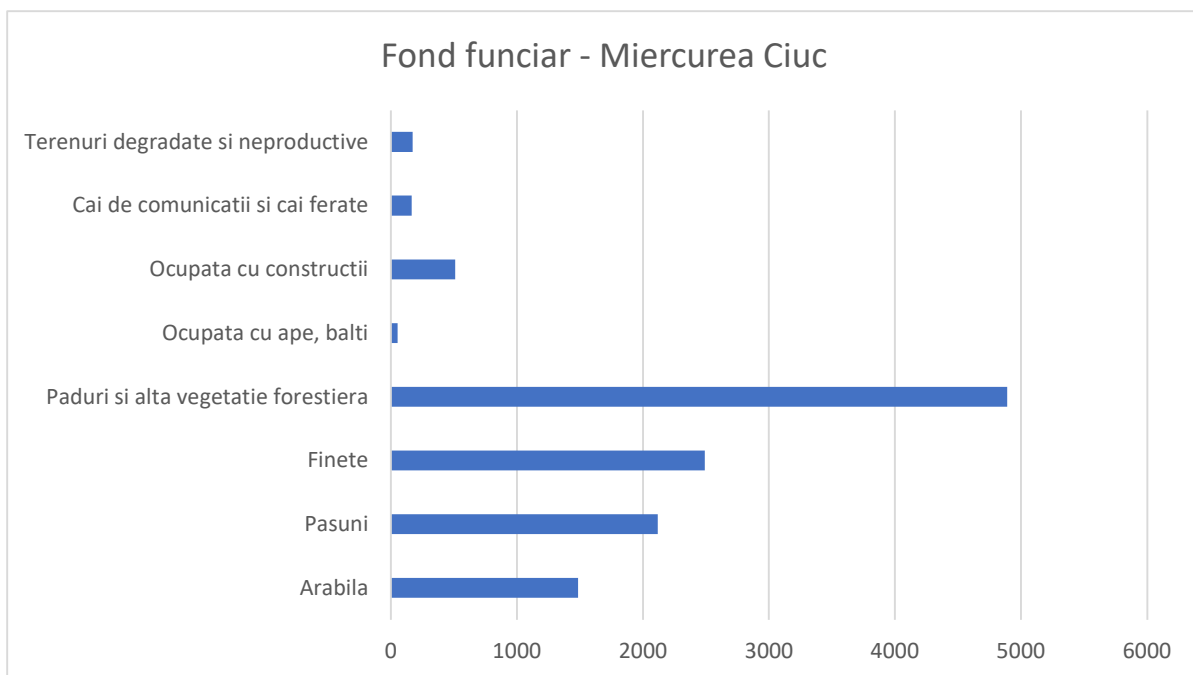
Vom evalua mediul construit al municipiului Miercurea Ciuc în vizorul datelor statistice oferite de institutul de statistică și pe baza opiniei publice. Vom putea urmări astfel spațiile construite, evoluția spațiilor verzi, dotarea municipiului cu rețelele de infrastructură comunală, fondul de clădiri, dar și evoluția construcțiilor.

O primă informație utilă apare pe figura de mai jos, și anume, se poate observa că în Miercurea Ciuc mărimea terenului intravilan este de două ori mai mare, decât media națională (410mp/locuitor - 2019) ceea ce derivă din particularitatea formării municipiului, căci de la începuturile istorice, Miercurea Ciuc a posedat puține suprafețe extravilane. Mărirea suprafețelor intravilane începând cu anul 2005 este mai mică (11%) decât cea județeană (15%), națională (26%) sau regională (21%).

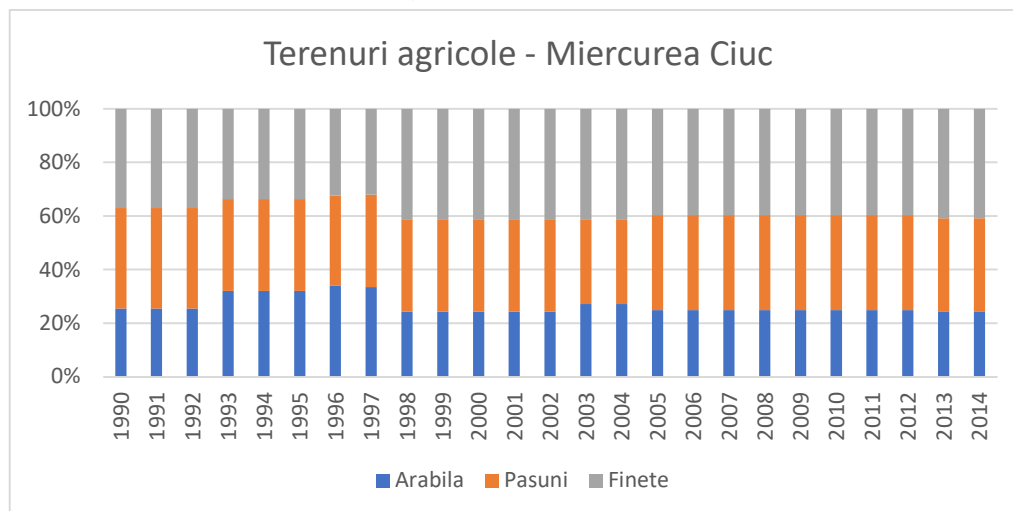
Sursa: INS TEMPO

Fondul funciar pe o suprafață de 11886 hectare a municipiului Miercurea Ciuc în 2014 (date cel mai recente) se compune din: 6092 ha de terenuri agricole (2117 ha de pășuni, 2490 ha de fânețe și 1485 ha de terenuri arabile), 4890 ha de terenuri forestiere, 511 ha de suprafețe construite, 54 ha de suprafețe acoperite de apă și bălți, 165 ha de suprafețe destinate transportului și comunicațiilor (incluzând și rețeaua de căi ferate) și 174 ha terenuri degradate, neproductive. Conform memoriul general al PUG aprobat cu HCL nr. 376/2018 suprafața intravilanului este de 1790,6 ha. Din totalul suprafețelor amintite doar 5,69% reprezintă suprafețele destinate construcțiilor și transportului. Unele imobile destinate funcțiilor publice sunt degradate, sau chiar abandonate, cum ar fi autogara (reabilitarea este în faza de execuție), respectiv terenurile publice în zona comerciale, actualmente disponibile pentru dezvoltarea unor proiecte publice, de ex. construirea pieței agro-alimentare noi.

Sursa: INS TEMPO

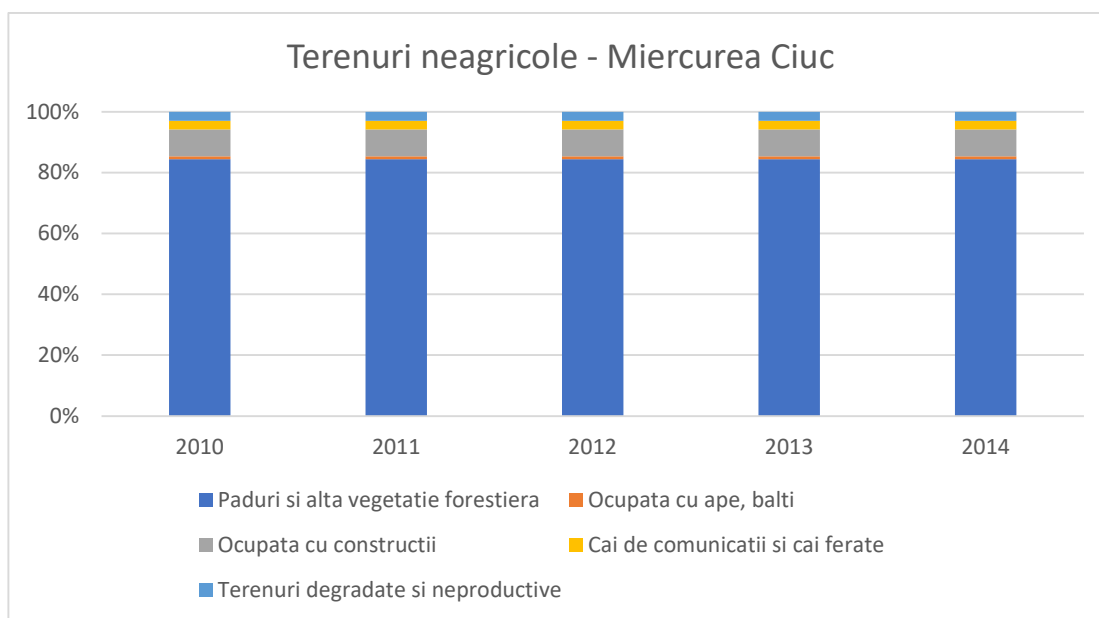
Raportul dintre terenurile agricole și neagricole ocupă cca. 50-50% din totalul fondului funciar (51,25%, respectiv 48,75%). Structura terenurilor agricole ciucane oglindește specificul de relief montan al zonei: fânețele (40,87%) și pășunile (34,75%), deci pajiștile domină exploatarea terenurilor, iar abia un sfert dintre terenuri este ocupat de culturile agricole (24,38%).

Sursa: INS TEMPO

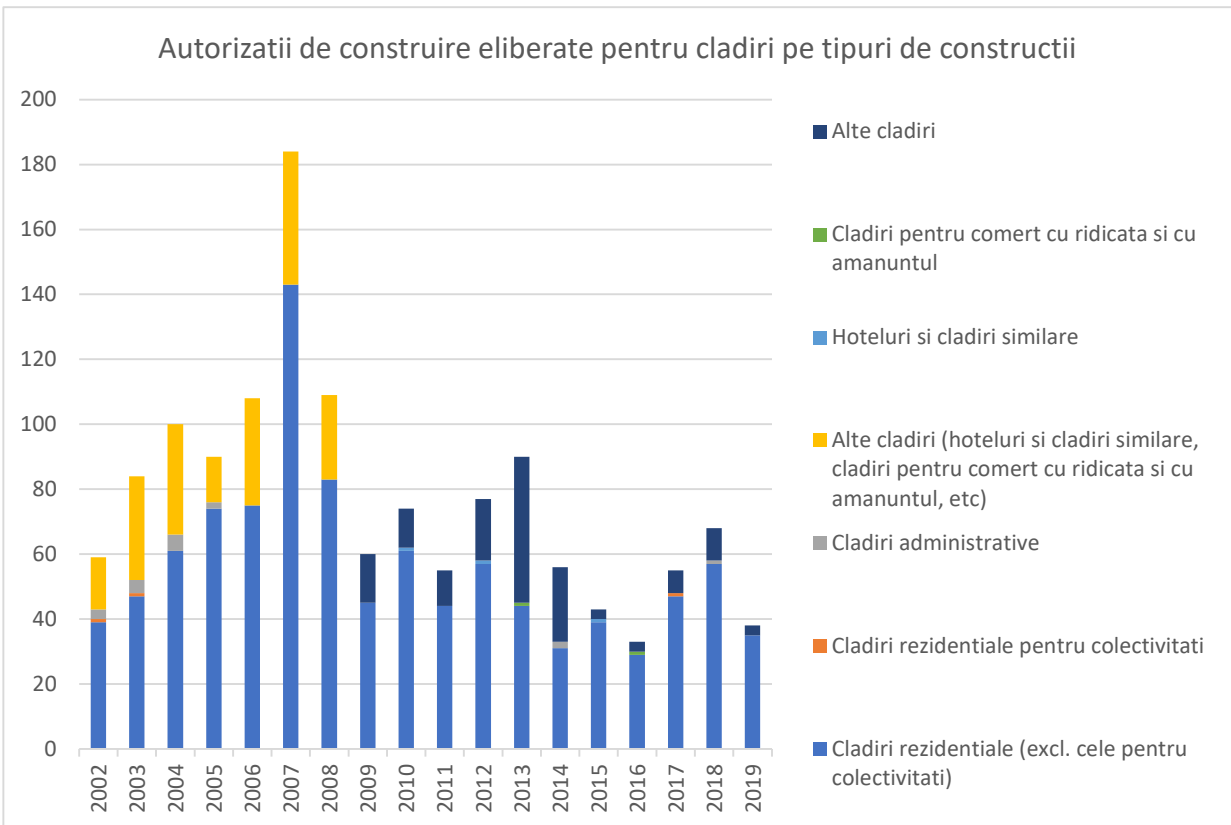
Această structură poate fi considerată permanentă, doar în mijlocul anilor 90 s-a observat o creștere semnificativă a terenurilor arabile 32-33% (5 ani între 1993-1997), ceea ce poate fi datorită desființării sistemului colectiv și retrocedării terenurilor agricole.

Un factor semnificativ al dezvoltării municipiului constituie dezvoltarea infrastructurii fondului de clădiri. Din 2010 s-a redus dimensiunea suprafețelor ocupate de clădiri (cu 3 hectare). În prezent, 8,82% (511 hectare) dintre terenurile neagricole sunt ocupate de clădiri, 2,85% (165 hectare) de căile de transport și de comunicații, iar 0,93% (54 hectare) sunt acoperite de ape și bălți. Terenurile degradate și neproductive ocupă o suprafață mare, 174 de hectare (3%). Cum am mai amintit, majoritatea terenurilor neagricole (84,4%) sunt acoperite cu păduri, acesta fiind un avantaj al municipiului de a avea acces ușor la spații verzi (în mod practic, după o oră de mers pe jos, în oricare direcție a municipiului se găsește o zonă forestieră), fiind o resursă care ar putea duce la creșterea atractivității municipiului.

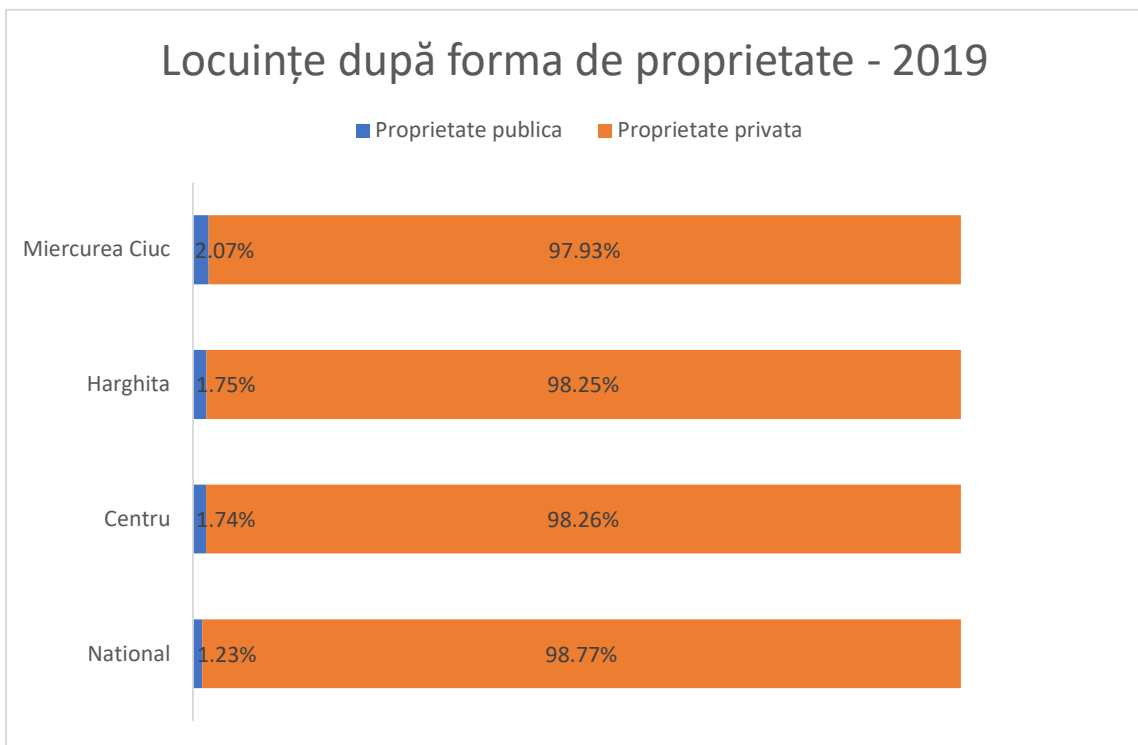
Sursa: INS TEMPO

Pe figura următoare putem urmări evoluția numărului de autorizații de construcție, conform căreia până în anul 2007 s-a realizat o creștere continuă a numărului de autorizații eliberate (în perioada 2002-2007 acest număr s-a triplat), cu toate că 28% dintre aceste autorizații nu erau destinate construcției de imobile locative. Din 2009 însă s-a redus tendința de construire, de atunci, anual sunt eliberate între 60-80 de autorizații în municipiu (din 2009 s-a schimbat și înregistrarea și gruparea datelor statistice, astfel clădirile construite pentru servicii turistice sau destinate comerțului au fost trecute într-un alt registru). Este interesant că până anul 2019, față de 2007 s-a redus semnificativ construirea de clădiri rezidențiale (cu 75,52%), și cele cu alte destinații (cu 92,68%).

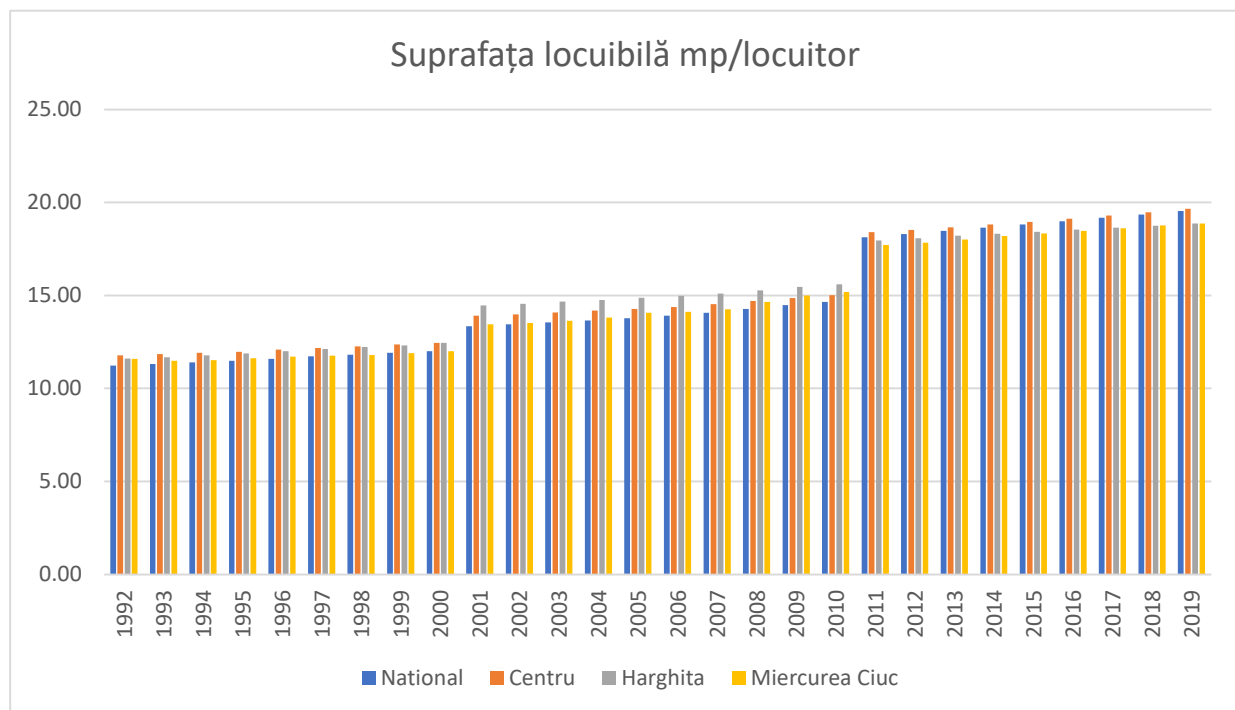
Sursa: INS TEMPO

Pe baza formei de proprietate, majoritatea locuințelor sunt în proprietate privată, asemănător cu situația din județ, din regiune și din țară. Diferențele locale rezultă din mărimea proprietăților statului și a instituțiilor administrative din reședința de județ, din care rezultă cifre mai mari la clădiri de proprietate publică (vezi figura de mai jos).

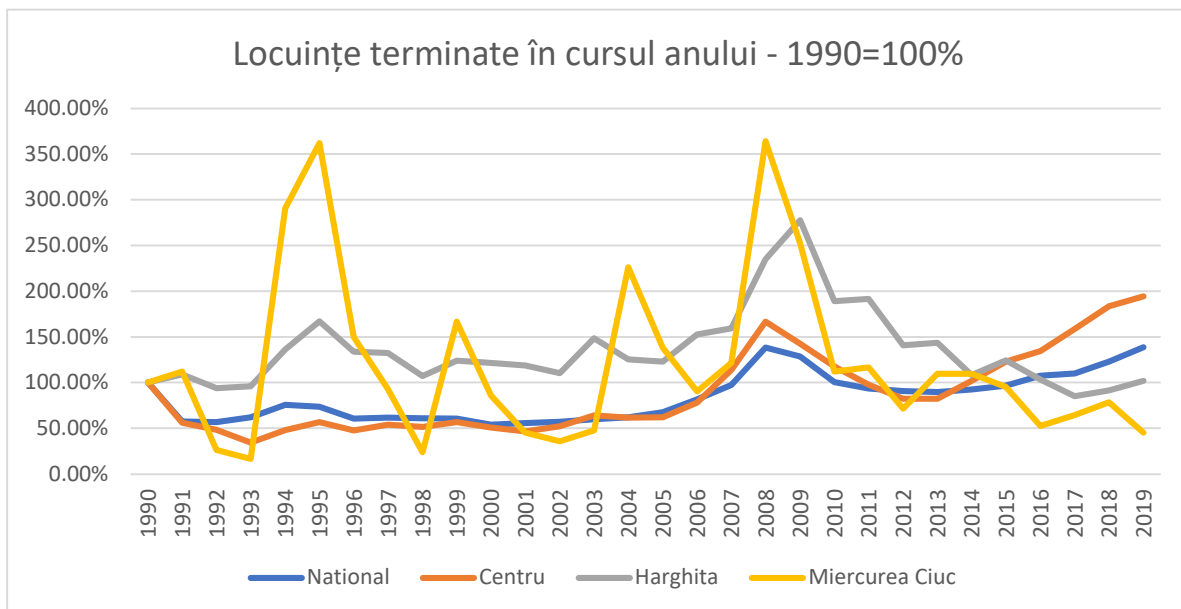
Sursa: INS TEMPO

Legat de suprafața locuibilă a imobilelor, valorile locale de 18,88 mp, similar cu cele județene, rămân sub cele naționale și regionale (19,55 mp). Creșterea acestui indicator nu se datorează dezvoltării fondului locativ, ci mai degrabă scăderii populației.

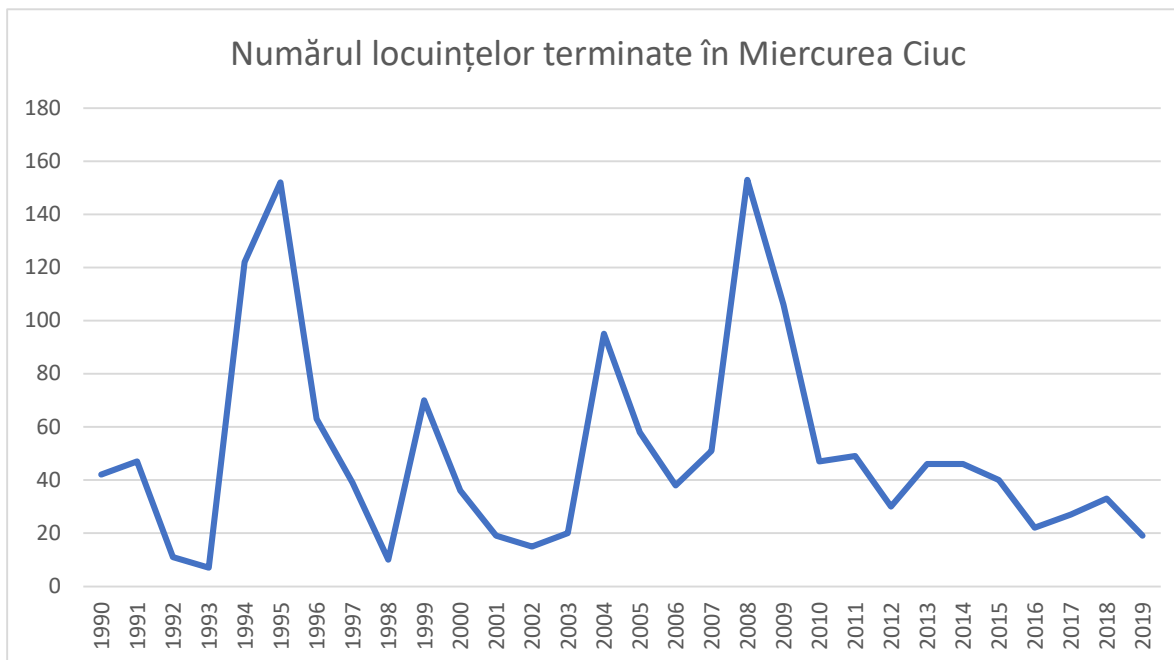
Sursa: INS TEMPO

După ce am studiat evoluția numărului de autorizații de construcție eliberate, pe diagrama de mai jos vom urmări evoluția numărului de imobile locative față de anul 1990. În județul Harghita, ca și în Miercurea Ciuc, la mijlocul anilor '90 (1995) s-a observat o tendință de construire mai mare (deja se simțea efectul capitalului străin, în primul rând provenit din Ungaria), dar după aceea numai în fiecare 4-5 ani se face simțită câte un nou val de construire, cu valori ridicate la locuințele finalizate. Perioada de dezvoltare rapidă din 2008 a fost urmată de una de regres la nivel național, regional, județean și local, ajungând sub media anului 1990.

Sursa: INS TEMPO

Exprimat prin cifre, acesta înseamnă în medie 40-50 de locuințe construite anual, valorile maxime fiind în 1995 cu 152 și 2008 cu 153 de locuințe terminate, iar în anul 2019 numărul locuințelor terminate era foarte scăzut (19).

Sursa: INS TEMPO

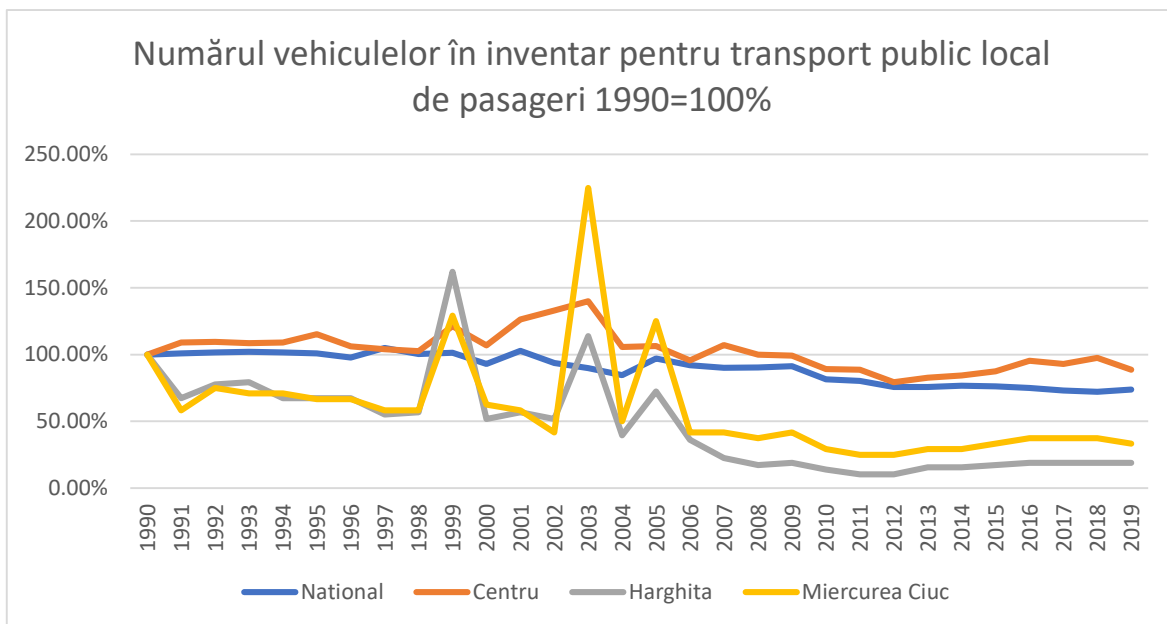
În cele ce urmează prezentăm evoluția spațiilor verzi raportat la o persoană, analiza fiind realizată pe baza datelor statistice. În Miercurea Ciuc suprafața totală a spațiilor verzi este de 71 hectare (conform datelor actuale realiste a Primăriei), ceea ce înseamnă că o persoană beneficiază de 17,06 mp de spații verzi, ceea ce e mai scăzut decât valoarea națională (21,53 mp - 2019). Conform OUG 114 din anul 2007 suprafața minimă a spațiilor verzi/locuitor trebuie să fie de 26 mp/locuitor, ceea ce trebuie să fie asigurat de către autoritățile administrativ publice locale până la sfârșitul anului 2013. Totodată trebuie menționat: conform "Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030" până la anul 2030 trebuie atins un indicator de spațiu verde de 35 metri pătrați pe locuitor pentru municipiile de rangul I și II, și recomandările Organizației Mondiale a Sănătății sugerează 50mp/cap. Suprafața din Miercurea Ciuc fiind numai în procent de 65% a acestei (26mp/locuitor) valori, astfel pentru respectarea acestei prevederi legale este necesară extinderea spațiilor verzi și îmbunătățirea acestora. În centrul municipiului sau în cartiere rezidențiale nu sunt terenuri libere pentru astfel de investiții, în acest sens se consideră necesară crearea punctelor de recreere la Șuta, pe malul râului Olt (ieșire spre Odorheiu Secuiesc), în zona mănăstirii franciscane din Șumuleu-Ciuc, în zona strandului municipal din Szécseny, în zona strandului municipal din Jigodin, zona Csiba dar mai ales pe teritoriile aflate în apropierea zonelor comerciale. În zona UTR Lunca Mare este o zonă verde propus pentru protecție locală, cu suprafața de cca. 74 ha. În termen lung, investiții în legătura cu valorificarea terenurilor situate la nord de la zona comercială sunt fezabile prin crearea traseelor tematice, respectiv reabilitarea-ameliorarea condițiilor naturale degradate din cauza desecării și din cauza depozitării deșeurilor de construcții. Miercurea Ciuc se întinde pe o suprafață destul de redusă, cu o plimbare pe jos pot fi accesate ușor spațiile naturale de calitate.

În 2021, în statistici figurează o rețea de drumuri de 90,8 km în Miercurea Ciuc, din care 81,3% (73,84 km) este drum asfaltat, astfel în 2021 unui locuitor îi revine aproximativ 1,9 m de drum asfaltat.

2.4. Infrastructura de transport și mobilitate

Pe figura de mai jos putem urmări evoluția numărului de mijloace de transport în comun, iar față de 1990 efectivul de autovehicule s-a redus la o treime, și după părerea cetățenilor, ar fi oportună supervizarea eficienței transportului în comun, care a fost restructurat cu câțiva ani în urmă. La

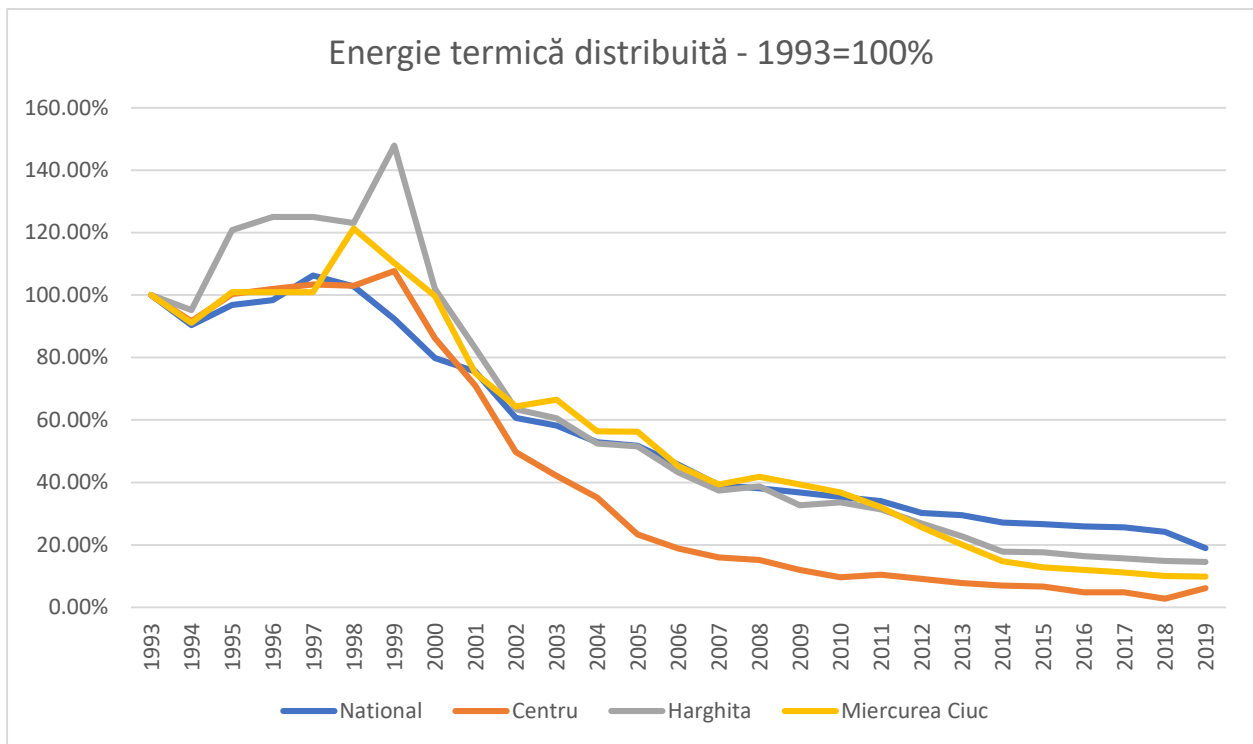
proiectarea investițiilor cu privire la transportul public local trebuie luată în seamă poluarea aerului (aspect vulnerabil, detaliat la capitolul următor), ceea ce ar justifica punerea în funcțiune a autovehiculelor alternative, electronice (fără emisii de noxe).

Sursa: INS TEMPO

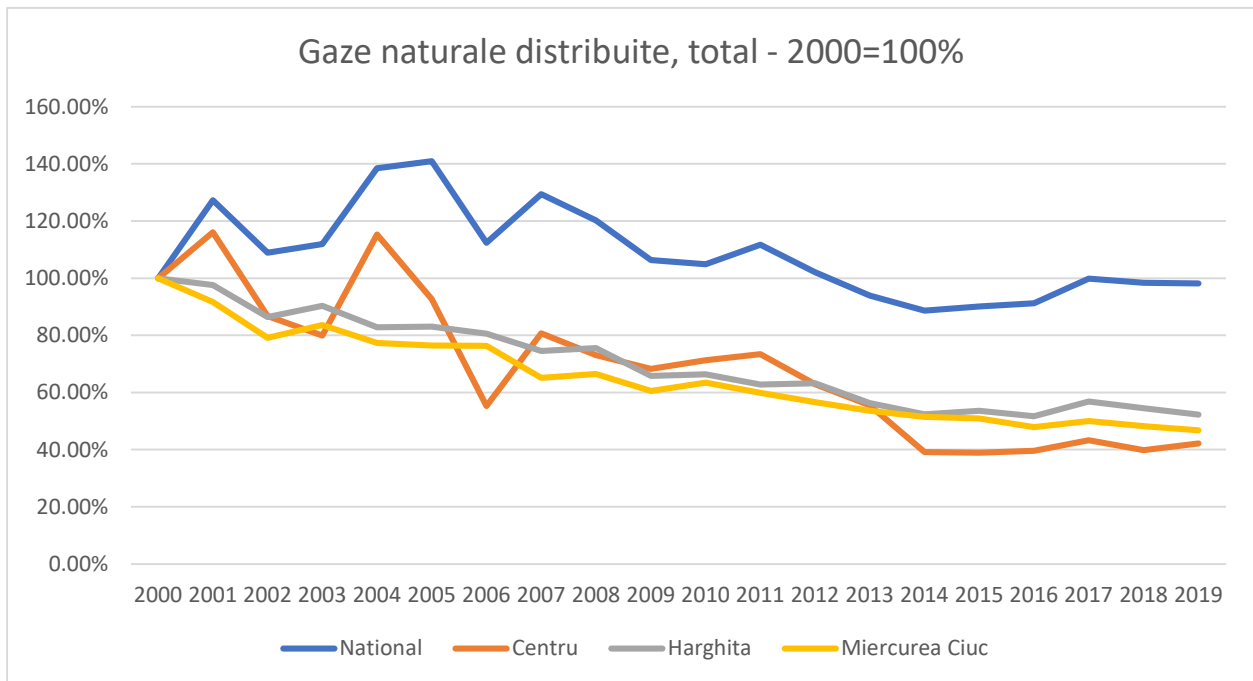
2.5. Echiparea tehnico-edilitară

Pe figura de mai jos, am urmărit volumul distribuției energiei termice și se vede că din anul 1998 scade în continuu volumul energiei termice distribuite, atât în Miercurea Ciuc, cât și în România. În Miercurea Ciuc odată cu eliminarea subvenției de stat la tariful de energie termică pentru populație, din anul 2006 procesul de deconectare a crescut, iar acest proces s-a încetinit în ultimii ani, prețul practicat fiind nemodificat din 2016. În ultimii 10 ani conductele de încălzire și de apă caldă din sistemul centralizat de încălzire și de apă caldă au fost schimbate cu conducte izolate isoplus, astfel pierderile din sistem s-au micșorat. În anul 2020 sunt conectate pe SACET 1800 de apartamente, instituții publice (spitale, școli, grădinițe, creșă), ritmul de deconectare fiind de cca. 50 apartamente/an. Calitatea serviciului s-a îmbunătățit ca urmare a montării de module termice la mai multe cartiere, astfel apa caldă se prepară local la blocul de locuit iar încălzirea se programează după temperaturile anterioare și după nevoile consumatorilor. Iar din cauza că nu s-a ajuns la reabilitarea corespunzătoare a sistemelor de încălzire urbană, în termen rezonabil, în apartamentele de blocuri s-au realizat centrale termice individuale. Un sistem de distribuție energiei termice extensive, disponibil peste tot teritoriul municipiului ar fi soluția cel mai eficientă din punctul de vedere al protecția mediului, și din punct de vedere economic.

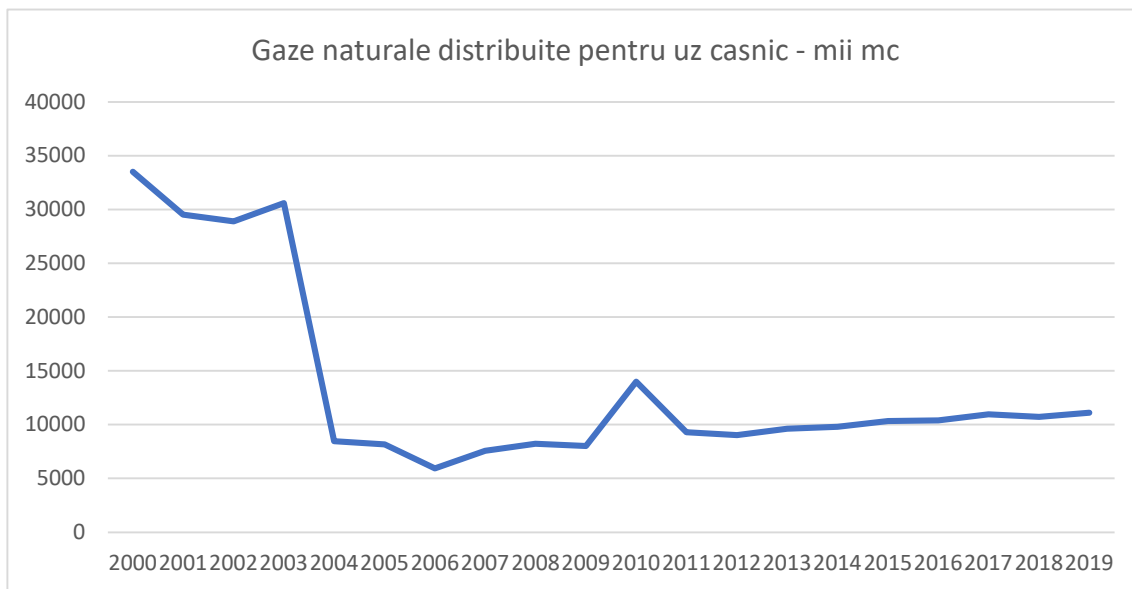
Sursa: INS TEMPO

Consumul de gaze naturale în Miercurea Ciuc este mai mic, decât jumătatea valorii din 2000 (a scăzut cu 53,23%).

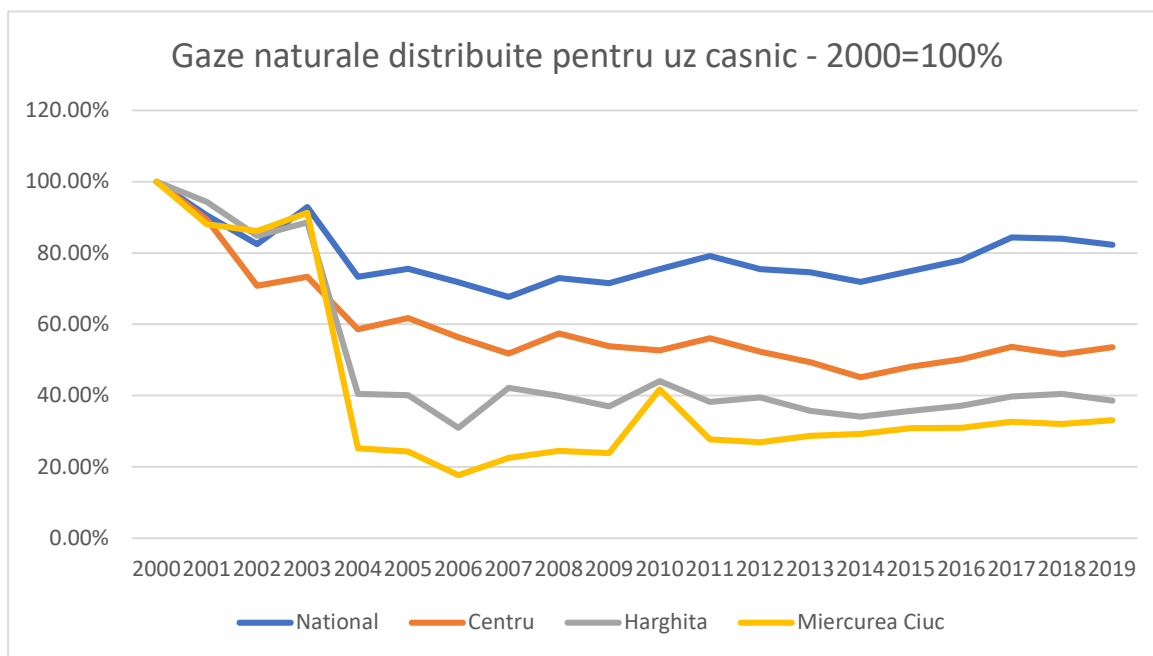
Sursa: INS TEMPO

În Miercurea Ciuc s-a redus drastic consumul de gaze naturale pentru uz casnic (la mai puțin de o treime, de la 33519 mc la aproximativ 11096 mc), probabil datorită eco-eficienței obținute în urma reabilitării sistemelor de încălzire.

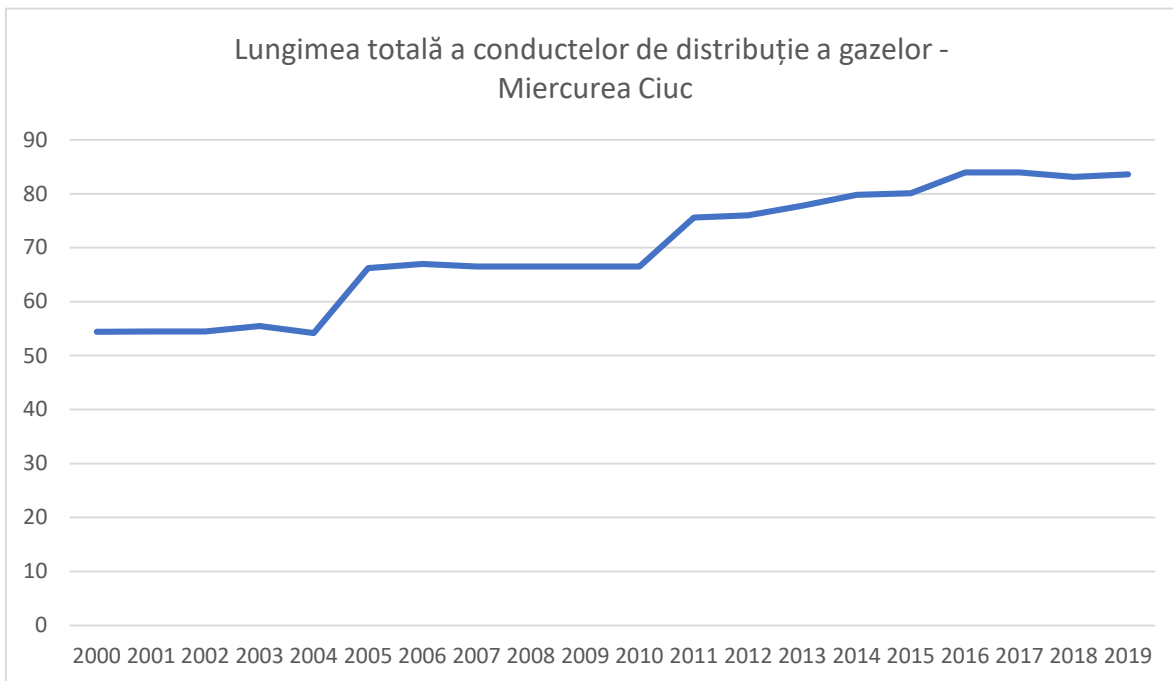
Sursa: INS TEMPO

Reducerea consumului de uz casnic al gazelor naturale nu este o particularitate locală, dar în județ scăderea era de trei ori mai mare comparativ cu valoarea din țară (o scădere de 61,4%, respectiv de 17,7%).

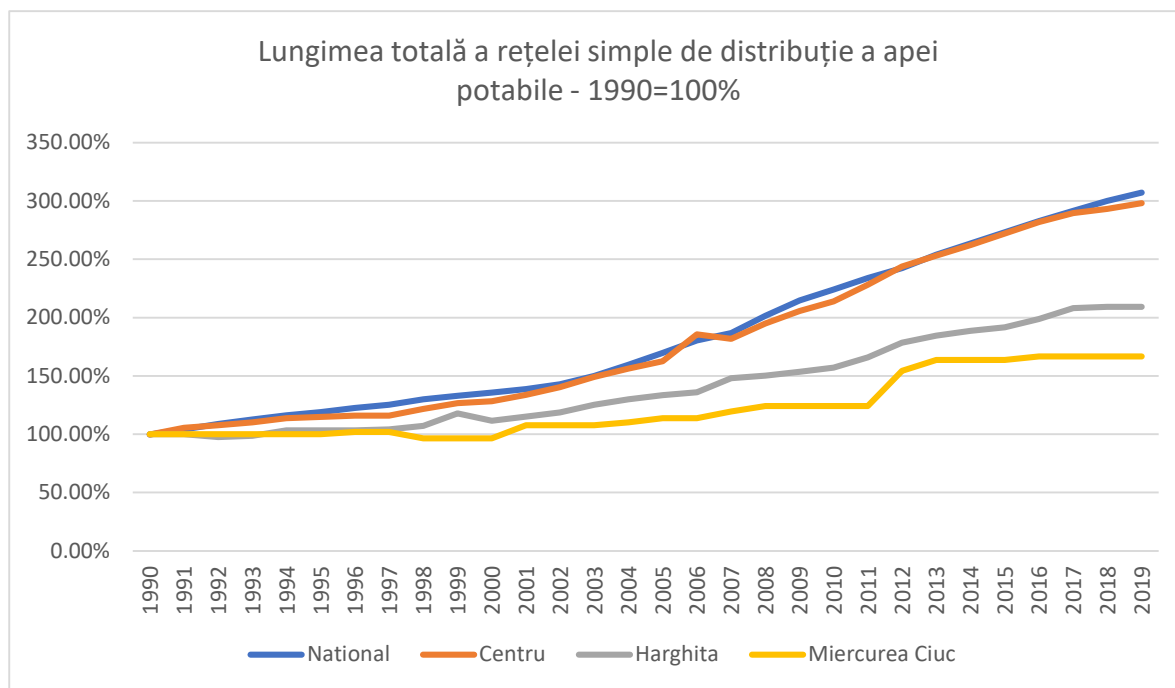
Sursa: INS TEMPO

Rețeaua de conducte pentru distribuția de gaze naturale este în continuă reabilitare și extindere, ca un efect a reducerii consumului. În prezent în Miercurea Ciuc-există mai mult de 80 km de rețea de conducte (83,6 km). Extinderea era solicitată nu de creșterea consumului, ci de racordarea la rețea a unor părți noi ale municipiului.

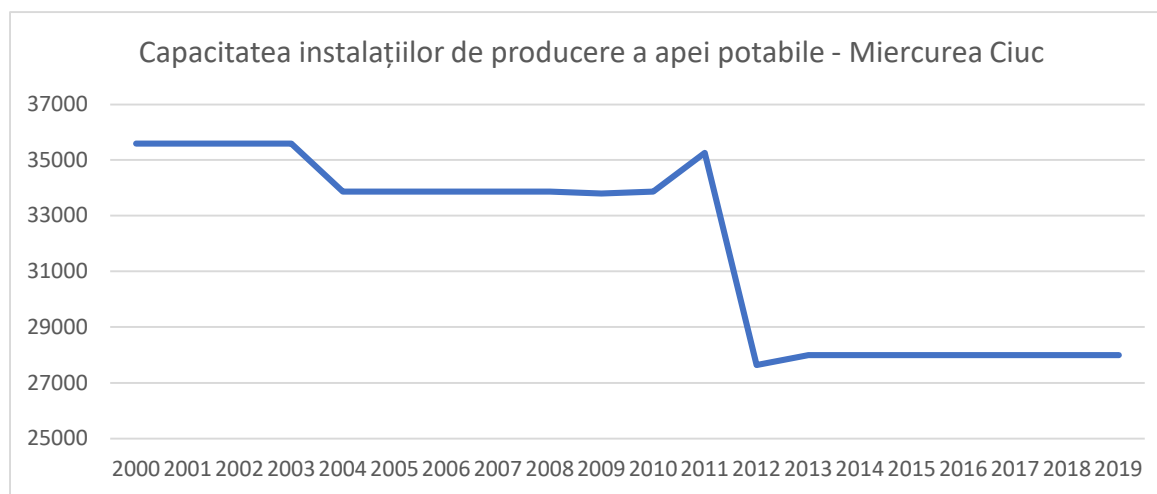
Sursa: INS TEMPO

Asemenea reabilitări ale străzilor și extinderea sistemului de apă potabilă s-a realizat în Miercurea Ciuc abia după 2011, datorită sporirii fondurilor și utilizării eficiente a acestora. Extinderea rețelei (+64%) rămâne însă mult sub nivelul național (+207,14%), ceea ce se vede și pe figura de mai jos. În prezent există o rețea de apă potabilă de 111,9 km, care cuprinde toate cartierele municipiului.

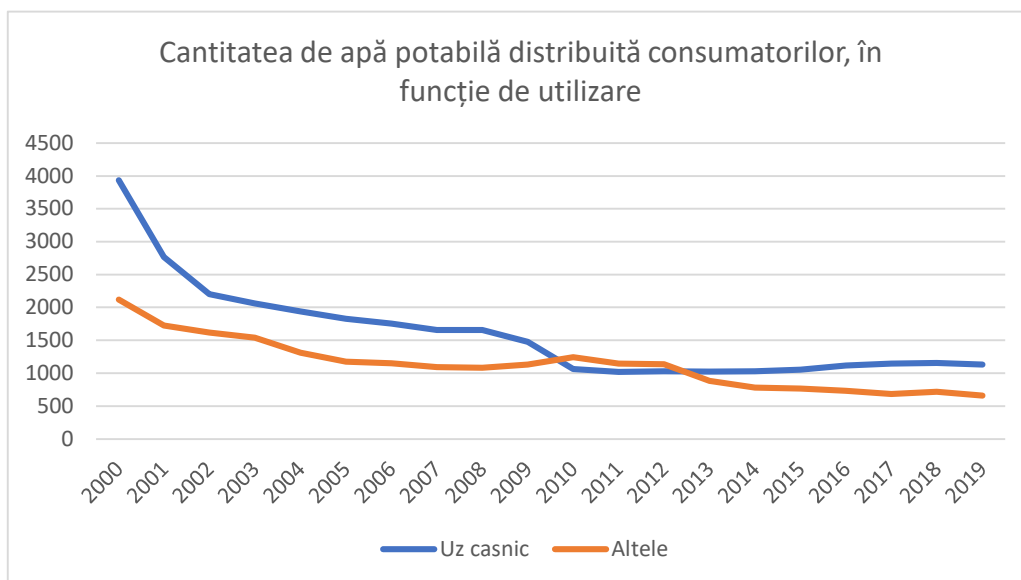

Sursa: INS TEMPO

Față de anul 2000 cantitatea de producere a apei potabile s-a diminuat cu 7500 mc, fiind în relație strânsă cu reducerea consumului. (vezi următoarele două figuri).

Sursa: INS TEMPO

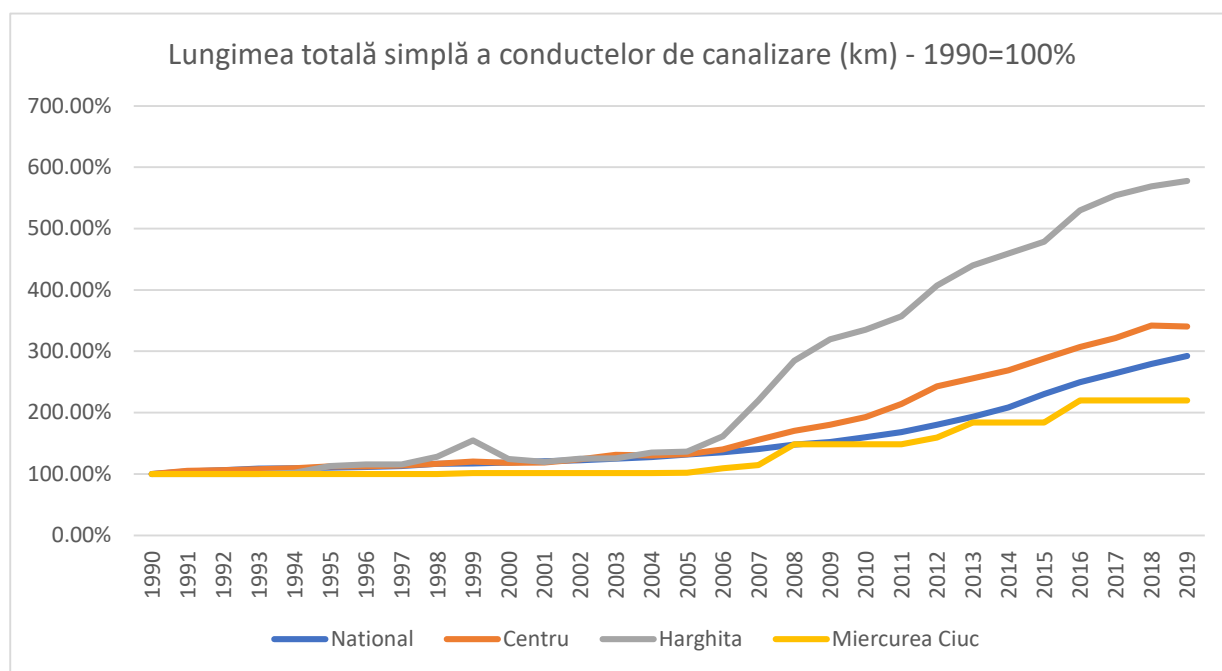
Sursa: INS TEMPO

În ultimii 15 ani se observă o reducere drastică a consumului de apă potabilă și de cea menajeră (pentru alte scopuri), datorită faptului sistemul de distribuție apei a fost schimbat, și datorită faptului ca populația municipiului a scăzut în ultimii ani. În 2019 s-a înregistrat în Miercurea Ciuc un consum total de 1790 mc.

Realizarea rețelei de canalizare este similară cu cea a apei potabile, din 1990 mult timp nu s-a făcut nici o schimbare, dar din 2007 aproape s-a dublat lungimea rețelei în două tranșe (în 2007 și în 2013), după 2015 se poate observa încă o creștere semnificativă. Între timp în județul Harghita s-a ajuns la valori de patru ori mai mari cu privire la lungimea conductelor de canalizare (în special în localitățile rurale), iar la nivel național s-a dublat.

În privința diferenței dintre rețelele de canalizare și a apei potabile calculat la un locuitor, situația din municipiu este bună, sunt 804 m de rețele de canalizare la 1 km de rețea de apă potabilă (în 2019), cu valori

mai scăzute în județ (646 m), în regiune (586 m) și în țară (465 m). În mai multe puncte ale municipiului încă nu s-a rezolvat canalizarea separată a apei pluviale.

Sursa: INS TEMPO

2.6. Servicii publice

Cultură

Conform datelor recensământului din 2011 (potrivit căruia populația municipiului era de 38.966 de locuitori) compoziția etnică a municipiului Miercurea Ciuc este: 78,5% maghiari, 16,8% români și cca 1% rromi. Tot de identitatea oamenilor ține și apartenența lor confesională-religioasă, majoritatea locuitorilor din municipiu și din preajmă fiind romano-catolici (70,8%). Astfel, biserica romano-catolică susține funcționarea mai multor instituții culturale și de învățământ în Miercurea Ciuc, municipiu care găzduiește și alte organizații confesionale regionale (Oficiul Episcopului Auxiliar Romano-Catolic, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, sau Mănăstirea Franciscană din Șumuleu Ciuc). Aceste instituții, pe lângă activitatea lor religioasă de bază, dețin și alte activități și programe de dezvoltare a comunității locale, de instruire-educare, cu caracter cultural și social, având la bază o infrastructură semnificativă de capital uman și material. Programele religioase, în special cele romano-catolice, sunt reprezentative în viața municipiului (de ex. Întâlnirea Națională a Tinerilor Catolici), dar dintre toate acestea se remarcă Pelerinajul de Rusalii la Șumuleu-Ciuc, despre care se poate afirma că s-a ridicat deja la un rang internațional având nu numai caracter religios, dar fiind și un eveniment social remarcabil.

Miercurea-Ciuc este unul dintre cele mai importante centre culturale ale Ținutului Secuiesc. Instituțiile culturale existente în municipiu trebuie să satisfacă și nevoile de cultură ale populației din zona Ciucului, astfel ale întregului județ. Între protagoniștii vieții culturale ale municipiului se regăsesc multe instituții culturale finanțate de Primăria Municipiului Miercurea Ciuc, instituții județene, și multe ONG-uri, asociații, cât și

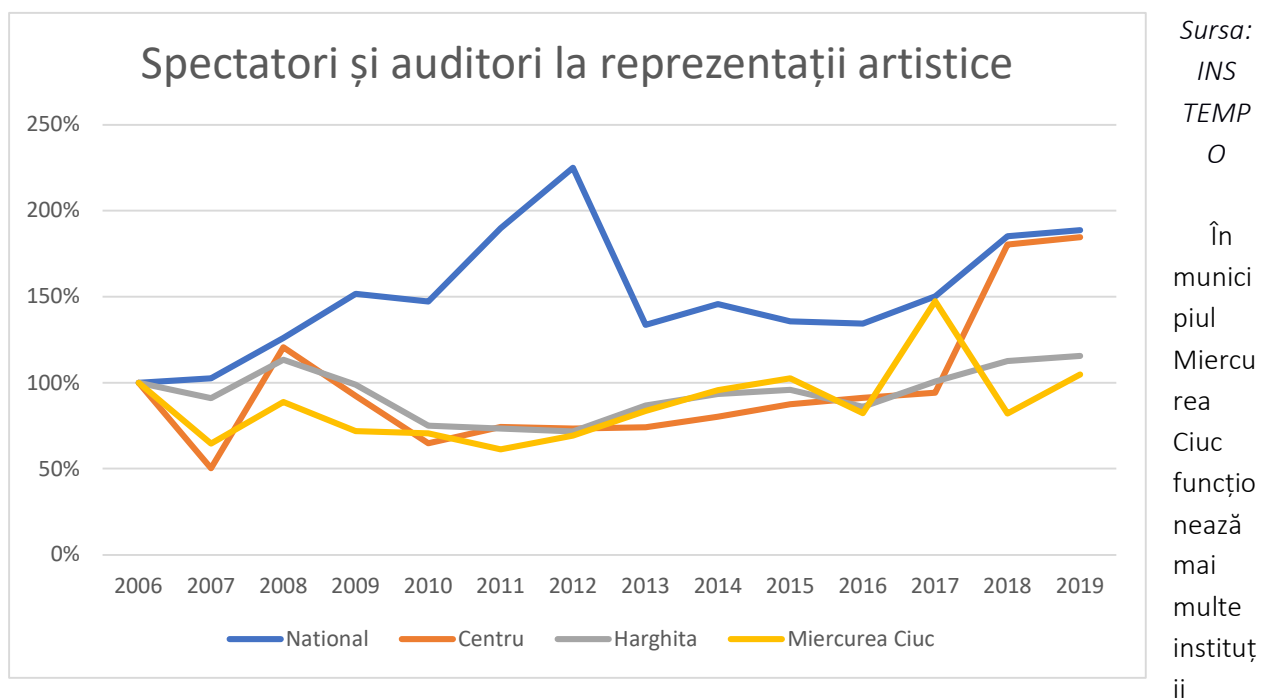
fundații. Pe lângă acestea, în organizarea vieții culturale are un rol decisiv și Consulatul General al Ungariei din Miercurea Ciuc.

În cadrul Primăriei Municipiului Miercurea Ciuc funcționează un birou cultural pentru a organiza și a coordona activitatea instituțiilor culturale, iar pentru îngrijirea publicațiilor și a programelor proprii s-a înființat instituția subordonată numită Editura Csikszereda. Sub îngrijirea acestei edituri apare magazinul de programe culturale szereda.Origo distribuit gratuit, respectiv ziarul lunar al municipiului Miercurea Ciuc, împreună cu alte publicații culturale.

Unele dintre elementele centrale al vieții culturale ciucane este Teatrul Municipal Csíki Játékszín. Teatrul, aflat în subordinea Consiliului Local, înființat în 1999, a trecut în ultimul timp printr-o perioadă de propășire, cu privire la numărul spectatorilor, cât și al abonamentelor vândute. Consumul crescând al produselor teatrale se datorează în primul rând prestigiului acestuia, care contribuie în mod real la ameliorarea calității vieții locuitorilor. Sediul Teatrului Municipal Csíki Játékszín și sala de spectacole sunt situate în Casa de Cultură Municipală, care nu este un loc ideal nici din punct de vedere acustic, nici prin dotarea sa tehnică. Cealaltă clădire, Casa Artelor, proprietatea Consiliului Local, este o sală mult mai bine dotată pentru reprezentații artistice, și care găzduiește din când în când evenimente culturale de mare anvergură.

Din anul 2008, tendințele populației din Miercurea Ciuc de a consuma produse culturale a trecut printr-o regresie, cererea de cultură fiind evidențiată mai degrabă în numărul spectatorilor Teatrului Municipal Csíki Játékszín. În anul 2015, acest indiciu s-a ridicat din nou peste valoarea din 2006 (cu 3%), ceea ce corespunde cu schimbările județene și regionale. În anul 2017 a fost o creștere semnificativă în numărul consumatorilor de produse culturale, ceea ce a scăzut la următorul an, după ce se vede o tendință crescătoare a indiciului respectiv.

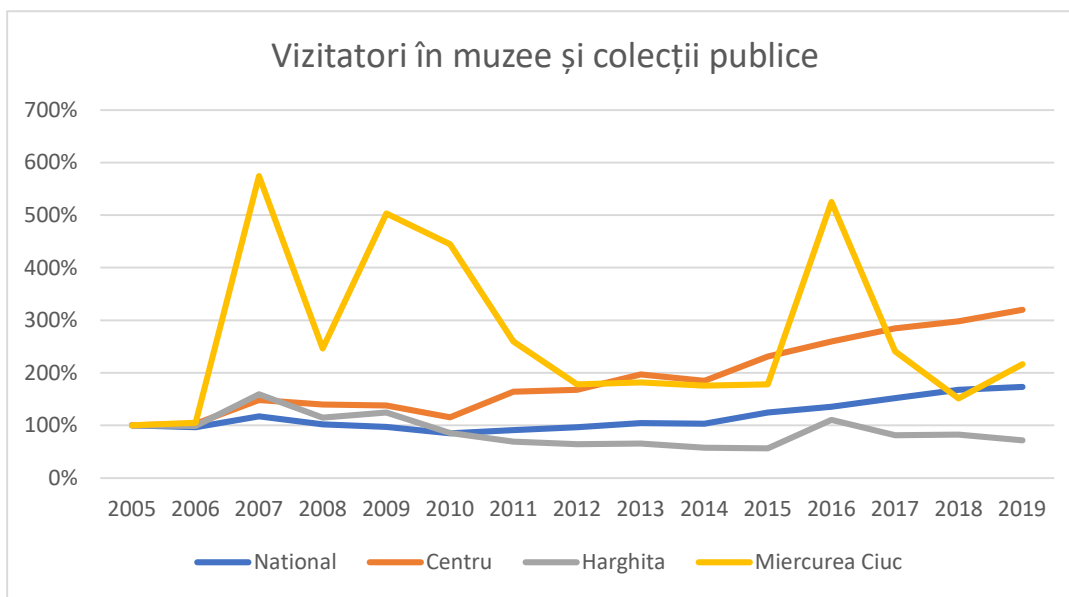
La nivel național, diferit de cel local și județean, s-a observat o creștere semnificativă până în 2012 a acestui trend.

culturale, majoritatea lor fiind instituții subordonate Municipiului Miercurea-Ciuc sau Consiliului Județean

Harghita. După o perioadă lungă de așteptare, în anul 2012 Biblioteca Județeană „Kájoni János” s-a mutat într-o clădire modernizată, ceea ce a devenit una dintre spațiile cele mai frecventate din municipiu, destinate culturii. În cel de-al treilea grup al instituțiilor culturale intră muzeele, sălile de expoziții. Cea mai reprezentativă sală destinată expozițiilor se află în clădirea emblematică a Cetății „Mikó”, ca parte integrantă a Muzeului Secuiesc al Ciucului. Muzeului Secuiesc al Ciucului, aflat sub finanțarea Consiliului Local deține o bogată colecție etnografică, artistică, arheologico-istorică, de științe ale naturii, artă bisericească și cărți antice. În cadrul muzeului funcționează, în zona municipiului numit Jigodin, Galeria „Nagy Imre”. Muzeul Secuiesc al Ciucului și Cetatea „Mikó” găzduiesc nenumărate evenimente însemnate, expoziții periodice, prezentări de carte, sesiuni de comunicări științifice, conferințe, concerte, spectacole de teatru în aer liber. Dintre acestea se remarcă, începând din 1980, Festivalul de Muzică Veche organizat în fiecare sezon estival.

Expozițiile periodice de mare anvergură au sporit numărul vizitatorilor în anul 2007 (Munkácsy în Transilvania), 2009, 2010, 2016 (Expoziția Csontváry) cu 5 ori mai mult față de anul 2005. Datorită organizării consecvente și de nivel înalt din punct de vedere profesional, s-a reușit menținerea atenției vizitatorilor cu 1,5 ori mai mult față de 2006, și în 2012-2015, și după anul 2017, în timp ce în alte zone ale județului Harghita s-a observat o scădere treptată a numărului de vizitatori ai muzeelor. Acest fapt accentuează performanța expozițiilor din Muzeul Secuiesc al Ciucului.

Sursa: INS TEMPO

Un alt protagonist remarcabil al vieții culturale a județului și a Ținutului Secuiesc reprezintă Ansamblul Național Secuiesc Harghita care a cunoscut un renume internațional extraordinar. Formația cu o vechime de trei decenii funcționează ca ansamblu de dans popular profesionist din 1990. Formația are un program de peste 60 de spectacole anual, prezentate pe scena din Casa de Cultură Municipală.

Tradițiile de cultură populară și religioasă sunt puternice și bine organizate în municipiul Miercurea-Ciuc (ansambluri de dans, coruri), care au ca eveniment marcant Ziua celor O Mie de Fete Secuiene, organizat în fiecare an în prima sâmbătă a lunii iulie.

Continuitatea vieții culturale-artistice se realizează și prin Școala Populară de Artă a Județului Harghita, împreună cu Liceul de Arte „Nagy István”. Asociația Orchestra de Cameră Ciuc organizează periodic concerte pentru publicul amator de muzică clasică, având artiști proprii, dar implicând și orchestre invitate.

Cele două clădiri care găzduiesc majoritatea evenimentelor, programelor culturale, cât și spectacolele Teatrului „Csíki Játékszín” și ale Ansamblului Național Secuiesc Harghita sunt Casa de Cultură Municipală (capacitate: 400 de locuri) și Casa Artelor (capacitate: 310 de locuri). În această clădire se organizează și expoziții, întâlniri, prezentări de carte și diferite târguri.

Alte clădiri care sălășluiesc instituții, asociații, cu activități și evenimente culturale: Casa Kriterion, Palatul Copiilor Miercurea-Ciuc, Centrul Cultural Miron Cristea, Casa de Studii Jakab Antal, Casa KALOT, Cinematograful Csíki Mozi.

Cinematograful din municipiu nu este funcțional din anul 2006, dar în perioada 2012-2014 clădirea a fost reabilitată și a devenit funcțională. Cinematograful Csíki Mozi funcționează ca sală de spectacole, găzduiește evenimente culturale: concerte, spectacole, festivaluri de filme (Filmszereda, Filmtettfeszt).

Conform Regulamentului de organizare și funcționare al Cinematografului Municipiului Miercurea-Ciuc, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 15/2019, Cinematograful „Csíki Mozi” are, în principal, următoarele obiecte de activitate:

- organizarea și desfășurarea de activități cultural-artistice și de educație permanentă;
- conservarea și transmiterea valorilor morale, artistice și tehnice ale comunității locale, ale patrimoniului național și universal;
- organizarea evenimentelor culturale cu rol educativ și/sau de divertisment: festivaluri, concursuri, târguri, seminarii și altele asemenea;
- organizarea sau susținerea formațiilor artistice de amatori, de concursuri și festivaluri, inclusiv a participării formațiilor la manifestări culturale interjudețene, naționale și internaționale;
- organizarea sau susținerea activității de documentare, a expozițiilor temporare, realizarea unor materiale de informare a publicului;
- proiecții publice de filme cinematografice sau video corespunzător cod CAEN 5914;
- oferirea de produse și servicii culturale diverse pentru satisfacerea nevoilor culturale comunitare, în scopul creșterii gradului de acces și de participare a cetățenilor la viața culturală;
- conservarea, cercetarea, protejarea, transmiterea, promovarea și punerea în valoare a culturii tradiționale și a patrimoniului cultural imaterial;
- promovarea tendințelor artistice și culturale contemporane locale, naționale și internaționale;
- promovarea diversității culturale pe plan local și regional;
- desfășurarea activităților culturale și artistice de/și pentru tineri, promovarea culturii în rândul tinerilor și stimularea participării la activități și evenimente culturale;
- oferirea unor programe în vederea asigurării accesului locuitorilor municipiului la producții cultural-artistice contemporane.

Din acest an (luna aprilie 2022) Cinematograful Csiki Mozi găzduiește săptămânal proiecții de filme, pe baza unui program stabilit.

Concertele de muzică ușoară sunt mai frecvente în timpul Zilelor Municipiului Miercurea-Ciuc (primul weekend al lunii august), pe parcursul anului acestea sunt găzduite de structurile mai mici de primire turistică, care s-au transformat în mod spontan în locuri de distracție pentru tineret, și care au flexibilitatea de a oferi spațiu diferitelor programe, expoziții și târguri. Trebuie menționat că în statistici apar doar două instituții care se ocupă cu organizarea spectacolelor și a concertelor, iar în județul Harghita sunt doar șase asemenea organizații. Pe baza opiniei unanime a organizatorilor și actorilor culturali este necesar sincronizarea inițiativelor culturale de tip bottom-up, cu valorificarea sinergiei și cu marketingul profesionist al acestora.

Monumente

Municipiul Miercurea-Ciuc se remarcă prin multitudinea clădirilor și zonelor cu valoare arhitecturală-urbană și istorică (de patrimoniu construit), majoritatea acestora sunt în folosință comunitară-culturală, contribuind la atractivitatea turistică a municipiului.

Municipiul a avut o dezvoltare atipică, el fiind alcătuit prin adeziunea mai multor sate, centrul administrativ al comitatului Csík al monarhiei austro-ungare aflându-se în zona Șumuleu-Ciuc, iar zona centrului actual era un simplu târg săptămânal aflat la intersecția sub formă de T al drumului Nord-Sud (Brașov - Gheorgheni) și Est-Vest (Ciuc - Odorheiu-Secuiesc). Țesutul urban al satelor/comunelor de odinioară, centrate pe bisericile lor s-a păstrat în mare măsură astfel municipiul nu are un singur centru istoric nuclear ci unul de tip ciorchină, care azi, conform planului urban general aprobat în 2012 reprezintă șase(6) zone centrale protejate.

Este important de menționat că patrimoniul construit al municipiului a suferit o pierdere semnificativă în anii târzii ai socialismului după atribuirea rolului de reședință de județ, când fosta stradă Virág/Florilor a fost în mare parte demolată (o ramură a intersecției istorice sub formă de T mai sus amintit), odată cu construirea noului centru administrativ, demolare prin care spațiul urban caracteristic de tip mosor din jurul bisericii romano catolice Înălțarea Sfântei Cruci, (baroc, 1758) a fost eliminat în întregime.

Distrugerea a lăsat o traumă adâncă în psihicul urban colectiv și a dus la demersurile de protejare a arterei Nord-Sud, cealaltă ramură a T-ului istoric, alcătuit din strada Petőfi Sándor și Márton Áron, care a fost clasat ca monument istoric de importanță locală din categoria ansamblului urban protejat. După clasarea ansamblului urban în 2008 s-a aprobat un studiu de fundamentare PUZ și regulament cadru pentru acest ansamblu urban în baza căreia în trecutul apropiat s-au reabilitat mai multe clădiri, mai multe prin grija proprietarilor privați (nr. 1, 2,8,35,37), unul din fonduri UE și din bugetul local propriu (nr. 39), un alt imobil a fost clasat ca monument istoric, clădirea Reduta/Vigadó (nr. 38), tocmai pentru a face posibilă accesarea fondurilor de regenerare urbană. Menționăm că actualizarea planului urbanistic general preconizat a fi început în cursul anului curent, necesită actualizarea studiului istoric, patrimonial și arheologic al localității, respectiv clarificarea reglementărilor privind ansamblulu urban și zonele centrale protejate, elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism ale zonelor centrale protejate și actualizarea celor existente.

Anexăm lista monumentelor istorice în următorul tabel. De asemenea, remarcăm că sunt mai multe imobile cu valoare arhitecturală, urbană sau istorică de importanța locală, neclasate ca monumente istorice (nu cad sub incidența Legii nr 422/2001) dar care necesită protecție locală prin inventariere, documentare și aprobare hotărâri de protejare și regulamente de reabilitare. (str. Szász Endre, cartierul funcționarilor și altele)

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE

Nr.	Cod LMI	Denumire	Adresă	Datare
1	HR-I-s-B-12641	Cetatea Jigodin I	"Malomföld" (Terenu Morii), în intravilan	sec. I. a. Chr. - I. p. Chr., Latène, Cultura geto - dacică
2	HR-I-s-B-12642	Cetatea Harom (Jigodin II)	"Harom", cartier Jigodin	

3	HR-I-m-A-12642.01	Cetate	"Harom", cartier Jigodin	sec. XII - XIII
4	HR-I-m-A-12642.02	Cetate	"Harom", cartier Jigodin	sec. III a. Chr. - I. p. Chr., Latène, Cultura geto - dacică
5	HR-I-s-A-12643	Cetatea Kisvár (Jigodin III)	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	
6	HR-I-m-A-12643.01	Locuire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	Epoca medievală timpurie
7	HR-I-m-A-12643.02	Locuire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	sec. III p. Chr., Epoca romană
8	HR-I-m-A-12643.03	Fortificație de lemn (palisadă)	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	sec. II a. Chr.- I p. Chr., Latène, Cultura geto - dacică
9	HR-I-m-A-12643.04	Descoperire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	Epoca bronzului mijlociu, Cultura Wietenberg
10	HR-I-s-B-12644	Fortificațiile de pe Șumuleu Mare	"Nagysomlyó – Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare – Cetatea de Sare), cartier Șumuleu	
11	HR-I-m-B-12644.01	Turn	"Nagysomlyó – Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare – Cetatea de Sare), cartier Șumuleu	sec. XVII, Epoca medievală
12	HR-I-m-B-12644.02	Cetate (Cetatea de Sare)	"Nagysomlyó – Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare – Cetatea de Sare), cartier Șumuleu	Preistorie
13	HR-II-a-B-12721	Ansamblu urban	Str. Márton Áron nr. 2-72 și 37-T, str. Petőfi Sándor de la 1-49 și 2-40	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
14	HR-II-m-B-12723	Poartă secuiască	Str. Băilor, Szecheny	sec. XIX
15	HR-II-a-A-12724	Ansamblul bisericii romano-catolice „Sf. Petru și Pavel”	Str. Căianu Ion 53	sec. XIV - XIX
16	HR-II-m-A-12724.01	Biserica romano-catolică „Sf. Petru și Pavel”	Str. Căianu Ion 53	sec. XIV, XV, XVII - XIX
17	HR-II-m-A-12724.02	Zid de incintă	Str. Căianu Ion 53	sec. XVII

18	HR-II-m-B-12725	Primărie, fostul sediu al Comitatului Ciuc	Piața Cetății 1	1884 - 1888, ext. 1914
19	HR-II-a-A-12726	Cetatea Mikó, azi Muzeul Secuiesc al Ciucului și Biblioteca Județeană	Piața Cetății 2	sec. XVII - XVIII
20	HR-II-m-A-12726.01	Cetatea - complexul de clădiri	Piața Cetății 2	1623, rec. 1714 - 1716
21	HR-II-m-A-12726.02	Turn de poartă	Piața Cetății 2	sec. XVIII
22	HR-II-m-A-12726.03	Șanț de apărare	Piața Cetății 2	sec. XVIII
23	HR-II-m-A-12726.04	Parcul etnografic – Secția în aer liber	Piața Cetății 2	sec. XIX - prima jum. sec. XX
24	HR-II-m-B-12736	Casa Zakarias	Str. Gál Sándor 8	1925
25	HR-II-a-B-12737	Ansamblul conacului Mikó, azi Fabrica de mobilă "Mikó"	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
26	HR-II-m-B-12737.01	Conacul Mikó	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
27	HR-II-m-B-12737.02	Grânar	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
28	HR-II-a-A-12738	Ansamblul bisericii romano-catolice "Sf. Treime"	Str. Jigodin 52	sec. XV - XVIII
29	HR-II-m-A-12738.01	Biserica romano-catolică "Sf. Treime"	Str. Jigodin 52	sec. XV, ext. sec. XVIII
30	HR-II-m-A-12738.02	Zid de incintă	Str. Jigodin 52	sec. XVII
31	HR-II-a-B-12735	Ansamblul bisericii romano-catolice „Înălțarea Sfintei Cruci”	Str. Kossuth Lajos 40	1758
32	HR-II-m-B-12735.01	Biserica romano-catolică „Înălțarea Sfintei Cruci”	Str. Kossuth Lajos 40	1758

33	HR-II-m-B-12735.02	Zid de incintă (fragment)	Str. Kossuth Lajos 40	1758
34	HR-II-m-B-12740	Banca Națională a României, azi Banca Carpatica	Piața Libertății 14	cca. 1925
35	HR-II-m-B-12728	Ansamblu urban - locuințe cu magazin la parter	Str. Márton Áron 2-4, 6	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
36	HR-II-m-B-12729	Casă	Str. Márton Áron 38	sf. sec. XIX
37	HR-II-a-B-12730	Clădirile fostei fabrici de bere, azi birouri S.C. Electrica S.A. și VamRom Expediții SRL	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
38	HR-II-m-B-12730.01	Fostul turn de germinare (corp 6)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
39	HR-II-m-B-12730.02	Fostele „pivnițe” de răcire (corp 1, 2 și 3)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
40	HR-II-m-B-12730.03	Fosta sală a cazanelor, cu coșul de fum (corp 4)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
41	HR-II-m-B-12730.04	Fostul atelier (corp 5)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
42	HR-II-a-B-12731	Liceul teoretic „Márton Áron”	Str. Márton Áron 72	1909 - 1911
43	HR-II-m-B-12741	Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel”	Str. Sadoveanu Mihail 2	1929 - 1935
44	HR-II-m-B-12732	Casă (casa Gál)	Str. Szász Endre 1	1911
45	HR-II-m-B-12733	Casă (casa Csiszér)	Str. Szász Endre 3	1911
46	HR-II-m-B-12727	Reședința garnizoanei de grăniceri nr. 1, azi spital ORL și Fizioterapie	Str. Szász Endre 5	1786, cca. 1826
47	HR-II-m-B-12734	Tribunalul județean	Str. Szász Endre 6	1904

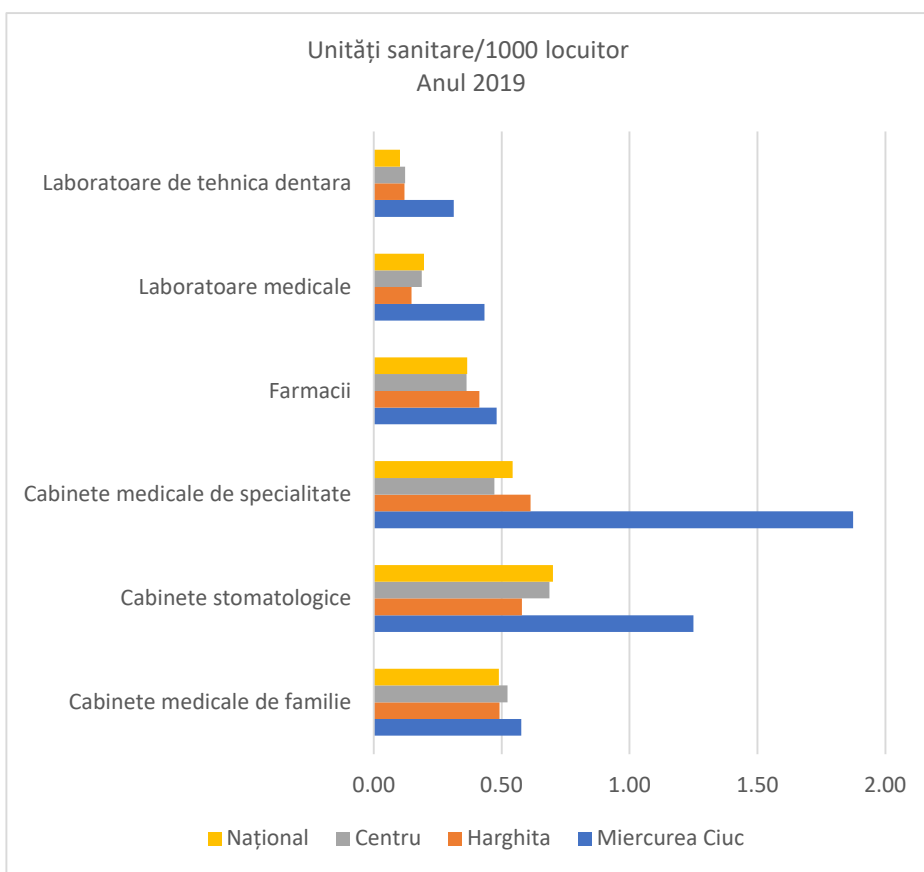
48	HR-II-m-B-12742	Fostul conac Mikes, azi casa Erdély Péter	Str. Szék 141	1801
49	HR-II-m-B-12743	Fostul Sediul al Scaunului Ciuc, azi Spitalul de Boli Infecțioase	Str. Szék 146	1835 - 1844
50	HR-II-m-B-12744	Casa Kalot - asociația Caritas - trei corpuri legate prin galerii acoperite	Str. Szék 147	1942 - 1944
51	HR-II-a-A-12745	Mănăstirea Franciscană	Str. Szék 148	sec. XVIII - XIX
52	HR-II-m-A-12745.01	Biserica mănăstirii franciscane "Vizita Mariei la Elisabeta" cu piatra funerară încastrată	Str. Szék 148	1804 - 1835
53	HR-II-m-A-12745.02	Clastru	Str. Szék 148	sec. XVIII
54	HR-II-m-A-12745.03	Capela „Sf. Ioan Botezătorul”	Str. Szék 148	1767
55	HR-II-m-B-12746	Fosta școală confesională a mănăstirii franciscane	Str. Szék 152	sec. XVIII - XIX
56	HR-II-a-A-12720	Ansamblul "Drumul Crucii" (Kalvaria)	Str. Șumuleul Mic	sec. XV - XX
57	HR-II-m-A-12720.01	Capela romano-catolică „Sf. Anton”	Str. Șumuleul Mic 17	1661, transf. 1773
58	HR-II-m-A-12720.02	Capela romano-catolică „Passio" (A Patimilor)	Str. Șumuleul Mic 19	sec. XV - XVII
59	HR-II-m-A-12720.03	Capela romano-catolică "Salvator"	Str. Șumuleul Mic 19	sec. XV - XVII
60	HR-II-m-B-12739	Conacul Lázár, azi Grădiniță de copii și Cămin Cultural	Str. Tolpița 93	1829
61	HR-IV-m-B-13018	Casa memorială Nagy Imre	Str. Jigodin 2	sec. XIX

62	HR-IV-m-A-12745.04	Cruce de piatră	Str. Szék 148, lângă biserică	1767
63	HG-II-m-B-21141	Reduta/Vigadó	Str. Petőfi Sándor nr. 38	

Sănătate publică

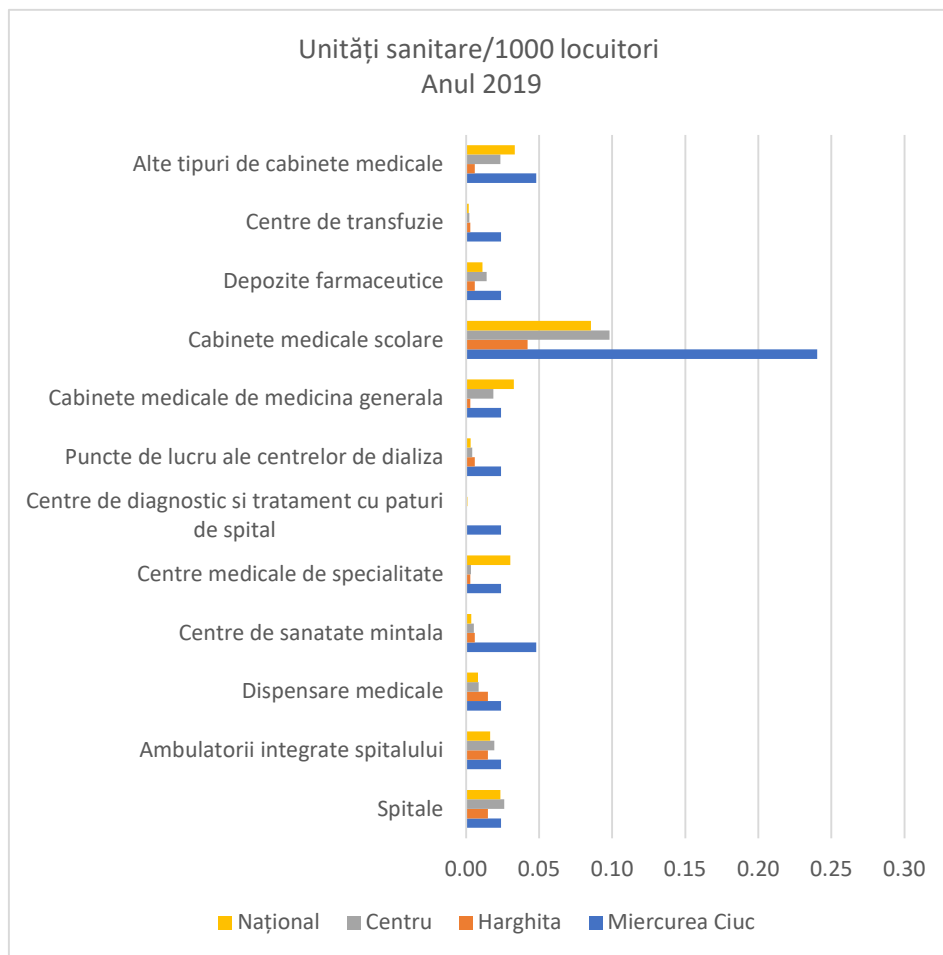
În studiul nostru care vizează prezentarea municipiului Miercurea Ciuc, la capitolul provocări comunitare și sociale am analizat particularitățile sistemului de sănătate, educație și servicii sociale, pornind de la datele statistice existente.

Municipiul Miercurea Ciuc, fiind reședință de județ, este bine dotat din punctul de vedere al serviciilor medicale. Infrastructura oferită de Spitalul Județean de Urgență include și numeroase alte servicii. Pe prima diagramă se poate vedea că unitățile sanitare calculate la o mie de locuitori depășesc media națională. În municipiu se regăsește un număr mare de laboratoare, cabinete medicale de specialitate, cabinete stomatologice, cabinete de medicina familiei, respectiv farmacii. Se poate observa că numărul unităților sus menționate depășește mediul național, regional și județean.

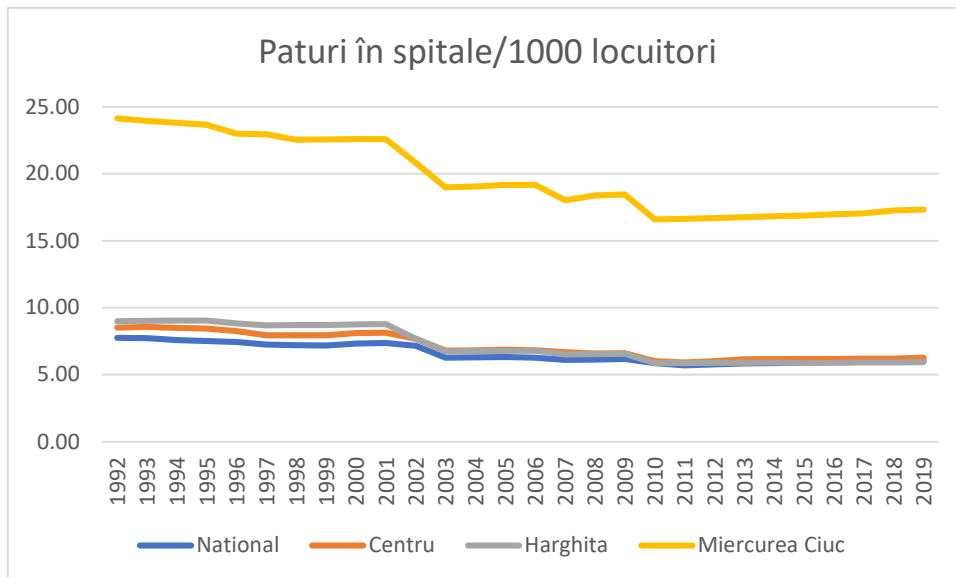
Sursa: INS TEMPO

Lipsește însă următoarele elemente - cheie: un centru de diagnostic și tratament, În Miercurea Ciuc funcționează centre medicale de transfuzie, cabinete medicale de specialitate, vezi figura de mai jos.

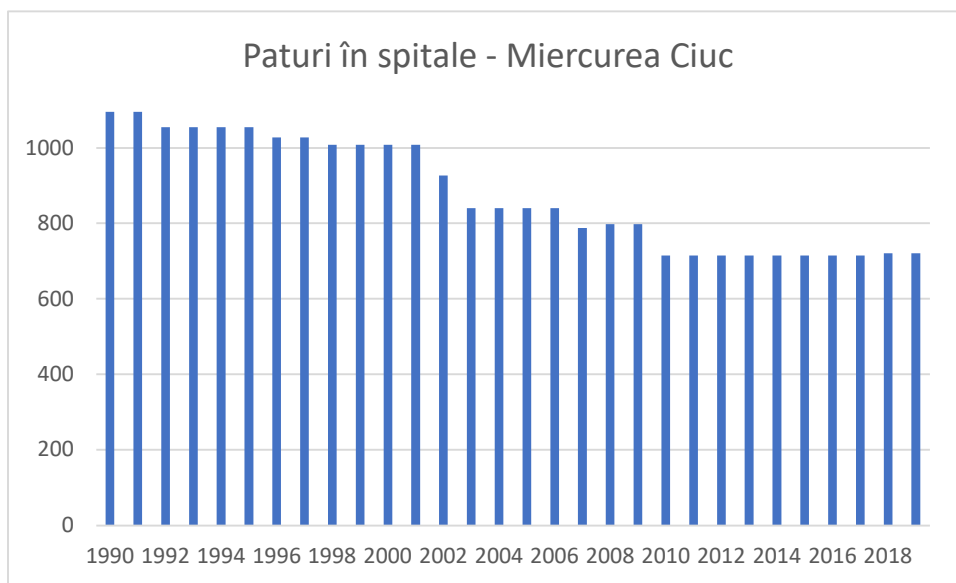
Sursa: INS TEMPO

Datorită Spitalului Județean de Urgență, numărul paturilor disponibile este mai mare decât valoarea medie, astfel ajung aproape 18 de paturi (2019) la mie de locuitori. Această valoare s-a diminuat în ultimii ani, totuși numărul paturilor disponibile a rămas mult peste valorile județene, regionale și naționale, care sunt mult mai mici (în jur de 6 paturi/o mie de locuitori).

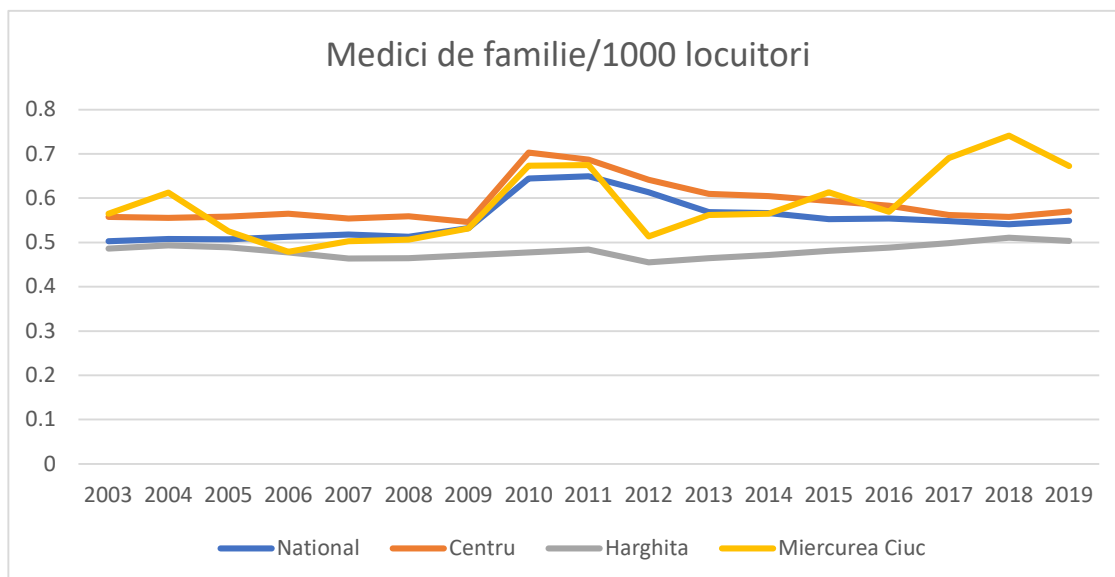
Sursa: INS TEMPO

În privința cifrelor absolute referitoare la numărul paturilor în spitale, se vede o tendință de scădere, în relație strânsă cu scăderea populației și cu raționalizarea cheltuielilor (măsurile de reducere a cheltuielilor).

Sursa: INS TEMPO

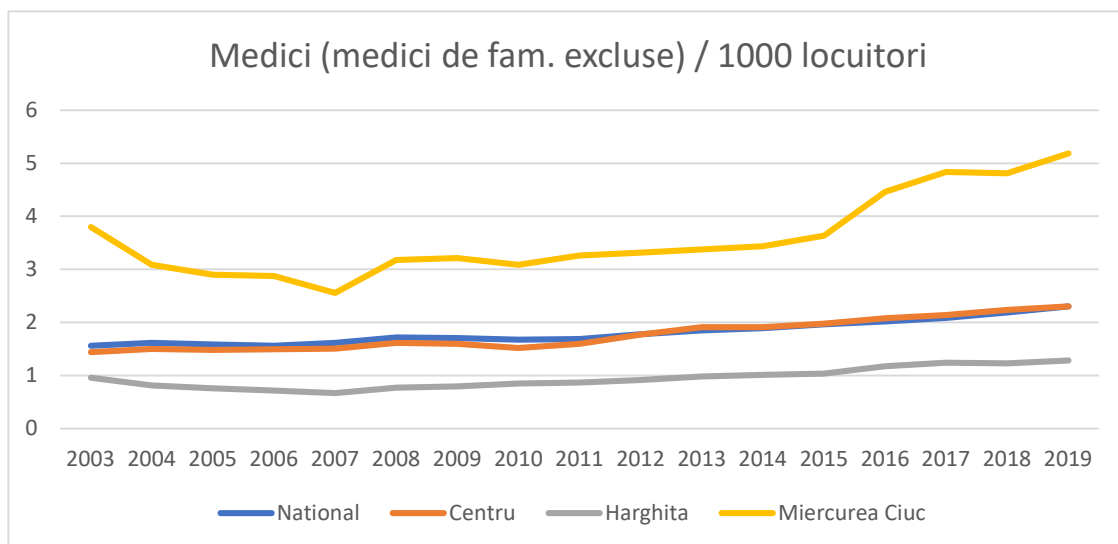
În ceea ce privește medicii de familie, în Miercurea Ciuc numărul lor pe o mie de locuitori numărul lor a mișcat corespunzător cu media națională. În anul 2016 numărul medicilor de familie a început să crească. În consecință în ultimii ani Miercurea Ciuc era peste media județeană, regională și națională în privința numărul medicilor de familie. În municipiu toți medicii de familie trebuie să deservească în medie 1500 de persoane.

Sursa:
INS
TEMPO

Existența
spitalului
în județ
nu
influențează
în mod

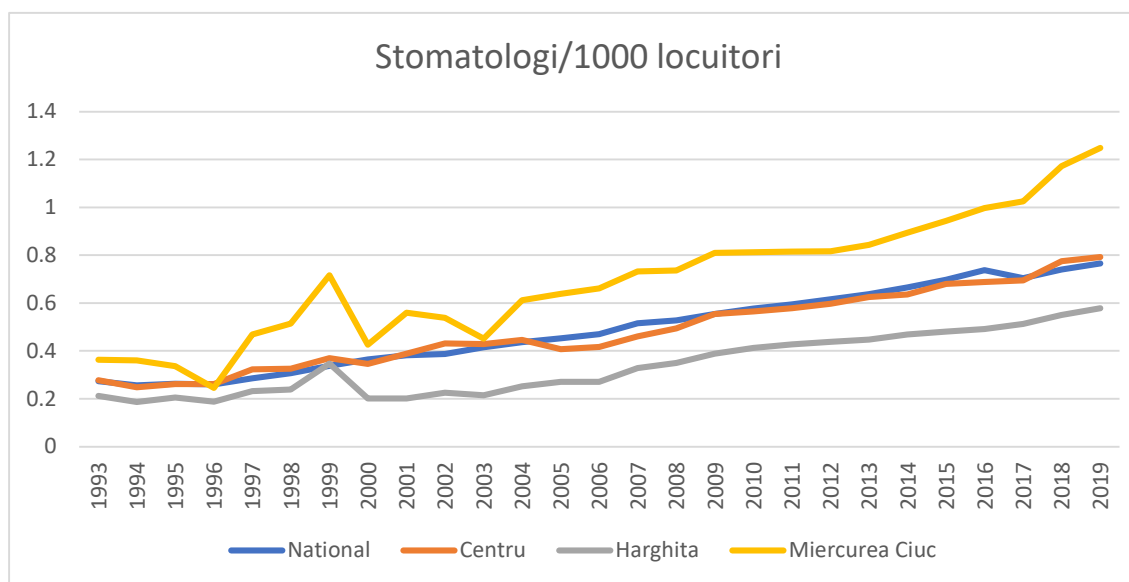
pozitiv evoluția numărul medicilor pe nivel local, în comparație cu nivelul național, județean și regional, ceea ce se vede pe figura următoare. Astfel, în timp ce la nivel național la o mie de locuitori există doar 2,3 medici, în Miercurea Ciuc sunt mai mult de 5 medici pe o mie de locuitori, dar la nivel județean această valoare este foarte scăzută, și anume 1,28 medic/1000 de locuitori.

Sursa:
INS
TEMPO

Înce
pând
din anii
90
număru
l
medicil
or
stomat
ologi

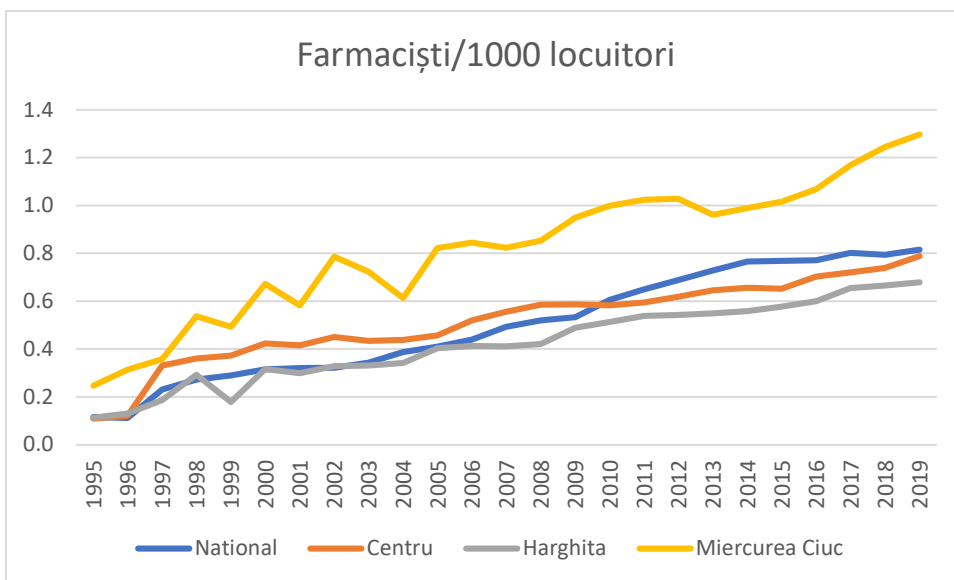
din Miercurea Ciuc depășește media generală – chiar dacă nu ating nivelul medicilor generaliști. Numărul medicilor stomatologi care lucrează în primul rând în cabinete particulare este în creștere permanentă, în prezent există 1,25 stomatologi la 1000 de locuitori (valoarea națională este de 0,76, iar cea județeană de 0,58). Creșterea cererii este datorită atitudinii conștiente a populației legată de sănătate.

Sursa:
INS
TEMPO

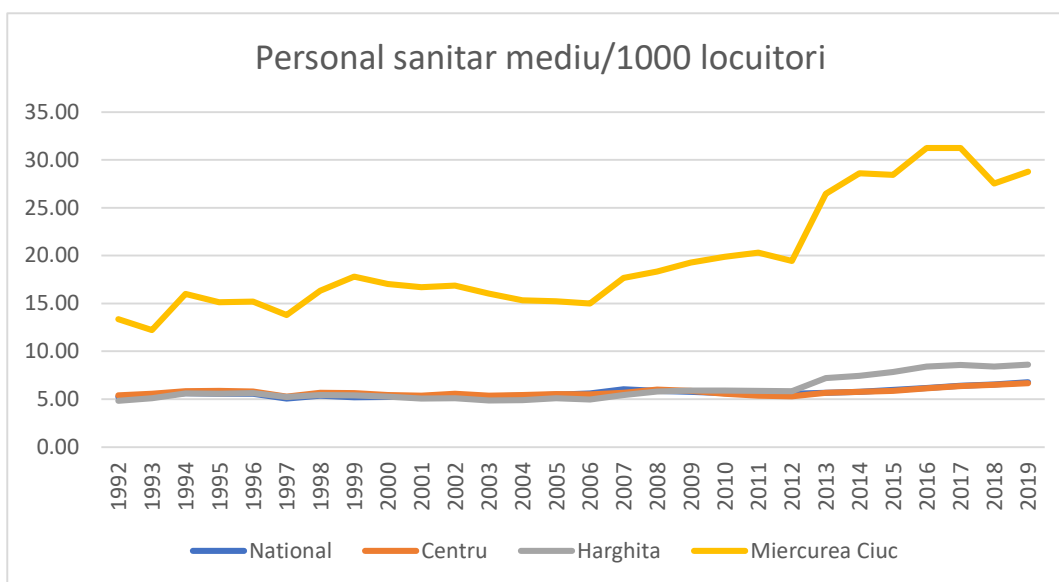
Și
din
punctu
l
de
vedere
al
farmac
iștilor,
situația
din

Miercurea Ciuc este favorabilă (vezi diagrama de mai jos), se calculează aproape 1,3 farmacist la mia de locuitori, ceea ce la nivel național este doar de 0,81. Totodată, trebuie menționat faptul că Miercurea Ciuc în calitate de reședință de județ trebuie să satisfacă și cerințele zonei cu indicatori sanitari mult mai slabi.

Sursa: INS TEMPO

Asistenții medicali sunt și ei în număr mai mare (de patru ori mai mare) decât media națională. Astfel, județul Harghita depășește valorile medii și din aceste puncte de vedere (vezi figura de mai jos).

Sursa: INS TEMPO

În concluzie, se poate afirma că dotarea sistemului sanitar al municipiului Miercurea Ciuc cu personal medical (capital uman) este foarte favorabilă față de nivelul național, dar nu trebuie uitat că acești specialiști deserveșc o sferă de pacienți mai mare decât cea din municipiu, din întregul județ, astfel numărul lor nu arată suprasolicitarea reală la care sunt supuși datorită serviciilor oferite tuturor locuitorilor județului.

Sistemul social

Serviciile sociale acordate de Direcția de asistență socială:

Direcția de Asistență Socială funcționează ca instituție publică fără personalitate juridică în cadrul aparatului de specialitate al primarului municipiului Miercurea-Ciuc, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială. Prin intermediul Direcției de asistență socială se desfășoară activități de asistență și protecție socială în Municipiul Miercurea-Ciuc.

În domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale Direcția de asistență socială în urma consultării furnizorilor publici și privați, a asociațiilor profesionale și a organizațiilor reprezentative ale beneficiarilor elaborează planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului județean/consiliului local/Consiliului General al Municipiului București, care cuprind date specifice privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înființate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat și sursele de finanțare.

Serviciile sociale acordate de Direcția de asistență socială a Municipiului Miercurea-Ciuc având drept scop exclusiv prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excludere socială sunt adresate persoanelor și familiilor fără venituri sau cu venituri reduse, persoanelor fără adăpost, victimelor traficului de persoane, precum și persoanelor private de libertate.

Direcția de asistență socială asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială, elaborează, în concordanță cu strategiile naționale și județene, precum și cu nevoile locale identificate, strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale, pe termen mediu și lung, asigură venitul minim garantat familiilor în dificultate, și prin aceasta accesul la programele A.J.O.F.M., consiliere și asistență la asigurarea altor drepturi socio – materiale, desfășoară activități de informare, consiliere profesională și mediere și formare profesională pentru persoanele aflate în evidența A.J.O.F.M.

Serviciile sociale acordate de către Direcția de asistență socială:

- Servicii în domeniul protecției persoanei cu dizabilități: monitorizează și analizează situația persoanelor cu dizabilități din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante.
- Serviciile destinate persoanelor vârstnice: servicii de îngrijire personală acordate cu prioritate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente, singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea.
- Serviciile sociale destinate protecției și promovării drepturilor copilului sunt cele de prevenire a separării copilului de părinții săi, precum și cele menite să îi sprijine pe aceștia în ceea ce privește creșterea și îngrijirea copiilor, inclusiv servicii de consiliere familială, organizate în condițiile legii.
- Centru social -Creșă.
- Cantina de ajutor social.
- Adăpost de noapte.
- Asistență medicală comunitară.
- Locuințe sociale/necesitate.

ONG-uri cu susținerea administrației publice locale care oferă servicii sociale sunt:

- Centrul de zi pentru copii cu dizabilități Sfântul Augustin din Miercurea Ciuc;
- Asociația Handicapaților Fizici, Harghita (Miercurea Ciuc, Strada Hunyadi János nr. 6);
- Asociația CARITAS Alba Iulia – Asistență medicală și socială, cu sediul în mun. Miercurea Ciuc, str. Szek, nr. 147 (Servicii de îngrijire la domiciliu, servicii de tip centre de zi (vârstnici și persoane cu dizabilități), servicii acordate în locuință protejată – Câmpul Mare nr. 138);

Conducerea Primăriei Municipiului Miercurea-Ciuc în decursul anilor a investit în îmbunătățirea comunicării dintre comunitățile de romi și serviciile sociale. Accesibilitatea și informațiile au fost o prioritate pentru a se asigura că romii sunt informați corespunzător despre drepturile și obligațiile lor sociale. Principala cauză pentru care au investit în îmbunătățirea comunicării a fost faptul că, accesul la servicii sociale de înaltă calitate și asistență medicală pentru toți este, de asemenea, cheia incluziunii romilor în comunitățile noastre. Pentru mulți romi, una dintre principalele bariere în calea accesului la asistența socială și medicală este lipsa unor documente adecvate, inclusiv certificate de naștere și căsătorie, documente de asigurări de sănătate, permise de ședere și documente de identitate, de aceea în decursul anilor angajații Direcției de asistență socială din cadrul aparatului de specialitate al primarului Municipiului Miercurea-Ciuc au contribuit ca, membrii comunităților rome din Șumuleu și Primăverii să obțină actele doveditoare ale identității lor.

Accesibilizarea comunităților rome din cartierele Șumuleu nr. 33. și Primăverii este oferită de mai bine de 10 ani de către structurile sociale executive precedente ale primăriei, iar de la formarea sa, de către Direcția de asistență socială din cadrul aparatului de specialitate al primarului Municipiului Miercurea-Ciuc.

Asistența medicală comunitară se realizează pe baza nevoilor medico-sociale identificate prin catagrafia populației aparținând grupurilor vulnerabile din comunități, fiind în concordanță cu politicile și strategiile guvernamentale, precum și cu cele ale autorităților administrației publice locale.

Asistența medicală comunitară cuprinde ansamblul de programe, servicii de sănătate și acțiuni de sănătate publică furnizate la nivelul comunităților cu scopul creșterii accesului populației și, în special, al grupurilor vulnerabile, inclusiv a celor de etnie romă, la servicii de sănătate, în special la cele centrate pe prevenire.

Conform unui recensământ efectuat perioada 25-27 ianuarie 2021 de către Universitatea Sapienția și Institutul Național de cercetare a minorităților din Cluj-Napoca comunitatea romă din Șumuleu nr. 33 momentan se compune din 57 de familii, acestea însemnând 277 de persoane. În zona din vecinătatea comunității rome locuiesc aproximativ 400 de persoane de etnie maghiară.

Din rezultatele recensământului, reiese faptul că populația așezării a fost caracterizată de o situație de locuință nefavorabilă chiar înainte de incendiu (încendiul din 07.01.2021), gospodăriile fiind locuite în medie de aproximativ 5 persoane.

Niciuna dintre case nu avea apă curentă, toalete, băi, doar șase familii aveau bucătării separate, iar 20 de familii care nu aveau deloc curte sau toaletă comună. Majoritatea caselor au fost construite din material lemnos în ultimii 20 de ani.

Comunitatea din str. Șumuleu nr. 33 are un nivel de educație extrem de scăzut, două cincimi din populația cu vârsta peste 10 ani nu a finalizat 4 clase, o treime a avut 4 clase, 13,8% au terminat 8 clase și o zecime din populație a finalizat învățământul profesional sau liceal. Lipsa educației și a analfabetismului afectează, de asemenea, negativ, posibilitatea de integrare pe piața muncii și oportunitățile de venit. Proporția de analfabeți în rândul tinerilor este relativ scăzută, dar la cei peste 35 de ani variază de la 75 la 100%. Patru cincimi din copiii cu vârsta cuprinsă între 6-15 ani frecventează școala, iar din aceștia doar o cincime frecventează cursurile de după-amiază. Majoritatea copiilor care depășesc vârsta de 10 ani, abandonează școala.

Pe baza situației pieței muncii, ocuparea forței de muncă este extrem de redusă, proporția celor inactivi este mare, iar munca ocazională este activitatea majorității. Dintre cei intervievați, cea mai mare parte lucrează în agricultură, curățenie publică, în construcții și au declarat că și-ar dori în continuare să lucreze în aceste domenii.

Din populația adultă 3% a avut un loc de muncă formal pe parcursul vieții, inclusiv cei cu vârsta peste 40 de ani. O cincime dintre cei chestionați au lucrat în săptămâna dinaintea sondajului, mai mult de un sfert căutau de lucru, iar o treime nu a lucrat în ultimii 2 ani. Aproximativ o treime din comunitate este de religie penticostală.

În evidența Direcției de asistență socială din cadrul aparatului de specialitate a primarului municipiului Miercurea-Ciuc se află 242 de persoane din comunitatea de romi din cartierul Pimăverii.

Momentan comunitatea de romi din această locație se compune din aproximativ 40 de familii. Din aceste familii: 24 de familii beneficiază de ajutor social, 8 familii beneficiază de ajutor social familiar, 2 persoane au un loc de muncă stabil, 1 persoană este pensionară, 28 copii beneficiază de tichete sociale pentru grădiniță, 12 copii beneficiază de mese calde.

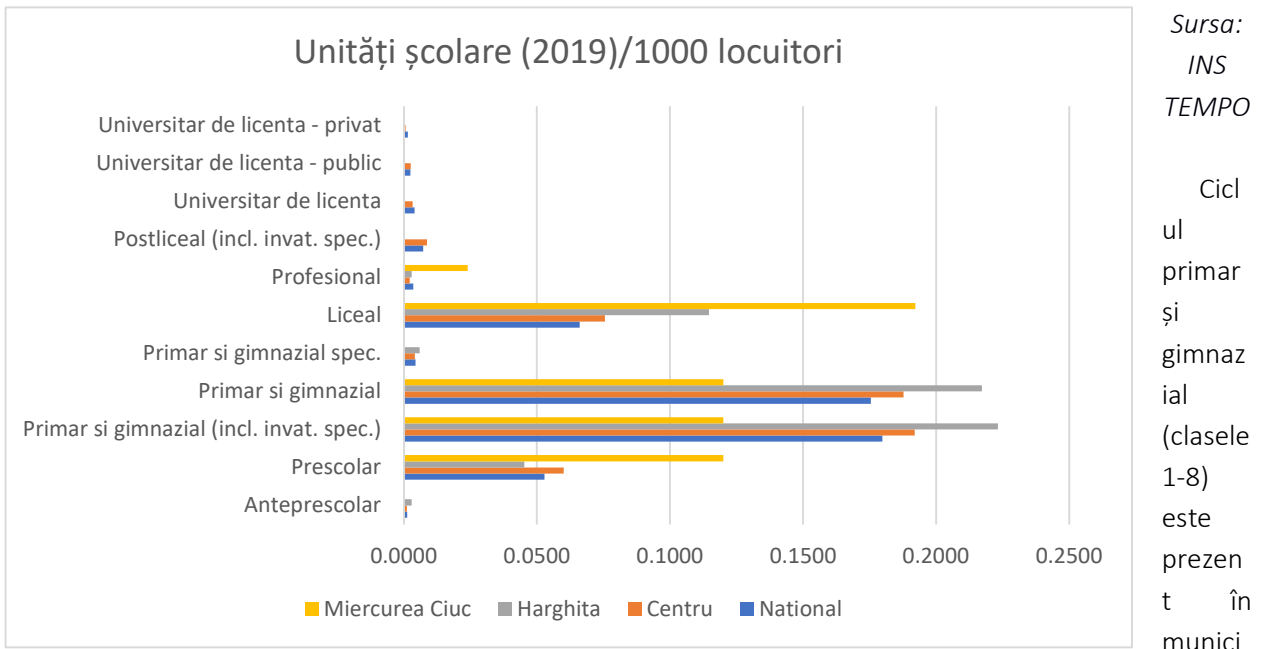
Populația membrilor comunității se compune din 242 persoane, dintre care 103 sunt copii, 54 sunt femei și 84 sunt bărbați.

Principalul efect al unei incluziuni de succes este conștientizarea către locuitorii majoritari a valorii egale și a demnității fiecărei ființe umane. Printre efectele dorite pot fi enumerate prevenirea marginalizării, respingerea oricăror forme de discriminare vis a vis de minorități, etnii, persoane dezavantajate. Crearea potențialului de a trăi, a lucra și învăța în mod demn și decent în cadrul societății majoritare, garantarea drepturilor pentru minorități de a trăi în comunitate și în familie, de a beneficia de integrare socială și participare deplină la viața societății, sunt deasemenea deziderate ale incluziunii de succes.

Sistem educațional

Pe baza datelor oferite de sursele locale, institutul de statistică ține evidența indicatorilor infrastructurii sistemului educațional, pe baza cărora putem avea o privire de ansamblu asupra serviciilor educaționale din Miercurea Ciuc, însă nu putem evalua starea dotărilor cu instrumente educaționale, actualitatea lor, funcționarea sistemului, și nici gradul lor de eficiență. Pentru examinarea complexă fenomenelor legate de acest aspect, am recurs la chestionarea populației și la metoda focus grup, care ne-au oferit multe informații suplimentare.

Pentru a putea compara datele, ne-am raportat la o mie de locuitori, la nivel județean, regional și național, pentru anul 2019 (fiind cele mai recente date disponibile). Pe figura de mai jos am prezentat numărul unităților școlare raportat la o mie de locuitori și se poate observa că populația din Miercurea Ciuc este deservită peste medie din punctul de vedere al liceelor (0,19 unități/1000 de locuitori), respectiv al grădinițelor (0,12 unități/1000 de locuitori). Una dintre explicații ar fi ceea ce am amintit și la sistemul sanitar, adică faptul că aceste licee școlarizează elevi nu numai din municipiu, ci din întregul județ.

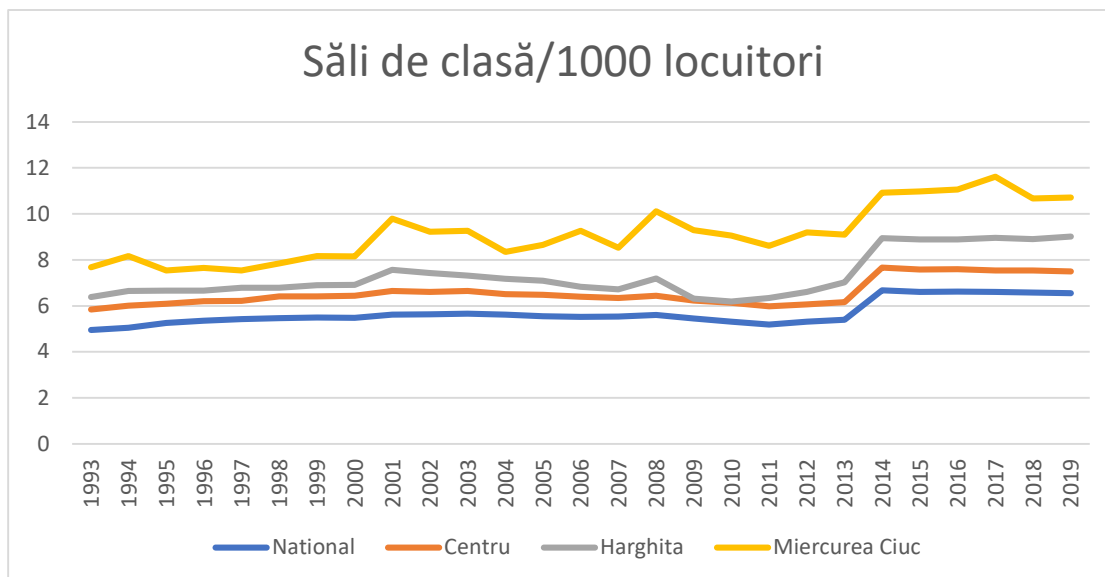
pu în mai puține unități școlare decât în țară (0,12/mia de locuitori față de 0,18 la nivel național), căci în mod evident numai după terminarea gimnaziului elevii din zonă/ județ vor urma cursurile unui liceu din Miercurea Ciuc.

În ceea ce privește studiile superioare, nu am găsit nici o instituție superioară finanțată din bugetul de stat care să organizeze cursuri de zi în municipiu, singura șansă de continuare a studiilor în localitate fiind Universitatea particulară Sapientia. Este un dezavantaj economic puternic că în Miercurea Ciuc nu există nici o unitate școlară specializată exclusiv pe învățământ profesional și tehnologic.

Numărul unităților școlare este satisfăcător numai până la terminarea cursurilor liceale, dar oferta educațională nu este în concordanță cu cerințele economiei locale (ceea ce am amintit și în capitolul privind provocările economice, dar ceea ce se relevă și din părerea celor implicați).

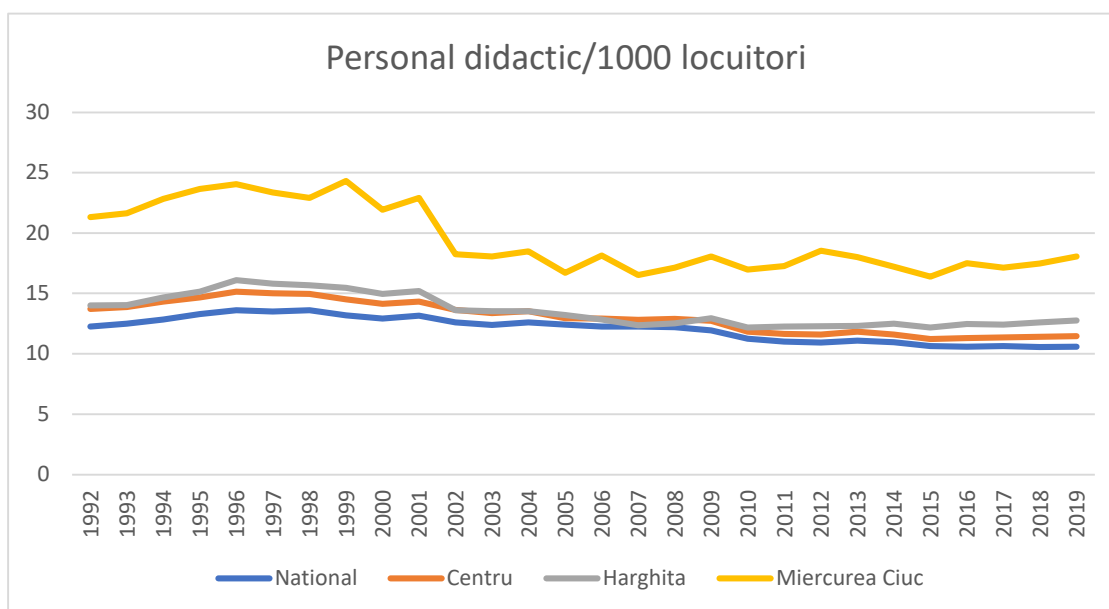
Ca urmare a lipsei de corelare a ofertei educaționale cu cerințele pieții muncii, absolvenții instituțiilor de învățământ superior nu se pot angaja în multe cazuri în localitate, de aceea sunt nevoiți să părăsească locurile natale, implicând astfel o atitudine negativă față de studii universitare în rândul populației adulte.

Următoarea figură sintetizează grafic numărul sălilor de clasă disponibile în unitățile de învățământ, raportat la 1000 de locuitori, în perioada 1993-2019. Proporția sălilor de clasă este de 1,6 ori mai mare decât media pe țară (9,15 respectiv 5,69), ceea ce presupune grupuri mai mici de elevi și spații de predare mai largi. Se mai vede că această valoare este mai mare în Miercurea Ciuc decât în alte zone.

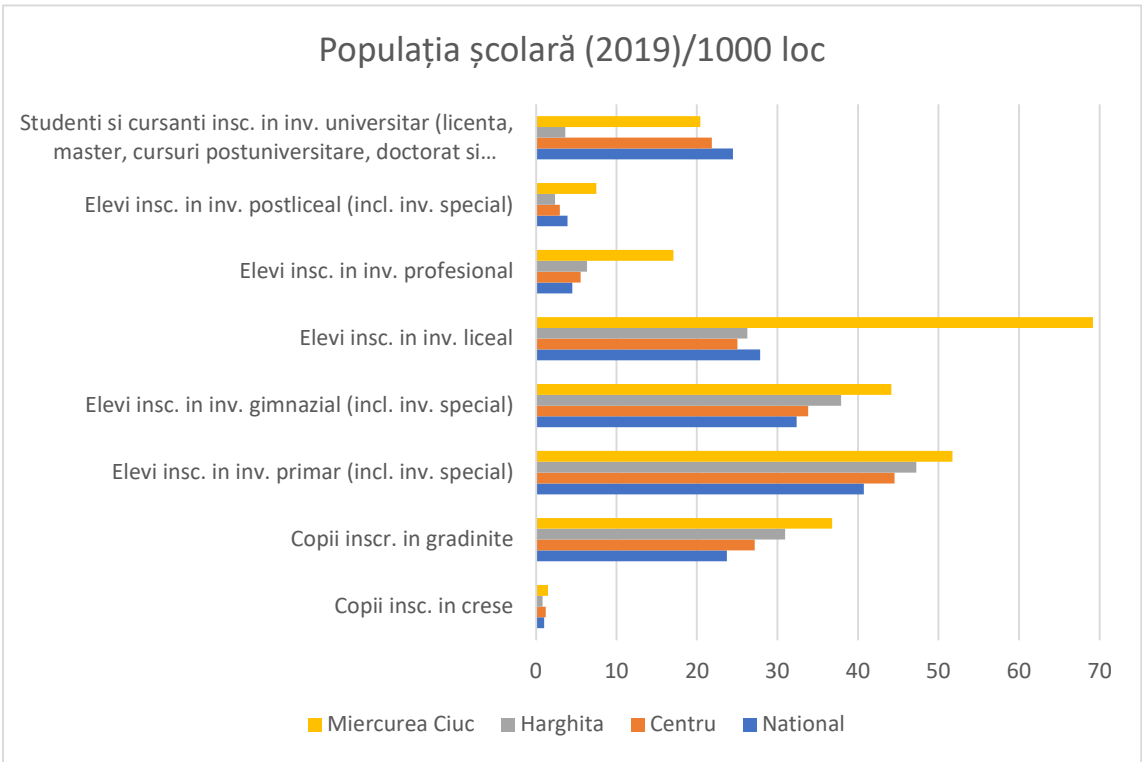
Sursa: INS TEMPO

Pe lângă mediul material, factorul de capital uman este un alt indicator esențial al calității învățământului. La acest capitol municipiul se poate mândri (în 2019 au fost 18 profesori/1000 de locuitori, față de media pe țară de 10). În pofida numărului favorabil al personalului didactic, în cazul instituțiilor de învățământ apare ca o reală problemă îmbătrânirea și lipsa cadrelor didactice (în special în cazul disciplinelor matematică și științe ale naturii).

Sursa: INS TEMPO

După examinarea condițiilor-cadru, trebuie să urmărim și evoluția numărului de elevi. Nu vom aborda separat fenomenul de scădere a populației școlare, căci acesta se datorează în primul rând proceselor demografice. Este însă un aspect pozitiv că la fiecare nivel de studiu (începând cu creșa), numărul elevilor înscriși depășește media pe țară, singura excepție fiind nivelul superior din cauza lipsei instituțiilor (menționată anterior), așa cum se vede pe figura următoare.

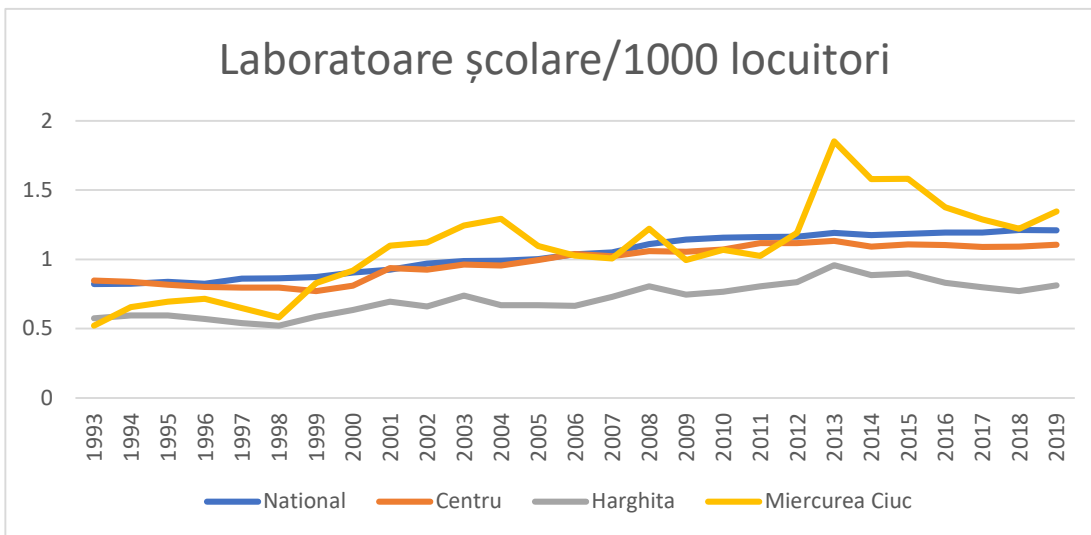

Sursa: INS TEMPO

Est e de remarc at număr ul elevilo r din liceu (69 de capete /mia de locuito

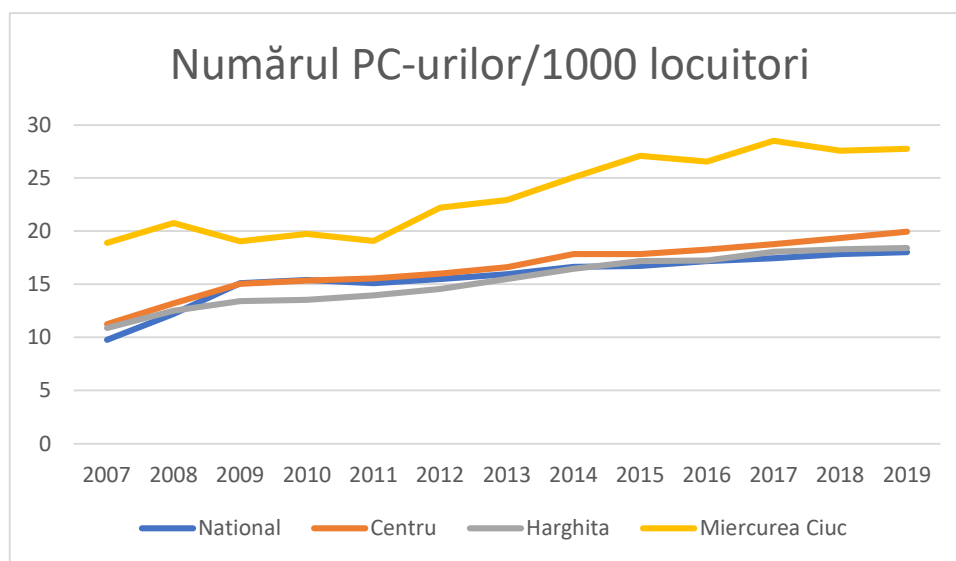
ri), care este de 2,5 ori mai mare decât media națională (28 elevi/mia de locuitori). Evident, aici intervine și deja amintitul aspect derivat din calitatea de reședință de județ, de rolul asumat de municipiu în privința serviciilor educaționale, determinând valorile scăzute la nivel județean, similar cu cele din țară (privind numărul elevilor înscriși în învățământul de nivel liceal).

Revenind la dotarea unităților școlare, analizând numărul laboratoarelor raportat la 1000 de locuitori, putem ajunge la concluzia că unitățile școlare ciucane începând din 1993 și până la 2000 nu au depășit nivelul mediu pe țară. Un nou avânt al renovărilor și modernizărilor s-a observat din 2012, odată cu apariția proiectelor de finanțare europene, care au contribuit la ameliorarea nivelului de dotări și echipamente tehnice din unitățile școlare ale municipiului, mult peste media pe țară.

Sursa: INS TEMPO

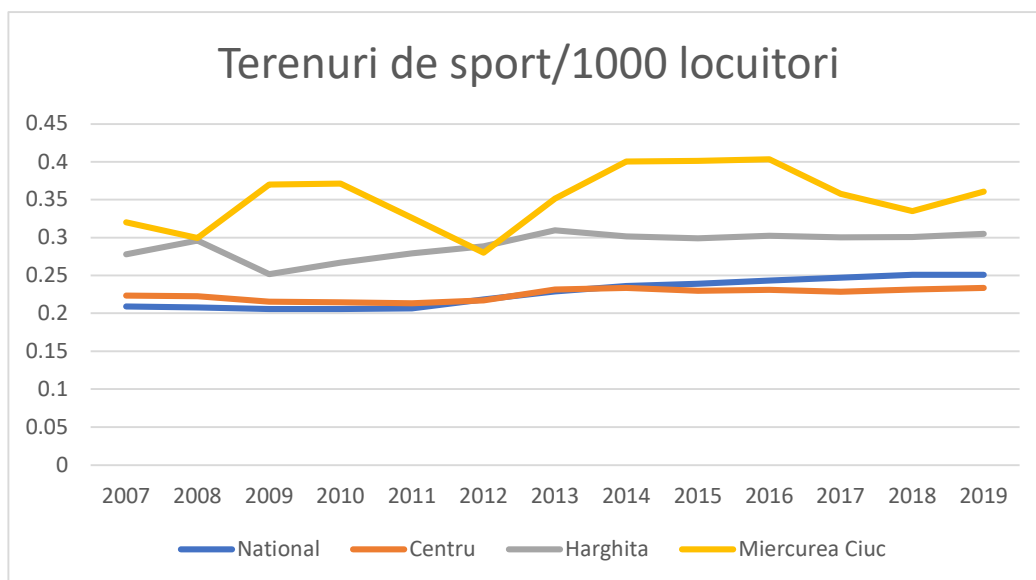
Calitatea învățământului poate fi urmărită și în evoluția numărului de calculatoare (vezi diagrama următoare), capitol la care unitățile școlare din Miercurea Ciuc iarăși se situează bine, comparativ cu nivelul național (28 PC/1000 de locuitori, față de 18 PC/1000 de locuitori). Din anul 2007 acest nivel a crescut în unitățile școlare, ceea ce demonstrează că se fac investiții permanente pentru îmbunătățirea instruirii asistate de calculator. Trebuie menționat că dotarea școlilor cu calculatoare la nivel județean este mai slabă față de dotarea existentă în Miercurea Ciuc, aceasta fiind același nivel cu cel național. Numărul calculatoarelor pe mia locuitori ritm este în dezvoltare foarte lentă, comparative cu nivelul orășean.

Sursa: INS TEMPO

Baza de date statistice ține o evidență și despre terenurile destinate orelor de educație fizică și de activități sportive, care a fost calculată la o mie de locuitori, comparând cu valorile județene, regionale și naționale.

Sintetizând aceste date, e de apreciat că județul Harghita oferă rezultate medii mai bune (0,29), decât la nivel național sau regional (0,23), datorită faptului că în unitățile școlare din Miercurea Ciuc se pune accent pe realizarea unei infrastructuri favorabile, în vederea dezvoltării fizice armonioase a elevilor. Efectele educației pentru sănătate și pentru un stil de viață sănătos se va apare mai târziu prin statistica anilor petrecuți sănătos, urmările pozitive ale acesteia se vor reflecta și în domeniul economiei.

Sursa: INS TEMPO

Sport

În ultima perioadă Miercurea-Ciuc s-a autodefinit ca un municipiu al sportului, ceea ce a făcut posibilă realizarea planurilor de dezvoltare infrastructurală nu numai pentru sporturile de performanță, dar și a celor recreative și de timp liber, cât și a sporturilor de masă. În acest sens s-au construit mai multe clădiri, obiective moderne, la dispoziția locuitorilor și a sportivilor de performanță sosiți în municipiu: stadion cu 1200 de locuri, teren de fotbal cu gazon artificial, piscină.

Datorită poziției sale geografice, în municipiul Miercurea-Ciuc iernile sunt foarte lungi și deosebit de friguroase, cu zăpadă și gheață persistentă, de aceea, municipiul este paradisul sporturilor de iarnă acestea fiind reprezentate în primul de echipa noastră de hochei pe gheață, iar sunt reprezentate și patinaj artistic, patinaj de viteză, schi alpin, schi fond, biathlon. Municipiul dispune de 2 patinoare acoperite (Patinoarul Vákár Lajos, Patinoarul Molnár Lajos din str. Inimii) care funcționează aproape 8 luni dintr-un an, facilitând practicarea patinajului și a sporturilor pe gheață. Infrastructura pistei short track trebuie regândit, poate fi filosit și pentru alergare, deschisă pentru toate lumea. În zona centrală a pistei short track poate fi înființat un parc "skate", oferind loc pentru sporturile extreme. Învățământul de patinaj școlar este de asemenea în curs, foarte popular. Așadar ar fi indicată înființarea noilor edificii/terenuri practicării sporturilor pe gheață.

Meciurile de hochei pe gheață din municipiu sunt considerate adevărate evenimente sociale și factori de formare a identității. Pe lângă clubul sportiv de hochei, există și echipă de baschet în Liga Națională de Baschet (prima ligă) VSK-CSM Csíkszereda - Miercurea-Ciuc și o echipă de fotbal din liga a II-a (FK Csíkszereda Miercurea-Ciuc).

La sporturile de iarna trebuie menționăm și biatlonul, un sport prin care Miercurea-Ciuc a fost prezent la concursuri de nivel mondial.

În municipiu, aproape de centru, există o pârtie de schi la Șumuleu, unde mulți copii învață să schieze și folosesc pârtia pentru antrenament, iar la baza pârtiei există o pârtie sintetică pentru inițiere primară în ramura de schi. Pe lângă copii, pârtia este folosită și de pasionații de sporturi de agrement. În această zonă, ar merita de a investi în dezvoltarea traseelor de drumeții, trasee de biciclete (downhill), trasee de bob, etc., fiind atent la protejarea peisajului cultural de pelerinaj de pe Muntele Șumuleu Mic.

Pe lângă sporturile de iarnă municipiul are o echipă continentală de ciclism înregistrată la Federația Internațională de Ciclism și care organizează în fiecare an un concurs de renume internațional, și anume Turul Ciclist al Ținutului Secuiesc. Pentru promovarea ciclismului profesionist este nevoie de construcția unei piste de velodrome, deoarece nu există în țară nici un velodrom, unde se poate organiza competiții oficiale conform cerințelor regulamentare moderne.

Pe lângă nenumăratele ramuri sportive existente în municipiu trebuie amintit judo-ul, care a obținut rezultate importante atât la nivel național cât și pe plan internațional. În ciuda condițiilor mai puțin favorabile de practicare a acestui sport (unui sportiv legitimat le revine o suprafață de 1,06 m²), judo-ul este practicat de mai multe sute de persoane din municipiu și are o tradiție de peste 50 de ani (din 1968). Actualmente există două săli judo, unul în cadrul Școlii Sportive Școlare, dar datorită înălțimii reduse a sălii, riscul de accidentare este foarte ridicată. Cealaltă sală este într-un cămin cultural, unde activitatea trebuie sistată la fiecare eveniment organizat, iar datorită lipsei parcarilor și fiind la periferia municipiului, circulația este îngreunată în zonă în fiecare zi. Pentru menținerea interesului față de judo și față de celelalte arte marțiale este necesar înființarea unei suprafețe multifuncționale de 1000 m² utilizată în exclusivitate de către practicanții acestor ramuri sportive. În municipiu se practică un număr de 13 ramuri de arte marțiale. Numărul practicanților activi

de judo este în jur de 250, iar împreună cu ceilalți, numărul persoanelor care practică arte marțiale este în jur de 800.

Pentru sprijinirea diferitelor forme de practicare a sportului în anul 2010 a fost înființată CSM Miercurea Ciuc (VSK Csíkszereda) care oferă o nouă structură în domeniu.

În momentul de față există 85 de sporturi (competiționale și de loisir), numărul total al locațiilor sportive este de peste 70 (de ex.: sălia de sport, patinoarul „Vákár Lajos”, pistă de patina, piscină, pistă de atletism, stadion de fotbal, terenuri de fotbal cu gazon sintetic, terenuri de tenis, pârtii de schi, pistă de bowling). Aceste spații care necesită intervenții și modernizări oferă posibilități de petrecere a timpului liber pentru întreaga comunitate, nu numai pentru sportivii de performanță. Alergatul a devenit o activitate de timp liber și o formă a menținerii sănătății fizice din ce în ce mai populară în rândul populației locale, care se practică în primul rând pe pistele de biciclete în municipiu. Așadar se arată extrem de necesară amenajarea în municipiu a noilor suprafețe de alergat, piste de alergare special amenajate.

Pista de atletism de zgură (4 culoare), în centrul municipiului, închisă actualmente datorită construcțiilor din zonă, trebuie reamenajată, și acoperită cu tartan, fiind singurul loc unde se poate face antrenamentele de pregătire aerobă, respectiv de viteză a sportivilor. Totodată toate testele (Testul Cooper, 100 metri, 400 metri) care sunt obligatorii în vederea măsurii exacte a nivelului de pregătire a sportivilor de performanță.

În municipiu piscina publică “Csíki Csobbanó” a fost inaugurată în anul 2013. Datorită programului educațional KORI&USZAS, program de inițiere în disciplinele sportive patinaj de gheață și înot a copiilor care nu au împlinit vârsta de unsprezece ani din cadrul unităților de învățământ de pe raza administrativ teritorială a municipiului Miercurea-Ciuc, elevii au posibilitatea de a învăța înotul și patinajul în cadrul programului școlar. Din acest fapt, din ce în ce mai mulți înotători sunt crescuți aici. O mulțime de copii merg la Csobbanó pentru înot, la cluburi/asociații sportive private, sunt și unii care obțin rezultate naționale. Există și echipă de polo pe apă.

În rândul tinerilor s-a format o exigență reală față de sporturile extreme (skate-park), însă practicarea acestora este periclitată de lipsa infrastructurii necesare. Există intenția de a înființa un Pump Track în parcul central din municipiu, care poate fi nu numai pentru practică, dar și pentru competiții.

În ceea ce privește piste de bicicliști, sistemul pistelor trebuie regândit, așa fel încât cele mai importante zone municipiului să fie conectate cu zonele rezidențiale. Este necesar dezvoltarea sistemului și în jurul municipiului, dealungul râului Olt, în jurul muntele Șumuleu, ajungând la un nivel metropolitan. Pe lângă necesitatea pistelor de biciclete apare necesitatea pentru magazine de depozitare biciclete smart în zone rezidențiale. Astfel se pune baza de a folosi bicicleta de cât mai mulți.

Pe baza datelor Direcției Județene de Sport din Miercurea Ciuc, anual se organizează în medie aprox. 200 de evenimente de sport. Organizarea evenimentelor sportive sunt foarte importante, în privința turismului din municipiu. Lângă municipiu, există lacul Suta, unde poate fi construit o zonă de recreere/well being, care poate fi folosit de toate lumea pentru sport.

2.7. Mediu și schimbări climatice

Miercurea Ciuc, aflat la altitudinea de 655-730 m, are o climă temperat-continentală. Municipiul este unul dintre cele mai friguroase (chiar geroase) localități din România.

Iarna temperatura scade și la -30°C . Temperatura medie anuală fiind de $5,9^{\circ}\text{C}$, cu cea a lunilor de vară de 16°C , iar a lunilor de iarnă de $-5,9^{\circ}\text{C}$. Cea mai mare temperatura s-a înregistrat în anul 1953, și anume $35,5^{\circ}\text{C}$, iar cea mai scăzută în anul 1977 când au fost înregistrate -40°C . În oraș se poate observa de multe ori fenomenul de stabilitate statică a atmosferei care duce la apariția fenomenelor de inversiune termică, când temperatura aerului crește odată cu altitudinea. Aceste fenomene conduc la stratificarea troposferei inferioare care induce apariția de capcane atmogeochemice care duc la acumularea poluanților în masele de aer respectiv apariția cetei. Într-o proporție de 58,5% al anului nu apar curenții de aer. Media precipitațiilor este de 589 mm/mp. Luna cea mai bogată în precipitații este iulie, cea mai seacă este luna februarie. Zăpada acoperă solul între 27-124 de zile. Provocările care derivă din particularitățile prezentate mai sus ar fi: modernizarea sistemelor de cogenerare și încălzire urbană prin folosirea unor tehnologii eco-eficiente din cauza sezonului rece lung, curățarea și dezăpezirea drumurilor, deteriorarea drumurilor și a clădirilor din cauza temperaturilor scăzute. O altă provocare este creșterea poluării aerului datorate inversiunii termice, dar în zilele cu ceață ar fi nevoie și de eficientizarea corpurilor de iluminat public.

Schimbările climatice reprezintă o provocare globală care presupune o abordare responsabilă, întreprinderea de acțiuni concrete la nivel internațional, regional, național și local. O abordare realistă a acestui fenomen necesită cooperarea tuturor actorilor naționali și internaționali în vederea identificării căilor de acțiune optime, a instrumentelor necesare stopării creșterii temperaturii globale. Schimbarea climatică se referă la variațiile semnificative din punct de vedere statistic ale stării medii a parametrilor climatici sau a variabilității lor observată în cursul timpului, fie datorită modificărilor care apar în interiorul sistemului climatic sau al interacțiunilor dintre componentele sale, fie ca rezultat al acțiunii factorilor externi naturali sau rezultați din activitățile umane.

Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice (UNFCCC), adoptată cu ocazia Summit-ului desfășurat la Rio de Janeiro, în 1992 (The Earth Summit) reprezintă un instrument fundamental pentru gestionarea acestei problematice. Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice constituie, totodată, un pas important în abordarea internațională a fenomenului schimbărilor climatice. Ca măsură de aliniere, în iulie 2013, Guvernul României a adoptat Decizia nr. 529/2013 privind Strategia Națională în Schimbări Climatice (2013-2020), care stabilește obiectivele post-Kyoto, țintele și acțiunile a două componente principale, respectiv reducerea concentrației gazelor cu efect de seră și adaptarea la schimbarea climatică.

Ritmul evoluției schimbărilor climatice este foarte rapid și, pe lângă eforturile de diminuare ale emisiilor gazelor cu efect de seră care încearcă să îl țină sub control, sunt necesare și eforturi de adaptare la schimbările deja produse și cele anticipabile pentru deceniile viitoare. Conform Raportului de evaluare cu numărul 5, elaborat de IPCC pentru anul 2014, evoluția rapidă a schimbărilor climatice din ultimele decenii a cauzat un impact major asupra sistemelor naturale și construite din întreaga lume. Distribuția impactului cauzat de schimbările climatice evidențiază riscuri diferite, determinate de vulnerabilitate și expunere, de factorii non-climatici (caracteristicile geologice ale regiunilor, distribuția neuniformă a căldurii solare, interacțiunile dintre atmosferă, oceane și suprafața uscatului) și diferențele economico-sociale. Unele regiuni se încălzesc mai mult decât altele, iar unele au parte de mai multe precipitații, în timp ce altele sunt expuse unor secete mai frecvente.

Din cauza acestor variații regionale, este necesar să se implementeze o abordare orientată a impactului climei asupra dezvoltării, pentru a evalua expunerea și vulnerabilitatea și a stabili măsurile corecte de adaptare și atenuare.

Schimbările climatice recente au afectat și România, studiile climatice punând în evidență următoarele aspecte:

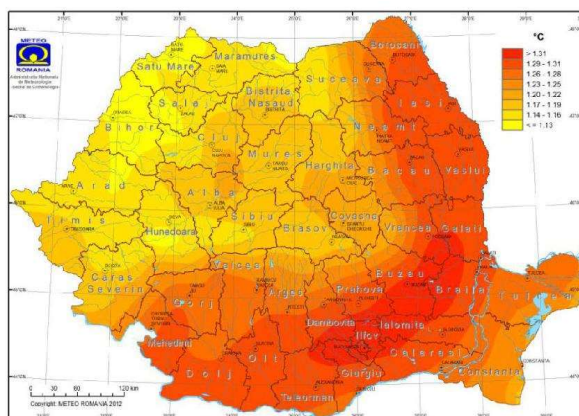
- în ultimii 100 de ani temperatura medie anuală a aerului a crescut în România cu 0,8°C. Tendința crescătoare a fost pusă în evidență începând cu anul 1985. Prognozele arată că această tendință va continua și în deceniile următoare (până în 2040), cele mai afectate județe fiind cele situate în partea sudică și estică a țării, care vor înregistra creșteri ale temperaturii medii anuale de peste 10C;
- în ceea ce privește regimul precipitațiilor, analizele indică existența, în special după anul 1960, a unei tendințe generale descrescătoare a cantităților anuale de precipitații la nivelul țării. Și în deceniile următoare (până în 2040) va continua această tendință, cu variații regionale, județele din nordul și centrul țării vor înregistra creșteri ale cantităților medii anuale de precipitații cu peste 2%, în timp ce județele din sud și est vor înregistra scăderi cuprinse între 7 și 10%.

Principalele tipuri de vulnerabilități induse de schimbările climatice și care ar putea afecta România sunt:

- Valuri de căldură (vor afecta în special sudul și estul țării);
- Secete (vor afecta în special sudul și estul țării);
- Furtuni violente (vor afecta toate județele țării);
- Incendii de vegetație (vor afecta în special zonele împădurite din sudul-vestul țării);
- Precipitații extreme (zonele montane, dar și zonele mai joase din județele situate în nordul și centrul țării);
- Inundații (zonele situate de-a lungul râurilor mari sau zonele montane, care pot fi afectate de torenți);
- Alunecări de teren (zonele predispuse alunecărilor de teren, menționate în PATN secțiunea Riscuri naturale).

Conform rezultatelor modelelor meteorologice, în România se așteaptă o tendință de încălzire treptată în acest secol, în toate anotimpurile, dar pronunțată pe timp de iarnă și vară. Și prognozele moderate arată că în perioada verilor, între 2061-2090 se așteaptă o încălzire cu 3-4°C valoare mai mare decât cea înregistrată în perioada 1961-1990. Pe harta de mai jos se poate urmări că în partea sudică a județului Harghita (inclusiv în Miercurea Ciuc) se poate aștepta la o creștere de temperatură de 1,20-1,22°C, iar în nord la 1,17-1,19°C.

Schimbările medii anuale survenite în temperatura aerului (2011-2040 vs. 1916-1990) (°C)

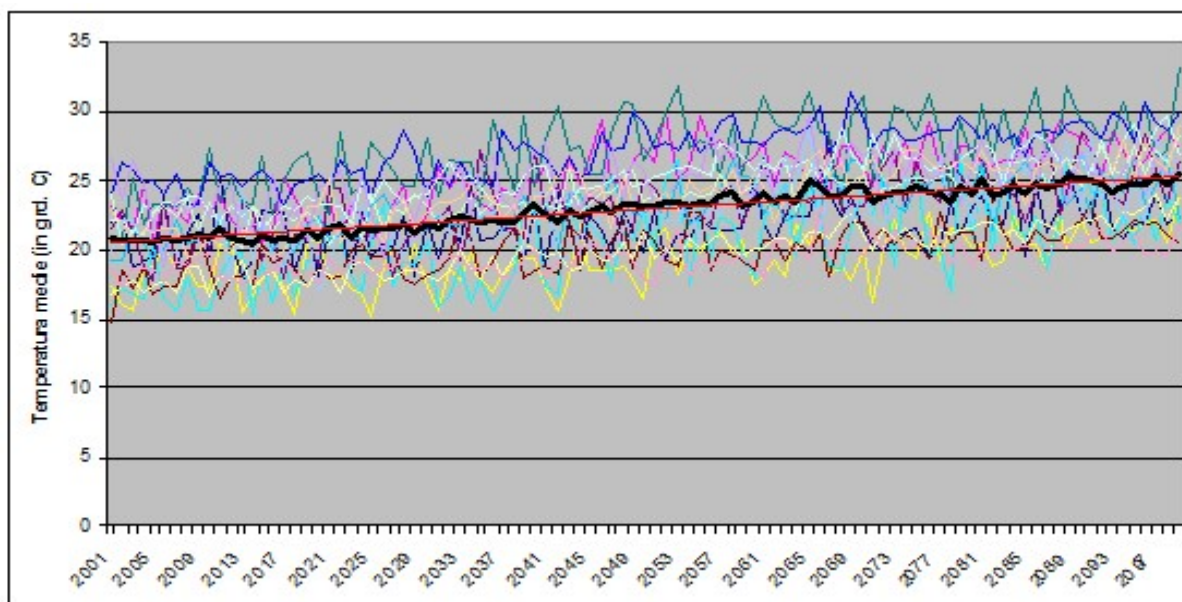

Cu privire la cantitatea precipitațiilor, modelele meteorologice prevestesc pentru România mari scăderi de precipitații pentru lunile de vară, unele dintre acestea prefigurând chiar o scădere de 20-24% în perioada

2061-2090, față de 1961-1990. Precipitațiile din timp de iarnă nu vor avea schimbări semnificative. Județul Harghita (așa cum se vede și pe harta următoare) și din acest punct de vedere se află la mijloc, în unele zone va avea loc o creștere moderată (0,1-2%) între 2011-2040 (comparând cu 1916-1990), dar pentru majoritatea teritoriului se prognozează scăderi (chiar și de -3,9%). Miercurea Ciuc este situat în partea sud-estică a județului, pe un teritoriu având precipitații în scădere pe baza acestui calcul (cantitatea precipitațiilor este scontată de la -2 la -3,9%).

Conform ANM (Administrația Națională de Meteorologie – sursă: <http://www.meteoromania.ro/clima/scenarii-climatic/> (data: 09.03.2021.)), studiile cercetătorilor români au contribuit la rafinarea unor metodologii de proiecție regională a semnalului încălzirii globale.

Schimbările anuale privind cantitatea de precipitații (2011-2040 vs. 1916-1990) (%)

Studiind figura de mai sus, se vede că evoluțiile în cazul temperaturii lunii august, mediată pentru teritoriul României (în °C), pentru 16 modele climatice și pentru media ansamblului (cu negru).

Pe figura următoare se poate observa ciclul sezonier al temperaturilor corespunzătoare intervalelor 1961-1990 (albastru), 2001-2030 (roșu), 2031-2060 (portocaliu) și 2061-2090 (verde) în cazul mediei pentru teritoriul României (în °C).

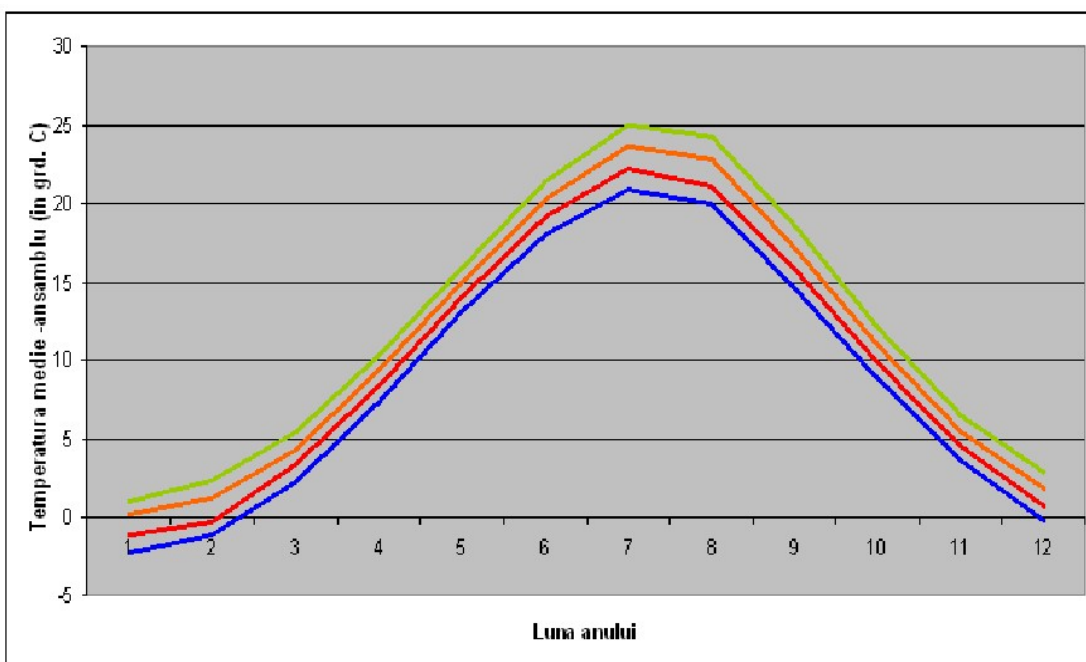
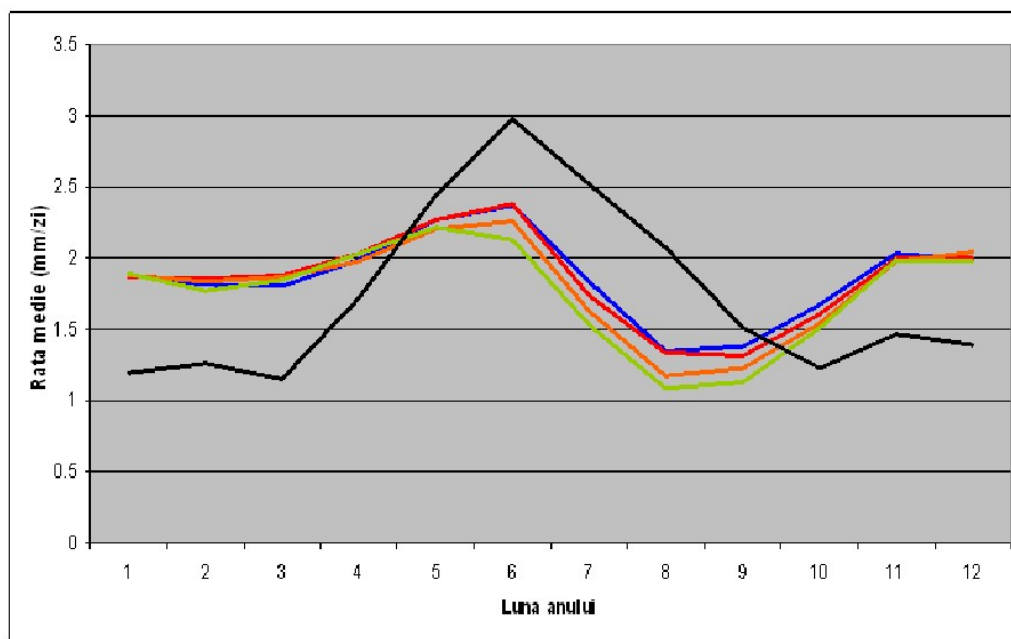

Figura următoare arată ciclul sezonier al precipitațiilor pentru corespunzătoare intervalelor 1961-1990 (albastru), 2001-2030 (roșu), 2031-2060 (portocaliu) și 2061-2090 (verde) în cazul mediei lunare, mediată pentru teritoriul României, a ratei zilnice a cantitatii de precipitații (în mm). Cu negru s-a reprezentat ciclul sezonier al ratei zilnice de precipitații pentru teritoriul României, calculat din datele de observație la stațiile meteorologice.

Potențialul actual al orașului și efectele schimbărilor climatice în următorii 50-100 de ani vor aduce multe provocări la adresa dezvoltării durabile a municipiului Miercurea Ciuc, de exemplu:

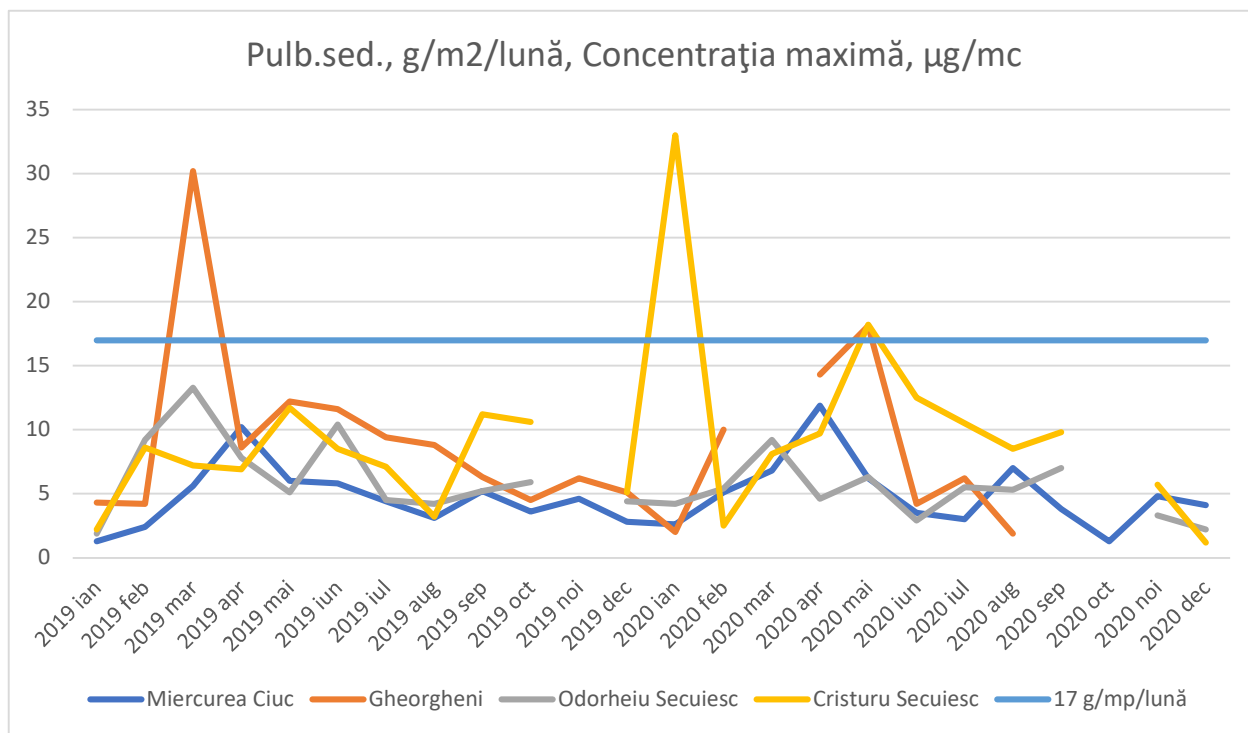
- Din cauza perioadei lungi ale anotimpului rece este indispensabilă găsirea unor soluții de modernizare a sistemelor de încălzire eco-eficientă a clădirilor, cât și izolarea termică a locuințelor (modernizarea izolării termice și a încălzirii, respectiv a iluminatului public și aprovizionarea cu energie electrică a clădirilor publice)
- Accentuarea transportului alternativ, non-motorizat sau electronic pentru reducerea emisiilor de GES.
- Este importantă conștientizarea locuitorilor și consilierea lor permanentă.
- Este nevoie de a găsi și de a dezvolta surse de energie alternativă pentru a reduce emisiile de gaze poluante (de exemplu în cazul asigurării energiei electrice la clădirile publice și la iluminatul public).
- Extinderea spațiilor verzi din oraș, căci din cauza densității urbane se așteaptă o încălzire treptată, ceea ce poate afecta starea de sănătate a populației.
- Creșterea frecvenței averselor de ploaie va determina suprasolicitarea rețelelor de canalizare exterioară.
- Se vor forma perioade fără precipitații, care vor duce la izbucnirea unor incendii de pădure și de miriște, deteriorând calitatea aerului.
- Un efect pozitiv ar fi sporirea sezonului turistic montan, ceea ce va fi o nevoie a populației urbane de a scăpa de căldura toridă urbană insuportabilă.

Poluarea mediului înconjurător

Dintre provocările legate de mediu, poluarea aerului merită o atenție sporită din cauza așezării geografice a orașului, cum am amintit la trăsăturile climatice. Datorită perioadelor lungi fără mișcările curenților de aer, și din cauza inversiunii termice, fumul provenit din încălzirea locuințelor poate stagna mult timp în atmosferă, deteriorând calitatea aerului.

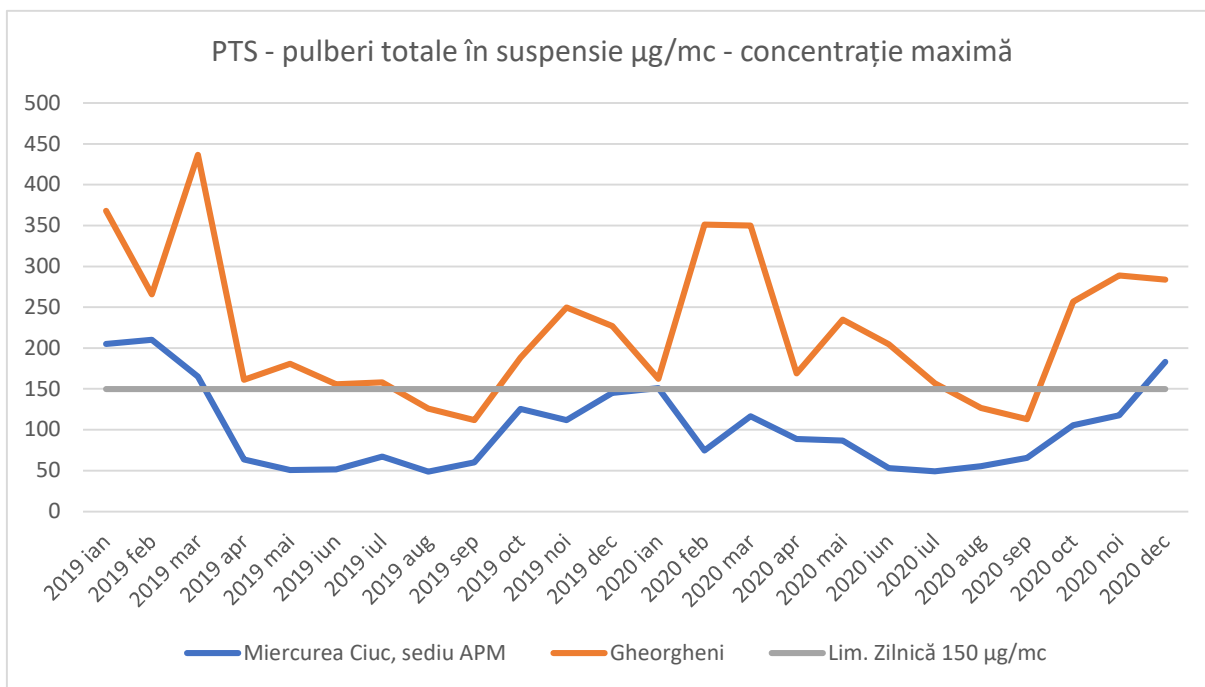
În oraș sunt două locații de monitorizare a calitatii aerului, analizele cărora le-am preluat din rapoartele lunare ale APM Harghita. La sediul Agenției de Protecție a Mediului Harghita se realizează în fiecare zi măsurarea manuală a poluanților în formă gazoasă (NO₂, NH₃) și cantitatea de pulberi sedimentabile, pe lângă care în 10 locuri din județ (dintre care și în Miercurea Ciuc) se monitorizează poluanții atmosferici.

Am prezentat valorile maxime ale acestei ultime raport, pe baza datelor existente (în perioada ianuarie 2019 - decembrie 2020), comparând cu valorile din celelalte orașe ale județului. După cum se observă, în Miercurea Ciuc această valoare nu a depășit valoarea standard de 17g/mp/lună (concentrația maximă admisă conform - STAS 12574/1987), ceea ce se consideră fapt favorabil. Dintre orașele județului: Gheorgheni și Cristuru Secuiesc depășesc valoarea maximă standard în cursul perioadei analizate.

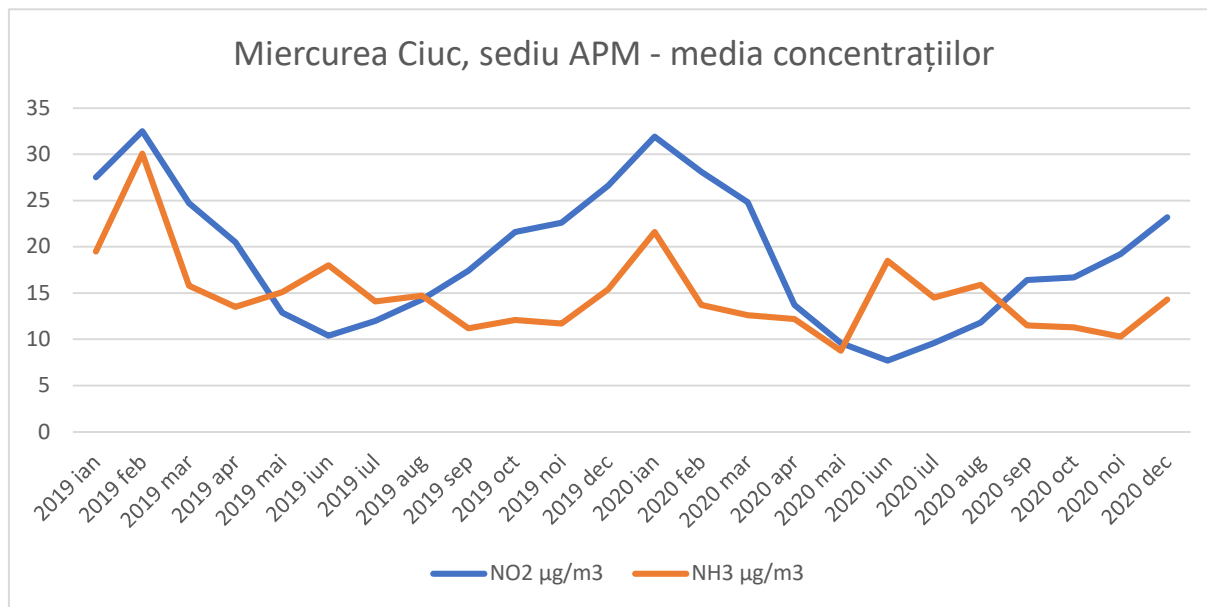
Sursa: APM Harghita

Concentrația mare de pulberi sedimentabile este în legătură strânsă cu construcțiile sau cu starea drumurilor. Figura de mai jos arată concentrația acestora în Miercurea Ciuc și la Gheorgheni, iar limita admisă fără a afecta sănătatea omului este de 150 µg/mc. În acest sens, în reședința de județ sunt înregistrate valori nefavorabile în primul rând în lunile din iarnă, în perioada de lipsă a curenților de aer, când aerul rămâne poluat.

Sursa: APM Harghita

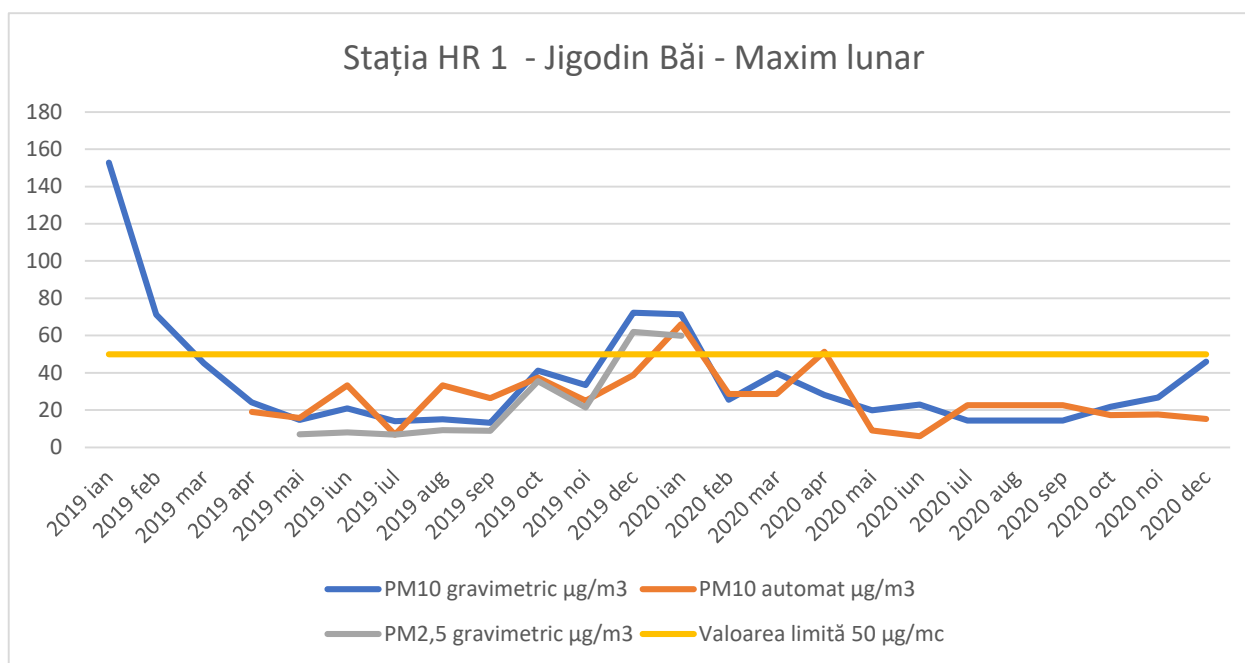
La sediul Agenției de Protecție a Mediului se realizează în fiecare zi măsurarea manuală a poluanților gazoși (NO₂, NH₃), graficul următor arată evoluția acestora. (În cazul NH₃ valoarea limită este 300 μg /mc, la NO₂ de 400 μg/mc - STAS 12574/87).

Sursa: APM Harghita

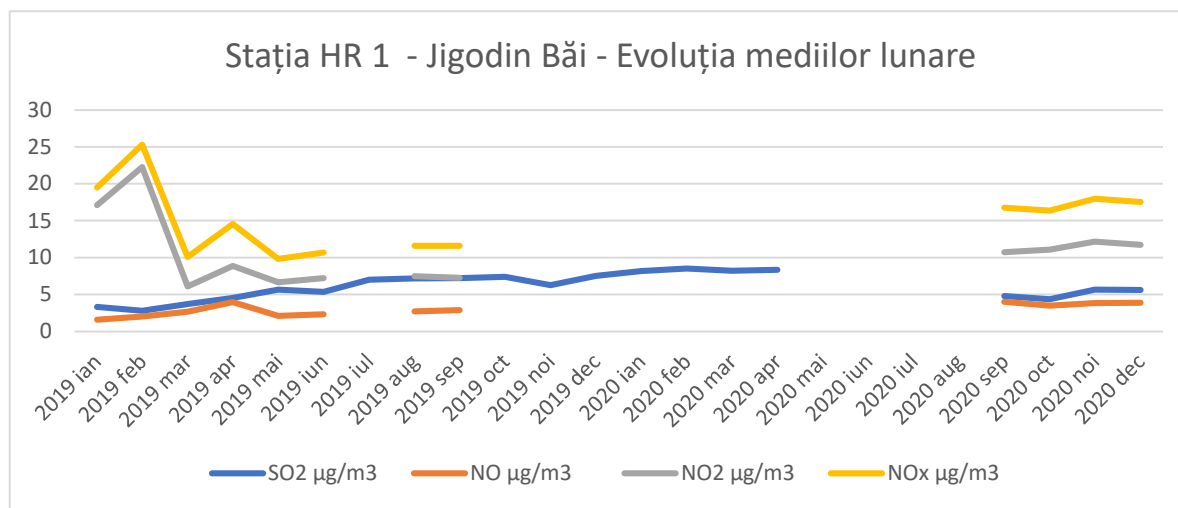
Pe lângă sediul APM, la stația de măsurare din Jigodin de fond regional, se înregistrează concentrația de pulberi in suspensie cu măsurători automate și gravimetrice (PM₁₀ și 2,5).

Astfel, se confirmă că în cursul sezonului rece (noiembrie-februarie) această valoare depășește de mai multe ori valoarea limită de 50 μg/mc (vezi figura de mai jos). Această perioadă este când aerul se contaminează treptat (fum) și se risipește mai încet (lipsa mișcărilor curenților de aer) dacă spunem treptat, pana la poluare avem fenomenul de contaminare.

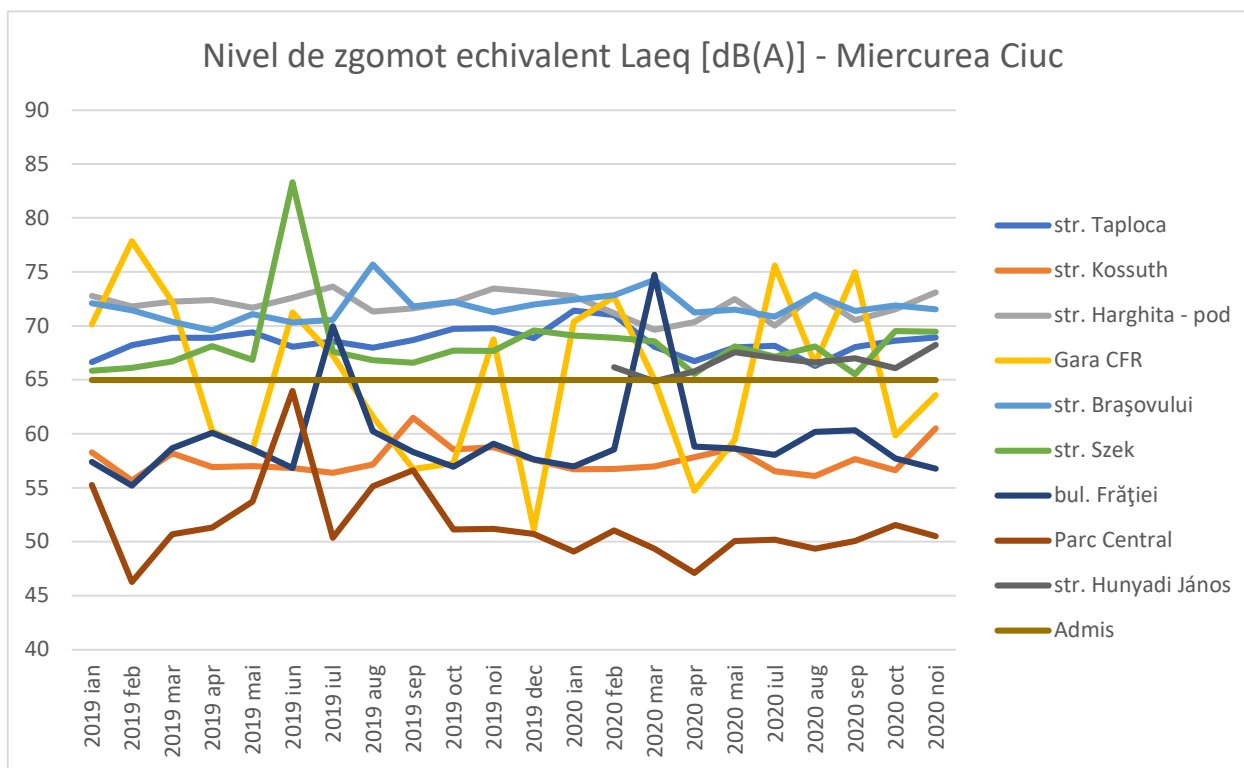
Sursa: APM Harghita

Stația de la Jigodin de fond regional, care surprinde poluarea care vine în oraș, înregistrează și concentrațiile de SO₂, NO, NO₂ și NO_x, din care se observă evoluția mediilor lunare prezentate pe figura de mai jos. Dintre aceste substanțe chimice niciunul nu depășește limita admisă, ce ar avea efecte dăunătoare asupra sănătății populației.

Sursa: APM Harghita

În final, prezentăm și poluarea fonică medie în perioada ianuarie 2019 și decembrie 2020, pe baza măsurărilor efectuate la diferite puncte ale orașului. Valoarea admisă de 65 dB(A) este depășită în mai multe zone ale orașului, aproape tot anul, datorită arterelor de circulație (tranzit).

Mediu natural

În ceea ce privește mediul natural al municipiului Miercurea Ciuc în afara suprafețelor forestiere menționate mai sus trebuie să scoatem în evidență câteva caracteristici. Cele mai semnificative zăcăminte naturale sunt izvoarele de apă minerală carbogazoasă și mofetele (locuri cu emanații de gaze de bioxid de carbon și hidrogen sulfurat), provenite din activității postvulcanice.

Cele mai importante izvoare de apă minerală în oraș se găsesc la: Șumuleu-Ciuc, la Băile Ciuc și Jigodin-Băi, respectiv la 19 km de oraș, la o altitudine de 1350 m, la Băile Harghita care aparține administrativ municipiului Miercurea Ciuc. Ape minerale, băi curative și mofete se găsesc la: Băile Seceni Jigodin-Băi, Băile Harghita (mofeta) Șumuleu-Ciuc. Orașul e înconjurat de păduri de molid, căci vegetația foioasă a dispărut treptat și de pe marginile bazinului, excepție fiind muntele Șumuleu-Mic, care este acoperit de păduri de fag și mixte. Se regăsesc multe specii de plante protejate pe terenurile forestiere și de pășune. Și fauna pădurilor din preajmă este foarte bogată, având o faună sălbatică cu o deosebită importanță.

Pe teritoriul administrativ al municipiului Miercurea Ciuc întâlnim aria naturală protejată Băile Jigodin – Csihányos, care este o arie protejată de interes local cu o suprafață de 253 hectare. A fost declarată rezervație datorită prezenței speciilor de plante și animalelor rare și ocrotite care se întâlnesc aici. Municipiul Miercurea-Ciuc va actualiza Hotărârea Consiliului Local nr.24/2004 privind aprobarea instituirii regimului provizoriu de ocrotire a rezervației naturale “Băile Jigodin – Csihányos – Dealul Cetății” și va implementa prevederile acestuia. Miercurea Ciuc este înconjurat și de arii naturale protejate din rețeaua Natura 2000: ROSCI0323B Munții Ciucului; ROSPA0034 A Depresiunea și Munții Ciucului.

2.8. Profil și capacitate administrative

Capacitate instituțională

Administrația publică a Unității Administrativ Teritoriale Municipiul Miercurea Ciuc este formată din Consiliul Local ca autoritate deliberativă și Primarul ca autoritate executivă. Instituția primarului -Primăria este o instituție publică ce reprezintă structura funcțională cu activitate permanentă care aduce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale din Municipiul Miercurea Ciuc.

Consiliul local

Consiliul Local reprezintă autoritatea legislativă al municipiului, are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități publice, locale sau centrale.

Atribuțiile consiliului local sunt reglementate de cap. III din Ordonanța de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Comisiile de specialitate ale Consiliului local municipal Miercurea Ciuc sunt:

- Comisia de studii, prognoze economico-sociale, buget, finanțe, agricultură, administrarea domeniului public și privat
- Comisia pentru administrația publică locală, juridică, apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor
- Comisia pentru activități științifice, învățământ, cultură și municipiue înfrățite

- Comisia pentru sănătate, protecție socială, tineret, sport, agrement, turism și culte
- Comisia pentru servicii publice, comerț și relații cu cetățenii
- Comisia de organizare și dezvoltare urbanistică, realizarea lucrărilor publice, protecția mediului înconjurător

Primarul

Atribuțiile Primarului sunt reglementate de cap. IV din Ordonanța de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Primarul reprezintă unitatea administrativ-teritorială în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române ori străine, precum și în justiție. Primarul este stabilit prin vot public uninominal de către locuitorii municipiului, pe o perioadă de patru ani.

Pentru exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor sale, primarul colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale, precum și cu consiliul județean.

În această calitate, primarul poate solicita prefectului, în condițiile legii, sprijinul conducătorilor serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale, dacă sarcinile ce îi revin nu pot fi rezolvate prin aparatul de specialitate.

Primarul îndeplinește următoarele categorii principale de atribuții:

- asigură conducerea și coordonarea întregii activități a Primăriei;
- asigură prin serviciile Primăriei întocmirea proiectului de buget anual de venituri și cheltuieli, al activităților autofinanțate și le supune spre aprobare consiliului local;
- asigură aducerea la îndeplinire a hotărârilor consiliului local;
- inițiază proiecte de hotărâri și le supune dezbaterii consiliului local, potrivit competențelor acestuia;
- asigură ordinea publică și liniștea locuitorilor, prin intermediul poliției locale și cu ajutorul jandarmeriei, poliției, pompierilor și apărării civile care au obligația să răspundă solicitărilor sale, în condițiile legii;
- asigură și răspunde de execuția bugetară pentru toate activitățile și acțiunile finanțate din bugetul local, precum și pentru activitățile finanțate total sau parțial din surse extrabugetare.
- asigură prin Direcția Economică stabilirea, urmărirea, încasarea impozitelor, a taxelor locale, a taxelor speciale și a altor venituri ale bugetului local și răspunde de cheltuirea sumelor alocate conform prevederilor bugetare;
- asigură și răspunde în limita prevederilor bugetare, de realizarea investițiilor și lucrărilor publice;
- răspunde și prezintă spre aprobare consiliului local contul anual de execuție a bugetului local;
- emite autorizațiile în baza Legii nr. 300/2004, certificatele și autorizațiile de funcționare pentru exercitarea unor activități prestatoare de servicii sau comerciale;
- dispune desființarea construcțiilor executate pe domeniul public fără autorizație de construire;
- ia măsuri de interdicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau a altor manifestări publice care contravin ordinii de drept ori atentează la bunele moravuri, la ordinea și liniștea publică;
- asigură emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire conform documentațiilor de urbanism aprobate, cu respectarea prevederilor Planului Urbanistic General, Planului Urbanistic de Detaliu;

- asigură și răspunde de inventarierea anuală a bunurilor, de administrarea și valorificarea, conform legii, a bunurilor care aparțin municipiului, după caz;
- reprezintă Municipiul Miercurea Ciuc în raporturile juridice cu celelalte persoane fizice și juridice din țară și străinătate;
- asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției și ale legilor țării, ale decretelor Președintelui României, ale hotărârilor Guvernului, ale actelor emise de ministere și alte autorități ale administrației publice centrale, ale hotărârilor consiliului județean;
- asigură realizarea unei strategii elaborate în sfera informatizării activităților din primărie;
- asigură măsurile pentru prevenirea și limitarea urmărilor calamităților, catastrofelor, incendiilor, inundațiilor, epidemiilor, epizootiilor, împreună cu organele de specialitate ale statului, precum și ca urmare a instituirii stării de necesitate sau de urgență, după caz; în acest scop poate mobiliza populația, agenții economici și instituțiile publice din municipiu, care sunt obligate să execute măsurile stabilite;
- asigură și răspunde de aplicarea prevederilor Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv, în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989;
- asigură ca reprezentant al statului, prin Compartimentul stare civilă, exercitarea atribuțiilor de ofițer de stare civilă, iar prin Biroul administrație publică locală atribuțiile cu privire la organizarea și desfășurarea alegerilor;
- propune și asigură consultarea populației prin referendum, cu privire la problemele locale de interes deosebit;
- exercită funcția de ordonator principal de credite, potrivit Legii finanțelor publice locale;
- stabilește în limita fondului de salarii aprobat și la propunerea conducătorilor serviciilor, funcționarii care beneficiază de premii și alte stimulente;
- aprobă fișa postului pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul serviciilor;
- aprobă fișa de evaluare a performanțelor profesionale individuale și salariul funcționarilor publici din aparatul propriu și a personalului contractual din serviciile Primăriei.

Viceprimarii sunt aleși din rândul consilierilor locali, la propunerea primarului sau a consilierilor locali, sunt subordonați primarului și sunt înlocuitorii de drept al acestuia, care îi poate delega atribuțiile sale.

Secretarul general al municipiului este funcționar public de conducere, cu studii superioare juridice, este apolitic și se bucură de stabilitate în funcție.

Atribuțiile principale ale secretarului sunt:

- participă în mod obligatoriu la ședințele Consiliului Local;
- coordonează compartimentele și activitățile cu caracter juridic, de stare civilă, autoritate tutelară și asistență socială din cadrul aparatului propriu de specialitate al Consiliului Local;
- avizează proiectele de hotărâre ale Consiliului Local, asumându-și răspunderea pentru legalitatea acestora, contrasemnând hotărârile pe care le consideră legale;
- avizează pentru legalitate dispozițiile primarului;
- urmărește rezolvarea corespondenței în termenul legal;
- asigură îndeplinirea procedurilor de convocare a Consiliului Local și efectuarea lucrărilor de secretariat;
- pregătește lucrările supuse dezbaterii Consiliului Local;

- asigură comunicarea către autoritățile, instituțiile și persoanele interesate a actelor emise de consiliul local sau de primar, în termen de cel mult 10 zile, dacă legea nu prevede altfel;
- asigură aducerea la cunoștința publică a hotărârilor și dispozițiilor cu caracter normativ;
- eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva Consiliului Local, în afara celor cu caracter secret, stabilit potrivit legii;
- legalizează semnături de pe înscrisurile prezentate de părți și confirmă autenticitatea copiilor cu actele originale, în condițiile legii.
- Pe lângă aceste atribuții, secretarul poate primi atribuții și însărcinări date de către primar sau de către Consiliul Local.

Primăria Municipiului Miercurea Ciuc reprezintă o structură funcțională cu activitate permanentă constituită din Primarul, Viceprimarii, Secretarul municipiului și din aparatul de specialitate al primarului. Primăria reprezintă autoritatea locală executivă, ducând la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Dezvoltarea capacității administrative - Acțiuni

Modernizarea infrastructurii și dotărilor administrației publice

- Reabilitare, lucrări de întreținere, modernizare a clădirii Primăriei;
- Reabilitarea și modernizarea clădirilor unităților de învățământ;
- Achiziția dotărilor necesare desfășurării activităților, cu echipamente IT și software specializat;
- Reabilitarea spațiilor publice
- Digitalizare

Îmbunătățirea capacității de planificare strategică și bugetară la nivelul Primăriei

- Organizarea de cursuri în domeniul planificării strategice, cu accent pe corelarea politicilor publice cu managementul financiar;

Îmbunătățirea procesului consultativ al administrației publice locale

- Dezvoltarea mecanismului de consultare și participare a părților interesate în procesul decizional;

Eficientizarea procesului de consultare prin crearea de instrumente și metodologii moderne;

- Asigurarea transparenței procesului decizional în elaborarea politicilor publice inclusiv prin organizarea de campanii de conștientizare care să conducă la intensificarea implicării actorilor relevanți în procesul de luarea a deciziilor.

Îmbunătățirea managementului resurselor umane

- Analiza nevoilor de pregătire a resurselor umane în concordanță cu nevoile instituționale;
- Dezvoltarea de instrumente suport în elaborarea și implementarea strategiilor proprii de resurse umane;
- Dezvoltarea și implementarea de indicatori de măsură specifici managementului resurselor umane;
- Instruirea personalului în domeniul planificării și managementul resurselor umane, procese și proceduri de muncă, formare și dezvoltare aptitudini etc.

Dezvoltarea capacității de gestionare a serviciilor publice oferite

- Evaluarea proceselor și procedurilor de lucru interne utilizate și simplificarea/ actualizarea acestora pentru reducerea timpilor de furnizare a serviciilor și creșterea eficienței acestora;
- Dezvoltarea sistemelor interne și a mecanismelor de management al performanței, de monitorizare și evaluare a gestionării serviciilor publice;
- Utilizarea instrumentelor TIC;
- Maparea și informatizarea resurselor publice gestionate de Primărie;
- Implementarea sistemelor de plată on-line a taxelor și impozitelor;
- Schimburi de experiență cu autorități locale din România și/sau din Uniunea Europeană în scopul adoptării modelelor de bună practică.

2.9. Context metropolitan

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Ciuc a fost înregistrată oficial în martie 2021. Astfel, odată cu asocierea a 22 unități administrativ teritoriale, alături de Consiliul Județean Harghita, a fost înființată cea de-a doua zonă metropolitană din Transilvania.

Zonele metropolitane pot fi constituite prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între municipii și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată, la distanțe de până la 30 km, între care s-au dezvoltat relații de cooperare.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zonă Metropolitană Ciuc – Asociația Csík Metropoliszövezet are 24 membrii fondatori din care fac parte Consiliul Județean, Municipiul Miercurea Ciuc și 22 de localități din zona Ciuc în raza 30 km, demersul având rolul de a atrage fonduri pentru derularea unor proiecte comune de dezvoltare.

Membrii fondatori sunt:

1. Județul Harghita
2. Municipiul Miercurea Ciuc
3. Municipiul Băile Tușnad
4. Comuna Cârța
5. Comuna Ciceu
6. Comuna Ciucsângeorgiu
7. Comuna Cozmeni
8. Comuna Dănești
9. Comuna Frumoasa
10. Comuna Leliceni
11. Comuna Lunca de Jos
12. Comuna Lunca de Sus
13. Comuna Mihăileni
14. Comuna Mădăraș
15. Comuna Păuleni-Ciuc
16. Comuna Racu
17. Comuna Sâncrăieni
18. Comuna Sândominic
19. Comuna Sânmartin
20. Comuna Sânsimion
21. Comuna Sântimbru
22. Comuna Siculeni
23. Comuna Tușnad
24. Comuna Tomești

Zona metropolitană Miercurea Ciuc

Prin intermediul asociației, putem începe dezvoltarea durabilă a zonei și creșterea potențialul economic al zonei Ciuc în următorii zece ani prin această asociere. Activitatea asociației va deschide surse noi de fonduri europene, care va rezulta dezvoltarea economică a zonei (modernizarea transportului public din zona Ciuc dezvoltarea/construire pistelor pentru biciclete).

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zonă Metropolitană Ciuc – Asociația Csík Metropoliszövezet are principalul scop crearea unui instrument de dezvoltare durabilă a întregii zone prin atingerea unor obiective specific și de a stimula și sprijini creșterea prosperității zonei, direcția de orientare fiind axată pe creșterea continuă a calității vieții. Asociația are ca scop dezvoltarea Zonei Metropolitane din perspectiva relațiilor economice, sociale, culturale și de mediu dintre autoritățile administrației publice locale componente ale zonei prin atingerea unor obiective specifice precum:

1. dezvoltarea durabilă a întregii zone metropolitane și a tuturor unităților administrativ teritoriale care compun Asociația;
2. alinierea Zonei Metropolitane la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale,
3. instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale
4. creșterea coeziunii economice și sociale la nivelul zonei;
5. dezvoltarea durabilă a întregii zone metropolitane și a tuturor unităților administrativ – teritoriale ;

6. inițierea, promovarea și derularea unor proiecte comune de dezvoltare integrată a zonei și de atenuare a discrepanțelor de dezvoltare între localități;
7. accesarea în parteneriat a diverselor surse de finanțare internațională, respectiv a fondurilor nerambursabile alocate în cadrul Programelor Operaționale |Regionale și Sectoriale în cadrul cărora administrațiile publice locale, respectiv asocierile între acestea sunt eligibile ca și solicitanți ai finanțării nerambursabile;
8. atragerea unui număr cât mai mare de investiții private în vederea dezvoltării durabile a zonei metropolitane și a unităților administrativ - teritoriale care o compun, etc.
9. dezvoltarea infrastructurii zonei într-un mod unitar, în beneficiul comunităților și pentru asigurarea unei mai bune funcționalități;
10. dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea serviciilor publice.

2.10. Analiza SWOT

1. Programul privind calitatea vieții și bunăstarea socială (infrastructură)	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
În ultimii ani, mai multe cartiere au fost supuse unor modernizări de infrastructură	Zonele periferice ale municipiului prezintă o serie de lacune în ceea ce privește infrastructura (drumuri, piste de biciclete, utilități).
Municipiul are un patrimoniu construit semnificativ	Existența unor lacune în amenajarea teritoriului (în special în zonele periferice)
Un număr semnificativ de locuri de joacă au fost construite în municipiu	Starea precară a clădirilor de interes istoric
Infrastructura sportivă a municipiului a fost extinsă semnificativ în ultimele decenii	Necesitatea de a reabilita anumite cartiere
Un procent ridicat de clădiri pentru educație au fost renovate sau a fost lansat programul de reabilitare	Pistele de biciclete nu sunt interconectate
	Interconectarea incompletă a cartierelor
	Lipse importante în infrastructura de sport
	Lipsa strandurilor operationale
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Transformarea funcțiilor centrelor termice	Numărul și dimensiunea redusă a terenurilor proprii
Achiziționarea de terenuri pentru investiții în infrastructură	Implementarea lentă a programelor de locuințe
Exploatarea atractivității turistice a patrimoniului construit	Marginalizarea zonelor periurbane
Creșterea continuă a zonei intravilane a municipiului	Deteriorarea continuă a cartierelor nerenovate
	Numărul redus de întreprinderi locale implicate în construcții
	Procese de achiziții publice necesită mult timp

2. Competitivitate și program inteligent (dezvoltare economică, incubare, inteligență, imagine urbană)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Rata scăzută a șomajului	Ponderea scăzută a întreprinderilor mijlocii și mari
Continuitatea programelor de formare profesională	Scăderea treptată a populației
Sfera antreprenoriă organizată	Îmbătrânirea treptată a populației
Extinderea continuă a sectorului IT	Nivelul și importanța redusă a investițiilor străine
Creșterea treptată a numărului și cantității de produse locale	Nivel scăzut de competență în utilizarea tehnologiei moderne
	Venituri scăzute la nivel național
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Valorificarea economică a turismului și a resurselor naturale	Migrația tinerilor
Utilizarea terenurilor industriale neutilizate	Lipsa proceselor de descentralizare
Caracterul centrului județean	
Lansarea unui parteneriat între antreprenori locali și administrația locală	
Derularea de programe de formare profesională	

3. Programul "Miercurea Ciuc verde" (protecția mediului, spații verzi, apropierea de natură, recreere)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Continuarea programului de reabilitare termică a blocurilor	Rata insuficientă de spații verzi
Resurse naturale semnificative	Așezările de la periferia orașului nu sunt conectate la rețeaua de apă și canalizare.
Rezarvații naturale	Sistemul de colectare a apelor uzate și a apelor pluviale nu este separată
Majoritatea gospodăriilor sunt conectate la rețeaua de apă și canalizare	Resursele naturale nu sunt valorificate corespunzător
Cantitate și calitate bună a apei potabile	Zona Olt nu poate fi folosită pentru crearea de zone umede din cauza reglementărilor privind protecția împotriva inundațiilor
Colectarea organizată a deșeurilor	
Întreținerea spațiilor verzi	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Corelarea activității ONG-urilor de mediu cu cea a municipiului	Forța barierelor mentale în calea colectării separate a deșeurilor menajere
Planificare strategică și plan de acțiune pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice	Impactul din ce în ce mai mare al schimbărilor climatice
Valorificarea resurselor naturale la scară mai mare	Amenințări privind protecția împotriva inundațiilor
Răspândirea treptată a educației ecologice	Inflamarea turbăriei din câmpia inundabilă a Oltului
Creșterea opțiunilor de transport ecologice	Atitudinea populației față de utilizarea autovehiculelor

4. Programul de incluziune socială (servicii sociale, dezvoltare)	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
O proporție semnificativă de locuințe se află în proprietate privată.	Îmbătrânirea continuă a populației
Rolul tradițiilor culturale și religioase în identitatea locală	Segregare socială
Prezența universităților	Accesibilitatea instituțiilor publice și a altor servicii nu este satisfăcătoare
Prezența unor ONG-uri cu o experiență semnificativă (Serviciul de Ajutorul Maltez în România, Caritas)	Condițiile pentru un trafic pietonal sigur nu sunt bine dezvoltate peste tot
În Miercurea Ciuc se organizează în mod regulat numeroase programe culturale de importanță locală și regională.	Lipsa serviciilor medicale în instituțiile de învățământ
Tradiții sportive, viață sportivă activă	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Consolidarea cooperării între societatea civilă și administrația locală	Lipsa campaniilor și a programelor de prevenție
Înființarea și funcționarea unui GAL cu o funcție socială specifică	Efectele negative ale migrației
Dezvoltarea și promovarea de noi programe culturale și sportive	Lipsa programelor de combatere a sărăciei

2.11. Stadiul implementării proiectelor propuse în precedenta SIDU

Precedenta Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Miercurea-Ciuc elaborate pentru perioada 2016-2025, se află în curs de finalizare în ceea ce privește implementarea proiectelor. În perioada anterioară municipiul a făcut pași importanți în dezvoltarea municipiului.

În acest subcapitol vom prezenta situația actuală (până la noiembrie 2021) a proiectelor din lista prioritară a proiectelor din perioada precedentă de programare.

Nr. crt.	Titlul proiectului	Realizat	Realizat parțial	Derulare	Nerealizat
1	Accesibilizarea zonei periferice prin drum asfaltat și infrastructura pentru biciclete	x	x		
2	Accesibilizare primăria, grădinița, școala	x		x	
3	Achiziționare de autobuze electrice/coeficiente, tranșa 1-a			x	
4	Achiziționarea autobuze electrice/coeficiente, tranșa a 2-a				x
5	Centru de incubare în zona economică Vest				x
6	Centru de zi pentru copii cu dizabilități mintale, centru de dezvoltare timpurie și de dezvoltare				x
7	Centru de zi pentru persoane cu dizabilități				x
8	Centru de zi pentru vârstnici 1.				x
9	Centru de zi pentru vârstnici 2.				x
10	Centru multimodal la gara CF				x
11	Centru rezidențial pentru vârstnici din Miercurea Ciuc				x
12	Centrul de servicii comunitare Cioboteni	x			
13	Centrul de servicii comunitare Harghita-Băi	x			
14	Centrul de servicii comunitare în zona Toplița	x			
15	Centrul de servicii comunitare Jigodin	x			
16	Centrul de servicii comunitare Șumuleu-Ciuc		x		
17	Centrul pentru persoane cu demență				x
18	Clădire polivalentă pentru sport				x
19	Construirea grădiniței centrale			x	
20	Construire cresa				x
21	Dezvoltarea de ateliere prioritare în unități de învățământ tehnologic: sectorul creativ și de alimentație publică		x		
22	Dezvoltarea generală a sistemului de învățământ tehnologic și vocațional		x		
23	Dezvoltarea infrastructurii de mobilitate pietonală și de treceri pietonale		x		

24	Dezvoltarea infrastructurii de trafic în zona economică Vest: pietonal, infrastructura pentru biciclete, parcări			x	
25	Dezvoltarea infrastructurii IT în școli			x	
26	Finalizarea tronsonului inelului între strada Ret și DN 13	x			
27	Iluminat public inteligent	x	x		
28	Înființare piața Universității și construirea accesului alternativ				x
29	Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: tinovul Lunca mare, cartier Tudor				x
30	Înființarea pieței Sfânta Cruce				x
31	Infrastructura pentru biciclete: trasee, suport biciclete stradale		x	x	
32	Investiții de eficiența energetică în clădiri educaționale		x		
33	Investiții de eficiența energetică în clădiri publice		x		
34	Investiții pentru siguranța circulației pe strada Brașovului				x
35	Locuințe pentru integrarea adulților tineri cu dizabilități				x
36	Locuințe publice pentru închirieri descentralizate				x
37	Modernizarea pieței agroalimentare, cu schimbarea funcțiunii	x			
38	Pasaje CF pentru pietoni și bicicliști (2)		x		
39	Piața agroalimentară nouă				x
40	Prelungirea străzii Brașovului	x			
41	Program parc Miko				x
42	Reabilitare terenuri degradate zona Strandului Miercurea Ciuc			x	
43	Programul de locuințe publice de închiriat pe strada Kossuth				x
44	Reabilitare autogara			x	
45	Reabilitare de cartiere	x	x	x	
46	Reabilitare energetică a blocurilor	x	x	x	
47	Reabilitare parcul Tineretului				x
48	Reabilitarea clădirii Frăției și clădirii Cristea - Șc. József Attila și înființarea serviciului public de școală după școală		x		
49	Reabilitarea energetică a primăriei				x

50	Reabilitarea energetică și modernizarea centrului INNOKULT				x
51	Reabilitarea și dotarea Șc. Liviu Rebreanu	x			
52	Reconstruirea pasajului CF și a nodurilor			x	
53	Reorganizarea traficului pe strada Kossuth Lajos				x
54	Restaurare clădirii monument istoric din strada Petőfi nr. 38				x
55	Sala de sport a Șc. Petőfi Sándor			x	
56	Sala de sport Lic. Nagy Istvan			x	
57	Separarea rețelei de canalizare și de evacuarea apei meteorologie			x	
58	Service autovehicule electrice				x
59	Sistem public de închiriere biciclete			x	
60	Managementul traficului			x	
61	Stații de reîncărcare				x
62	Stații TPL inteligente cu acces neîngrădit				x
63	Strada comercială Kossuth				x
64	Reabilitare regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate				x
65	Total	13	13	16	30

SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

Viziunea, definirea obiectivelor strategice și mecanismele de realizare a acestora se bazează pe principii care susțin o abordare integrată și un proces de planificare eficient:

a) Abordarea participativă. În cadrul procesului de elaborare a strategiei au fost facilitate diverse procese de consultare și implicare (cercetări, reuniuni, consultări tematice) pentru a reflecta nevoile și prioritățile identificate de populație și de diferitele grupuri țintă. De asemenea, strategia propune măsuri de sprijinire și eficientizare a procesului participativ prin accelerarea digitalizării instituțiilor publice și enumeră proiecte prioritare a căror implementare poate fi ușor monitorizată.

b) Prioritate și proprietate. Unul dintre cele mai importante instrumente pentru o strategie de succes, care este mai mult decât o condiție prealabilă pentru accesul la resurse, este stabilirea priorităților unei liste scurte de proiecte și pregătirea unei liste care să poată fi ușor de urmărit de către public. Procesul vizează crearea unui portofoliu de proiecte prioritare care să se încadreze în bugetul de investiții estimat pentru perioada 2021-2030, cu responsabilități clare și angajamente cu termene precise. Stabilirea priorităților ar trebui să urmărească nevoile reale ale comunității, pentru care ar trebui identificate diferite surse de finanțare, de preferință externe.

c) Integrarea orizontală și verticală. O planificare eficientă necesită coordonarea instituțiilor și departamentelor responsabile cu planificarea în diverse domenii la nivel local și la nivel județean, regional, național și european. Prin urmare, procesul de elaborare a strategiei s-a bazat pe identificarea și analiza diferitelor documente strategice relevante, în vederea alinierii acestora la politicile regionale și la prioritățile naționale și europene.

d) O abordare transjurisdicțională. Cele mai dinamice aglomerații urbane sunt și cele care reușesc cel mai bine să atragă oameni și investiții, iar dezvoltarea lor se bazează pe cooperare și planificare intercomunală. În strategie au fost integrate nevoile de dezvoltare ale unităților administrativ-regionale care alcătuiesc aria funcțională a județului Miercurea și au fost formulate o serie de direcții de dezvoltare pentru a consolida accesul locuitorilor la oportunități și legăturile dintre zonele urbane și rurale.

e) Complementaritatea între măsurile dure și ușoare. Pentru a dezvolta o strategie integrată, este important să se mențină un echilibru între investițiile "hard", cum ar fi parcurile industriale, zonele rezidențiale, rețelele de transport și investițiile "soft", cum ar fi programele de sprijinire a antreprenoriatului și a inovării, crearea de programe de îmbunătățire a competențelor forței de muncă și facilitarea accesului pe piața muncii pentru grupurile defavorizate, programe și activități culturale.

f) Continuitate în procesul de planificare. Planificarea dezvoltării urbane este un proces ciclic care necesită o revizuire periodică a viziunilor, obiectivelor și acțiunilor propuse anterior, pentru a se asigura că acestea sunt evaluate în mod realist și actualizate în lumina situației locale existente și a orientărilor strategice la nivel regional, național și european.

La acest nivel, viziunea și obiectivele de dezvoltare ar trebui să reflecte cel mai bine nevoile reale ale comunității și ceea ce înseamnă "binele comun" reprezentat și preconizat de comunitate. Pe lângă analizarea statisticilor și a evoluțiilor din ultimii ani, consultarea este esențială pentru a formula obiective comune de dezvoltare, pentru a valida ipotezele și pentru a contura în mod pragmatic cea mai bună versiune posibilă a municipiului pentru următorii zece ani.

Cu toate acestea, pentru ca strategia să își atingă obiectivul, este important ca aceasta să fie elaborată pe baza unui proces cât mai cuprinzător posibil, care să acopere nevoile diferitelor părți interesate și să fie cât mai transparent posibil. Acest lucru necesită priorități clare, o perioadă de punere în aplicare definită, un buget adecvat și o comunicare continuă cu privire la stadiul punerii în aplicare.

În același timp, anul 2020 a arătat cât de important este să ne putem adapta rapid la schimbările majore care afectează întreaga comunitate. Strategia nu este menită să fie un document rigid, ci să ghideze

dezvoltarea pe termen mediu, astfel încât resursele și oportunitățile să poată fi utilizate în mod eficient, iar noile provocări să poată fi abordate în mod flexibil. O strategie bazată pe priorități și pe o viziune comună va face ca dezvoltarea municipiului să fie mai durabilă, chiar și în perioade de schimbări și provocări majore.

Nu în ultimul rând, un proces de planificare strategică ar trebui să fie deschis la procesele de inovare care ar putea conduce sau conduc deja la schimbări majore în politica de dezvoltare.

Cele mai multe procese economice din zilele noastre funcționează încă în principal în conformitate cu modelul economic liniar, a cărui caracteristică principală este producția de diverse produse din resurse naturale, materii prime primare, care devin deșeuri după utilizare. Acest proces prezintă mai multe dezavantaje: în primul rând, depozitarea și distrugerea deșeurilor produse reprezintă o povară economică și naturală, iar în al doilea rând, resursele neregenerabile sunt scoase din ciclu pe măsură ce devin deșeuri, ceea ce reduce constant cantitatea disponibilă.

În modelul economiei circulare, resursele neregenerabile circulă într-o buclă închisă. Atunci când se proiectează un produs, se iau în considerare etapele ulterioare ale ciclului de viață, de preferință prin proiectarea unor produse cât mai durabile, care pot fi reparate și, dacă este necesar, reciclate, iar atunci când ciclul de viață al unui produs se încheie, deșeurile generate pot fi refolosite într-un mod planificat în prealabil, fie la fabricarea unui produs similar, fie în altă industrie sau produs.

Bineînțeles, toți actorii din procesul de schimbare a modelului au o responsabilitate semnificativă. Publicul și utilizatorii au responsabilitatea de a cumpăra produse durabile, reparabile și reciclabile, pe cât posibil, și de a colecta selectiv deșeurile sau de a participa activ la procesul de reciclare atunci când ciclul de viață al unui produs se încheie. În plus, dacă mentalitatea consumatorilor și mecanismele de luare a deciziilor se schimbă pentru a se adapta la acest nou mod de gândire, atunci și producătorii trebuie să reacționeze, nu numai prin comunicările lor, ci și prin acțiunile lor concrete.

Instituțiile publice și autoritățile locale au, de asemenea, o responsabilitate în procesul de tranziție, pe de o parte, în ceea ce privește propria utilizare a materialelor și consumul și, ca și publicul larg, în luarea deciziilor de cumpărare bazate pe principiile economiei circulare, în măsura în care le este posibil, dar poate chiar mai important, în a da un exemplu, promovând, reglementând și oferind sprijin.

Municipiul Miercurea Ciuc își asumă această responsabilitate, de aceea face parte din strategia actuală să planifice și să implementeze diverse proiecte și investiții bazate pe principiile economiei circulare, în măsura în care este posibil, iar în viitor va susține în mod activ modelul economiei circulare în comunicarea sa, va ține cont de liniile directoare ale modelului circular în operațiunile sale zilnice și va organiza din când în când programe de informare și promovare pentru populație.

3.2. Concept de dezvoltare spațială

3.2. Conceptul de dezvoltare spațială are în vedere atingerea a trei scopuri:

- i) municipiue verzi și reziliente, prin influența directă pe care forma și structura unui municipiu o au asupra eficienței mobilității, a amprentei de carbon și a rezilienței urbane, atât în fața dezastrelor naturale și a provocărilor climate, cât și a asigurării unui mediu verde și curat; acest scop în cazul Municipiului Miercurea Ciuc poate fi atins prin aplicarea măsurilor impuse de analiza hărților de risc la inundație, realizarea unor lucrări de protejare (baraje uscate) în colaborare cu Ministerul Mediului, asigurarea suprafeței spațiilor verzi de minim 26 mp pe locuitor prin realizarea parcului dendrologic Lunca Mare,
- ii) municipiue competitive și productive, prin crearea unor spații publice de calitate, care să stimuleze atractivitatea municipiului pentru locuire, muncă și investiții și prin valorificarea eficientă a clădirilor și terenurilor bine amplasate pentru investiții strategice; acest scop poate fi atins prin mai multe direcții. Prima, regenerarea urbană a zonelor protejate pentru dezvoltarea segmentului turistic intern și extern, revitalizarea zonelor economice, comerciale și industriale existente, prin modernizarea și extinderea rețelei stradale, realizarea de parcuri industriale noi concomitent cu realizarea centrului de ocolire (drumul transregional)
- iii) municipiue juste și incluzive, prin asigurarea accesului echitabil la utilități și servicii publice, a calității vieții și locuirii pentru toți și prin crearea unui spațiu public incluziv, care să stimuleze spiritul comunitar. Reabilitarea zonelor rezidențiale existente pentru a spori calitatea vieții urbane și menținerea și atragerea de locuitori, cererea unor zone rezidențiale noi, atât pentru locuințe colective cât și cele de mici dimensiuni, semicolective și individuale

Dezvoltarea durabilă este un principiu de bază în planificarea spațială. Sustenabilitatea spațială este valabilă, atât în cazul localităților dinamice, aflate în expansiune, cât și celor aflate în contracție, care se confruntă cu provocări demografice, economice sau spațiale.

Pentru valorificarea resurselor locale într-un mod eficient, inclusiv și sustenabil, procesul de amenajare al teritoriului ar trebui să urmărească:

- i) dezvoltarea urbană compactă, printr-o planificare pro-activă, echilibrată și în cazul municipiuelor dinamice, prin limitarea expansiunii urbane necontrolate și prin definirea unor zone prioritare de dezvoltare în care să fie aplicate politici locale de densificare și diversificare; În cazul Municipiului Miercurea-Ciuc, localitate care nu a realizat creșterea demografică la 50 de mii de locuitori preconizată de PUG, ci după o scădere abruptă a populației la 36 de mii, a revenit în ultimul deceniu la nivelul de 41 de mii, extinderea intravilanului existent trebuie făcut controlat, temeinic fundamentat și pentru investiții care aduc un spor economic capabil să justifice oportunitatea costurilor extinderii infrastructurii rutiere și de utilități necesare.
- ii) regenerarea urbană care să vizeze creșterea atractivității nucleului urban prin revitalizarea spațiului public, a calității vieții în cartierele rezidențiale și valorificarea activelor urbane bine amplasate pentru investiții strategice, cum ar fi obiectivele de patrimoniu sau zonele industriale dezafectate;
- iii) îmbunătățirea conectivității în interiorul zonelor de dezvoltare și între zonele urbane și peri-urbane, vizând reducerea dependenței față de automobil, facilitarea mobilității nemotorizate, creșterea accesibilității la servicii în interiorul cartierelor și accesul echitabil la servicii publice prin realizarea rețelelor stradale prevăzute de PUG, pistelor de bicicliști care să lege zonele de interes (Str Helwig, de a lungul râului Olt) extinderea transportului în comun pentru zona metropolitană.

Cel de-al patrulea scop a Politicii Urbane cel al municipiuelor bine guvernate, este o condiție prealabilă pentru atingerea primelor trei, prin facilitarea cadrului instituțional care să eficientizeze procesul de amenajare a teritoriului, astfel încât acesta să se facă într-o manieră pro-activă, prin definirea zonelor de dezvoltare prioritare și să capete un rol coordonator și integrator pentru implementarea politicilor sectoriale la nivel metropolitan.

Astfel, pentru consolidarea procesului de amenajare a teritoriului astfel încât acesta să promoveze principiile sustenabilității spațiale, sunt necesare:

- i) sincronizarea amenajării teritoriului cu politicile sectoriale și investițiile în infrastructura de transport, cea edilitară, socială și în inițiativele ce vizează mediul, astfel încât acestea să fie direcționate spre zonele prioritare de dezvoltare, pentru a stimula investițiile private și a maximiza impactul asupra calității vieții;
- ii) cooperarea la scară metropolitană și dezvoltarea integrată a zonei peri-urbane, vizând atât consolidarea rolului pe care municipiul îl joacă în teritoriul său de influență, cât și implementarea echitabilă a principiilor de dezvoltare sustenabilă în teritoriu, dincolo de limitele administrativ teritoriale.

Pentru a facilita dezvoltarea urbană durabilă, având în vedere configurația actuală a teritoriului, modelul de dezvoltare spațială al municipiului Miercurea Ciuc ar trebui să urmărească dezvoltarea compactă a municipiului, prin valorificarea terenurilor și a clădirilor bine amplasate pentru investițiile strategice, atragerea de investitori în cele două parcuri industriale din sudul municipiului prin facilitarea conectivității acestora la infrastructura și limitarea zonelor de expansiune (intravilanului), pentru a eficientiza cheltuielile legate de livrarea serviciilor publice și a stimula regenerarea zonei centrale și a activelor de patrimoniu.

Pentru a stimula conectivitatea și calitatea vieții la nivel metropolitan, cadrul teritorial ne indică două axe prioritate de dezvoltare:

- eficientizarea mobilității din zona urbană funcțională spre principalii atractori din Municipiul Miercurea-Ciuc
 - abordarea integrată a valorificării cadrului natural din zona urbană funcțională, pentru a crește atractivitatea turistică a zonei și a facilita deplasările nemotorizate între Municipiul Miercurea-Ciuc și localitățile periurbane
- Procesul de regenerare urbană este critic pentru creșterea calității vieții, a atractivității turistice și a competitivității economice în interiorul municipiului, însă el trebuie să valorifice cu prioritate specificul arhitectural local și să faciliteze mobilitatea pietonală și adaptarea fondului construit și a spațiului public la nevoile unei populații aflate în proces de îmbătrânire – ex. accesibilizarea domeniului public, a blocurilor și clădirilor publice, astfel încât persoanele vârstnice și cele cu dizabilități să fie încurajate să aibă o viață cât mai activă.

Următoarele direcții de intervenție prioritare ar trebui urmărite:

- regenerarea zonei centrale și a spațiilor publice reprezentative, prin creșterea calității spațiului urban, promovarea caracterului inovativ și multifuncțional al acestora și facilitarea accesibilității pietonale.
- regenerarea spațiilor verzi, pentru a crește suprafața și calitatea parcurilor și grădinilor publice și pentru a facilita accesul echitabil la spații verzi în proximitatea locuinței, prin amenajarea unor spații recreative în jurul nucleului urban, întrucât municipiul Miercurea Ciuc nu îndeplinește minimul de spațiu verde pe cap de locuitor
- regenerarea patrimoniului construit, atât cel istoric și cultural, cel industrial dar și alte obiective de interes public, precum școlile, spitalele, gările sau piețele agroalimentare, fie prin modernizarea spațiilor funcționale sau reconversia funcțională a obiectivelor dezafectate. Specificul arhitectural al municipiului, în contextul provocărilor demografice și economice, se poate deteriora rapid, astfel impunându-se adoptarea unor politici fiscale care să stimuleze restaurarea patrimoniului arhitectural aflat în proprietate privată.
- regenerarea urbană a cartierelor de locuințe prin creșterea echipării acestora cu dotări de cartier, conturarea unor centre de cartier și facilitarea accesibilității pietonale în proximitatea locuinței. Fondul locativ are nevoie de asemenea de reabilitare, fie prin investițiile directe în reabilitarea ansamblurilor de locuințe colective, fie prin stimularea investițiilor de reabilitare sau reconversie funcțională a clădirilor individuale.

- regenerarea urbană a zonelor marginale, aflate în intravilanul municipiului- zona Csiba, Szécseny, Jigodin-Băi și Harghita-Băi - prin creșterea accesului la servicii publice, acoperirea lacunelor din infrastructura tehnico-edilitară și socială

Dezvoltarea zonelor rezidențiale desemnate de către planul urbanistic general (PUG) precum Zona Dealului Nagy Laji, Lacul Suta, zona Barátok kertje, zona Fűzhát și altele prin aprobarea unor documentații de urbanism, planuri urbanistice zonale prin care să se urmărească următoarele obiective:

- viabilizarea zonei prin reparcelare (transformarea parcelarului agricol în rezidențial cu respectarea prevederilor PUG privind dimensionarea acestora)
- realizarea rețelei stradale prin desemnarea porțiunilor de teren care necesită a fi trecute în domeniul public, prin desemnarea unor secțiuni stradale corespunzătoare din punct de vedere tehnic
- asigurarea realizării infrastructurii de utilități publice prin extinderea rețelelor electrice, apă, canalizare, canalizare pluvială, gaz, și telecomunicații
- asigurarea echipamentelor publice ale zonei rezidențiale prin realizarea funcțiilor publice complementare de învățământ, sociale, economice, de agrement și sport. Dotarea cartierelor cu funcțiuni publice locale participă la decongestionarea traficului din zonele centrale și arterele principale de circulație precum str. Iancu de Hunedoara, B-dul Frăției, strada Kossuth Lajos, Pieții șamd.
- strategia de dezvoltare a zonelor rezidențiale trebuie etapizată în funcție de posibilitățile economice. Această etapizare este un element de politică urbană de importanță crucială. Menționăm că în cazul inexistenței infrastructurii de transport și a utilităților publice emiterea autorizațiilor de construire este interzisă cu excepția cazurilor în care investitorii își asumă această sarcină. Zona prioritara ar fi cea a Dealului Nagy Laji, lacului Suta, un nume elegant ar fi cartierul Suta.

Asigurarea reglementării urbanistice a zonelor centrale în scopul facilitării investițiilor, în prezent acestea fiind blocate prin lipsa planurilor urbanistice zonale elaborate pentru centru protejat (PUZCP).

Fundamentarea strategiei de dezvoltare spațială a municipiului pentru următorii 10-20 de ani prin actualizarea planului urbanistic general, actualizare care va cuprinde:

- stabilirea direcțiilor generale de dezvoltare a zonelor industriale și comerciale. PUG actual prevede conversia fostei zone de industrie ușoară (UTR Centru Est) în zonă administrativă, comercială și rezidențială care s-a manifestat prin realizarea complexului Nest, sunt preconizate investiții rezidențiale - locuințe colective înalte
- PUG mai prevede concentrarea industriei grele în zona din vestul căii ferate, pentru care este în curs de elaborare un PUZ de revitalizare și regenerare urbană - analiza extinderii zonei de industrie ușoară, de logistică, și comercială de a lungul DN12
- eventualele extinderi ale intravilanului în scopul realizării unor investiții cu caracter turistic și/sau cultural, de agrement
- urbanizarea realistă a zonelor periurbane precum zona Csiba, Szécseny, Băile-Jigodin prin lărgirea și modernizarea străzilor și a infrastructurii, asigurarea dotărilor urbane prin elaborarea de PUZ-uri și studii de fezabilitate urmate de trecerea unor terenuri în domeniul public
- întărirea turismului din zona Harghita-Băi prin actualizarea PUZ Harghita-Băi.

Totodată trebuie să fie o prioritate digitalizarea și transpunerea în sistemul GIS al documentațiilor de urbanism (PUG, PUZ, PUD).

Analiza situației existente, diagnosticarea problemelor în domeniul construcțiilor cu consum redus de energie termică și care folosesc energii regenerabile, educarea publicului, luare unor măsuri de sprijinirea a acestor investiții și obținerea de fonduri prin programul PNRR.

3.3. Viziunea 2030

Un factor cheie în formularea unei noi strategii de dezvoltare este definirea direcțiilor strategice de dezvoltare care vor permite municipiului Miercurea Ciuc să obțină rezultate tangibile pe termen mediu și lung. Programele implementate în ultimul deceniu s-au axat în principal pe reabilitarea infrastructurii, dar centrul județean se confruntă acum cu o serie de provocări care vor necesita răspunsuri relevante în viitor pentru a deveni o municipalitate viabilă și în curs de dezvoltare, cu un rol semnificativ la nivel regional.

Miercurea Ciuc, municipiul locuibil.

După cum s-a menționat mai sus, majoritatea programelor de dezvoltare anterioare din Miercurea Ciuc s-au axat pe dezvoltarea infrastructurii. În ciuda implementării cu succes a acestora, o serie de probleme rămân nerezolvate, dintre care cea mai importantă este extinderea ofertei de locuințe. Unul dintre elementele cheie ale dezvoltării municipiului Miercurea Ciuc este că programele pentru anii următori ar trebui să se concentreze pe creșterea ofertei de locuințe. O modalitate posibilă de a face acest lucru este prin construirea de noi blocuri de apartamente, dar un alt aspect important este dezvoltarea unor zone ale municipiului care au potențialul de a crea zone rezidențiale suplimentare prin construirea de noi case unifamiliale sau condominii. Pe lângă prețurile ridicate actuale ale proprietăților, programul de dezvoltare a locuințelor din municipiu este justificat și de faptul că succesul multor programe de dezvoltare viitoare va depinde în mare măsură de capacitatea de a crea o ofertă realistă de locuințe pentru tinerii din zonă.

În afară de locuințe, este important să se continue programul de reabilitare a infrastructurii, care, pe lângă reabilitarea clădirilor publice, va continua să se concentreze pe îmbunătățirea zonelor rezidențiale, pe întreținerea rețelei de drumuri, pe construirea de noi servicii (case de pensii, centre sociale, noi grădinițe, noi creșe, noi piețe etc.) și pe finalizarea programului de deviere. În plus, există o nevoie clară de îmbunătățire a rețelei rutiere în partea de est a municipiului și de conectare a diferitelor cartiere.

În general, scopul este de a lansa un program complex de dezvoltare a infrastructurii, menit să asigure necesitățile de bază ale populației municipiului, care va contribui în mare măsură ca locuitorii să se simtă ca acasă în Miercurea Ciuc și să le permită să ajungă la serviciile de care au nevoie din ce în ce mai convenabil și mai rapid.

Miercurea Ciuc, un municipiu pentru familii

Este de la sine înțeles că un program de dezvoltare urbană se concentrează asupra așezării și a oamenilor care o vizitează în mod regulat. Pe lângă îmbunătățirea infrastructurii, este important ca, în viitorul apropiat, Miercurea Ciuc să ofere regiunii un program cultural extins, variat și profesionist, care să răspundă nevoilor diferitelor generații. Pe lângă serviciile culturale, ar trebui să se pună în continuare accentul pe gestionarea vieții sportive, cu un accent din ce în ce mai mare pe promovarea sporturilor de competiție, pe funcționarea sporturilor de masă și pe promovarea activităților sportive. În același timp, desigur, nu trebuie să uităm de dezvoltarea și funcționarea pachetelor de servicii destinate în mod special generațiilor mai în vârstă.

Miercurea Ciuc, municipiul inteligent

Extinderea constantă a oportunităților digitale reprezintă o provocare majoră pentru municipiile din regiunile periferice. În cazul municipiului Miercurea Ciuc, sunt necesare pe termen mediu o serie de programe de dezvoltare legate de conceptul de municipiu inteligent, pentru a contribui la o mai bună funcționare a municipiului și la îmbunătățirea confortului locuitorilor săi.

În următorii 10 ani, Miercurea Ciuc intenționează să se concentreze pe programe de dezvoltare a soluțiilor inteligente, care vizează, în primul rând, accelerarea procedurilor oficiale și, în al doilea rând, facilitarea funcționării serviciilor municipiului, cum ar fi sistemul de parcuri. Acestea ar trebui să fie completate de îmbunătățiri ale transportului public, de un sprijin sporit pentru electromobilitate și de coordonarea digitală a traficului pentru a facilita transportul zilnic.

În prezent, este în curs de desfășurare o activitate pregătitoare privind aplicarea locală a soluțiilor inteligente, care va oferi municipiului o bază realistă pentru identificarea proiectelor mai mici și mai mari care pot fi

integrate în conceptul de municipiu inteligent și care pot fi integrate în programul de dezvoltare a municipiului.

Miercurea Ciuc - municipiu prietenos pentru antreprenori

De la urbanizarea forțată și dezvoltarea industrială/investițiile aferente, Miercurea Ciuc nu a reușit să lanseze un program de dezvoltare economică care ar fi putut crea un număr mai mare de întreprinderi pentru a compensa într-o oarecare măsură numărul mare de angajați din sectorul public. În viitor, pare esențial să se reducă treptat dependența populației de sectorul public.

În ceea ce privește municipiul, o cale realistă de urmat este de a atrage întreprinderi mai mici (până la 300 de angajați) și de a sprijini întreprinderile mici locale. Desigur, acest lucru implică, de asemenea, lansarea și punerea în aplicare a unor programe care pot crea condițiile necesare pentru o municipalitate favorabilă antreprenorilor. Printre acestea se numără, de exemplu: înființarea unui parc industrial, crearea și funcționarea unui sistem de coworking, dezvoltarea și punerea în aplicare a unui sistem de programe de formare, o strânsă cooperare cu structurile antreprenoriale locale, sprijinirea sistemelor de cercetare și dezvoltare și îmbunătățirea programelor de educație a adulților.

Un element cheie în planurile pe termen mediu și lung ale județului Miercurea Ciuc este operarea eficientă a unui program complex de dezvoltare economică capabil să ofere o viziune realistă asupra viitorului atât pentru tinerii care au părăsit regiunea, cât și pentru generațiile în creștere, oferind în același timp o perspectivă competitivă pentru populația activă pe piața muncii, pentru a depăși treptat dependența de sectorul public.

Miercurea Ciuc, municipiul verde.

Este de necontestat faptul că unul dintre cele mai mari atuuri ale municipiilor de dimensiune medie din zonele montane este proximitatea lor față de mediul natural, care, în cazul municipiului Miercurea Ciuc, este completat de caracteristicile geografice și de mediu. Programele de dezvoltare a regiunii și a municipiului din punct de vedere turistic sunt, de asemenea, legate într-o măsură semnificativă de mediul natural.

Valorificarea treptată a activelor naturale oferă în mod clar o oportunitate unică pentru Miercurea Ciuc de a opera programe de dezvoltare atractive și competitive, dar necesită, de asemenea, o atenție specială, deoarece conservarea activelor naturale este esențială pentru implementarea și funcționarea planificării pe termen lung.

Viziunea de dezvoltare pe termen mediu și lung a centrului județean se bazează pe atuurile de mediu ale municipiului Miercurea Ciuc, dar va continua să se concentreze pe politicile de mediu care oferă oportunități pentru a asigura că resursele de mediu disponibile în prezent sunt disponibile și în viitor, subliniind în același timp valoarea adăugată a rezervațiilor naturale.

De asemenea, este o prioritate pentru municipiu să lanseze și să pună în aplicare programe pentru a maximiza utilizarea surselor de energie regenerabilă și pentru a aborda provocările tot mai mari pe care le ridică schimbările climatice.

Miercurea Ciuc, un municipiu sensibil din punct de vedere social

Buna funcționare a sistemelor de servicii sociale este din ce în ce mai dificilă, în special în așezările mixte din punct de vedere etnic, unde grupuri mici sau mari sunt parțial sau permanent dezavantajate din punct de vedere social, în așa măsură încât nu pot recupera singure. În același timp, diversele tendințe din ultimii 15-20 de ani (creșterea numărului de locuri de muncă în străinătate, abandonul școlar timpuriu, lipsa programelor de prevenire etc.) au creat o serie de probleme nerezolvate, care nu au în prezent soluții eficiente și viabile.

Unul dintre obiectivele cheie ale strategiei de dezvoltare a municipiului Miercurea Ciuc pe termen mediu și lung este de a construi un sistem de parteneriat cu inițiativele civile relevante, antreprenorii locali și populația sensibilă la problemele în cauză, pentru a stabili, dezvolta și opera un sistem de asistență socială care poate oferi un pachet modern și eficient de soluții pentru a aborda situația actuală a grupurilor dezavantajate social. Un astfel de pachet complex de programe ar include crearea de servicii sociale de bază, formarea forței de

muncă adecvate, lansarea diferitelor programe de recuperare, introducerea practicilor de antreprenoriat social în regiune etc.

Obiectivul strategic pe termen lung al centrului județean este acela de a stopa și reduce treptat disparitățile dintre diferitele grupuri sociale și de a contribui efectiv la o creștere măsurabilă a nivelului și calității vieții populației prin intermediul programelor prevăzute în acest document strategic.

Miercurea Ciuc, inima regiunii

Miercurea Ciuc este cel mai important municipiu din bazinul Ciucului și, în ceea ce privește funcționarea regiunii și serviciile legate de aceasta, nu poate fi comparat în mod semnificativ cu Baile Tusnad sau Balan. Poziția sa centrală este întărită și mai mult de statutul său de centru județean. Zona metropolitană, care va fi înființată oficial în 2021, a creat o oportunitate realistă pentru Miercurea Ciuc, care este deja un centru regional, și pentru municipalitățile învecinate, de a elabora un concept de dezvoltare care să includă programele existente și să ofere posibilități pentru noi oportunități de dezvoltare care pot consolida și armoniza relațiile municipiu-regiune pe termen lung.

Transport

Dezvoltarea transportului în municipiul reședință de județ este tratată în detaliu în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă. Cu toate acestea, este important să subliniem în acest document că prioritățile de dezvoltare pentru următorii 10 ani în Miercurea Ciuc includ dezvoltarea unui sistem de transport durabil care să asigure condiții adecvate de transport pentru mașini, transport public, bicicliști și pietoni. În același timp, este important să subliniem că integrarea soluțiilor ecologice trebuie să rămână un obiectiv cheie al dezvoltării transporturilor.

SECȚIUNEA 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE, POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

4.1. Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor

Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Miercurea Ciuc pentru perioada 2022-2030, similar cu structura documentelor strategice anterioare, a elaborat o serie de pachete complexe de programe de dezvoltare. Pentru elaborarea acestor pachete de programe de dezvoltare au fost luate ca bază următoarele aspecte:

- pachetele de programe individuale și propunerile de dezvoltare aferente ar trebui să fie strâns legate de principiile și orientările de dezvoltare formulate la nivelul UE, național, regional și județean;
- conținutul strategiei de dezvoltare integrată include toate aspectele și perspectivele care au apărut în timpul procesului de consultare publică și al diferitelor reuniuni tematice;
- pachetele de programe de dezvoltare nu ar trebui să se adreseze doar locuitorilor din Miercurea Ciuc, ci ar trebui să fie legate și de strategiile altor municipalități din zonă, de nevoile celor care locuiesc în vecinătatea municipiului și de cele ale celor care folosesc serviciile municipiului.

După cum s-a subliniat mai sus, Strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului Miercurea Ciuc se bazează pe patru seturi complexe de programe, la care alte două documente de strategie vor aduce contribuții complementare: Planul de mobilitate al municipiului Miercurea Ciuc un document de strategie separat privind dezvoltarea transportului urban, și documentul de strategie recent stabilit privind dezvoltarea zonei metropolitane Miercurea Ciuc

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Miercurea Ciuc constă în următoarele seturi de programe:

1. Programul privind calitatea vieții și bunăstarea socială (infrastructură)
2. Competitivitate și program inteligent (dezvoltare economică, incubare, inteligență, imagine urbană)
3. Programul "Miercurea Ciuc verde" (protecția mediului, spații verzi, apropierea de natură, recreere)
4. Programul de incluziune socială (servicii sociale, dezvoltare)

4.2. Lista politicilor și programelor de dezvoltare

4.2.1. Programul privind calitatea vieții și bunăstarea socială (infrastructură)

4.2.1.1 Îmbunătățiri ale infrastructurii

4.2.1.1.1. Elaborarea planurilor de urbanism și zonare (PUG-uri, PUZ-uri)

Multe programe de dezvoltare locală se bazează pe pregătirea planurilor urbanistice și zonale pentru zona interioară a municipiului Miercurea Ciuc. Pregătirea planurilor generale de zonare și a planurilor de zonare pentru diferite zone reprezintă o prioritate ridicată.

4.2.1.1.2 Conectarea cartierelor, extinderea și renovarea rețelei de drumuri

Pentru a răspunde nevoilor actuale de transport și la congestia actuală a rețelei rutiere, este necesar să se conecteze acele părți ale municipiului care suferă în prezent de astfel de deficiențe (Sumuleu Ciuc, zona industrială estică a municipiului și zona Jigodin pot fi conectate).

O altă sarcină cheie a programului de dezvoltare a rețelei de drumuri este modernizarea temporară a drumurilor și trotuarelor aflate pe lista de așteptare pentru dezvoltare și regularizarea intersecțiilor dintre drumurile modernizate și cele neamenajate. Secțiuni de drumuri propuse ca priorități de reabilitare:

- Strada Kossuth
- Bulevardul Frăției

- Bulevardul Timișoarei
- Strada Câmpul Mare
- Strada Inimii
- Strada Sarkadi Elek
- Strada Zorilor
- Strada Cîntarului (poartă de acces)
- Strada Lelicieni
- Strada Eroilor
- Strada Patinoarului
- Strada Salcâm
- Strada Fabricii
- Strada Olt
- Strada Vultur
- Strada Pünkösöd
- Strada Lavandei
- Strada Grîului
- Strada Manejului
- Strada Kájoni János
- Renovarea străzii Sîncrăieni și a tronsonului aferent din Hunyadi László,
- Strada Malom
- Strada Jigodin
- Strada Kútpatak
- Strada Plopilor
- Strada Szék (între străzile Șumuleu și Manejului)
- Repararea/reconstrucția podurilor (strada Harom, strada Kútpatak, strada Szék, strada Nyírfa).

În ceea ce privește proiectele deja finalizate, ar trebui subliniat faptul că acest rezultat va crește, de asemenea, așteptările publicului în ceea ce privește continuarea lucrărilor de îmbunătățire a drumurilor. O componentă importantă a gestionării programului ar trebui să fie comunicarea cu publicul, care ar trebui să fie mai mult decât o simplă informare periodică.

4.2.1.1.3. Construcția și reabilitarea pistelor pentru bicicliști

Bicicleta este un mijloc de transport din ce în ce mai important în centrul județului. Traseele de biciclete existente joacă un rol important în acest sens, dar nevoile populației indică în mod clar necesitatea de a moderniza traseele de biciclete existente (Taploca, Șumuleu Ciuc) și de a desemna și construi trasee complet noi. Următoarele criterii ar trebui să fie luate în considerare atunci când se proiectează noi piste pentru biciclete:

- piste de biciclete care să lege zonele rezidențiale de la periferia municipiului de centrul municipiului,
- acolo unde este posibil, piste pentru biciclete ar trebui să atingă și să lege activele culturale și naturale ale municipiului,
- Conectarea localităților învecinate municipiului Miercurea Ciuc și a localităților din zona metropolitană cu piste de biciclete,

4.2.1.1.4. Construcția de trotuare, programul de renovare a trotuarelor

Construcția și întreținerea trotuarelor reprezintă mult mai mult decât o dezvoltare a infrastructurii, ci o parte importantă a dezvoltării urbane. Gestionarea pavajului implică o gamă largă de activități:

- Construirea de noi trotuare,
- Reabilitarea trotuarelor existente care au nevoie de reînnoire,
- Reabilitarea trotuarelor existente, inclusiv crearea de noi trotuare, reabilitarea trotuarelor existente, crearea de noi trotuare, reînnoirea trotuarelor existente și efectuarea de lucrări de întreținere periodică,

- Reabilitarea trotuarelor existente, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu nevoi speciale de transport (cărucioare, persoane cu mobilitate redusă, persoane cu deficiențe de vedere și nevăzători). Trotuarele bine proiectate și executate (culori, forme, soluții grafice unice, combinații cu elemente plastice și zone verzi) consolidează unicitatea așezării. Pe termen mediu, este oportună amenajarea unor zone pietonale specifice care să fie unice pentru acest municipiu.

4.2.1.1.5. Reabilitarea zonelor rezidențiale

Programul de succes de reabilitare a cartierelor, lansat în ultimii ani, a produs o serie de rezultate tangibile. În perioada următoare, procesele complexe de reabilitare a cartierelor (de exemplu, cartierul din jurul străzii Revoluției din Decembrie și cartierul pictor Nagy Istvan) vor face parte integrantă din programul de dezvoltare urbană, inclusiv:

- Construcția de infrastructuri de bază sau reabilitarea și extinderea sistemelor existente (rețele de apă curentă și de canalizare a apelor uzate, canalizare a apelor pluviale, rețeaua de distribuție gaze/energie electrică),
- Reabilitarea rețelei de străzi din zona rezidențială, sistematizarea verticală și orizontală a traficului,
- Reabilitarea zonelor pietonale, utilizarea de soluții de gestionare a traficului,
- Amenajarea de locuri de parcare organizate pentru autoturisme,
- Crearea și/sau renovarea de spații verzi, plantarea de copaci,
- Instalarea de mobilier stradal nou,
- Crearea de locuri de joacă, spații în aer liber pentru sporturi publice,
- Amenajarea de spații de depozitare a bicicletelor,
- Instalarea de containere și pubele pentru colectarea selectivă și depozitarea temporară a deșeurilor menajere,
- Furnizarea de servicii de piață la scară mică la cerere.

4.2.1.1.6 Reabilitarea completă a clădirilor publice, accesibilitate

Reabilitarea și accesibilizarea clădirilor publice ale municipiului este esențială pentru îmbunătățirea imaginii urbane și a accesibilității serviciilor oferite de clădirile publice. Acest tip de renovare ar trebui să includă cu siguranță următoarele clădiri. În strânsă legătură cu aceasta este îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor menționate mai sus, care este descrisă mai detaliat la punctul 3.2.1.

Ca urmare a scăderii constante a cererii de încălzire urbană, mai multe centrale termice din Miercurea Ciuc și-au pierdut fosta funcție. Există acum posibilități realiste pentru o varietate de utilizări. Datorită amplasării lor în zone rezidențiale, fostele centre termice sunt ideale pentru a fi transformate în case comunitare, care ar putea fi folosite pentru diverse activități sociale, culturale (de exemplu, transformarea centrului termic din strada Piac într-un centru de artă contemporană) și alte servicii comunitare. În același timp, există și posibilitatea și necesitatea de a folosi centrele termice ca locuri de antrenament și de practicare a sporturilor care se dezvoltă la nivel urban (de exemplu, crearea unei săli de judo pe locul centrului termic de pe strada Inimii).

4.2.1.1.7. Dezvoltarea zonelor periferice

În prezent, valoarea zonelor rezidențiale situate mai departe de aglomerația urbană crește treptat. Totuși, aceasta este o alternativă atractivă doar dacă accesul la serviciile de bază nu reprezintă o problemă. În cazul municipiului Miercurea Ciuc, zonele Szécseny, Jigodin Băi și Ciba necesită dezvoltarea modernă și funcționarea serviciilor de bază (rețea rutieră, apă curentă, canalizare, gaz, iluminat). În plus, zonele menționate mai sus și centrul municipiului ar trebui să fie legate de piste de biciclete, ar trebui să fie instalate diverse servicii educaționale și de sănătate, ar trebui create zone comunitare și de recreere și ar trebui să se asigure infrastructura pentru activități sportive în aer liber.

4.2.1.1.8 Programul de locuințe

Dezvoltarea dinamică a municipiului Miercurea Ciuc necesită lansarea și susținerea unui program complex de locuințe. În cadrul programului de construcție de locuințe, ar trebui să se ia măsuri în următoarele domenii:

- Construcția și gestionarea locuințelor sociale și gestionarea eficientă a acestora,
- construirea de locuințe pentru tineri,
- Construcția de blocuri de locuințe ANL,
- desemnarea unor zone de construcție preferențiale pentru tineri,
- extinderea zonelor rezidențiale existente, crearea de noi zone rezidențiale.

4.2.1.1.9. Dezvoltarea unei noi piețe agroalimentare

Piața din centrul municipiului a fost supusă unei renovări majore. Congestia din această zonă face dificilă accesul zilnic al cumpărătorilor, iar capacitatea ei este limitată. Soluția este crearea și funcționarea unei noi piețe agroalimentare.

4.2.1.1.10. Reabilitarea și exploatarea strandurilor

În Miercurea Ciuc erau disponibile trei stranduri. În prezent, doar strandul din Jigodin este operațional. Unul dintre elementele cheie ale strategiei de dezvoltare pe termen mediu a municipiului Miercurea Ciuc este relansarea acestor servicii în conformitate cu nevoile și așteptările actuale. Viziunea actuală este că cele trei stranduri vor oferi trei pachete complementare de servicii:

- În cazul stațiunii Jigodin, integrarea serviciilor de tip wellness va crea o locație cu accent pe relaxare, recreere și servicii spa. Pe lângă dezvoltarea acestor servicii, construirea capacității de cazare de bună calitate.
- În urma reabilitării strandului din cartierul Patinoarului, aceasta se va concentra în primul rând pe satisfacerea nevoilor familiilor, datorită proximității sale față de centru și accesibilității sale ușoare.
- Renovarea unei părți a strandului Szeredai va oferi un loc variat pentru activități sportive în aer liber, care este deja în curs de desfășurare. Dezvoltarea facilităților face parte din strategia de dezvoltare a municipiului, deși acest program nu face parte din licitația menționată mai sus.
- Pe lângă îmbunătățirile de infrastructură, punerea în funcțiune și gestionarea strandurilor din Miercurea Ciuc este o parte integrantă a conceptului de dezvoltare.

4.2.1.1.11. Programul Poarta Municipiului

Pentru fiecare municipiu, o sarcină importantă de dezvoltare este proiectarea și organizarea mediului înconjurător în jurul semnelor de delimitare a municipiului de-a lungul traseelor care duc în municipiu. Acestea acționează ca o poartă de intrare în municipiu. Printre soluțiile posibile se numără: elemente spațial-plastice, panouri informative, panouri digitale, panouri de întâmpinare a oaspeților care sosesc și pleacă, crearea de vegetație (copaci, compoziții florale) de-a lungul traseului, activarea aplicațiilor digitale.

4.2.1.1.12. Îmbunătățirea infrastructurii din Harghita Bai

În cazul Harghita Bai, posibilitățile de dezvoltare a infrastructurii în Miercurea Ciuc sunt limitate semnificativ de faptul că drepturile de proprietate necesare pentru dezvoltarea infrastructurii sportive sau pentru construirea de îmbunătățiri pentru deservirea acestora nu sunt asigurate, deoarece acestea sunt deținute de municipalitatea vecină (Ciceu). Cu toate acestea, Miercurea Ciuc sprijină punerea în aplicare a tuturor programelor de dezvoltare legate de punerea în aplicare a Programului pentru Munții Harghita și a Programului pentru Harghita Bai.

4.2.1.2 . Dezvoltarea utilităților

Înainte de a descrie programul de dezvoltare a municipiului Miercurea Ciuc în ceea ce privește dezvoltarea utilităților, este necesar să menționăm cartierele și străzile unde sunt necesare investiții complexe. Investițiile complexe includ lucrări de utilități (rețea de apă, rețea de canalizare, canalizare pluvială, renovarea și

extinderea iluminatului public, rețea electrică, reabilitarea secțiunilor de drum), construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete pe următoarele străzi și zone: strada Zorilor, strada Salcâm, strada Fabricii, strada Tanorok și împrejurimile acesteia, străzile din zona rezidențială Szécseny, străzile din zona rezidențială Ciba. Extinderea rețelei de apă curentă/apă uzată/apă menajeră/apă uzată spre zona Taploca.

4.2.1.2.1 Îmbunătățirea rețelei de apă curentă și de canalizare a apelor uzate

Modernizarea serviciilor de apă include înlocuirea rețelei, extinderea rețelei și creșterea capacității. Programul ar trebui să fie extins treptat la întreaga municipalitate și la zona metropolitană. Orice dezvoltare a infrastructurii care umple lacunele are așteptări foarte mari din partea publicului.

O problemă sensibilă pentru toate municipiile este gestionarea completă și modernă a tratării apelor reziduale. Problema este cauzată de numărul tot mai mare de destinații turistice, de vizitatori și de evenimente, care pun o povară tot mai mare pe rețea. În același timp, este necesară separarea sistemelor de canalizare a apelor pluviale de rețeaua de canalizare. De asemenea, este important de remarcat faptul că dezvoltarea serviciilor discutate în acest document în zonele periferice ale municipiului este o prioritate absolută.

4.2.1.2.2 Îmbunătățirea iluminatului stradal

În ceea ce privește serviciile de infrastructură de bază, ar trebui menționat și iluminatul stradal. Pe lângă funcția sa estetică, acesta contribuie în mod semnificativ la siguranța transportului, la o imagine publică pozitivă și la îmbunătățirea siguranței publice. În cazul municipiului Miercurea Ciuc, dezvoltarea iluminatului stradal ar trebui să se bazeze pe următoarele aspecte:

- Remedierea deficiențelor iluminatului stradal în cartierele și pe străzile unde acesta este necesar în prezent (Cioboteni, Jigodin-Băi),
- Îmbunătățirea continuă a eficienței energetice a iluminatului stradal,
- În vederea îmbunătățirii peisajului urban, se va proceda la îngroparea liniilor.

4.2.1.2.3. Extinderea rețelei de gaze naturale

În plus față de sau în paralel cu dezvoltarea serviciilor de infrastructură de bază discutate în subcapitolele anterioare, este necesară extinderea rețelei de gaze în Miercurea Ciuc. Planificarea și punerea în aplicare a îmbunătățirilor aferente ar trebui să se bazeze pe nevoile de consum ale populației. Este deosebit de important să se acopere lacunele din zonele periferice (Szécseny, Ciba, Cioboteni).

4.2.1.2.4. Rețeaua de energie electrică

Dezvoltarea rețelei electrice din Miercurea-Ciuc ar trebui să servească mai multor scopuri:

- extinderea completă a serviciului,
- pentru a asigura continuitatea serviciului
- rolul continuu și în creștere al surselor de energie regenerabilă pentru a satisface nevoile de consum local.

Rețeaua de energie electrică trebuie introdusă în subteran.

Pentru a atinge aceste două obiective, este nevoie de:

- Înlocuirea elementelor învechite ale sistemului instalat în prezent (linii, transformatoare),
- Promovarea investițiilor bazate pe surse de energie regenerabilă,
- Extinderea și/sau creșterea capacității rețelei electrice.

4.2.1.3. Îmbunătățiri ale infrastructurii necesare pentru funcționarea serviciilor sociale

Pentru a asigura funcționarea eficientă a serviciilor sociale din Miercurea Ciuc, este necesară extinderea infrastructurii pe care se bazează serviciile. Investițiile de diferite dimensiuni și scopuri (achiziție, construcție, reabilitare) sunt considerente importante în faza de planificare:

- Accesibilitatea centrelor sociale pentru persoanele/familii defavorizate social care locuiesc în diferite zone ale municipiului Miercurea Ciuc,

- Condițiile fizice ale instalațiilor care urmează să fie construite trebuie să permită funcționarea serviciilor planificate,
- O cooperare eficientă între primărie și organizațiile publice și neguvernamentale care furnizează servicii sociale în zonă va avea o contribuție semnificativă la crearea instituțiilor sociale planificate.

4.2.1.3.1. Reabilitarea centrului social situat pe Aleea Copiilor nr. 9

Reabilitarea/reamenajarea Centrului social este absolut necesară precum și consolidarea structurală pentru a putea respecta prevederile legale în vigoare cu privire la funcționarea acesteia în condiții optime.

4.2.1.3.2. Construirea unui centru de criză - multifuncțional

În Miercurea-Ciuc, este nevoie de construirea unui spațiu cu funcția specifică de a oferi locuințe temporare și un pachet complex de servicii sociale pentru familiile sau grupurile aflate în situațiecriză.

1.3.3 Construcția/amenajarea unui centru rezidențial destinat victimelor violenței domestice

În Miercurea-Ciuc, este nevoie de înființarea unui centru rezidențial destinat victimelor violenței domestice.

4.2.1.3.4. Construcția unui centru rezidențial destinat persoanelor vârstnice.

Îmbătrânirea continuă a populației locale și lipsa unei asemenea centru rezidențial în aria de 50 km a municipiului, înseamnă nevoia acută de înființare a unui centru rezidențial destinat persoanelor vârstnice pentru a rezolva această problemă.

4.2.1.3.5. Înființarea unui centru rezidențial destinate persoanele fără adăpost

În perioada următoare, este necesară înființarea/construirea unei centru rezidențial destinate persoanele fără adăpost pentru a putea respecta prevederile legale în vigoare cu privire la funcționarea acesteia în condiții optime.

4.2.1.3.6. Înființarea unui centru de tranzit

Centrul de tranzit (centru rezidențial), va sprijini dezvoltarea de competențe utile pentru o calitate a vieții mai bună și sustenabilă, prin oferirea de cazare temporară și programe educaționale și de incluziune socială. Înființarea Centrului de tranzit necesită achiziționarea și/sau închirierea unui teren adecvat, crearea de spații de cazare temporară și asigurarea facilităților necesare pentru funcționarea serviciilor. Cooperarea cu ONG-urile din regiune joacă un rol esențial în procesul de înființare a Centrului de tranzit.

4.2.1.3.7. Înființarea unui Centru de tip Respiro pentru Persoane adulte cu dizabilități

Scopul serviciului social cu cazare "Centrul de tip Respiro pentru Persoane adulte cu dizabilități" este de a asigura găzduire, îngrijire personală, hrană, îngrijire medicală primară, recuperare și reabilitare funcțională, activități de petrecere a timpului liber, asistență socială și psihologică, pe o perioadă determinată de timp, persoanelor adulte cu dizabilități care se află în imposibilitatea de a-și asigura singure activitățile de bază ale vieții zilnice, nu se pot gospodări și necesită asistență și îngrijire. Beneficiarii serviciilor oferite: persoanele adulte cu handicap care în urma evaluării complexe de către Comisia de Evaluare Complexă a

Persoanelor Adulte cu Handicap au obținut un certificat de handicap sau asistenții personali ai persoanelor adulte cu handicap, care se află în concediu de odihnă ori în orice altă situație temeinic justificată.

În județul Harghita nu există nicio instituție de acest gen. Centrul RESPIRO necesită construirea infrastructurii necesare. Înființarea acestei instituții sociale poate fi realizată prin cooperarea cu ONG-urile regionale.

4.2.1.3.8. Construirea unui centru comunitar integrat

Construirea și/sau dezvoltarea unui centru comunitar integrat este un element vital pentru o comunitate în complexul de instituții sociale. Scopul serviciului social „Centrul comunitar integrat” este de a furniza servicii de sănătate în sistem integrat cu serviciile sociale la nivelul comunității, pentru soluționarea problemelor medico-sociale ale individului, în vederea menținerii acestuia în propriul mediu de viață. Asistența medicală comunitară presupune un ansamblu integrat de programe și servicii de sănătate centrate pe nevoile individuale ale omului sănătos și bolnav, precum și pe nevoile comunității, acordate în sistem integrat cu serviciile sociale.

4.2.1.3.9. Centru de zi pentru copii cu dizabilități

Numărul centrelor de îngrijire de zi pentru copiii cu dizabilități nu este suficient, iar cele care există sunt foarte specializate. Este necesar să se construiască și/sau să se dezvolte o unitate de înlocuire cu servicii de îngrijire de zi și de dezvoltare pentru copiii cu dizabilități, pentru a-i ajuta pe aceștia să-și dezvolte abilitățile necesare pentru o viață independentă și pentru incluziune socială.

4.2.1.3.10. Centre de zi pentru acordarea serviciilor sociale comunitare în așezările informale

În așezările informale, este necesar să se dezvolte platforme pentru persoanele și grupurile care trăiesc în condiții de sărăcie extremă pentru a oferi servicii socio-medicale și educaționale de bază.

4.2.1.3.11. Campusul alternativ:

Crearea unei facilități complexe care să ofere activități și îngrijire pe tot parcursul zilei pentru copiii preșcolari cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani din familii defavorizate.

4.2.1.4. Programe de dezvoltare legate de educație

4.2.1.4.1. Programul de construcție de școli

Ca urmare a unei combinații de mai mulți factori, lipsa unor facilități adecvate este o problemă din ce în ce mai frecventă în instituțiile de învățământ actuale din Miercurea Ciuc. Unul dintre motive este percepția mai pozitivă a școlilor din mediul urban în comparație cu instituțiile de învățământ din mediul rural, apariția și răspândirea treptată a unor noi metode/direcții educaționale (Step-by-step, Waldorf, Montessori) și apariția claselor pregătitoare pe măsură ce sistemul educațional se transformă. Un factor important este prezența în instituțiile de învățământ din centrul județean a elevilor din zona metropolitană a municipiului, singura soluție la această problemă fiind crearea unui nou site educațional, care ar rezolva problemele similare ale mai multor instituții de învățământ din Miercurea Ciuc.

4.2.1.4.2. Extinderea serviciilor de creșă

Serviciile de creșă devin din ce în ce mai populare în Miercurea Ciuc, iar cererea de locuri în creșe crește treptat în raport cu numărul real de locuri. În consecință, strategia pe termen mediu a Miercurea Ciuc este de

a crește numărul de servicii de creșă ca răspuns la cerere și de a contribui la promovarea natalității în rândul familiilor tinere și la menținerea generației tinere.

4.2.1.4.3. Programul de reabilitare pentru unitățile de învățământ

În ultimii ani, au fost lansate cu succes mai multe programe de reabilitare a instituțiilor de învățământ din Miercurea Ciuc. În ciuda rezultatelor obținute, sunt necesare intervenții suplimentare în multe clădiri de învățământ, anexe, curți și terenuri de sport. Instituțiile vizate de programul de reabilitare sunt Școala primară Attila József, Școala primară Sándor Petőfi, Școala primară Imre Nagy, Liceul de Arte István Nagy, Colegiul Național Octavian Goga, Școala primară Liviu Rebreanu, Școala primară János Xántusz, Școala profesională secundară József Venczel, Școala profesională secundară Kós Károly, Școala profesională secundară Johannes Kájoni.

4.2.1.4.4. Îmbunătățirea echipamentelor IT în instituțiile de învățământ

Epidemia de coronavirus a sporit gradul de conștientizare a numeroaselor deficiențe ale echipamentelor IT din instituțiile de învățământ. Cu toate acestea, pe lângă echipamentul tehnic, este important să se îmbunătățească și utilizarea echipamentului atât de către personal, cât și de către studenți. Prin îmbunătățirea echipamentelor IT în instituțiile de învățământ, ar trebui să se atingă următoarele obiective:

- Achiziționarea de echipamente IT moderne,
- Asigurarea competențelor și cunoștințelor necesare pentru a sprijini utilizarea pe scară largă a instrumentelor IT,
- Să creeze și să utilizeze cât mai multe materiale didactice digitale în procesul educațional,
- Promovarea utilizării aplicațiilor digitale pentru a facilita funcționarea instituțiilor de învățământ (administrare, comunicare, control acces, securitate),
- Achiziționarea de instrumente inovatoare bazate pe tehnologii digitale pentru predare.

4.2.1.4.5 Programul de dezvoltare a școlilor profesionale

Cadrul juridic și administrativ pentru învățământul profesional secundar este în conformitate cu politica UE, iar pe termen mediu, managementul învățământului profesional va fi îmbunătățit. Prin urmare, educația și formarea profesională vor reprezenta o oportunitate importantă pentru dezvoltarea locală și regională, cu un potențial semnificativ de mobilizare a resurselor.

Totuși, această situație oferă o bună oportunitate de a lansa un program care poate duce la un avantaj pe piața județeană și regională de formare profesională, jucând în același timp un rol direct în rezolvarea problemelor de pe piața muncii. Proiectul are ca scop profesionalizarea și creșterea competitivității și acceptabilității pentru publicul larg a formării profesionale locale. Un proiect în acest domeniu ar trebui să includă:

- reabilitarea și, dacă este necesar, extinderea unităților de învățământ
- crearea și dotarea cu echipamente moderne a atelierelor de formare practică,
- organizarea formării duale
- integrarea operațională în rețelele naționale și străine de formare profesională cu conținut similar,
- planificarea și implementarea sistematică a tematizării sociale în rândul familiilor urbane și regionale,
- comunicarea publică a programului de dezvoltare.

4.2.1.4.6. Dezvoltarea și promovarea serviciilor de tip Afterschool

Un număr tot mai mare de familii întâmpină dificultăți în a-și gestiona viața de zi cu zi, deoarece programul de învățământ primar se încheie în mod regulat la începutul după-amiezii. Cererea de programe extrașcolare crește treptat, iar soluțiile alternative existente în prezent sunt disperate și variază considerabil. În cazul municipiului Miercurea Ciuc, este necesar să se construiască și să se lanseze un program afterschool organizat și bine coordonat. Un aspect important este posibilitatea ca instituțiile de învățământ să pună la dispoziție

spații pentru programe de tip afterschool. Pentru ca programul să se desfășoare în mod eficient, este necesar să:

- Crearea condițiilor pentru asigurarea meselor pentru elevi,
- Asigurarea unor facilități adecvate pentru mesele școlare pentru elevi,
- Furnizarea personalului necesar pentru desfășurarea sesiunilor și organizarea formării și dotării cu personal,
- Furnizarea de indemnizații pentru personalul implicat în derularea programului afterschool,
- Sprijinirea costurilor programului afterschool pentru copiii dezavantajați din punct de vedere social.

4.2.1.4.7. Îmbunătățirea condițiilor serviciilor de sănătate în instituțiile de învățământ

În prezent, serviciile de sănătate oferite de instituțiile de învățământ din Miercurea Ciuc au mai multe deficiențe. Având în vedere că elevii petrec în medie 6-8 ore la școală, este important să se ofere servicii de sănătate de bază pe baza următoarelor criterii:

- Fiecare instituție de învățământ ar trebui să aibă o clinică medicală modern echipată, dacă este posibil,
- În toate instituțiile de învățământ, ar trebui să se pună un accent mai mare pe predarea și promovarea promovării și prevenirii sănătății,
- Acolo unde este posibil, clinici stomatologice pentru elevi.

4.2.1.4.8. Dezvoltarea unei rețele de autobuze școlare

Rețeaua de autobuze școlare este o intervenție de dezvoltare cu scopul explicit de a sprijini nevoile de mobilitate ale elevilor în legătură cu programul educațional. Avantajele exploatarea unei rețele de autobuze școlare sunt:

- Contribuie la ușurința și siguranța transportului elevilor între instituția de învățământ și casă.
- Aceasta contribuie la asigurarea unui acces mai rapid, mai sigur și mai organizat la locurile de desfășurare a programelor din afara unității de învățământ (program de patinaj, program de înot, alte programe alternative),
- să contribuie la o organizare mai eficientă a excursiilor școlare către destinații regionale,
- Reducerea semnificativă a congestiei traficului în timpul perioadelor de vârf,
- Ajută familiile să își gestioneze viața.

4.2.1.4.9 Integrarea structurilor educaționale de nivel universitar

În cazul municipiului Miercurea Ciuc, prezența instituțiilor de nivel universitar este o resursă locală care trebuie exploatată. O cooperare eficientă între primărie și universități oferă o oportunitate realistă de a:

- Corelarea învățământului universitar cu nevoile pieței locale a muncii,
- Dezvoltarea și gestionarea legăturilor dintre instituțiile de învățământ la diferite niveluri,
- Dezvoltarea și funcționarea unei rețele de legături între universități, întreprinderi și primării,
- valorificarea competențelor profesionale care pot fi legate de dezvoltarea municipiului,
- Promovarea și sprijinirea programelor de cercetare și dezvoltare.

4.2.1.4.10. Dezvoltarea unei baze de formare pe tot parcursul vieții la scară urbană

Formarea profesională și formarea adulților în afara școlii vor fi consolidate în continuare în perioada următoare. Acest lucru se datorează faptului că așteptările profesionale se schimbă rapid, iar oamenii trebuie să dobândească o gamă largă de competențe profesionale. Un motiv deloc neglijabil este faptul că multe persoane din regiunea noastră au competențe profesionale, dar nu au calificări conexe. Sistemul planificat ar trebui să se concentreze pe desfășurarea următoarelor tipuri de formare:

- Formare profesională în afara sistemului școlar,
- Educația adulților,
- Reconvertire profesională.
- Acreditarea programelor de formare

Un aspect important este acela de a lega programele de educație a adulților de centrele de incubare și de nevoile antreprenorilor din regiune. În același timp, programul oferă administrației municipiului o

perspectivă asupra evoluției pieței locale a forței de muncă, oferă o oportunitate semnificativă de mobilizare a resurselor, consolidează baza profesională pentru a face față acestui fenomen și îmbunătățește ocuparea forței de muncă locale. Va fi un avantaj dacă, în timpul fazei pregătitoare a programului, se va stabili un parteneriat cu o instituție de învățământ superior care poate furniza materiale didactice și formatori.

4.2.1.5 Programe de dezvoltare culturală

4.2.1.5.1. Crearea de galerii de artă

În Miercurea Ciuc există o tradiție îndelungată în domeniul artelor plastice, iar activitățile Colegiului de Artă István Nagy vor consolida și mai mult acest proces. Pe lângă oportunitățile educaționale, este important să se creeze și să funcționeze spații și suprafețe artistice care să ofere artiștilor posibilitatea de a-și desfășura activitățile artistice (atelier de creație), să sprijine consolidarea relațiilor dintre artiști (spațiu comunitar) și care pot funcționa și ca spații de expunere (galerie). În perioada următoare, în Miercurea Ciuc ar trebui să fie create două galerii de acest tip.

4.2.1.5.2. Crearea și funcționarea unei galerii mobile Art-Box

Scopul proiectului este de a crea un sistem de expoziție mobil care să aducă operele de artă mai aproape de public într-o varietate de forme. Spațiile comunitare din Miercurea Ciuc oferă multe oportunități pentru a găzdui o expoziție mobilă de mici dimensiuni. Datorită naturii galeriei planificate, aceasta poate fi mutată într-o altă locație într-un timp relativ scurt, iar conținutul său poate fi schimbat rapid. Un alt aspect important este promovarea artei regionale în comunitățile rurale.

4.2.1.5.3. Dezvoltarea de noi evenimente culturale și gestionarea programelor culturale consacrate

Primăria joacă un rol important în viața municipiului prin oferirea unui program variat de evenimente, pe care Primăria, în colaborare cu alte instituții culturale locale și regionale, joacă un rol important în organizarea acestora. Printre acestea se numără Zilele Municipiului Miercurea Ciuc, Festivalul Internațional de Jazz din Miercurea, Festivalul de Muzică Veche din Miercurea, serviciile Muzeului Secuiesc din Miercurea Ciuc, precum și sprijinul pentru cinematografie și teatru. Pentru a asigura diversitatea programelor culturale, organizarea regulată a acestor evenimente va rămâne, desigur, o prioritate în perioada următoare. Cu toate acestea, pe lângă oferta de programe deja stabilită, există o nevoie clară de îmbogățire a paletei actuale cu programe suplimentare, atât mari, cât și mici. Pentru a stimula viața culturală din Miercurea Ciuc (și din regiune), ar trebui organizate următoarele programe:

- Monitorizarea continuă a nevoilor culturale locale și identificarea așteptărilor în materie de consum cultural,
- Organizarea regulată a programelor culturale deja stabilite,
- Organizarea de programe culturale noi și complexe (festivaluri) care să joace un rol semnificativ la nivel regional,
- Organizarea de evenimente destinate în primul rând populației municipiului.

4.2.1.5.4. Reabilitarea zonei din jurul Cetății Mikó

Dezvoltarea zonei din jurul Cetății Mikó este o sarcină cheie în implementarea strategiei de dezvoltare pe termen mediu pentru Miercurea Ciuc. Reamenajarea acestei zone, care conține, de asemenea, bunuri culturale și istorice, are ca scop crearea unui spațiu care poate fi folosit pentru activități de agrement, turism și cultură.

În prezent, mai multe secții ale Spitalului Clinic Județean de Urgență din Miercurea Ciuc se află în clădirea clasată adiacentă Cetății Mikó, dar planurile actuale sunt de a muta aceste secții în locul cunoscut sub numele de Dealul Nagy Laji. Proprietățile și terenurile astfel eliberate ar trebui, de asemenea, să fie utilizate în scopuri recreative, turistice și culturale. În plus, pe lângă conectarea celor două zone menționate mai sus, există și posibilitatea de a crea un complex mai mare care să le lege cu zonele adiacente patinoarului de viteză și patinoarului și cu plaja din Cartierul Patinoarului.

4.2.1.5.5. Crearea de spații de concerte în aer liber

Concertele de muzică ușoară joacă un rol important în viața culturală a municipiului Miercurea Ciuc. Programul ar trebui să atingă două obiective:

- Crearea unui spațiu scenic de mari dimensiuni în municipiu, adecvat pentru găzduirea unui concert de muzică ușoară (ținând cont de cererea de trupe cu atractivitate regională), asigurând accesibilitatea, utilitățile, parcare, toaletele, logistica etc.
- Amenajarea mai multor scene mici în aer liber și a unor spații comunitare în cartiere.

4.2.1.6. Stil de viață sănătos și sport

4.2.1.6.1. Dezvoltarea serviciilor de promovare a sănătății

În prezent, gama de servicii de promovare a sănătății și de prevenire a bolilor depășește cu mult asistența medicală instituțională tradițională. Există o cerere tot mai mare pentru toate serviciile, programele și produsele legate de un stil de viață sănătos și de consumul de alimente sigure.

Programe conexe:

- Promovarea și susținerea programelor de sport, educație fizică, stil de viață sănătos și gastronomie
- Încurajarea și sprijinirea creării de întreprinderi și servicii cu activități conexe.
- sprijinirea organizațiilor neguvernamentale și a programelor de voluntariat care nu se bazează pe piață în acest domeniu (evenimente, activități, formare).
- promovarea legăturii dintre asistența medicală instituțională și programele inovatoare de promovare a sănătății și de prevenire a bolilor.

4.2.1.6.2 Îmbunătățirea infrastructurii sportive urbane și promovarea oportunităților sportive de masă

Pentru a promova sportul de masă și un stil de viață sănătos, este necesar să se dezvolte infrastructura necesară pentru a susține aceste activități. Programul municipiului pentru dezvoltarea zonelor rezidențiale familiale în expansiune va include investiții în instalații sportive în aer liber. Aceste dezvoltări includ construcția de piste de alergare în aer liber, parcuri de fitness, piste de biciclete și terenuri de sport multifuncționale.

În cazul programelor de dezvoltare aferente, este important să se coordoneze strategia de sport urban cu dezvoltarea sportului de masă și cu intervențiile cluburilor sportive locale.

4.2.1.6.3. Sprijin pentru sporturile de competiție

Viața sportivă din ce în ce mai bogată a municipiului este caracterizată de o serie de sporturi ai căror practicanți au obținut recent rezultate importante la nivel național și internațional. Promovarea sportului de competiție este parte integrantă a strategiei de dezvoltare a municipiului Miercurea Ciuc, care include atât investiții în infrastructură, cât și sprijin operațional. Intensitatea programului de sprijin va fi strâns legată de rezultatele obținute în sporturile de competiție.

4.2.1.6.4. Sprijin pentru sporturile neprioritare

Pe lângă sprijinul acordat sporturilor de competiție și sporturilor de masă, dezvoltarea sporturilor mult mai puțin cunoscute ar trebui să fie inclusă în strategia de dezvoltare a municipiului. O caracteristică importantă a investiției în programul de dezvoltare în discuție este faptul că se concentrează pe investiții în infrastructura sportivă, după cum este necesar. Scopul acestor dezvoltări este de a oferi oportunități sportive pentru publicul larg și de a găzdui evenimente sportive naționale și internaționale, sporind astfel profilul municipiului. În cadrul acestui program, sunt propuse următoarele proiecte:

- Construirea unei săli de sport multifuncționale,
- Construirea unui complex sportiv multifuncțional, inclusiv o sală de sport multifuncțională,
- Crearea unei piste de curse pentru sporturi cu motor și motociclete, capabilă să găzduiască competiții internaționale,

- Dezvoltarea zonei Suta ar trebui să ofere oportunități pentru diverse sporturi nautice,
- Crearea unei piste de atletism care să fie folosită de cluburile sportive locale și regionale, pe lângă școli, și posibilitatea de a organiza competiții.

4.2.1.6.5. Sprijin pentru sporturile de iarnă

Sporturile de iarnă devin din ce în ce mai populare în regiune. Șumuleu Ciuc joacă, de asemenea, un rol tot mai important în furnizarea acestui tip de servicii. Dezvoltarea infrastructurală a instalațiilor de sporturi de iarnă include următoarele activități:

- Îmbunătățirea accesibilității pârtiilor de schi,
- Îmbunătățirea accesibilității la pârtiile de schi, îmbunătățirea accesibilității la pârtiile de schi și îmbunătățirea parcărilor care deservește pârtiile de schi,
- Relocarea patinoarului mobil cu acoperiș de cort în Sala de gheață.

În cazul Harghita Băi, posibilitățile de dezvoltare a infrastructurii în Miercurea Ciuc sunt limitate semnificativ de faptul că drepturile de proprietate necesare pentru dezvoltarea infrastructurii sportive sau pentru deservirea acestora nu sunt asigurate, deoarece acestea sunt deținute de comuna vecină, Ciceu.

4.2.2. Programul pentru competitivitate: dezvoltare economică, incubare, digitalizare, turism

4.2.2.1 Proiecte de dezvoltare economică

4.2.2.1.1. Crearea unui parc industrial

Crearea unui parc industrial, cu utilități și infrastructură corespunzătoare, este un element cheie al strategiei de dezvoltare economică a orașului. Obiectivele investiției sunt de a asigura condiții corespunzătoare și atractive pentru noi investiții în oraș, de a crește numărul locurilor de muncă și de a asigura că noile investiții realizate de întreprinderile locale mai mari în cursul creșterii lor nu vor fi transferate în localitățile din jur sau în alte regiuni, ci se vor realiza în zona parcului industrial.

Rezultatele așteptate ale proiectului sunt:

- creșterea numărului de întreprinderi care se stabilesc în oraș;
- creșterea veniturilor fiscale ale orașului;
- creșterea numărului locurilor de muncă disponibile în oraș;
- creșterea atractivității orașului pentru investiții noi.

4.2.2.1.2 Incubator industrial și centru de formare profesională

Proiectul va fi un incubator de afaceri specializat pe afaceri cu profil industrial, conceput pentru a sprijini crearea și dezvoltarea întreprinderilor implicate în activități industriale.

Pe lângă serviciile și facilitățile oferite de un incubator de afaceri clasic, conform prevederilor Legii 102/2016, viitorii rezidenți ai incubatorului de afaceri vor beneficia și de posibilitatea utilizării unei hale moderne de producție, dotate cu o varietate de mașini și echipamente de ultimă generație. În această locație antreprenorii pot realiza inclusiv prototipuri și activități de producție la scară mică.

O altă componentă a investiției este înființarea unui centru de formare profesională, care va oferi o bază de cunoștințe profesionale, adaptată nevoilor firmelor din oraș, de fapt a ofertei de locuri de muncă. Centrul de formare va oferi programe de formare teoretică și practică, utilizând dotările și echipamentele de ultimă generație atât la nivelul orașului cât și la cea a întregii regiuni.

Rezultate așteptate:

- creșterea ponderii activității industriale în totalul cifrei de afaceri la nivelul orașului;
- creșterea numărului de întreprinderi industriale nou înregistrate/inființate;
- creșterea numărului de locuri de muncă în oraș;
- creșterea competitivității companiilor din oraș;
- creșterea constantă a numărului de lucrători calificați din oraș/regiune;
- asigurarea de forță de muncă cu calificare corespunzătoare cererii de pe piața forței de muncă.

4.2.2.1.3. Birou comunitar sau de coworking

Scopul biroului comunitar este de a oferi un mediu inspirațional și modern în care diferite categorii de persoane (freelanceri, antreprenori, angajați în telemuncă, liberi profesioniști, etc) pot lucra într-un mediu care oferă concentrare individuală, dar oferă avantajul apartenenței la o comunitate. Biroul comunitar oferă spațiu și libertate pentru dezlănțuirea creativității, având rol de construire a comunității inovatoare. În spațiul biroului comunitar vor avea loc evenimente și/sau workshopuri în spiritul inovației și/sau științei, precum și pentru sprijinirea antreprenoriatului.

Acest proiect vizează inclusiv sprijinirea start-up-urilor și materializarea ideilor de afaceri.

Sprijinul oferit va consta printre altele în oportunitatea de a dezvolta ideile, îndrumare și ajutor în procesul de pătrundere pe piață și de validare a produselor și ideilor de afaceri.

Noua structură va avea sarcina de a promova antreprenoriatul, de a sprijini inovația și chiar de a atrage capital de risc în regiune.

Rezultatele așteptate ale proiectului sunt:

- creșterea posibilităților de dezvoltare pentru persoanele care desfășoară activități independente și liber-profesioniști,
- creșterea numărului de persoane care se mută înapoi în Miercurea-Ciuc
- sprijinirea inovării și dezvoltării
- creșterea numărului de firme din oraș
- creșterea ratei de supraviețuire a întreprinderilor nou înființate;
- creșterea numărului tinerilor care se întorc la muncă la distanță.

4.2.2.1.4. Dezvoltarea Centrului INNOKULT

Casa de Cultură a Sindicatelor, sau Casa Artelor, așa cum este numita acum, este una dintre clădirile-cheie din partea centrală a orașului. O parte integrantă a conceptului de dezvoltare a orașului o constituie ideea de a adăuga noi funcții clădirii în urma unui program de renovare și reabilitare:

- un centru de inovare și de incubare, precum și derularea de programe de cercetare;
- derularea unor programe de formare la nivel secundar și superior;
- crearea unui incubator de co-working și de co-învățare;
- crearea de spații de expunere și de demonstrație;
- crearea de spații pentru evenimente comunitare;
- săli de conferință;
- crearea de locuri de întâlnire pentru ONG-uri.

4.2.2.1.5 Program de sprijin profesional pentru întreprinderile din oraș

Obiectivul principal al acestei serii complexe de activități este de a sprijini întreprinderile locale din mai multe perspective. Mai multe propuneri de proiecte se încadrează în această categorie:

- organizarea de forumuri economice;
- programe locale de licitație și informații privind licitațiile;
- Sistem Ghișeu unic;
- organizarea de programe de formare;
- organizarea de expoziții;
- stabilirea de relații economice de înfrățire;
- programe de dezvoltare a spiritului antreprenorial;
- crearea și punerea la dispoziție a unei baze de date a întreprinzătorilor;
- programe de sprijin pentru firmele aflate în prag de schimbare între generații;
- programe de sprijin de tip de minimis pentru întreprinderi;
- programe care să sprijine tranziția către un model de economie circulară.

Aceste programe ar trebui să se desfășoare în cooperare cu diverși parteneri, iar un prim pas, dar important în această direcție a fost înființarea Consiliului Economic Consultativ în oraș. În plus, implicarea altor parteneri profesioniști sau de finanțare este o posibilitate reală.

4.2.2.1.6. Cartografierea pieței muncii și strategia locală de ocupare a forței de muncă

Scopul cartografierii pieței forței de muncă, bazată pe cercetări profesionale, este de a oferi baza pentru o strategie locală de ocupare a forței de muncă. Primul pas constă în crearea unei baze de date de aptitudini și competențe care să acopere populația considerată activă pe piața muncii. Baza de date va conține informații privind nivelul de educație, cunoștințele și experiența profesională formală și non-formală, experiența pe piața muncii, precum și informații privind planurile ulterioare pe piața muncii, ambițiile și interesele profesionale, planurile de învățare ulterioară.

Pe baza constatărilor tehnice ale strategiei de ocupare a forței de muncă, care va fi elaborată pe baza bazei de date, se poate elabora un plan de acțiune strategic cu privire la următoarele aspecte:

- atragerea de potențiali investitori regionali pe baza potențialului pieței locale a forței de muncă;
- promovarea și sprijinirea sectoarelor de activitate preferate;
- organizarea de programe de formare și reconversie profesională în funcție de nevoile populației.

4.2.2.2 Dezvoltarea turismului

4.2.2.2.1. Șumuleu-Ciuc, ca destinație turistică prioritară

Șumuleu-Ciuc este o destinație turistică bine cunoscută la nivel național și internațional. Pe lângă pelerinajul de Rusalii de la Șumuleu-Ciuc, care atrage un număr semnificativ de vizitatori, există un număr tot mai mare de evenimente și programe mai mici și mai mari legate de această locație. Este important ca programele de dezvoltare să fie puse în aplicare în perioada următoare pentru a spori și mai mult rolul acestui sit în turismul local și regional:

- îmbunătățirea accesibilității șezătorii și a atracțiilor situate acolo (șezătoare, capele);
- construirea unui nou punct de observare;
- prezentarea valorilor religioase, istorice și culturale ale sanctuarului (panouri informative, soluții digitale).

4.2.2.2.2. Diversificarea tipurilor de cazare turistică

Este important să se diversifice în continuare tipurile de cazare în funcție de grupele de vârstă și de programele turistice. Acolo unde este posibil, ar trebui să crească numărul unităților de cazare cu o clasificare superioară. Punerea în aplicare a acestui program poate fi realizată în consultare cu întreprinderile implicate în turism.

Un program de diversificare a locurilor de cazare și de conectare a programelor turistice existente și noi va spori și mai mult eficiența intervenției.

4.2.2.2.3. Planificarea și dezvoltarea traseelor turistice în oraș

Pentru a crea o experiență turistică specială, este necesar să se planifice rute pietonale în interiorul orașului și în imediata vecinătate a acestuia.

Selecția și desemnarea traseelor și dezvoltarea serviciilor turistice necesită următoarele intervenții de dezvoltare:

- o listă a atracțiilor culturale, turistice și naturale afectate de traseele turistice;
- planificarea și proiectarea de trasee turistice;
- realizarea de materiale de informare pentru trasee (materiale tipărite, hartă digitală);
- dezvoltarea unui serviciu de ghidaj turistic;
- conectarea traseelor turistice cu alte servicii turistice;

- comercializarea traseelor turistice.

4.2.2.2.4. Programul de extindere a facilităților de divertisment

Pentru a crește atractivitatea orașului, este nevoie de mai multe locuri de divertisment care să fie unice în ceea ce privește designul și conținutul serviciilor, cu renume și o atracție proprie. Cererea pentru acest tip de divertisment din partea populației orașului și a turiștilor este foarte mare. Un program de sprijin local ar putea fi utilizat pentru a încuraja operatorii să dezvolte astfel de locuri.

Programul de extindere a facilităților de divertisment include următoarele:

- crearea de cafenele multifuncționale care să ofere activități culturale sau de altă natură pe lângă serviciile de bază;
- sprijin pentru programele orchestrelor în spații publice;
- dezvoltarea de oferte specifice în restaurante;
- crearea unui parc tematic.

Implementarea cu succes a programului va fi ajutată în mare măsură de cooperarea cu operatorii de servicii de alimentație publică.

4.2.2.2.5. Construcția de puncte de observare

Construcția platformelor de observare, care oferă o priveliște a orașului și a împrejurimilor sale, reprezintă o atracție pentru turiști și locuitori locali deopotrivă.

Condiții importante:

- să fie accesibilă cu mașina, cu bicicleta și pentru pietoni;
- designul trebuie să fie unic;
- să fie potrivită pentru fotografiere;
- să fie asigurată siguranța vizitatorilor care doresc să utilizeze platforma.

4.2.2.2.6. Marketingul turistic

Marketingul integrat al activelor turistice ale orașului, al resurselor și al serviciilor conexe este un element cheie al dezvoltării turismului local și regional. Este important să se identifice grupurile de turiști care sunt în căutarea diferitelor tipuri de servicii și să se adapteze pachetele de servicii la nevoile acestor grupuri.

Activități propuse:

- utilizarea de soluții digitale;
- elaborarea de pachete de servicii specifice unui grup;
- utilizarea de instrumente digitale pentru identificarea pachetelor de servicii și utilizarea unui design uniform;
- integrarea în oferta turistică regională.

4.2.2.2.7. Dezvoltarea serviciilor de turism de sănătate în Harghita Băi

Harghita Băi cu potențialul său turistic balnear renumit la nivel regional, ar trebui să fie inclus în programele de dezvoltare orientate spre turism nu numai la nivel municipal, ci și la nivelul zonei metropolitane. În ciuda constrângerilor administrative asupra dezvoltării locale, municipiul va sprijini orice inițiativă care se bazează pe acest avantaj natural al Harghita Băi, în măsura în care este posibil.

4.2.3. Programul "Miercurea Ciuc Verde" (protecția mediului, zone verzi, proximitatea naturii, recreere)

4.2.3.1. Funcționarea unui program de colectare selectivă a deșeurilor

În paralel cu renovarea zonelor rezidențiale, dar și independent de aceasta, în Miercurea Ciuc au fost realizate mai multe programe de dezvoltare, cu scopul de a oferi populației posibilități realiste de implementare a colectării selective a deșeurilor. Aceste programe vor continua să facă parte din strategia de dezvoltare locală

în perioada următoare, fie ca parte a programelor complexe de reînnoire a cartierelor, fie independent. Pe lângă oferirea de oportunități pentru colectarea selectivă a deșeurilor, o parte importantă a programului constă în încurajarea și sprijinirea publicului pentru colectarea selectivă a deșeurilor menajere. În acest scop, se propune operarea unor subprograme care să recompenseze și să valorizeze practicile de colectare a deșeurilor ale familiilor și comunităților care se angajează și sunt consecvente în această direcție. Urmărirea colectării selective a deșeurilor prin intermediul unei aplicații va crește gradul de implicare a populației.

4.2.3.2 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor

4.2.3.2.1. Program de reabilitarea termică a clădirilor de locuit (a blocurilor)

Unul dintre principalele obiective ale programului de reabilitare termică a blocurilor lansat în Miercurea Ciuc este îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor, dar are și un rol important în îmbunătățirea imaginii urbane. Popularitatea programului este neîntreruptă, iar pentru viitoarea finanțare a fost întocmită o cantitate semnificativă de documentație. Ca urmare, reabilitarea termică a blocurilor va rămâne o parte integrantă a programului de dezvoltare a municipiului.

4.2.3.2.2 Eficiența energetică a clădirilor publice

Una dintre consecințele tendinței spre eficiență energetică este că îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice este un program important al strategiei de dezvoltare locală. Acest lucru este valabil în special pentru clădirile clasate sau semiclasate care nu au fost supuse acestui tip de reabilitare în ultimii 15-20 de ani. În acest domeniu sunt necesare următoarele investiții

- Dezvoltarea de sisteme de producție de energie bazate pe surse de energie regenerabilă (solară, eoliană, biogaz, geotermală),
- Clădiri ecologice,
- Investiții în producția de energie fotovoltaică,
- Minimizarea cererii de resurse,
- Dezvoltarea rețelelor inteligente descentralizate.

4.2.3.2.3 Îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor familiale

Pe lângă programul de izolare pentru blocurile de locuințe, este important să se dezvolte un program local pentru a aborda situația caselor familiale construite înainte ca izolarea să devină o parte evidentă a procesului de construcție. Îmbunătățirea eficienței energetice a acestor case mai vechi va aduce o îmbunătățire semnificativă a calității vieții populației și va sprijini eficiența energetică a municipalității.

4.2.3.3. Extinderea opțiunilor de transport ecologice

Extinderea opțiunilor de transport ecologic a făcut parte din strategia anterioară de dezvoltare a municipiului Miercurea Ciuc. Schimbările în politica de dezvoltare la nivelul UE au sporit și mai mult necesitatea acestui tip de intervenție. Pentru a atinge obiectivele stabilite, vor fi necesare următoarele proiecte:

- Îmbunătățirea transportului public prin mijloace ecologice,
- Investiții în transportul public adaptate la nevoile populației,
- Dezvoltarea condițiilor pentru transportul pe bază de biciclete (piste de biciclete, spații de depozitare a bicicletelor),
- Reducerea utilizării mașinilor de către populație,
- Dezvoltarea condițiilor de utilizare a mașinilor electrice (rețea de stații de încărcare urbane).

4.2.3.4. Sisteme separate de canalizare a apelor uzate și a apelor pluviale

După cum se arată în secțiunea privind îmbunătățirea infrastructurii, este esențial să se separe sistemele de canalizare a apelor uzate și a apelor pluviale. Scopul acestei investiții este de a separa apa care necesită tratare de apa care nu necesită tratare, astfel încât aceasta să poată fi reciclată mult mai eficient și mai rapid din

punct de vedere energetic. În același timp, drenarea precipitațiilor provenite din precipitații abundente printr-un sistem separat este mai puțin probabil să supraîncarce sistemul.

4.2.3.5 Îmbunătățirea eficienței energetice a iluminatului stradal

Gestionarea eficientă și ecologică a energiei în municipiu este strâns legată de îmbunătățirea eficienței energetice a iluminatului stradal. Înlocuirea corpurilor de iluminat convenționale folosite la iluminatul public din Miercurea Ciuc cu becuri LED a început deja, dar marea majoritate a acestora au încă becuri convenționale. Scopul acestui program este de a schimba cât mai curând posibil întregul sistem de iluminat stradal cu becuri cu durată de viață mai lungă și mai eficiente din punct de vedere energetic.

4.2.3.6. Modernizarea sistemului de încălzire urbană

Dezvoltarea sistemelor de încălzire urbană bazate pe utilizarea energiei verzi este unul dintre pilonii dezvoltării pe termen lung. Modernizarea sistemului de încălzire urbană din Miercurea Ciuc (prin utilizarea surselor de energie regenerabilă și a tehnologiilor de înaltă eficiență) oferă posibilitatea de a oferi o alternativă realistă la sistemele individuale de încălzire pentru populație.

4.2.3.7. Dezvoltarea spațiilor verzi urbane

4.2.3.7.1 Creșterea proporției de spații verzi, întreținerea spațiilor verzi

La nivelul UE, politica de dezvoltare impune o creștere treptată a proporției de centură verde în zonele urbane. În paralel cu alte tipuri de dezvoltare locală, ar trebui depuse eforturi pentru a crea spații verzi suplimentare și pentru a le întreține și îngriji pe cele existente. De exemplu: în zona UTR Lunca Mare este o zonă verde propus pentru protecție locală, cu suprafața de cca. 74 ha. În termen lung, investiții în legătura cu valorificarea terenurilor situate la nord de la zona comercială sunt fezabile prin crearea traseelor tematice, respectiv reabilitarea-ameliorarea condițiilor naturale degradate din cauza desecării și din cauza depozitării deșeurilor de construcții

Întreținerea spațiilor verzi din municipiu este responsabilitatea personalului de horticultură al municipiului. Una dintre activitățile lor principale este plantarea de flori și alte plante ornamentale. Aceste plante sunt cultivate în serele pepinierii municipale, care nu poate funcționa corespunzător fără reabilitare. Aceste activități aduc o contribuție semnificativă la peisajul urban și sunt foarte apreciate de public.

4.2.3.7.2. Renovarea parcului tineretului

În trecutul recent, mai multe parcuri din municipiu au fost implicate în programe de reabilitare care au dus la transformarea lor în spații active pentru bucuria zilnică a populației. Reabilitarea Parcului Tineretului face parte din programul de dezvoltare pe termen mediu al municipiului, care va aborda și funcționalitatea spațiului verde.

4.2.3.7.3. Exploatarea valorii adăugate a rezervațiilor naturale

În zona urbană a municipiului se află mai multe rezervații naturale. Se propune dezvoltarea, împreună cu ONG-urile active din zonă și interesate de acest subiect, a unui program de programe care să ofere oportunități pentru exploatarea complexă a florei și faunei unice din rezervațiile naturale. Dacă sunt exploatare în mod corespunzător, aceste active pot fi utilizate în următoarele moduri

- O atracție unică pentru vizitatorii din zonă, ca atracție turistică,
- Acestea pot fi integrate în învățământul primar și general (trasee educaționale),
- Acestea pot fi folosite ca activități de agrement și de recreere pentru publicul larg, în special pentru familiile cu copii mici,

Dezvoltarea de aplicații mobile va contribui la o diseminare mai largă a acestor informații.

În contextul exploatarea valorii adăugate a zonelor de conservare a naturii, ar trebui să se pună un accent deosebit pe gestionarea zonelor verzi din Marile Pajiști. Flora și fauna din această zonă mlăștinoasă au o

valoare considerabilă și ar trebui protejate și conservate cu prioritate. În urma exproprierii suprafețelor în cauză, Primăria municipiului Miercurea Ciuc are în vedere crearea unei zone de agrement, care să includă:

- intervențiile necesare pentru accesul pietonal în zonă,
- crearea unei păduri spectaculoase,
- toate măsurile care vor contribui la reabilitarea zonei și la îndeplinirea condițiilor de utilizare activă de către populație (crearea unui sistem de căi de acces, instalarea de mobilier stradal în concordanță cu mediul înconjurător, zone de odihnă, puncte de informare).

4.2.3.7.4. Dezvoltarea zonei din spatele Cetății Mikó

După cum se arată în secțiunea 1.5.4, se așteaptă ca zona din spatele Cetății Mikó, terenul adiacent castelului, patinoarul de viteză, patinoarul și Sala de gheață, care așteaptă în prezent să fie reamenajate, precum și plaja din Cartierul Patinoarului să formeze în viitor un sistem de destinații turistice-culturale-recreative legate funcțional. Ecologizarea acestor zone este, de asemenea, o parte integrantă a strategiei urbane.

4.2.3.8. Creșterea gradului de conștientizare a populației în ceea ce privește mediul înconjurător

Pe lângă proiectele axate pe investiții majore, este nevoie și de o mai mare conștientizare a populației în ceea ce privește protecția mediului. Dezvoltarea tehnologică continuă a dus la dezvoltarea unor soluții ecologice care sunt puțin sau deloc cunoscute de populația din regiune. Ar fi recomandabil să ne adresăm în special comunităților școlare și universitare și să dezvoltăm conștiința ecologică, astfel încât acest tip de abordare să poată fi transmis generațiilor viitoare de la nivelul familiei. Acest program include:

- sprijin pentru programe și activități educaționale care să promoveze conștientizarea bogățiilor naturale ale zonei,
- producerea și distribuirea de materiale de informare privind problemele de mediu,
- intensificarea cooperării cu ONG-urile locale și regionale.

4.2.3.9. Reabilitarea lacului Suta și a împrejurimilor sale

Lucrările de reabilitare a lacului Șuta, care au început în 2021, au deschis posibilitatea de a transforma unul dintre cele mai importante elemente de mediu ale municipiului într-un spațiu unic și dominant al municipiului, ca urmare a unui program complex de dezvoltare. Odată ce lucrările de protecție împotriva inundațiilor în curs de desfășurare vor fi finalizate, vor fi elaborate alte programe de dezvoltare pentru a atinge următoarele obiective:

- Îmbunătățirea accesului la lacul Suta (drum, pistă de biciclete)
- Asigurarea accesului la lac pentru sporturi nautice,
- Dezvoltarea de zone de agrement, turism și recreere,
- Crearea de activități recreative și de agrement, facilități de recreere și de agrement pentru lac.

4.2.4. Dezvoltarea comunitară, culturală și socială

4.2.4.1 Rolul Centrului INNOKULT în susținerea activităților ONG-urilor locale

Activitatea ONG-urilor joacă un rol din ce în ce mai important în societatea locală și regională. Prin urmare, programul este important din punct de vedere strategic în furnizarea unei infrastructuri comune pentru ONG-urile care lucrează în beneficiul comunității locale. Centrul INNOKULT își propune să sprijine activitatea organizațiilor locale ale societății civile prin următoarele funcții:

- Asigurarea unui punct de întâlnire pentru organizațiile societății civile,
- Oferirea unui punct de întâlnire pentru ONG-uri la nivel local,
- Asigurarea unui spațiu adecvat pentru evenimentele ONG-urilor,
- Oferirea unui loc de întâlnire pentru ONG-uri pentru a organiza și administra birourile administrative ale organizațiilor lor.

4.2.4.2. Programul de promovare a voluntariatului

Implicarea tinerilor din municipiu va fi mult îmbunătățită dacă practica voluntariatului va fi cunoscută mai mult. Noua legislație românească permite ca voluntariatul într-o formă formală să fie o etapă pregătitoare pentru intrarea pe piața muncii. Municipalitatea poate implementa următoarele activități în acest domeniu:

- promovarea și sprijinirea programelor de informare privind munca voluntară,
- promovarea oportunităților de voluntariat în rândul întreprinderilor locale și regionale,
- încurajarea și sprijinirea evaluării nevoilor locale de voluntariat.

4.2.4.3. Programul de bugetare participativă

Programul de bugetare participativă are ca scop implicarea cetățenilor municipiului din Miercurea Ciuc într-un proces democratic de luare a deciziilor, în cadrul căruia se discută modul optim de cheltuire a unei părți din bugetul local. Procesul implică participarea activă a locuitorilor la definirea și rezolvarea problemelor comunității lor.

Programul încurajează populația din Miercurea Ciuc să participe la deciziile privind investițiile de interes local. În acest fel, bugetarea participativă poate deveni un instrument important pentru guvernarea locală și poate asigura transparența procesului decizional.

Programul de bugetare participativă se adresează tuturor persoanelor cu vârsta de peste 18 ani cu domiciliul sau adresa permanentă în Miercurea Ciuc. Propunerile de proiecte pot fi depuse de: cetățeni, individual; asociații, fundații și ONG-uri; cluburi sportive; societăți comerciale. Lista propunerilor de proiecte care pot fi prezentate în legătură cu programul bugetar de participare va fi adaptată în permanență în funcție de provocări și tendințe.

4.2.4.4. Sprijin pentru cultura muzicală

Există mai multe forme de viață muzicală în municipiu, fiecare dintre ele având propria sa valoare. În multe cazuri, inițiativele individuale beneficiază de un sprijin specific sau se bazează pe o participare publică semnificativă. În cazul sprijinului pentru cultura muzicală, se acordă prioritate următoarelor direcții:

- sprijinirea dezvoltării de programe muzicale bazate pe utilizarea unor spații dedicate din municipiu (scene în aer liber, săli de spectacole),
- sprijin pentru producții și spectacole de muzică clasică, pop și folk.

Demararea/operarea programului este condiționată de crearea și/sau reabilitarea spațiilor de spectacol în aer liber.

4.2.4.5. Sistemul complex de asistență socială

Pe lângă stabilirea infrastructurii pentru sistemul de asistență socială al municipiului, este necesar să se contureze și gama de servicii oferite de sistemul instituțional. Activitățile diferitelor instituții sociale care vor contribui la funcționarea sistemului complex de asistență socială din Miercurea Ciuc sunt prezentate mai jos.

4.2.4.5.1 Următoarele servicii vor fi furnizate de noua instituție care va fi înființată la Aleea Copiilor nr. 9: locuințe sprijinite și catering comunitar.

4.2.4.5.2. Centrul de criză va oferi servicii sociale, psihologice și de sănătate pentru grupurile sociale aflate în dificultate, în funcție de situația de criză, și va asigura condiții de trai de bază pentru persoanele aflate în dificultate.

4.2.4.5.3 Funcția centrală a Căminului protejat este de a oferi cazare temporară victimelor violenței domestice, în conformitate cu legea.

4.2.4.5.4. Funcția Căminului pentru persoane vârstnice este de a oferi locuințe permanente și îngrijire pentru persoanele vârstnice.

4.2.4.5.5 *Noul adăpost pentru persoanele fără adăpost*: oferă locuințe temporare și de urgență și mese comunitare pentru persoanele fără adăpost.

4.2.4.5.6 *Centrul de tranzit* este un element important al rețelei de siguranță socială, fiind o opțiune temporară de cazare. Funcția sa este aceea de a fi un prim pas spre integrarea socială efectivă a unei persoane sau a unei familii defavorizate din punct de vedere social. Pe lângă locuințe temporare, oferă servicii sociale, psihologice și de sănătate, precum și sesiuni educaționale și de conștientizare necesare pentru o viață independentă. În același timp, oferă asistență, în cooperare cu Programul "A doua șansă", pentru a dobândi o educație de bază.

4.2.4.5.7. *Centrul RESPIRO* este conceput pentru a ușura povara pe care o poartă îngrijitorii adulților cu dizabilități, oferindu-le o perioadă specifică mai scurtă de îngrijire. Funcția sa este de a oferi locuință, îngrijire și supraveghere profesională/medicală și ocupație pentru adulții cu dizabilități pentru o perioadă limitată de timp, eliberându-i astfel pe îngrijitorii primari.

4.2.4.5.8. *Centrul social comunitar integrat*. Această denumire se referă la un centru care oferă servicii complexe care combină servicii sociale, de sănătate și educaționale pentru persoanele și familiile defavorizate, fie că este vorba de activități de informare, cartografiere, asistență sau educație.

4.2.4.5.9. *Centru de zi pentru copii cu dizabilități*. Centru de zi și centru de dezvoltare dedicat copiilor cu dizabilități pentru a-i ajuta să își dezvolte abilitățile necesare pentru o viață independentă și integrare socială. Funcția sa este de a ajuta familiile care au copii cu dizabilități să evalueze tipul și gravitatea dizabilității acestora și de a le ajuta să își dezvolte abilitățile prin activități și activități specializate.

4.2.4.5.10. *Centre sociale în așezările informale*: primul pas în cadrul măsurilor de dezmembrare și reintegrare a așezărilor informale identificate este crearea de centre sociale sub formă de clădiri nepermanente (structuri modulare, containere) pe amplasament, care vor permite locuitorilor și serviciilor sociale să înceapă să pună bazele proceselor de integrare. Funcția sa este de a crea un punct de contact între populația care locuiește pe amplasament și forma specifică a serviciului social (activități de sensibilizare, discuții, obiceiuri de igienă).

4.2.4.5.11. *Campus alternativ*: o structură complexă care oferă activități și îngrijire pe tot parcursul zilei pentru copiii preșcolari cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani din familii defavorizate. Funcția sa este de a oferi activități de jumătate de zi sau de zi întreagă, activități, educație, evaluare și îngrijire pentru copiii mici, pregătindu-i pentru începerea școlii și pentru integrarea socială. Competențele care pot fi învățate aici sunt competențe pe care nu le-ar dobândi acasă sau le-ar dobândi doar incomplet. Serviciile campusului alternativ îi ajută pe părinți să își găsească locuri de muncă pe care nu le-ar putea ocupa dacă ar trebui să aibă grijă de copiii lor în mod permanent. Punerea în aplicare a programului Campus alternativ oferă o oportunitate pentru programul Safe Start House, un serviciu preventiv care sprijină dezvoltarea sănătoasă a copiilor cu dezavantaje socio-culturale, compensează întârzierile de dezvoltare, consolidează abilitățile parentale și oferă un serviciu de incluziune socială pentru părinți și copii care nu sunt încă la grădiniță.

4.2.4.7. *Programe de prevenire în domeniul sănătății*

Mentalitatea regională privind sănătatea și boala nu pune suficient accent pe prevenție. Pentru a schimba această caracteristică socială, este important să se planifice și să se lanseze programe de sănătate și de prevenire. Ar trebui puse în aplicare următoarele activități:

- sprijin pentru programele de dezvoltare timpurie,

- sprijinirea diferitelor teste de depistare și a programelor de informare,
- sprijinirea și promovarea activităților ONG-urilor care activează în acest domeniu,
- consolidarea legăturilor dintre profesioniștii din domeniul sănătății și societatea civilă.

4.2.4.8. Crearea de întreprinderi sociale

Un mijloc eficient de integrare socială a persoanelor, familiilor și grupurilor marginalizate este integrarea pe piața muncii prin intermediul întreprinderilor sociale. În acest domeniu ar trebui să se desfășoare următoarele activități:

- sprijin pentru crearea de întreprinderi sociale,
- implicarea activă a municipalității în înființarea unei întreprinderi sociale,
- instituirea și sprijinirea sistemelor de parteneriat pentru funcționarea eficientă a întreprinderilor sociale.

4.2.4.9 Înființarea unui grup de acțiune locală

Înființarea unui grup de acțiune locală cu scopul de a participa activ la dezvoltarea infrastructurii sociale a municipiului, a serviciilor conexe și a coeziunii culturale. Sarcinile Grupului de acțiune locală sunt:

- să elaboreze o strategie de dezvoltare integrată pentru zonele indicate,
- să prezinte autorităților de sprijin strategia de dezvoltare aprobată,
- în cazul unei decizii pozitive, să conducă și să gestioneze procesul local de licitație pentru proiectele necesare pentru punerea în aplicare a strategiei de dezvoltare.

Un alt rol al Grupului de Acțiune Locală în dezvoltarea municipiului Miercurea Ciuc este de a participa la sistemul de cooperare între organizațiile implicate în dezvoltarea regională.

4.2.5. Mobilitate

4.2.5.1. Transportul și parcare cu mașina

Cel mai des folosit mijloc de transport zilnic în Miercurea Ciuc este mașina personală. În prezent, este din ce în ce mai frecvent ca o familie să aibă două mașini, ceea ce sporește în mod constant congestia pe rețeaua rutieră. Traficul de tranzit prin Miercurea Ciuc este o altă problemă care trebuie rezolvată.

Pentru a îmbunătăți calitatea condițiilor de transport, sunt necesare următoarele măsuri

- Îmbunătățirea rețelei rutiere interioare a municipiului, dezvoltarea unei rețele rutiere de calitate,
- Conectarea părților izolate ale municipiului (rețeaua rutieră)
- Construirea unei variante de ocolire prin partea de vest a municipiului pentru a facilita trecerea traficului de tranzit
- Dezvoltarea și operarea unui sistem digital inteligent de parcare cu plată
- Gestionarea inteligentă a traficului
- Dezvoltarea unei rețele de stații de încărcare pentru a sprijini adoptarea mașinilor electrice
- Implementarea unor sisteme de parcări cu locuri de staționare și transport la prețuri accesibile la periferia municipiului pentru a reduce impactul traficului din zona metropolitană asupra rețelei rutiere urbane,

4.2.5.2 Transportul public local integrat și transportul nemotorizat integrat

Pe lângă transportul auto, în Miercurea Ciuc se pune din ce în ce mai mult accent pe transportul public și pe mersul cu bicicleta. Pentru a reduce congestia pe rețeaua rutieră și pentru a promova practici de transport ecologice, sunt necesare următoarele îmbunătățiri în aceste zone:

- Transformarea stației de autobuz de lungă distanță din zona gării într-un centru multimodal,
- Conectarea rutelor locale de autobuz, optimizarea rutelor și, dacă este necesar, desemnarea de noi rute,
- Dezvoltarea unui sistem regional de transport public,
- Achiziționarea de echipamente moderne de transport public
- Dezvoltarea și operarea unui sistem de autobuze școlare,

- Dezvoltarea de noi trasee pentru bicicliști (zone periferice, situri de interes turistic, conectarea izvoarelor de vin, șoseaua de centură în jurul municipiului etc.), modernizarea traseelor de biciclete existente,
- Conectarea rețelei de biciclete,
- Construirea de spații de depozitare a bicicletelor, dezvoltarea de facilități de închiriere de biciclete.

4.2.5.3. Unificarea și modernizarea serviciilor de transport de călători

Calitatea serviciilor și a informațiilor pentru pasageri este la fel de importantă în transportul de zi cu zi ca și satisfacerea nevoilor de infrastructură și de echipament. Pentru a realiza acest lucru, sunt necesare următoarele îmbunătățiri:

- Bilete inteligente: carduri reîncărcabile, SMS, aplicații mobile,
- tarifyare transparentă și orare frecvente.

4.2.5.4 Îmbunătățirea rețelei pietonale

Atunci când se dezvoltă mobilitatea în municipiu, este esențial să se vorbească despre traficul pietonal. Intervențiile de dezvoltare locală au ca scop extinderea rețelei de trotuare și îmbunătățirea continuă a condițiilor pentru un trafic pietonal de calitate.

- să completeze traseele pietonale lipsă și să îmbunătățească siguranța traficului pietonal în tot municipiul,
- soluții inovatoare la trecerile de pietoni, afișaje inteligente, sisteme de informare
- semnalizarea traseelor turistice,
- coridoare verzi,
- accesibilitate
- calmarea traficului

4.2.5.5 Programe de mobilitate de importanță regională

În calitate de centru al regiunii, Miercurea Ciuc are un rol important de jucat în cadrul programelor de mobilitate regională. Pe lângă punerea în aplicare a unor investiții adecvate în infrastructură, ar trebui să joace un rol în introducerea de soluții tehnologice inovatoare. Pentru a dezvolta mobilitatea regională, se propune lansarea următoarelor programe:

- crearea unei companii de transport public pentru unitățile administrative teritoriale din zona metropolitană,
- operarea unui sistem de transport public regional,
- interconectarea infrastructurală a localitatilor limitrofe Miercurea Ciuc (rețea rutieră și pistă de biciclete - Sanraieni- Jigodin- Lelicieni – Pauleni Ciuc - Soimeni - Delnita- Ciceu - Ciaracio - Csiba – Miercurea Ciuc),
- Construirea de sisteme de parcuri și transport cu autobuzul la prețuri accesibile la periferia municipiului
- Îmbunătățirea accesibilității rutiere și cu bicicleta la gările regionale,
- îmbunătățirea accesibilității la centrele școlare regionale și urbane, dezvoltarea și operarea unui sistem de autobuze școlare,
- gestionarea digitală a traficului la scară metropolitană.

4.2.6. Rolul REGIONAL - Zona metropolitană

Municipiul Miercurea Ciuc și împrejurimile sale reprezintă o zonă care oferă o gamă largă de oportunități pentru cooperarea între localități și pentru ca regiunea să devină o destinație atractivă. Înregistrarea Asociației De Dezvoltare Intercomunitara Zona Metropolitană Ciuc, care a fost înregistrată în prima jumătate a anului 2021, a avut drept scop găsirea de beneficii reciproce și planificarea și dezvoltarea unor programe concrete de cooperare. Se așteaptă ca strategia de dezvoltare a zonei metropolitane să includă programe detaliate de cooperare în cadrul cărora localitățile din regiune intenționează să acționeze în comun. Prezentul document strategic, după ce descrie principalele programe de dezvoltare ale municipalităților din zona metropolitană, conține o serie de propuneri de programe de dezvoltare la scară regională.

4.2.6.1 Programe majore de dezvoltare pentru localitățile din zona metropolitană

Unul dintre elementele cheie ale cooperării și planificării comune între municipalitățile din zona metropolitană este cunoașterea reciprocă a documentelor strategice care alcătuiesc sistemul de programe de dezvoltare la scară metropolitană. Corelarea programelor de dezvoltare locală, amplificarea efectelor pozitive pe care acestea le generează, precum și elaborarea și punerea în aplicare a unor concepte de dezvoltare pentru întreaga regiune pot constitui baza unei cooperări durabile.

Pe baza unei sinteze a programelor de dezvoltare locală și a viziunilor de dezvoltare ale localităților din regiune, următoarele domenii se numără printre prioritățile din zona metropolitană:

4.2.6.1.1. Reglementarea relațiilor patrimoniale

Un număr semnificativ de programe de dezvoltare locală se bazează pe activități legate de regularizarea proprietății. Acest proces, care se desfășoară de mulți ani, este încă inclus în obiectivele de dezvoltare locală.

4.2.6.1.2. Asfaltarea rețelei de drumuri din comune

Principalul obiectiv al investițiilor în dezvoltarea rețelei de drumuri în zonele rurale este creșterea continuă a suprafeței asfaltate a rețelei de drumuri rurale. Scopul este de a îmbunătăți calitatea vieții în zonele rurale, de a îmbunătăți mobilitatea în cadrul așezărilor și de a facilita accesul la destinațiile turistice.

4.2.6.1.3. Drumuri de câmp/pădure

Programul de reabilitare a drumurilor de câmp este în primul rând complementar cu îmbunătățirile legate de producția agricolă, dar în multe cazuri acestea sunt legate și de mobilitatea între așezări. Reabilitarea drumurilor forestiere este un element cheie al programelor de turism și silvicultură.

4.2.6.1.4. Crearea de variante de ocolire

Creșterea constantă a volumului de trafic care tranzitează comunele din zona metropolitană și îmbunătățirea mobilității în interiorul zonei au făcut din construcția de centuri ocolitoare o prioritate pentru un număr tot mai mare de comune. În unele cazuri, acesta va fi un proiect comun între mai multe localități, ținând cont de rentabilitatea și funcționalitatea planurilor. Construcția variantelor de ocolire are, de asemenea, un impact semnificativ asupra îmbunătățirii siguranței transportului în interiorul municipiului.

4.2.6.1.5. Extinderea rețelei de drumuri

În paralel cu programul de asfaltare a rețelei de drumuri, multe comune au acordat prioritate și extinderii rețelei de trotuare. Aceste intervenții implică în principal construcția de trotuare de-a lungul drumurilor principale care traversează localitățile și sunt, de asemenea, incluse în programele de reabilitare a străzilor, acolo unde lățimea secțiunii de drum permite acest lucru.

4.2.6.1.6. Extinderea rețelelor de apă curentă și de canalizare

Extinderea continuă a rețelelor de apă și canalizare face parte din strategia de dezvoltare a tuturor localităților din regiune. În zona metropolitană, acest tip de investiții necesită adesea cooperare intercomunală, planificare și implementare comune.

4.2.6.1.7. Dezvoltarea rețelelor de gaze naturale

Pentru multe localități din zona metropolitană, dezvoltarea rețelelor de gaze la nivel local va reprezenta un pas important. Lemnul de foc este încă principala resursă de încălzire, iar scopul este de a utiliza o metodă mai ecologică, mai eficientă și mai economică pentru încălzirea gospodăriilor și a clădirilor administrative și pentru efectuarea lucrărilor casnice.

4.2.6.1.8. Rețeaua de energie electrică

Propunerile de îmbunătățire a rețelei electrice fac parte integrantă din strategiile de dezvoltare locală. Sunt prezentate trei linii principale de propuneri: extinderea rețelei, creșterea capacității și înlocuirea sistemelor învechite. În același timp, un element important este reprezentat de apariția unor programe bazate pe utilizarea surselor de energie regenerabilă și pe conversia energiei.

4.2.6.1.9. Iluminat public

Propunerile privind iluminatul stradal nu ar trebui să fie lăsate în afara îmbunătățirii infrastructurii de bază. Pe lângă programele de modernizare a sistemelor existente, vor exista intervenții care vizează extinderea continuă a sistemului de iluminat public.

4.2.6.1.10. Măsuri de protecție împotriva inundațiilor

Măsurile de protecție împotriva inundațiilor din zona metropolitană sunt, în multe cazuri, un program comun care implică mai multe localități. Pe lângă diversele diguri de protecție împotriva inundațiilor, există, de asemenea, întreținerea și consolidarea albiei râurilor și rezolvarea problemelor legate de scurgerea apelor pluviale.

4.2.6.1.11. Exploatarea rețelei regionale de autobuze, construirea/modernizarea stațiilor de autobuz

Funcționarea coordonată a unui sistem regional de transport public care să răspundă nevoilor de mobilitate rurală este un obiectiv strategic important pentru dezvoltarea mobilității regionale în zona metropolitană. Reducerea la minimum a impactului asupra mediului este un aspect important al achizițiilor de autobuze. Un element al bune funcționări a rețelei regionale de autobuze este construirea de stații de autobuz în localitățile din zona metropolitană și/sau reabilitarea și modernizarea stațiilor de autobuze existente, precum și instalarea de afișaje digitale ale orarelor.

4.2.6.1.12. Rețeaua de autobuze școlare

Funcționarea rețelei de autobuze școlare este, de asemenea, legată de problemele de mobilitate din zonă și de îmbunătățirea accesibilității la unitățile de învățământ. În plus, o rețea de autobuze școlare gestionată în mod eficient joacă, de asemenea, un rol important în implementarea practică a programelor din afara instituțiilor de învățământ, dar strâns legate de activitățile educaționale.

4.2.6.1.14. Exploatarea oportunităților turistice locale

Localitățile din zona metropolitană dispun de o serie de atracții culturale, naturale și turistice care constituie baza pentru dezvoltarea și programele turistice locale. Călea de urmat este îmbunătățirea accesibilității, îmbunătățirea stării acestor active și integrarea lor în pachete complexe de servicii turistice. Creșterea numărului de înnoptări este, de asemenea, un obiectiv important.

4.2.6.1.15. Promovarea, diversificarea și comercializarea activităților agricole

În localitățile din zona metropolitană, concentrația scăzută de terenuri reprezintă încă o sursă de venit pentru multe familii, într-o măsură mai mare sau mai mică. Pe lângă diversificarea activităților agricole, intervențiile de dezvoltare pentru comercializarea culturilor reprezintă un obiectiv strategic important, la fel ca și sprijinul pentru inovarea agricolă.

4.2.6.1.16. Centre culturale comunitare

Înființarea, funcționarea, reabilitarea și dotarea centrelor culturale comunitare sunt esențiale pentru funcționarea vieții culturale locale. Centrele culturale comunitare oferă un loc de desfășurare pentru o gamă largă de evenimente locale și sprijină în mod semnificativ activitatea ONG-urilor locale.

4.2.6.1.17. Incluziunea comunitară și integrarea persoanelor care trăiesc în sărăcie extremă

În cazul comunelor din zona metropolitană, integrarea grupurilor marginalizate din punct de vedere social și derularea de programe de incluziune comunitară fac, de asemenea, parte din strategiile de dezvoltare locală. În multe cazuri, este nevoie, de asemenea, de dezvoltarea unui cadru instituțional și a unei infrastructuri pentru astfel de servicii.

4.2.6.1.18. Clinici medicale, programe de prevenire

Îmbunătățirea facilităților clinicilor medicale și furnizarea de servicii medicale de bază este esențială pentru fiecare localitate. În timp ce se așteaptă ca îmbunătățirile legate de mobilitatea spațială să sporească accesibilitatea serviciilor de sănătate în Miercurea Ciuc, prioritatea rămâne și îmbunătățirea facilităților clinicilor medicale locale, a programelor de promovare a sănătății și de prevenire. Serviciile veterinare se află într-o situație similară.

4.2.6.1.19. Infrastructură + programe sportive

Strategiile de dezvoltare locală ale localitatilor din zona metropolitană includ programe de sprijinire a infrastructurii sportive și a activităților cluburilor sportive locale. Majoritatea planurilor de dezvoltare actuale vizează extinderea infrastructurii sportive existente și sprijinirea activităților cluburilor sportive care funcționează la nivel local.

4.2.6.1.20. Sprijin pentru organizațiile societății civile

Activitatea ONG-urilor active în zonă contribuie în mod semnificativ la funcționarea și dezvoltarea vieții comunitare și culturale. Activitățile acestor organizații, care colaborează îndeaproape cu instituțiile locale, depășesc adesea granițele localitatilor. Activitățile lor se concentrează în principal pe organizarea de evenimente culturale locale, conservarea tradițiilor și protecția mediului. Pompierii voluntari sunt actori importanți în cadrul organizațiilor societății civile locale.

4.2.6.2. Dezvoltarea mobilității regionale

Datorită poziției sale urbane și centrale, Miercurea Ciuc are un rol cheie în dezvoltarea mobilității regionale. Întărirea legăturii dintre mediul urban și cel rural, deplasările regionale regulate, utilizarea mai eficientă a serviciilor urbane sunt toți factorii care justifică acest lucru.

Următoarele programe de dezvoltare prezintă un potențial realist de cooperare:

- Coordonarea și, acolo unde este necesar, dezvoltarea în comun a sistemelor regionale de transport public (servicii de autobuz, transport feroviar regional),
- Conectarea zonei metropolitane la rețeaua rutieră și la rețeaua de piste de biciclete, est-vest/nord-sud
- Înființarea unui operator de transport public pentru zona metropolitană,
- Conectarea stațiilor de cale ferată din zonă la rețeaua rutieră și de biciclete
- Furnizarea de servicii de parcuri și transport pentru navetiștii care fac naveta de la mediul rural la cel urban,
- Introducerea unui sistem digital de management al transportului (e-ticketing, e-parking, monitorizarea traficului)
- Îmbunătățirea accesului la școlile din centrul județului și zona metropolitană, program de transport școlar

4.2.6.3. Dezvoltarea turismului regional

Oferirea de produse turistice regionale într-un singur sistem oferă un potențial de exploatare mult mai mare decât prezentarea lor separată. Ca destinație turistică, zona poate oferi astfel o destinație turistică realistă pentru un public mai larg și mai divers și poate contribui în mod eficient la o creștere măsurabilă a numărului de nopți petrecute în zonă. Orientările de dezvoltare turistică pentru zona metropolitană sunt următoarele:

- Coordonarea ofertei turistice regionale,
- Promovarea regiunii ca destinație turistică,
- Promovarea în comun a potențialului turistic al regiunii,
- Dezvoltarea de itinerarii turistice tematice care să implice cât mai multe municipalități din regiune,

- Digitalizarea și prezentarea informațiilor turistice într-un singur sistem,
- Să integreze informațiile turistice din regiune într-o aplicație comună,
- Planificarea în comun a dezvoltărilor legate de turism.

4.2.6.4. Cooperarea economică

Cooperarea dintre localități în acest domeniu este importantă pentru dezvoltarea economică a zonei metropolitane. Sistemele de cooperare care au fost create în ultimii ani sunt de o importanță capitală, deoarece acestea produc deja rezultate tangibile. În același timp, este important să se sprijine întreprinderile de cooperare la scară mică, care vor constitui baza unor acțiuni comune viitoare.

- Căutarea oportunităților de cooperare economică inter-municipală și lansarea de proiecte comune,
- Organizarea periodică de târguri locale pentru micii producători,
- Pregătirea unei hărți regionale a pieței muncii,
- Organizarea de programe de formare, de educație a adulților și de reconversie profesională în funcție de nevoile regionale.

4.2.6.5. Servicii regionale

Datorită mărimii sale și funcției sale administrative (centru județean), Miercurea Ciuc oferă o cantitate semnificativă de servicii nu numai populației urbane, ci și celei rurale. Eficacitatea și eficiența acestor servicii pot fi sporite dacă se atinge un nivel de conștientizare și accesibilitate a serviciilor. Eficacitatea acestui proces este importantă atât pentru zonele urbane, cât și pentru cele rurale. Pentru a crește impactul serviciilor oferite de municipiu asupra regiunii, ar trebui să se pună în aplicare următoarele:

- Elaborarea unei hărți a serviciilor pentru municipiu/regiune ușor de utilizat (digitală, aplicație),
- Coordonarea evenimentelor culturale și sportive din zonă, dezvoltarea și promovarea unui portofoliu comun de oferte.
- Tur regional al serviciilor/programele culturale (programele culturale ar trebui să ajungă în cât mai multe municipalități),
- Pregătirea unui calendar regional de evenimente culturale,
- Creșterea accesibilității regionale a serviciilor sociale urbane,
- Organizarea de evenimente sportive regionale.

SECȚIUNEA 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

5.1. Lista completă a proiectelor pe baza politicilor și programelor elaborate

Nr.	Denumire proiect	Programe					
		1. Calitatea vieții și bunăstarea socială (infrastructură, utilități - social, educație, cultură, sport)	2. Competitivitate: dezvoltare economică, incubare, digitalizare, turism	3. Programul "Miercurea Ciuc Verde" (protecția mediului, zone verzi, proximitatea naturii, recreere)	4. Dezvoltarea comunitară, culturală și socială	5. Mobilitate Urbană Durabilă	6. Rolul REGIONAL - Zona metropolitană
1.	Conectarea localităților învecinate municipiului Miercurea-Ciuc și a localităților din zona metropolitană cu piste de biciclete	x		x		x	x
2.	Reabilitarea pistelor de biciclete existente în oraș	x		x		x	
3.	Dezvoltarea infrastructurii de trafic Sanraieni: parcări ("park & ride")	x				x	x
4.	Dezvoltarea infrastructurii de trafic în zona Nord, Ciceu: parcări ("park & ride")	x				x	x
5.	Dezvoltarea infrastructurii de trafic Fitod: parcări ("park & ride")	x				x	x

6.	Dezvoltare infrastructura de mobilitate nemotorizata și creșterea siguranței în zona caii ferate	x				x	
7.	Achiziționare autobuze noi ecologice			x		x	x
8.	Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: tinovul Lunca mare			x			
9.	Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: zona Șuta,		x	x			
10.	Reabilitarea parcului pentru Tineret			x			
11.	Reabilitarea zonei din jurul Castelului Mikó	x	x	x	x		
12.	Reabilitarea clădirii Primăriei Municipiului Miercurea cu acces neîngrădit	x		x			
13.	Reabilitare clădire din strada Petőfi Sándor, nr. 38 - monument istoric Reduta/Vigadó	x		x			
14.	Reabilitarea Centralei Termice din str. Pieții			x	x		
15.	Extinderea sistemului de canalizare menajeră în zona Ciba din Miercurea Ciuc	x					
16.	Amenajare curte, cale de acces și parcări la licee tehnologice din Miercurea-Ciuc între străzile Toplița și Progresului	x		x			
17.	Investiții de eficiența energetică în clădiri publice BankPost	x		x			
18.	Reabilitarea Centralei termice din str. Inimii - cu destinație în sala de judo și funcțiuni anexe	x		x			
19.	Reabilitarea și extinderea clădirii Teatrului Municipal Csiki Játékszin		x	x	x		
20.	Reabilitarea energetică și modernizarea Casei de cultură a Sindicatelor "SZAKSZHÁZ"		x	x	x		

21.	Elaborarea planurilor de urbanism și zonare (PUG-uri, PUZ-uri)	x	x	x	x	x	x
22.	Conectarea cartierelor, extinderea și renovarea rețelei de drumuri	x				x	
23.	Conectarea zonelor rezidențiale periferice a municipiului cu piste de biciclete (Jigodin Băi, Cioboteni, Zona Szécseny, Zona Toplița, Ciba)	x				x	
24.	Construirea de noi trotuare	x				x	
25.	Reabilitarea trotuarelor existente	x				x	
26.	Reabilitarea zonelor rezidențiale - cartierul din jurul străzii Revoluției din Decembrie	x		x		x	
27.	Reabilitarea zonelor rezidențiale - cartierul pictor Nagy István	x		x		x	
28.	Construcția și gestionarea locuințelor sociale	x					
29.	Construirea de locuințe pentru tineri	x					
30.	Extinderea zonelor rezidențiale existente, crearea de noi zone rezidențiale.	x					
31.	Dezvoltarea unei noi piețe agroalimentare	x					
32.	Reabilitarea strand din Jigodin Băi - wellness	x	x				
33.	Reabilitare strand din Cartierul Patinoar - accent pe familii	x	x				
34.	Reabilitarea strandului municipal "Szeredai" - accent pe activități sportive în aer liber	x	x				
35.	Dezvoltarea utilităților (rețea de apă, rețea de canalizare, canalizare pluvială, renovarea și extinderea iluminatului public, rețea electrică, reabilitarea secțiunilor de drum) la str. Zorilor, str. Salcâm, str. Fabricii, Str. Tanorok, străzile din zona rezidențială Szécseny, străzile din zona rezidențială Ciba	x		x			

36.	Poarta Municipiului	x	x				
37.	Îmbunătățirea infrastructurii din Harghita Băi	x	x				x
38.	Construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete pe următoarele străzi și zone: strada Zorilor, strada Salcâm, strada Fabricii, strada Tanorok și împrejurimile acesteia, străzile din zona rezidențială Szécseny, străzile din zona rezidențială Ciba	x					
39.	Extinderea rețelei de apă curentă/apă uzată/apă menajeră/apă uzată spre zona Taploca	x					
40.	Îmbunătățirea iluminatului stradal	x		x			
41.	Extinderea rețelei de gaze naturale (Szécseny, Ciba, Cioboteni)	x					
42.	Extinderea rețelei de energie electrică	x					
43.	Reabilitarea centrului social situat pe Aleea Copiilor nr. 9	x			x		
44.	Construirea unui centru de criză - multifuncțional	x			x		
45.	Construcția/amenajarea unui centru rezidențial destinat victimelor violenței domestice	x			x		
46.	Înființarea unui centru rezidențial destinate persoanele fără adăpost	x			x		
47.	Înființarea unui centru de tranzit (centru rezidențial)	x			x		
48.	Înființarea unui Centru de tip Respiro pentru Persoane adulte cu dizabilități	x			x		
49.	Construirea unui centru comunitar integrat	x			x		
50.	Construirea unui centru de zi pentru copii cu dizabilități	x			x		

51.	Construirea unui centru de zi pentru acordarea serviciilor sociale comunitare în așezările informale	x			x		
52.	Campusul alternativ	x			x		
53.	Construcție școli	x					
54.	Construcție creșe	x					
55.	Reabilitarea unităților de învățământ (Școala primară Attila József, Școala primară Sándor Petőfi, Școala primară Imre Nagy, Liceul de Arte István Nagy, Colegiul Național Octavian Goga, Școala primară Liviu Rebreanu, Școala primară János Xántusz, Școala profesională secundară József Venczel, Școala profesională secundară Kós Károly, Școala profesională secundară Johannes Kájoni)	x					
56.	Îmbunătățirea echipamentelor IT în instituțiile de învățământ	x					
57.	Dezvoltarea școlilor profesionale	x	x				
58.	Dezvoltarea și promovarea serviciilor de tip Afterschool	x					
59.	Îmbunătățirea condițiilor serviciilor de sănătate în instituțiile de învățământ	x					
60.	Dezvoltarea și operarea unei rețele urbane de autobuze școlare	x				x	
61.	Integrarea structurilor educaționale de nivel universitar	x					
62.	Dezvoltarea unei baze de formare profesională la scară urbană	x					
63.	Crearea de galerii de artă	x			x		
64.	Crearea și funcționarea unei galerii mobile Art-Box	x			x		
65.	Dezvoltarea de noi evenimente culturale și gestionarea programelor culturale consacrate	x			x		
66.	Crearea de spații de concerte în aer liber	x			x		

67.	Dezvoltarea serviciilor de promovare a sănătății	x					
68.	Construcția de piste de alergare în aer liber, parcuri de fitness, piste de biciclete și terenuri de sport multifuncționale	x					
69.	Sprijin pentru sporturile de competiție	x	x				
70.	Construirea unei săli de sport multifuncționale	x					
71.	Crearea unei piste de curse pentru sporturi cu motor și motociclete, capabilă să găzduiască competiții internaționale	x	x				
72.	Crearea unei piste de atletism	x					
73.	Îmbunătățirea accesibilității la pârtiile de schi și îmbunătățirea parcurilor care deserveșc pârtiile de schi	x	x				
74.	Crearea unui parc industrial		x				
75.	Crearea unui Incubator industrial și centru de formare profesională		x				
76.	Crearea unui Birou comunitar sau de coworking		x				
77.	Dezvoltarea Centrului INNOKULT		x		x		
78.	Program de sprijin profesional pentru întreprinderile din oraș		x				
79.	Cartografierea pieței muncii și strategia locală de ocupare a forței de muncă		x				
80.	Șumuleu-Ciuc, ca destinație turistică prioritară (îmbunătățirea accesibilității șei Șumuleu, contruirea unui nou punct de observare, panouri informative, soluții digitale)		x				
81.	Diversificarea tipurilor de cazare turistică		x				
82.	Planificarea și dezvoltarea traseelor turistice în oraș		x				
83.	Programul de extindere a facilităților de divertisment		x				

84.	Construcția de puncte de observare		x				
85.	Marketingul turistic		x				
86.	Dezvoltarea serviciilor de turism de sănătate în stațiunea Harghita Băi		x				
87.	Program de colectare selectivă a deșeurilor			x			
88.	Reabilitarea termică a clădirilor de locuit (a blocurilor)			x			
89.	Eficiențizarea energetică a clădirilor publice			x			
90.	Îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor familiale			x			
91.	Rețea de stații de încărcare urbane			x			
92.	Modernizarea sistemului de încălzire urbană			x			
93.	Creșterea gradului de conștientizare a populației în ceea ce privește mediul înconjurător			x			
94.	Programul de promovare a voluntariatului				x		
95.	Programul de bugetare participativă				x		
96.	Sprijin pentru cultura muzicală				x		
97.	Programe de prevenire în domeniul sănătății				x		
98.	Crearea de întreprinderi sociale				x		
99.	Construirea unei variante de ocolire prin partea de vest a municipiului pentru a facilita trecerea traficului de tranzit					x	
100.	Dezvoltarea și operarea unui sistem digital inteligent de parcare cu plată					x	
101.	Transformarea stației de autobuz de lungă distanță din zona gării într-un centru multimodal,					x	
102.	Dezvoltarea unui sistem regional de transport public					x	x

103.	Construirea de spații de depozitare a bicicletelor, dezvoltarea de facilități de închiriere de biciclete	x	x			x	
104.	Îmbunătățirea accesibilității rutiere și cu bicicleta la gările regionale,	x				x	x
105.	Îmbunătățirea accesibilității la centrele școlare regionale, dezvoltarea și operarea unui sistem de autobuze școlare regionale					x	x
106.	Asfaltarea rețelei de drumuri din comune - nivel metropolitan					x	x
107.	Reabilitare drumuri de câmp/pădure - nivel metropolitan					x	x
108.	Crearea de variante de ocolitoare - nivel metropolitan					x	x
109.	Extinderea rețelei de drumuri - nivel metropolitan					x	x
110.	Extinderea rețelelor de apă curentă și de canalizare - nivel metropolitan						x
111.	Dezvoltarea rețelelor de gaze naturale - nivel metropolitan						x
112.	Extinderea rețelei de energie electrică - nivel metropolitan						x
113.	Îmbunătățire iluminat public - nivel metropolitan			x			x
114.	Construirea/modernizarea stațiilor de autobuz - nivel metropolitan					x	x
115.	Conectarea zonei metropolitane la rețeaua rutieră și la rețeaua de piste de biciclete, est-vest/nord-sud					x	x
116.	Promovarea, diversificarea și comercializarea activităților agricole - nivel metropolitan		x				x
117.	Reabilitarea și dotarea centrelor culturale comunitare				x		x
118.	Incluziunea comunitară și integrarea persoanelor care trăiesc în sărăcie extremă				x		x

119.	Îmbunătățirea facilităților clinicilor medicale - nivel metropolitan				x		x
120.	Programe de promovare a sănătății și de prevenire - nivel metropolitan				x		x
121.	Extinderea infrastructurii sportive existente - nivel metropolitan						x
122.	Sprijinirea activităților cluburilor sportive - nivel metropolitan						x
123.	Sprijinirea activităților organizațiile societății civile - nivel metropolitan				x		x
124.	Conectarea stațiilor de cale ferată din zonă la rețeaua rutieră și de biciclete					x	x
125.	Introducerea unui sistem digital de management al transportului (e-ticketing, e-parking, monitorizarea traficului)					x	x
126.	Promovarea regiunii ca destinație turistică,		x				x
127.	Promovarea în comun a potențialului turistic al regiunii,		x				x
128.	Dezvoltarea de itinerarii turistice tematice care să implice cât mai multe localități din regiune,		x				x
129.	Digitalizarea și prezentarea informațiilor turistice într-un singur sistem,		x				x
130.	Integrarea informațiilor turistice din regiune într-o aplicație comună,		x				x
131.	Organizarea periodică de târguri locale pentru micii producători		x				x
132.	Pregătirea unei hărți regionale a pieței muncii		x				x
133.	Organizarea de programe de formare, de educație a adulților și de reconversie profesională în funcție de nevoile regionale		x				x
134.	Elaborarea unei hărți a serviciilor pentru municipiu/regiune ușor de utilizat (digitală, aplicație)		x				x

135.	Dezvoltarea și promovarea unui portofoliu comun de oferte (cultural, sportiv)				x		x
------	---	--	--	--	---	--	---

5.2. Mecanismul de priorizare

Metodologia de priorizare cuprinde două etape:

- Etapa 1 – pregătirea unei liste care include proiecte cu o valoare estimată de cel puțin dublul bugetului de investiții
- Etapa 2 – priorizarea proiectelor prin folosirea diferite criterii enumerate mai jos.

La stabilirea ordinii de prioritate a proiectelor selectate au fost luate în considerare următoarele criterii:

1. Criteriul Gradul de maturitate a ideii de proiect;
2. Criteriul Contribuția proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabilă egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen;
3. Criteriul Caracterul integrat al ideii de proiect cu alte proiecte;
4. Criteriul Corelația cu opiniile publicului.

În cazul proiectelor având ca obiectiv specific Mobilitate urbană durabilă am introdus Criteriul Calmarea traficului și siguranța rutieră. În cazul proiectelor având ca obiectiv specific O regiune mai atractivă – Regenerare urbană am introdus Criteriul Funcționalitate. În cazul proiectelor având ca obiectiv specific Infrastructura verde am introdus Criteriul Situația proprietății verzi reabilitate. Criteriile enumerate sunt de altfel în tabelele de mai jos.

1. Criteriul Gradul de maturitate a ideii de proiect		Maxim 25 puncte
A.	Faze de elaborare a proiectului	Maxim 15 puncte
A.1	Proiectul se află la faza de idee.	0 puncte
A.2	Există elaborat Caiet de Sarcini /Temă de proiect pentru DALI/ Studiu de fezabilitate	5 puncte
A.3	Proiectul se află la faza Documentatiei de Avizare a Lucrărilor de Intervenții/Studiu de Fezabilitate/Studiu de Oportunitate/ A fost lansată procedura de achiziție publică pentru SF/DALI	10 puncte
A.4	Proiectul se află la faza Proiect Tehnic /Autorizație de Construire, Obținere Avize	15 puncte
B.	Constrângeri pentru realizarea proiectului	Maxim 10 puncte
B.1.	Există constrângeri tehnice, juridice, administrative sau de altă natură pentru realizarea proiectului, care nu sunt preconizate a fi depășite în termen util	0 puncte

B.2	Nu există constrângeri tehnice, juridice, administrative sau de altă natură pentru realizarea proiectului	10 puncte
-----	---	-----------

<i>2. Criteriul Contribuția proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabilă egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen.</i>		Maxim 10 puncte
4.1.	Prin măsurile/acțiunile propuse proiectul contribuie la cel puțin 1 dintre obiectivele privind dezvoltarea durabilă egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen.	5 puncte
4.2.	Prin măsurile/acțiunile propuse proiectul contribuie la cel puțin 2 dintre obiectivele privind dezvoltarea durabilă egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen.	7 puncte
4.3.	Prin măsurile/acțiunile propuse proiectul contribuie la toate obiectivele privind dezvoltarea durabilă egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen.	10 puncte

<i>3. Criteriul Caracterul integrat al ideii de proiect cu alte proiecte</i>		Maxim 25 puncte
5.1.	Kisléptékben járul hozzá más projektek eredményességéhez.	5 puncte
5.2.	Nagymértékben hozzájárul más projektek sikerességéhez.	15 puncte
5.3.	A projekt megvalósítása nélkül a kapcsolódó projektek kivitelezése nem lehetséges.	25 puncte

<i>4. Criteriul Corelația cu opiniile publicului</i>		Maxim 15 puncte
1.1	Citată de 100-250 de ori de către public ca o problemă/resursă pentru dezvoltare	5 puncte
1.2.	Citată de 250-500 de ori de către public ca o problemă/resursă pentru dezvoltare	10 puncte
1.3.	Citată de public ca o problemă/resursă pentru dezvoltare de peste 500 de ori	15 puncte

<i>5. Criteriul Calmarea traficului și siguranța rutieră (Mobilitate urbană)</i>		Maxim 25 puncte
1.1.	Proiectul va contribui la o reducere a volumului de trafic.	5 puncte
1.2.	Proiectul va contribui la reducerea congestiunii traficului și la creșterea siguranței traficului.	15 puncte
1.3.	Proiectul va contribui la reducerea congestiei traficului și la creșterea siguranței traficului și la crearea de noi trotuare și/sau piste pentru bicicliști.	25 puncte

<i>5. Criteriul Situația proprietății (Infrastructura verde)</i>		Maxim 25 puncte
1.1.	Proprietatea zonei afectate de proiect este neclară	5 puncte
1.2.	Zona/zonile afectate de proiect nu sunt în proprietatea municipiului, dar proprietatea este clară.	15 puncte
1.3.	Zona afectată de proiect este în proprietatea Primăriei.	25 puncte

<i>5. Criteriul Funcționalitate (Regenerare Urbană)</i>		Maxim 25 puncte
1.1.	Odată ce proiectul este finalizat, clădirea/spațiul va avea o funcție neprevăzută.	5 puncte
1.2.	După finalizarea proiectului, clădirea/spațiul va continua să funcționeze așa cum a funcționat până acum.	15 puncte
1.3.	Odată ce proiectul este finalizat, clădirea/spațiul va avea o funcție complet nouă, deoarece nu mai are capacitatea sau are doar o capacitate limitată de a-și îndeplini funcția actuală.	25 puncte

Pe baza criteriilor descrise mai sus, punctajul proiectelor prioritare este următorul:

Proiecte prioritare – Regenerare Urbană	Criteriul 1	Criteriul 2	Criteriul 3	Criteriul 4	Criteriul 5	Total
Punctaj	Max.25 puncte	Max.10 puncte	Max.25 puncte	Max.15 puncte	Max.25 puncte	Max. 100 puncte
1. Reabilitarea Centralei Termice din str. Pieții	5	10	25	5	25	70
2. Reabilitarea Centralei termice din str. Inimii - cu destinație în sala de judo și funcțiuni anexe	5	10	25	5	25	70
3. Reabilitarea zonelor rezidențiale - cartierul pictor Nagy István	10	10	15	5	15	55
4. Amenajarea împrejurimii statuii Gál Sándor	10	10	15	5	15	55
5. Reabilitare clădire din strada Petőfi Sándor, nr. 38 - monument istoric Vigadó	15	10	5	25	5	60
6. Reabilitarea energetică și modernizarea Casei de cultură a Sindicatelor "SZAKSZHÁZ"	5	10	15	5	25	55
7. Amenajare curte, cale de acces și parcări la licee tehnologice din Miercurea-Ciuc între străzile Toplița și Progresului	5	10	5	5	15	40

Proiecte prioritare – Mobilitate Urbană	Criteriul 1	Criteriul 2	Criteriul 3	Criteriul 4	Criteriul 5	Total
Punctaj	Max.25 puncte	Max.10 puncte	Max.25 puncte	Max.15 puncte	Max.25 puncte	Max. 100 puncte
1. Dezvoltare infrastructura de mobilitate nemotorizata și creșterea siguranței în zona caii ferate	15	10	25	15	25	90
2. Dezvoltarea serviciului transport public ecologic în zona metropolitană a municipiului Miercurea-Ciuc	0	10	25	15	15	65
3. Dezvoltarea infrastructurii de trafic în zona Nord, Ciceu: parcări ("park & ride")	0	10	15	15	15	55
4. Dezvoltarea infrastructurii de trafic Fitod: parcări ("park & ride")	0	10	15	15	15	55
5. Dezvoltarea infrastructurii de trafic Sanraieni: parcări ("park & ride")	0	10	15	15	15	55
6. Conectarea localităților învecinate municipiului Miercurea-Ciuc și a localităților din zona metropolitană cu piste de biciclete	0	10	5	15	25	55

Proiecte prioritare – Infrastructură verde	Criteriul 1	Criteriul 2	Criteriul 3	Criteriul 4	Criteriul 5	Total
Punctaj	Max.25 puncte	Max.10 puncte	Max.25 puncte	Max.15 puncte	Max.25 puncte	Max. 100 puncte
1. Reabilitarea parcului Tineret	0	10	25	15	25	75
2. Reabilitarea zonei din jurul Castelului Mikó	5	10	15	15	25	70
3. Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: zona Șuta	0	10	15	15	15	55
4. Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: tinovul Lunca Mare	0	10	15	5	15	45

5.3. Lista de proiecte prioritare și sursele de finanțare

Nr.	Denumire proiect	Buget aproximativ (Euro)	Potențiale surse de finanțare
1	Conectarea localităților învecinate municipiului Miercurea-Ciuc și a localităților din zona metropolitană cu piste de biciclete	15,000,000.00	POR axa 4.
2	Asigurarea infrastructurii pentru biciclete în vederea facilitării transportului verde în Municipiul Miercurea-Ciuc - Reabilitarea/construirea pistelor de biciclete în oraș	1,500,000.00	PNRR, C10 I1.4
3	Dezvoltarea infrastructurii de trafic Sanraieni: parcări ("park & ride")	3,000,000.00	POR axa 4.
4	Dezvoltarea infrastructurii de trafic în zona Nord, Ciceu: parcări ("park & ride")	5,000,000.00	POR axa 4.
5	Dezvoltarea infrastructurii de trafic Fitod: parcări ("park & ride")	3,000,000.00	POR axa 4.
6	Dezvoltare infrastructura de mobilitate nemotorizata și creșterea siguranței în zona caii ferate	5,000,000.00	POR axa 4.
7	Dezvoltarea serviciului transport public ecologic în zona metropolitană a municipiului Miercurea-Ciuc	6,000,000.00	POR axa 4.
8	Dezvoltarea serviciului transport public ecologic în zona periurbană a municipiului Miercurea-Ciuc	5,900,000.00	PNRR, C10
9	Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: tinovul Lunca mare	6,000,000.00	POR axa 3.

10	Înființare zone de recreere prin amenajarea spații verzi, mobilier urban: zona Șuta,	6,000,000.00	POR axa 3.
11	Reabilitarea parcului pentru Tineret	3,000,000.00	POR axa 3.
12	Reabilitarea zonei din jurul Castelului Mikó	10,000,000.00	POR axa 3.
13	Reabilitarea exterioară a clădirii Primăriei Municipiului Miercurea-Ciuc	5,500,000.00	PNRR, C5
14	Reabilitare clădire din strada Petőfi Sándor, nr. 38 - monument istoric Reduta/Vigadó	7,000,000.00	POR axa 8.
15	Reabilitarea Centralei Termice din str. Pieții	1,500,000.00	POR axa 8.
16	Extinderea sistemului de canalizare menajeră în zona Ciba din Miercurea Ciuc	2,000,000.00	CNI
17	Amenajare curte, cale de acces și parcări la licee tehnologice din Miercurea-Ciuc între străzile Toplița și Progresului	4,000,000.00	POR axa 8.
18	Reabilitarea clădirii Primăriei din str. Mihail Sadoveanu nr.4	2,150,000.00	PNRR, C5
19	Reabilitarea Centralei termice din str. Inimii - cu destinație în sala de judo și funcțiuni anexe	4,000,000.00	POR axa 8.
20	Amenajarea împrejurimii statuii Gál Sándor	1,300,000.00	POR axa 8.
21	Construire pavilion în parcul central	160,000.00	Local
22	Reabilitare și extindere/mansardare Casă de cultură municipală (Csiki Játékszin)	1,900,000.00	PNRR, C5
23	Reabilitarea energetică și modernizarea Casei de cultură a Sindicatelor "SZAKSZHÁZ"	12,500,000.00	POR axa 8.
24	Elaborarea/actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de planificare urbană în Municipiul Miercurea-Ciuc	2,451,000.00	PNRR, C10
25	Conectarea cartierelor, extinderea și renovarea rețelei de drumuri	10,000,000.00	Local
26	Conectarea zonelor rezidențiale periferice a municipiului cu piste de biciclete (Jigodin Băi, Cioboteni, Zona Szécseny, Zona Toplița, Ciba)	7,500,000.00	Local
27	Construirea de noi trotuare	2,000,000.00	Local
28	Reabilitarea trotuarelor existente	3,000,000.00	Local
29	Reabilitarea zonelor rezidențiale - cartierul din jurul străzii Revoluției din Decembrie	5,000,000.00	Local
30	Reabilitarea zonelor rezidențiale - cartierul pictor Nagy István	4,000,000.00	POR axa 8.
31	Renovarea energetică pentru clădiri rezidențiale multifamiliale din Municipiul Miercurea Ciuc, str. Gál Sándor nr. 2-4.	300,000.00	PNRR, C5
32	Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale din Municipiul Miercurea-Ciuc – 2 blocuri (Revoluției din Decembrie 34/A, Narciselor 1)	2,150,000.00	PNRR, C5
33	Amenajare spații publice Aleea Avântului nr. 7	440,000.00	Local
34	Construcția și gestionarea locuințelor sociale	10,000,000.00	Buget de stat
35	Construirea de locuințe nZEB plus pentru tineri din municipiul Miercurea-Ciuc	800,000.00	PNRR, C10
36	Dezvoltarea unei noi piețe agroalimentare	5,000,000.00	Local
37	Reabilitarea strand din Jigodin Băi - wellness	10,000,000.00	PPP
38	Reabilitare strand din Cartierul Patinoar - accent pe familii	5,000,000.00	PPP
39	Reabilitarea strandului municipal "Szeredai" - accent pe activități sportive în aer liber	5,000,000.00	PPP
40	Dezvoltarea utilităților (canalizare pluvială, renovarea și extinderea iluminatului public) la str. Zorilor, str. Salcâm, str. Fabricii.	1,400,000.00	Local

41	Dezvoltarea utilităților (rețea de apă, rețea de canalizare, canalizare pluvială, renovarea și extinderea iluminatului public, rețea electrică) la Str. Tanorok.	700,000.00	Local
42	Dezvoltarea utilităților (rețea de apă, rețea de canalizare, canalizare pluvială, renovarea și extinderea iluminatului public, rețea electrică) la străzile din zona rezidențială Szécseny.	2,000,000.00	Local
43	Dezvoltarea utilităților (rețea de apă, rețea de canalizare, canalizare pluvială, renovarea și extinderea iluminatului public, rețea electrică) la străzile din zona rezidențială Ciba.	2,000,000.00	Local
44	Poarta Municipiului	500,000.00	Local
45	Îmbunătățirea infrastructurii din Harghita Băi		
46	Construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete, reabilitarea secțiunilor de drum pe următoarele străzi: strada Zorilor, strada Salcâm, strada Fabricii.	4,500,000.00	Salighny
47	Construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete, reabilitarea secțiunilor de drum pe strada Tanorok și împrejurimile acesteia.	1,000,000.00	PNRR
48	Construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete, reabilitarea secțiunilor de drum pe străzile din zona rezidențială Szécseny.	8,000,000.00	Salighny
49	Construcția de trotuare și construirea de piste pentru biciclete, reabilitarea secțiunilor de drum pe străzile din zona rezidențială Ciba.	3,200,000.00	Salighny
50	Extinderea rețelei de apă curentă/apă uzată/apă menajeră spre zona Taploca	1,000,000.00	Local
51	Îmbunătățirea iluminatului stradal	1,000,000.00	AFM
52	Extinderea rețelei de gaze naturale (Szécseny, Ciba, Cioboteni)	5,000,000.00	Salighny
53	Extinderea rețelei de energie electrică		
54	Reabilitarea centrului social situat pe Aleea Copiilor nr. 9	1,000,000.00	Buget de stat
55	Construirea unui centru de criză - multifuncțional	2,000,000.00	Buget de stat
56	Construcția/amenajarea unui centru rezidențial destinat victimelor violenței domestice	500,000.00	Buget de stat
57	Reabilitare și reamanejare clădire - Centru social - Adăpost de noapte Salcâm nr.1.	2,000,000.00	Buget de stat
58	Înființarea unui centru de tranzit (centru rezidențial)	500,000.00	Buget de stat
59	Înființarea unui Centru de tip Respiro pentru Persoane adulte cu dizabilități	1,000,000.00	Buget de stat
60	Construirea unui centru comunitar integrat	1,000,000.00	Buget de stat
61	Construirea unui centru de zi pentru copii cu dizabilități	1,000,000.00	Buget de stat
62	Construirea unui centru de zi pentru acordarea serviciilor sociale comunitare în așezările informale	1,000,000.00	Buget de stat
63	Construcție școli	3,000,000.00	Buget de stat
64	Construcție creșe	2,000,000.00	Buget de stat
65	Reabilitarea cladirii 2 la Liceul tehnologic Johannes Kajoni	1,100,000.00	PNRR, C5
66	Amenajare curte la Școala Gimnazială Nagy Imre	1,600,000.00	Local
67	Îmbunătățirea echipamentelor IT în instituțiile de învățământ	1,000,000.00	POR
68	Dezvoltarea școlilor profesionale	5,000,000.00	PPP
69	Dezvoltarea și promovarea serviciilor de tip Afterschool	100,000.00	Local
70	Îmbunătățirea condițiilor serviciilor de sănătate în instituțiile de învățământ	3,000,000.00	POR
71	Dezvoltarea și operarea unei rețele urbane de autobuze școlare	2,500,000.00	POR
72	Dezvoltarea unei baze de formare profesională la scară urbană	200,000.00	PO

73	Crearea de galerii de artă	1,000,000.00	PO
74	Renovare energetică aprofundată a clădirilor publice - Galeria Nagy Imre	400,000.00	PNRR, C5
75	Crearea și funcționarea unei galerii mobile Art-Box	800,000.00	PO
76	Dezvoltarea de noi evenimente culturale și gestionarea programelor culturale consacrate	300,000.00	Local
77	Crearea de spații de concerte în aer liber	200,000.00	Local
78	Dezvoltarea serviciilor de promovare a sănătății	100,000.00	Local
79	Amenajare pistă "Pump Track"	104,813.00	Local
80	Construcția de piste de alergare în aer liber, parcuri de fitness, piste de biciclete și terenuri de sport multifuncționale	3,000,000.00	Local/PO
81	Sprrijin pentru sporturile de competiție	1,000,000.00	Local
82	Construirea unei săli de sport multifuncționale	5,000,000.00	CNI
83	Crearea unei piste de curse pentru sporturi cu motor și motociclete, capabilă să găzduiască competiții internaționale	6,000,000.00	Local/PO
84	Crearea unei piste de atletism	1,500,000.00	Local/PO
85	Îmbunătățirea accesibilității la pârtiile de schi și îmbunătățirea parcărilor care deserveșc pârtiile de schi	100,000.00	Local
86	Crearea unui parc industrial	8,000,000.00	Local
87	Crearea unui Incubator industrial și centru de formare profesională	3,000,000.00	Local
88	Crearea unui Birou comunitar sau de coworking	150,000.00	Local
89	Dezvoltarea Centrului INNOKULT	2,500,000.00	Local
90	Program de sprijin profesional pentru întreprinderile din oraș	100,000.00	Local
91	Cartografierea pieței muncii și strategia locală de ocupare a forței de muncă	100,000.00	Local
92	Șumuleu-Ciuc, ca destinație turistică prioritară (îmbunătățirea accesibilității șei Șumuleu, contruirea unui nou punct de observare, panouri informative, soluții digitale)	2,000,000.00	Local
93	Construcția de puncte de observare	500,000.00	POR
94	Dezvoltarea serviciilor de turism de sănătate în stațiunea Harghita Băi	500,000.00	PPP
95	Reabilitarea termică a clădirilor de locuit (a blocurilor)	20,000,000.00	POR/PNRR
96	Eficienizarea energetică a clădirilor publice	10,000,000.00	POR/PNRR
97	Îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor familiale	1,000,000.00	Buget de stat
98	Modernizarea sistemului de încălzire urbană	1,000,000.00	Buget de stat
99	Creșterea gradului de conștientizare a populației în ceea ce privește mediul înconjurător	200,000.00	AFM
100	Programul de promovare a voluntariatului	50,000.00	Local
101	Programul de bugetare participativă	1,000,000.00	Local
102	Programe de prevenire în domeniul sănătății	250,000.00	Local
103	Construirea unei variante de ocolire prin partea de vest a municipiului pentru a facilita trecerea traficului de tranzit	155,000,000.00	POIM
104	Sistem de parcări publice - Dezvoltarea și operarea unui sistem digital inteligent de parcare cu plată	72,000.00	Local
105	Transformarea stației de autobuz de lungă distanță din zona gării într-un centru multimodal	2,000,000.00	POR
106	Construirea de spații de depozitare a bicicletelor în cartiere de locuit	500,000.00	Local
107	Îmbunătățirea accesibilității rutiere și cu bicicleta la gările regionale	3,500,000.00	Local

108	Îmbunătățirea accesibilității la centrele școlare regionale, dezvoltarea și operarea unui sistem de autobuze școlare regionale	3,000,000.00	PO
109	Asfaltarea rețelei de drumuri din comune - nivel metropolitan	5,000,000.00	Local/PNDR
110	Reabilitare drumuri de câmp/pădure - nivel metroplitan	5,000,000.00	PNDR
111	Crearea de variante de ocolitoare - nivel metroplitan	50,000,000.00	PO
112	Extinderea rețelei de drumuri - nivel metropolitan	20,000,000.00	PO
113	Extinderea rețelelor de apă curentă și de canalizare - nivel metroplitan	20,000,000.00	PO
114	Dezvoltarea rețelelor de gaze naturale - nivel metroplitan	20,000,000.00	PO
115	Extinderea rețelei de energie electrică - nivel metroplitan	20,000,000.00	PO
116	Îmbunătățire iluminat public - nivel metropolitan	10,000,000.00	AFM
117	Construirea/modernizarea stațiilor de autobuz - nivel metropolitan	25,000,000.00	PO/PNDR
118	Conectarea zonei metropolitane la rețeaua rutieră și la rețeaua de piste de biciclete, est-vest/nord-sud	10,000,000.00	Local/PO/PNDR
119	Promovarea, diversificarea și comercializarea activităților agricole - nivel metropolitan	1,000,000.00	PPP
120	Reabilitarea și dotarea centrelor culturale comunitare	10,000,000.00	PO
121	Incluziunea comunitară și integrarea persoanelor care trăiesc în sărăcie extremă	10,000,000.00	PO
122	Îmbunătățirea facilităților clinicilor medicale - nivel metropolitan	5,000,000.00	PO/PNRR
123	Programe de promovare a sănătății și de prevenire - nivel metropolitan	1,000,000.00	Local/PPP
124	Extinderea infrastructurii sportive existente - nivel metropolitan	10,000,000.00	CNI
125	Conectarea stațiilor de cale ferată din zonă la rețeaua rutieră și de biciclete	3,500,000.00	PO/PNRR
126	Dezvoltarea sistemelor inteligente de gestionare a traficului și creșterea siguranței spațiilor publice	1,200,000.00	PNRR, C10
127	Introducerea unui sistem digital de management al transportului (e-ticketing, e-parking, monitorizarea traficului)	20,000,000.00	PO
128	Ruta cetatii – Promovare – Cetatea Mikó	30,000.00	PNRR, C11
129	Promovarea regiunii ca destinație turistică	5,000,000.00	PNRR/PO
130	Promovarea în comun a potențialului turistic al regiunii	5,000,000.00	PNRR/PO
131	Dezvoltarea de itinerarii turistice tematice care să implice cât mai multe localități din regiune	1,000,000.00	PO/Local
132	Integrarea informațiilor turistice din regiune într-o aplicație comună	1,000,000.00	PO
133	Pregătirea unei hărți regionale a pieței muncii	200,000.00	Local
134	Organizarea de programe de formare, de educație a adulților și de reconversie profesională în funcție de nevoile regionale	100,000.00	Local
135	Elaborarea unei hărți a serviciilor pentru municipiu/regiune ușor de utilizat (digitală, aplicație)	500,000.00	Local
136	Dezvoltarea și promovarea unui portofoliu comun de oferte (cultural, sportiv)	500,000.00	Local
TOTAL în Euro		737,807,813.00	

SECȚIUNEA 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Punerea în aplicare a Strategiei integrate de dezvoltare urbana a municipiului Miercurea Ciuc este în primul rând responsabilitatea departamentelor din cadrul municipalității Miercurea Ciuc. În același timp, prezenta strategie conține o serie de propuneri de dezvoltare, a căror punere în aplicare efectivă poate fi realizată doar printr-o cooperare eficientă cu alte organizații, instituții sau cu populația.

În vederea implementării SIDU Primăria municipiului Miercurea Ciuc va depune eforturi pentru:

- Să monitorizeze în permanență sursele de finanțare disponibile și accesibile,
- În măsura în care este posibil, angajați cât mai mulți profesioniști cu experiență în pregătirea și gestionarea licitațiilor,
- Să depună toate eforturile pentru a utiliza bugetul local disponibil pentru dezvoltare în cel mai eficient mod posibil pentru a asigura eficiența proceselor de dezvoltare locală,
- Dacă este necesar, apelați la experți externi pentru a obține fonduri nerambursabile și pentru a gestiona procesul.

Monitorizarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a municipiului va fi sarcina grupului de lucru care coordonează elaborarea documentului de dezvoltare în cadrul Primăriei Miercurea Ciuc. Grupul de lucru ar trebui să desfășoare următoarele activități:

- O analiză și un raport trimestrial privind stadiul programelor de dezvoltare a municipiului,
- să elaboreze un raport anual de evaluare strategică care să sintetizeze rezultatele obținute în cursul anului și să le compare cu obiectivele stabilite în strategie,
- Dacă este necesar, formulează și prezintă propuneri pentru includerea în SIDU a unor noi programe de dezvoltare care au devenit relevante pe parcursul procesului,
- Pregătește materiale de informare privind punerea în aplicare practică a SIDU și, după caz, le prezintă în forurile corespunzătoare.

6.1 Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

Mecanismul de implementare a SIDU se realizează de către primăria Municipiului Miercurea-Ciuc, constă în:

- analiza procesului de implementare a SIDU și ulterior a proiectelor pe baza specificațiilor de proiect, a indicatorilor, precum și a modului în care acestea răspund cerințele Programelor Operaționale;
- facilitarea și îmbunătățirea continuă a proceselor de pregătire și implementare a proiectelor;
- îmbunătățirea mecanismelor interne de punere în aplicare a cerințelor Autorităților de Management.

Pentru monitorizarea activităților și a rezultatelor obținute în fiecare din aceste etape, pe perioada 2021-2030, Primăria Municipiului Miercurea-Ciuc prin Grupul de lucru în scopul elaborării și implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Miercurea-Ciuc (în strânsă colaborare cu Direcția Proiecte cu Finanțare Nerambursabilă) va întocmi rapoarte anuale, ce vor conține situația implementării SIDU la sfârșitul fiecărui an.

Rolurile și responsabilitățile departamentelor implicate în elaborarea și implementarea SIDU sunt următoarele:

Grupul de lucru în scopul elaborării și implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Miercurea-Ciuc (elaborare, monitorizare):

a) PREGĂTIREA DOCUMENTAȚIILOR ȘI APROBAREA ACESTORA

Documentațiile avute în vedere sunt Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU), Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD). Denumirea, conținutul și procesul de verificare sunt în conformitate cu documentele Autorității de Management POR 2021-2027.

1. Finalizarea și aprobarea SIDU de către Consiliul Local al Municipiului Miercurea-Ciuc.
2. Să discute și să elaboreze propunerile de dezvoltare care completează SIDU.
3. Să introducă și să redacteze corecțiile.

b.) MONITORIZARE ȘI COMUNICARE

1. O dată pe an, pregătește un raport cuprinzător privind proiectele implementate și/sau demarate în perioada respectivă.
2. Prezentarea de rapoarte privind punerea în aplicare a SIDU.
3. Pregătirea de materiale informative bazate pe implementări legate de SIDU.

Structura și responsabilitățile Grupului de lucru în scopul elaborării și implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Miercurea-Ciuc:

- Coordonator: trimite invitațiile către parteneri, semnează răspunsurile, colectează toate sugestiile și comentariile, coordonează dezvoltarea SIDU și activitatea grupului de lucru.
- Secretarul: păstrează procesele-verbale și înregistrările electronice ale tuturor activităților grupului de lucru.
- Experti (3): să examineze și să elaboreze propuneri de proiecte, să contribuie la pregătirea raportului anual, să faciliteze cooperarea între direcțiile implicate în punerea în aplicare a proiectelor.

Directia Proiecte cu Finanțare Nerambursabilă (implementare):

a) FORMULAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

Instrucțiunile privind conținutul și procedura de depunere și verificare se va realiza în conformitate cu ghidul specific al fiecărui program operațional.

1. Stabilirea mecanismului de monitorizare și evaluare a proiectelor (responsabilități, sarcini, termen, conformitate, etc).
2. Întocmirea Documentului Justificativ
3. Stabilirea căilor de comunicare/raportare cu Autoritatea de Management.

b) SEMNAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE CU AUTORITĂȚILE DE MANAGEMENT ALE FIECĂRUI PROGRAM OPERAȚIONAL

Procedura de contractare se va realiza în conformitate cu condițiile menționate de autoritățile de management ale fiecărui program operațional.

c) REALIZAREA ȘI FINALIZAREA CONTRACTATELOR ÎNCHEIATE:

Termenul conține activitățile necesare achiziționării serviciilor pentru realizarea lucrărilor prevăzute în contractul de finanțare, urmărirea lucrărilor, finalizarea și recepționarea acestora de către beneficiarul/beneficiarii lucrării.

6.2 Sistemul de monitorizare și evaluare

Monitorizarea rezultatelor programelor prevăzute în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Miercurea-Ciuc este un element cheie al unei activități de dezvoltare de succes. Indicatorii selectați au fost clasificați în funcție de structura viziunii de dezvoltare a orașului.

Nr.	Indicator	U.m.	Nivel de referință (2021)	Țintă (2030)
Municipiu locuibil				
1.	Număr de blocuri reabilitate termic	Nr.	106	152
2.	Numărul de cartiere reabilitate	Nr.	5	7
3.	Numărul de clădiri publice reabilitate	Nr.	11	15
4.	Lungime drumuri nou construite	Km.	1,2	20,2
5.	Lungime străzi urbane modernizate	Km.	73,4	80
Municipiu pentru familii				
1.	Programe culturale	Nr./an	50	70
2.	Promovarea activităților sportive	Nr./an	15	25
3.	Programe orientate pe generații (vârstnici, tineri)	Nr./an	50	70
4.	Programe orientate spre familie	Nr./an	50	70
Municipiu inteligent				
1.	Numărul de servicii digitalizate oferite de primărie	Nr.	0	10
2.	Sistem municipal de parcare	Nr.	0	1
3.	Coordonarea digitală a traficului	Nr.	0	1
4.	Numărul de aplicații care sprijină serviciile locale	Nr.	0	5
Municipiu prietenos pentru antreprenori				
1.	Dezvoltarea și exploatarea unui parc industrial	Nr.	0	1
2.	Dezvoltarea și funcționarea unui incubator industrial și a unui centru de formare profesională	Nr.	0	1
3.	Înființarea și funcționarea unui birou de coworking	Nr.	0	1
4.	Crearea de locuri de muncă	Nr.	0	600
Municipiu verde				
1.	Numărul de spații acoperite pentru depozitarea bicicletelor	Km.	5	10
2.	Numărul de stații de încărcare electrică	Nr.	0	50
3.	Zone verzi renovate	Mp.	1200000	5000000
Municipiu sensibil din punct e vedere social				
1.	Număr centrelor sociale nou realizate	Nr.	0	5
2.	Număr cămine pentru bătrâni	Nr.	0	1
3.	Sprijin pentru programele de prevenire în domeniul sănătății	Nr.	0	10
Inima regiunii				
1.	Achiziționarea de autobuze pentru transportul regional	Nr.	0	34
2.	Construirea de noi piste de biciclete regionale	Km.	0	15
Transport				
1.	Lungimea pistelor pentru biciclete nou construite	Km.	19	34

2.	Lungimea pistelor pentru biciclete renovate	Km.	0	15
3.	Numărul de autobuze școlare	Nr.	0	4
4.	Lungimea trotuarelor construite sau modernizate	Km.	15	20

Punerea în aplicare a strategiei de dezvoltare urbană trebuie să ia în considerare, de asemenea, o serie de riscuri. Este important să nu se piardă din vedere aspecte precum costurile operaționale pe termen mediu și lung sau riscurile sociale, de mediu și economice atunci când se concentrează pe atragerea fondurilor europene și a investițiilor de capital. Tabelul de mai jos sintetizează factorii de risc care ar putea avea un impact semnificativ asupra obiectivelor Strategiei integrate de dezvoltare a municipiului Miercurea-Ciuc.

Riscul identificat	Probabilitatea de apariție	Impactul asupra SIDU	Propunere de prevenire/mitigare
Riscuri sociale			
Creșterea costului vieții, ceea ce îngreunează accesul populației la o locuință adecvată	ridicat	ridicat	Construirea de noi locuințe de bloc, operarea programului de reabilitarea termică.
Impactul social negativ al programelor de dezvoltare	ridicat	ridicat	Planificare participativă și comunicare periodică
Excluderea socială a grupurilor defavorizate din punct de vedere social	ridicat	mediu	Derularea și sprijinirea programelor de promovare a incluziunii sociale
Riscuri de mediu			
Protecție inadecvată a resurselor de mediu	mediu	ridicat	Planificare adecvată, promovarea programelor de protecție a mediului, creșterea gradului de conștientizare a publicului.
Impactul negativ al schimbărilor climatice	ridicat	mediu	Evaluarea și monitorizarea impactului local al schimbărilor climatice și derularea de programe de combatere a impactului schimbărilor climatice
Poluarea mediului	mediu	mediu	Programe de sprijin pentru utilizarea surselor de energie regenerabilă
Riscuri economice			
Sustenabilitatea economică a dezvoltărilor implementate	mediu	mediu	Planificarea pentru sustenabilitate, alinierea planului bugetului local cu dezvoltările planificate

Modificări ale bugetelor de proiect (creșteri neplanificate ale costurilor)	ridicat	mediu	Ajustarea bugetelor de proiect la prețurile pieței, planificare modulară
Riscuri administrative			
Lipsa de cooperare inter-municipală	mediu	alacsony	Consolidarea legăturilor inter-municipale, managementul profesionist al proiectelor
Lipsa competențelor și a forței de muncă în pregătirea și implementarea proiectelor planificate	mediu	mediu	Utilizarea specialiștilor în managementul proiectelor, implicarea unor firme externe

6.3 Comunicare

Comunicarea joacă un rol crucial în gestionarea eficientă a proceselor de dezvoltare locală. Ca și în cazul pregătirii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Miercurea-Ciuc, este necesară o comunicare regulată și precisă pe parcursul perioadei de implementare. Pregătirea materialelor aferente comunicării strategiei este responsabilitatea departamentelor din cadrul Primăriei Municipiului Miercurea-Ciuc, iar coordonarea acestei activități este realizată de către grupul de lucru însărcinat cu elaborarea și monitorizarea documentului de strategie, conform următoarelor criterii:

- pregătirea periodică (cel puțin o dată la șase luni) a unor materiale informative privind stadiul programelor de dezvoltare incluse în strategie;
- prezentarea acestor informații în cadrul reuniunilor și forumurilor tematice, după caz;
- să pregătească și să prezinte prezentări bazate pe proiecte, după caz;
- produce în mod regulat materiale informative pentru platformele de comunicare gestionate de Primărie;
- cel puțin o dată pe an, pregătește un rezumat al activităților desfășurate în anul precedent pentru un forum public larg.

Principalele platforme de comunicare pentru Strategia de Dezvoltare Integrată Urbană a municipiului:

- Profiluri de Facebook administrate de Primărie,
- publicația proprie a Primăriei,
- site-ul propriu al Primăriei (www.miercureaciuc.ro, www.szereda.ro)
- presa scrisă și electronică regională.

